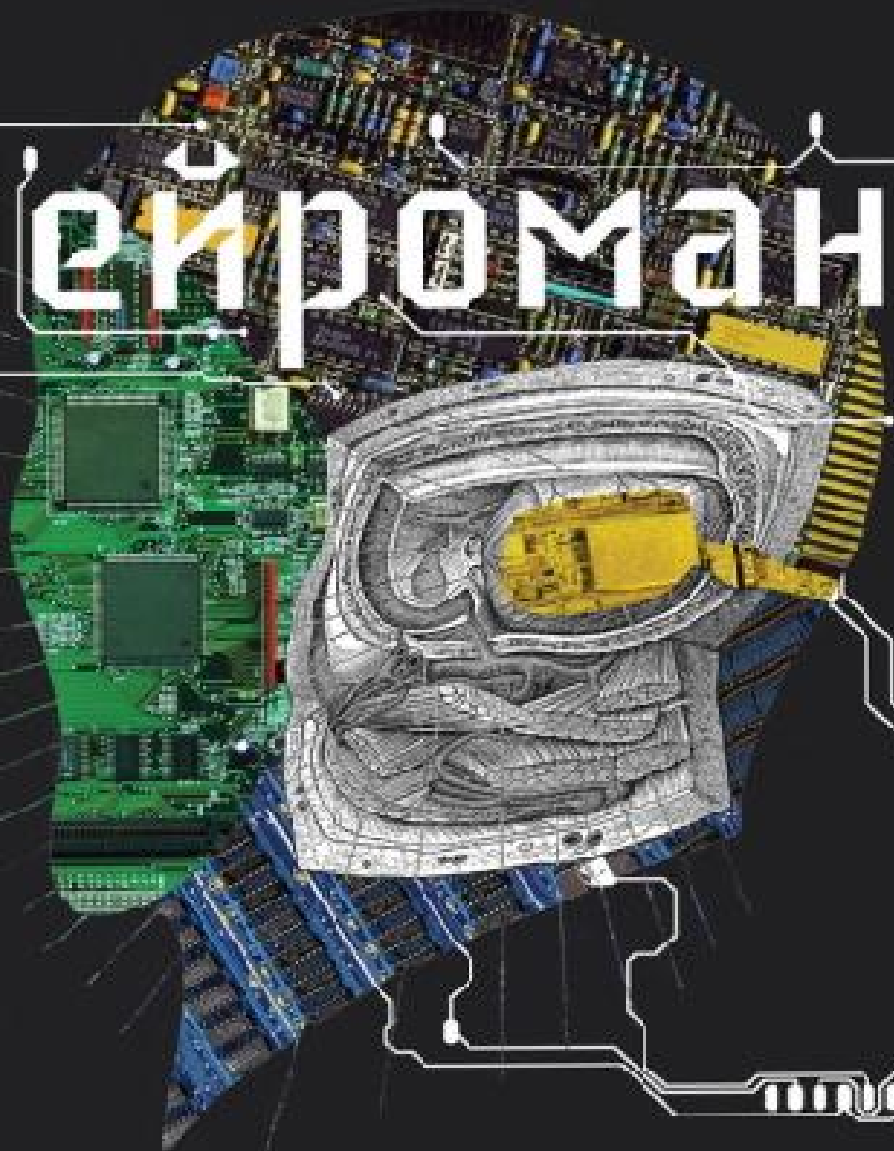


Нейромант



Annotation

«Нейромант» (1984) – перша частина Кіберпросторової трилогії й перший великий роман Вільяма Гібсона – дослідника, візіонера, футуролога й постмодерніста, який уже понад тридцять років посідає особливе місце в глобальній культурі. Його тексти завжди є своєрідними багатошаровими тортами, де, крім фантастичного сюжетного складника, закладено культурні коди тогочасного сьогодення, тісно переплетені з прогнозами еволюції людської культури в усіх її виявах – від одноразового посуду до соціально-економічної політики й творів абстрактного мистецтва. Саме з його романів вийшли брати Вачовські з «Матрицею», і саме він подарував нам кіберпростір, де в «Нейроманті» мандрує кібержокей Генрі-Дорсет Кейс, виконуючи завдання роботодавців і намагаючись окреслити межі штучного інтелекту, з яким йому доводиться боротися. Українською роман перекладено вперше.

Досі не знаю, якою мірою Вільям Гібсон описав просто якесь майбутнє, а якою – уможливив майбутнє наше: наскільки ті, хто прочитав і закохався в «Нейроманта», спонунали майбутнє вкладатися у Гібсонове бачення. Так чи інак, «Нейромант» змінив правила гри – Ніл Гейман

- [Вільям Гібсон](#)
 -
 - [Богдан Стасюк](#)
 - [Частина 1. Grokkin' the Zeitgeist](#)
 - [Частина 2. Ява героя](#)
 - [Частина 3. Зі шкірянки Кейса](#)
 - [p.s. Кіберпанк Шредінгера](#)
 - [Вільям Гібсон Нейромант](#)
 - [Частина перша](#)
 - [01](#)
 - [02](#)
 - [Частина друга](#)

- [03](#)
 - [04](#)
 - [05](#)
 - [06](#)
 - [07](#)
 - [Частина третя](#)
 - [08](#)
 - [09](#)
 - [10](#)
 - [11](#)
 - [12](#)
 - [Частина четверта](#)
 - [13](#)
 - [14](#)
 - [15](#)
 - [16](#)
 - [17](#)
 - [18](#)
 - [19](#)
 - [20](#)
 - [21](#)
 - [22](#)
 - [23](#)
 - [Кода](#)
 - [24](#)
 - [Привиди прозорих голограм](#)
-

Вільям Гібсон

Нейромант

УДК 821.111(71)Гіб7]030=161.2

Переклад з англійської Ольги Любарської
Літературний редактор Олександр Стукало
Коректорка Марина Гетманець
Дизайн і верстка Іллі Стронговського
Науковий редактор Володимир Анохін
Відповідальна за випуск Лілія Омеляненко

В оформленні використані матеріали сайту
<http://radio86rk.pbworks.com>

Вільям Гібсон
Нейромант. – К.: Видавництво, 2017. – 352 с.

т р и л о г і я

КІБЕРПРОСТІР

Богдан Стасюк

Передмова

Частина 1. Grokkin' the Zeitgeist_

Грає: *Billy Idol – Rebel Yell*

Ця передмова буде не тільки про Вільяма Гібсона, не тільки про «Нейроманта», не тільки про кіберпанк як жанр, а й про слова. Εν αρχή ἵτο ο Λόγος. Споконвіку було Слово... Пам'ятаєте ж, правда?

Тому нате вам три дати:

рік 1980-й – Брюс Бетке вигадує слово *cyberpunk*;

рік 1984-й – широкий світ дізнається про існування цього слова завдяки науково-фантастичному роману Вільяма Гібсона «Нейромант»;

рік 1997-й – додатковий том Оксфордського словника англійської мови (одного з найбільших тлумачних словників у світі й найавторитетнішого словника цієї мови) фіксує й кодифікує лексему *cyberpunk*.

З погляду нинішнього покоління підлітків, сімнадцять років на самоствердження слова, концепту, жанру – це нескінченно довго. Втім, для пересічного шанувальника фантастики, яка щороку народжує кількадесят неологізмів, переважно не відомих за межами вузького кола фанатів певного автора, потрапляння в Оксфордський словник – це практично олімпійська золота медаль.

Але про все по черзі.

На межі 1970-х та 1980-х років англо-американський світ фантастики остаточно наситився Новою хвилею та переконався, що персональні комп'ютери типу страшенно популярного в часи появи «Нейроманта» *Commodore VIC-20* вартістю триста доларів – атрибут світу, що стрімко й непевно змінювався на очах у приголомшеного і депресивного Покоління Х.

Одним із представників того покоління був Брюс Бетке. Він підторгував радіотоварами та ЕОМ компанії *RadioShack* у містечку Ривер-Фоллс, штат Вісконсин, і мріяв стати письменником-фантастом.

Він розумів, що «м'яка» підчеревина жанру – надто естетизована, «літературизована», позбавлена науки й технологічного побуту – добула свого віку, тому написав оповідання з такою основною ідеєю: старше покоління абсолютно не готове порозумітися з технічно й інформаційно компетентними підлітками, котрі матимуть власні уявлення про добро та зло, етичні норми та мораль. Так народилася історія про банду тинейджерів-хакерів – *Cyberpunk*, яка зрештою 1983 року побачила світ у знаменитому древньому часопису *Amazing Science Fiction Stories* родоначальника американської наукової фантастики Г'юго Гернсбека. На обкладинці красувалися анахронічний дирижабль і цапоголовий сатир.

Сивим ірокезом і шкірянкою головний (анти)герой Брюса Бетке Рейно нагадував популярного виконавця Біллі Айдола. Він став першим у низці персонажів літератури й кінематографа межі ХХ й ХХІ століть, котрі віщували шанувальникам похмуре майбутнє в джунглях міських агломерацій і мереживі комп'ютерних комунікацій на тлі плутаної соціально-політичної картини світу. Оповідання практично ніхто не помітив. Автор планував видати роман, але нікого не зміг ним зацікавити, тож зараз поширює «Кіберпанка» з власного сайту за символічну й необов'язкову післяплату в п'ять доларів. Попри здобуту 1995 року премію Філіпа Діка за радше сатиричний, ніж кіберпанковий роман *Headerash*, Бетке належить чи то до другого, чи до третього ешелону фантастики та щиро визнає, що створення жанрового архетипу – не його заслуга. Він навіть чесно відхрещується від винаходження терміна «спам».

Частина 2. Ява героя_

Грає: *Perturbator – She Moves Like A Knife*

У грубезному томі «1001 книга, яку потрібно прочитати, перш ніж помреш» епохальний твір Гібсона вгніздився на 742-й сторінці, між химерною прозою Анджели Картер про крилату циркачку і ще одним дивним – я би навіть сказав «бентежним» – романом не для слабкодухих *The Wasp Factory* Єна Бенкса. У побудованому за

хронологічним принципом довіднику це, здавалося б, ні про що не свідчить. З іншого боку, серед вісімнадцяти книг за 1984 рік, що потрапили до переліку, тільки одна – науково-фантастична. Гібсонова. Тому я не втерплю й усе ж таки хвалитиму автора наперед. Його найголовніший для глобального літпроцесу дебютний роман став унікальним по той бік Атлантики, оскільки вперше (та й чи не востаннє) зібрав преміальний «великий шолом». Рахуйте самі: «Г'юго» від фендому – раз, «Неб'юла» від професійної аудиторії – два, премія Філіпа Діка (за найкращий роман у м'якій обкладинці) – три. Не кажучи вже про авторитетний японський приз «Сеюн» та австралійську премію «Дітмар». Заслужено чи ні, але жодному іншому твору Гібсона такої слави не судилося. Віртуально зайшовши до Зали слави наукової фантастики в 2008 році, він надовго лишиться для фанатів винятково біографом «консольного ковбоя» Генрі-Дорсета Кейса та свідком непростих стосунків свого персонажа зі штучними інтелектами. Хоча в гібсонівське портфоліо вшити чимало сторінок: фантастичні оповідання, кіберпросторові романи, футуристична трилогія про Міст, реалістичний цикл про інноваційне рекламне агентство та найсвіжіший роман *The Peripheral* про постапокаліптичне майбутнє.

«Нейромант» побачив світ у доволі цікавій серії видавництва *Ace Books*, де за задумом редактора Террі Карра публікувалися тільки дебютні романи. Карр уже кілька років (чи не з денверського конвенту 1981 року) стежив за творчістю Гібсона, котрому, власне, і замовив написати «щось таке» для серії, яка мала презентувати незвичні дебютні книги в царині фантастики. Ким же був на момент появи «Нейроманта» Гібсон? Асоціальним контркультурником, бакалавром гуманітарних наук з англійської літератури, резидентом Канади, автором восьми оповідань. За кожним із цих означень ховалися не тільки чесноти, а й суперечності та непоказні аспекти буття. Асоціальність та контркультурність вирости не з протесту проти системи, а з відлюдкуватості, похмурої вдачі й «бажання перепробувати всі можливі речовини, що викликають змінені стани свідомості» (цитата з інтерв'ю 2001 року). Вищу освіту він здобував не від бажання повісити диплом над ліжком, а бо «заробити чималу студентську стипендію значно простіше, ніж ішачити різноробом де доведеться» (цитата з інтерв'ю 1991 року). Унікальний авторський

стиль народився з усвідомлення нездатності писати так само круто, як літератори, на яких кортіло взоруватися. Якщо вірити критикам, у текстах Гібсона можна відшукати вплив не тільки бітників, Альфреда Бестера, Філіпа Діка, Семюела Ділейні, Вільяма Берроуза та Дж. Г. Балларда, а й Реймонда Чендлера, Дешила Геммета, нуарного кінематографа сорокових, романів Томаса Пінчона, Роберта Стоуна й навіть музики Лу Ріда.

Можна скільки завгодно говорити про те, що з кінопоказу *Blade Runner*, у подальшому культового для шанувальників фантастики фільму, Гібсон вийшов ошелешеним та причмеленим. Можна казати про передумови появи кіберпанку, про його прототипи у творчості доброго десятка письменників-попередників, про химерну стилістику Альфреда Бестера, про божевільні світи божевільного Філіпа Діка, про хронологічно перших Джона Форда чи Вернора Вінджі, про незвичні на тлі мейнстріму технологічні фантазії Джеймса Тіптрі-молодшого чи Джона Браннера та низки інших, не таких відомих пересічному читачеві авторів. Але народити жанр судилося не їм.

Це зробив Гібсон. Найдивовижніше, що рішучий, комерційно успішний технологічний ривок від естетики Нової хвилі здійснила людина, яка набрала 5 зі 150 балів під час тестів *SAT* – такого собі американського ЗНО. У буденній рутині історія стосунків Гібсона і новітніх технологій – це практично анекдот. Скажімо, всім його фанатам і фантастознавцям дуже добре відомо, що свій епохальний твір про кіберпростір, віртуальну реальність та штучний інтелект автор набрав на друкарській машинці *Hermes 2000* родом із 1927 року. Перший імейл Гібсон написав, створивши власний сайт 1996 року – на дванадцяті річницю «Нейроманта». Комп'ютерна неосвіченість автора зіграла з ним... хороший жарт. До свого світу він підходив радше як жонглер складними метафорами, рваним ритмом оповіді й неологізмами (їм він нібито присвятив бакалаврську роботу в Університеті Британської Колумбії), котрий творив під наглядом молодшого товариша й колеги по перу Брюса Стерлінга. «Брюс Стерлінг придбав комп'ютер раніше від усіх моїх знайомих. Використовував його як текстовий процесор. Одного дня, пам'ятаю, зателефонував і розказав, що присобачив маленький телевізор із MTV на дисплей. Він зібрав цю неймовірну розважальну машину...»

На постаті Стерлінга варто зупинитися докладніше. Цей невгамовний пошанувач гаджетів та інтернету став одним із найважливіших рушіїв кіберпанку. Для початку, він видавав фензин *Cheap Truth*, у якому вперше пролунали сякі-такі маніфести новонародженого напрямку. По-друге, навколо Стерлінга поступово сформувалося коло письменників, котрі поділяли його та Гібсонові погляди на перспективи переднього краю фантастики. Себе ці літератори назвали невигадиво – *The Movement.*, тобто «Рух», а добродія Брюса обдарували позивним «Голова» (*Chairman*). Ну, і потретє, саме Стерлінг зібрав та відредагував визначальний для кіберпанку збірник короткої прози – антологію *Mirrorshades* (1986), де опублікувалися всі учасники «Руху»: Грег Беар, Пол Ді Філіппо, Пет Кедіган, Джеймс Патрік Келлі, Марк Лейдло, Том Меддокс, Руді Рюкер, Льюїс Шайнер і Джон Ширлі.

Частина 3. Зі шкірянки Кейса_

Грає: The Covenant – New World Order

Знавці фантастичних ландшафтів та автори однієї з найпрестижніших жанрових енциклопедій Клют і Ніколлс пишуть: «Кіберпанк у Гібсонових руках став не тільки прикладом вилазки в історію майбутнього, а ще й інструкцією стильного виживання», їм немає сенсу не довіряти. У «Нейроманта» було два безпосередні наступники: другий і третій томи трилогії «Кіберпростір» *Count Zero* (1986) та *Mona Lisa Overdrive* (1988), – але з кожним новим романом автор поступово віддалявся від лаконічної суті жанру, описаної критерієм кіберпанку від Гарднера Дозуа: “*High tech. Low life*” [«Високі технології. Життя низів»]. До речі, першим, хто вжив слово «кіберпанк» на позначення жанру, був саме цей відомий редактор та укладач щорічних антологій фантастики.

Сам Гібсон пояснював репортерів *CNN* напрямок, у якому дрейфував, таким чином: «Я відчував, що намагаюся описати невірогідне теперішнє. Зараз мені здається, що найкращий ужиток для наукової фантастики – описувати сьогодення, а не прагнути описувати

майбутнє... Найліпше, що нині можна робити з наукою, – це досліджувати теперішнє. Земля перетворилася на чужу планету» (1997).

Трохи менше десятиліття знадобилося, щоби певні стильові обмеження жанрової шухляди, стандартні габарити якої окреслив Гібсон, стали відчуватись аж надто гостро. Орсон Скотт Кард уже в 1990 році обурювався недалекістю більшості авторів, які заповнили виробничий майданчик фантастичної літератури: «Найгірше, що було в кіберпанку, – це обмеженість тих, хто його намагався наслідувати. Покропіть якоюсь наркотою інтерфейс головного мозку та мікрочипа, замішайте все це на туманній контркультурі шістдесятих, опишіть це все ефектною афективною мовою, і от – маєте кіберпанк».

Беручи до уваги слова Карда, годі й уявити, наскільки «обмеженими» в 1990-х роках виявилися знання про цей напрям у письменників інших країн. У світовому масштабі хіба що японцям вдалося органічно сприйняти передовий жанр та домогтися в ньому результатів, які зацікавили міжнародну аудиторію. Інші ж почали писати в стилі *à l'ombre d'une klukva* або ж, подібно до чеського письменника Ондржея Неффа, знизали плечима й сказали, що в країнах, де нерозбитий вуличний телефон-автомат – рідкість, переживати про наступ технологій нерозважливо.

Іншу непоказну грань жанру в 1985 році, вже за рік по виході «Нейроманта» й за три до завершення трилогії, висвітлив Майкл Свонвік (на той момент початківець рівня Гібсона, а в наші дні шанований фантаст, майстер кіберпанку, урбанізованого технофентезі, альтернативної історії, хроноопери та химерного постапокаліпсису). Він зізнався, що сам у захваті від літературного батька Генрі-Дорсета Кейса, але не сприймає гнітючої деструктивної атмосфери Агломератів – власне, всього того, що робило кіберпанк кіберпанком.

На межі нового тисячоліття *Deep Blue* переграв у шахи Гаррі Каспарова, ми пережили «проблему 2000 року», відгримів бум і крах доткомів, стартував *Web 2.0*, з'явилися перші смартфони та стандарт бездротового зв'язку *IEEE 602.11*. Словом, описаних першими «кіберпанками» жахить інформатизації суспільства не відбулося. Навіть навпаки. Інтерактив усотався практично в усі сфери життя, а високотехнологічні корпорації заходилися не завойовувати світ, а радше покращувати його: пропагувати зелену енергетику, підвищувати

комп'ютерну грамотність, робити космос комерційним. ІТ-новачки ввірвалися в топ компаній за критерієм ринкової капіталізації. Кіберпанк став... неактуальним.

І так само, як «Рух» свого часу трошки пострибав на нокаutowаній «Новій хвилі», тепер у досить-таки відчутний клінч утратив стильовий тренд 1980-х. «Посткіберпанки» продовжували писати про технології, стали докопуватися не тільки до економічних аспектів інтернет-економік, а ще й розмірковувати про юридичні аспекти існування вивантажених особистостей, інформаційний колапс замкнених на собі технологічних сингулярностей, економічні засади та доцільність видобутку гелію-3 чи способи колонізації газових гігантів і освоєння магнітосфери Юпітера. (Щойно ви прослухали компендіум ідей одного з найбільш показних романів посткіберпанку – *Accelerando* від шотландця Чарльза Штрасса, чий переклад уже чекає на українського видавця.) Автори не малювали аж надто кошмарних картин майбутнього, вони не стали залякувати свого читача непроглядним жахом технологій. Обов'язковий для оригінального жанру компонент *low life* фактично самоліквідувався.

Інший вихід творчих потуг творців кіберпанку проявився в цілковито незвичному місці. І до цього виходу теж доклався Вільям Гібсон. Ще в 1990 році він у дуеті з Брюсом Стерлінгом написав незвичний, як на той час, роман *The Difference Engine* – альтернативну історію, часове роздоріжжя якої спричинило не просто інші події, а перевернуло світ із ніг на голову. У сюжеті фігурує вікторіанська Британська імперія, яка стала раптом дуже схожа на світ кіберпанку, тільки чомусь на сотню років раніше. Чому? Тому що в ній, на відміну від нашої реальності, з'явилися паромеханічні різницеві машини Чарльза Беббіджа. І от саме вони, пожираючи перфокарти з «виписаними» програмами Ади Лавлейс, дають змогу Лондону керувати світом із позицій імперії, яка першою опанувала індустріальний штучний інтелект на дровах. «Тю! – скажете ви, зиркнувши на стимпанковий комікс з історії гетьманської України «Воля», де ще не обсохла друкарська фарба. – Хіба ж то не стимпанк?» «Стимпанк», – відповімо ми. Але стимпанк теж пропагували наші фундатори кіберпанку. Переважно як жарт, як пастиш, як пародію та спосіб розважитися. Тільки де там було Гібсонові та Стерлінгу знати, що з популяризованого ними слова «панк» вийде не просто новий

термін, а справжнісінький суфіксоїд, і за стимпанком, ніби з рогу достатку міфічної кози Амальтеї, посиплються нові «-панки»: дизельпанк, атомпанк, клокпанк, декопанк і купа інших підпіджанрів колись так чітко вималюваної стильової течії.

Одне слово, у руках ви зараз тримаєте епохальну річ. Ця книга насправду змінила плин фантастики у світі, народила субкультуру, провістила прихід технологій у наше повсякденне життя. Її автор вигадав аж шість слів, закарбованих Оксфордським словником англійської мови.

Ну, і, звісно, – перед вами перший професійний переклад Вільяма Гібсона українською. А тому читайте і насолоджуйтеся: «Тіба-сіті блюз... Небо над портом нагадувало екран неналаштованого телевізора...»

p.s. Кіберпанк Шредінгера_

Коли редагувався переклад, у каліфорнійських студіях на стадії постпродакшену саме перебувала чергова матеріалізація знаменитої японської франшизи 攻殻機動隊, відомої в англо-американському світі під назвою *Ghost in the Shell*, об переклад якої фанати зламали не один жмут списів. Це типовий кіберпанк: уявне похмуре місто Ніїхама на березі Внутрішнього Японського моря (привіт, Тіба-сіті!), кіберзлодії, відділ боротьби з ними, непевні контури постапокаліптичного світу, кричущі приклади соціальної нерівності, вулична злочинність, крадіжки особистості, шпигуни, таємні корпорації, що ведуть свою гру за лаштунками геополітики, олюднення (?) андроїдів (та гіноїдів) тощо. Франшизі 27 років, вона народилася на піку слави кіберпанку й час від часу успішно реінкарнується, попри ефемерну тезу авторів монументальної *Encyclopedia of Science Fiction*, згідно з якою письменники-«кіберпанки» самостійно вмертвили жанр шляхом евтаназії. Скажете, випадковість? Аж ніяк. Коли писалася ця передмова, у тих самих каліфорнійських студіях на стадії постпродакшену перебувала інша стрічка – *Blade Runner 2049*, продовження культової фантастики Рідлі Скотта 1982 року за

мотивами дуже кіберпанкового роману Філіпа Діка «Чи мріють андроїди про електричних овець?».

То, може, не з таким уже й небіжчиком ми маємо справу? Раптом кіберпанк не вмер, а лише впав у анабіоз, вивести жанр із якого ми можемо тільки всі разом? «Нейромант» українською – наша дружна відповідь критикам-гробокопачам.

Вільям Гібсон Нейромант

Для Деб, яка все це уможливила своєю любов'ю

Частина перша

Тіба-сіті блюз

01_

Небо над портом нагадувало екран неналаштованого телевізора.

– Не скажу, що підсів, – почув Кейс, штовхаючись крізь натовп перед дверима «Чату», – просто в організмі розвинувся гострий дефіцит наркотиків.

Агломератський акцент, агломератський жарт. У «Чатцубо» збиралися здебільшого профі-експати: можна було випивати там хоч тиждень і не почути жодного слова японською.

Рац відбував свою зміну: монотонно смикав біонічною рукою над підносом із кухлями, розливаючи «Кірін». Побачивши Кейса, він усміхнувся і явив світові покоричневелі руїни, ушляхетнені сталевими східноєвропейськими коронками. Кейс притулився між однією з неприродно засмаглих Зоунових шльондр та височенним африканцем у накрохмаленому морському однострої й зі смугастими від ритуальних шрамів вилицями.

– Тут уранці Вейдж навідувався з парою китайських бійців. – Здоровою рукою Рац різко підсунув Кейсові кухоль пива. – То він не по тебе?

Кейс знизав плечима. Дівка поряд захихотіла й грайливо штовхнула його ліктем.

Бармен усміхнувся ширше. Про його потворність можна було скласти легенди. У часи, коли красу міг собі дозволити будь-хто, збереження такої зовнішності виглядало чи не шляхетно. Рац потягся до чергового кухля, і допотопний протез заскиглив.

То був продукт російського військпрому: сім ступенів свободи, зворотний зв'язок, зовні – подертий рожевий пластик.

– Аж надто ви артист, гер Кейс, – рохнув Рац, який справді радше рохкав, аніж сміявся, і почухав рожевим кігтем протеза обвисле черево, сховане під білою сорочкою. – Артист чудного комедійного жанру.

– Ага, – мовив Кейс і ковтнув пива. – Має ж тут хтось бути смішним, і, бляха, сліпому ясно, що не ти.

Дівка поряд захихотіла на октаву вище.

– І не ти, сестро. Тож шуруй звідси, гаразд? Ми з Зоуном дуже близькі друзі.

Шльондра глянула Кейсові у вічі, зобразила плювок, ледве ворухнувши губами, але все-таки пішла собі.

– Господи, – зітхнув Кейс, – ну й кубло ти тут розвів. Випити не дадуть спокійно.

– А мені що? – відказав Рац, водячи ганчіркою по подряпаній дерев'яній стійці. – Я маю від Зоуна добрий відсоток. Тебе ж терплю, бо ти мене розважаєш.

Беручи до рук склянку, Кейс помітив, що в барі несподівано запала дивна тиша – наче сотні не пов'язаних між собою розмов ураз дійшли логічної паузи. Та потім шльондра, що доти сиділа поряд, знов істерично пирснула зі сміху.

– Янгол промайнув, – рохнув Рац.

– Клятві китайці, – волав якийсь п'яний австралієць, – навчилися зрощувати нерви! Днями подамся на материк робити операцію. Вони там добряче латають, дружбан...

– А це вже, – із несподівано жовчною гіркотою звернувся Кейс до власного кухля, – цілковита, повна, срана брехня.

Японці сто разів забули все те, що китайці для себе тільки-но відкривали. Підпільні клініки Тіби пропонували найновітніші технології, апаратуру там оновлювали ледь не щомісяця, та все одно не могли вилікувати ушкодження, якого Кейсові завдали в тому мемфіському готелі.

Він провів тут рік, але й досі плекав надію на вихід у кіберпростір, хоча надія ця тоншала щоніч. Як він не гнав, як не нарізав кола Нічним містом, як не зрізав кути – матриця лишалася сном, примарно-сяйливою павутиною логіки, розтягнутою над безбарвною прірвою... Тепер Агломерати здавалися забутою далекою домівкою за океаном, а сам він уже не був кібержокеєм, і пальці його вже не галопували консоллю, – тепер він був просто вуличним крутієм, що намагався бодай якось утриматися на поверхні. Японські ночі пронизували його струмом видінь, як чаклуни проколюють дротяними

голками ляльку вуду, і він ридав, ридав уві сні, прокидався сам у темряві готельної капсули, проривав пальцями мнемолоновий матрац і намагався намацати консоль, якої в нього тепер не було.

– Бачив твою дівчину вчора, – мовив Рац, посуваючи Кейсові другий кухоль «Кіріну».

– Нема в мене дівчини, – відповів той і хильнув.

– Міс Лінду Лі.

Кейс похитав головою.

– Нема дівчини? Як так? Тепер тільки справи, друже артист? Комерція затягла? – Карі барменові очіці блискали з-поміж глибоких зморщок. – Із нею ти мені більше подобався, тобі личило. Ти більше сміявся. А тепер, як аж надто зануришся у свою комедію, розберуть тебе на запчастини якоїсь ночі, й отак скінчиш свої дні, по медичних контейнерах.

– Мовчи, Раце, бо розридаюся.

Кейс допив пиво, заплатив і пішов, сутулячи вузькі плечі під заляпаною дощем тонкою штормівкою кольору хакі. Пробираючись нічним натовпом на вулиці Нінсей, він відчував запах власного кількаденного поту.

Кейсові було двадцять чотири. У двадцять два він уже став жокеєм-крадієм, одним із найліпших в Агломератах. І тренерів мав найліпших: Маккой Полі й Боббі Квайн були на той час легендами. Майже постійно він працював на адреналіновому піку, побічному продукті юності й професійності, – під'єднаний до кіберпросторової деки, яка проектувала його знетілену свідомість на узгоджену галюцинацію, звану матрицею. Він був злодієм і працював на заможніших злодіїв, які постачали йому екзотичні програми для проникнення крізь яскраві стіни систем корпоративної безпеки й прорубування вікон із краєвидом на родючі поля чужих даних.

Кейс припустився класичної помилки, якої божився не припускатися. Обікрив власних замовників. Лишив дещо собі й спробував перепродати в Амстердамі. Він і досі не розумів, на чому саме його ввіймали, хоча тепер це вже не мало жодного значення. Він гадав, що його вб'ють, та вони лише посміхалися. Нехай, казали вони, лишає собі виручені гроші. Гроші йому знадобляться, – посміхались

вони, — оскільки є всі гарантії, що працювати він більше ніколи не зможе.

Вони пошкодили його нервову систему якимось російським військовим мікотоксином.

Прив'язаний до ліжка в мемфіському готелі, він тридцять годин споглядав галюцинації, поки мікотоксин випалював його дар мікрон за мікроном.

Ушкодження виявилось незначним, безболісним і страхітливо ефективним.

Кейс, який жив самою лише пристрастю до безтілесного існування в матриці, упав на самісіньке дно пекла. Колись він з'являвся в барах, осяяний славою підкорювача кіберпростору, і цей елітний статус позначався на ставленні до власного тіла. Плоть була для Кейса просто шматком м'яса. Тепер вона стала його в'язницею.

Усі свої активи він швиденько перевів у нові єни — товсту пачку паперової валюти, яка оберталася в закритому колообігу світових чорних ринків, наче мушлі серед жителів тихоокеанських островів. По-білому вести справи готівкою в Агломератах було важко, а в Японії готівка вже була поза законом.

У Японії — Кейс палко вірив у це, наче в абсолютну істину — він знайде своє зцілення. У Тібі. Може, в офіційній клініці, може, в темних провулках тіньової медицини. Назва «Тіба» була синонімом імплантації, зрощування нервів та мікробіоніки, а саме місто — Меккою для представників техно-кримінальних субкультур Агломератів.

Він бачив, як за два місяці в Тібі нові єни розійшлися на оплату нескінченних оглядів, аналізів та консультацій. Люди з підпільних клінік — остання його надія — спершу захоплювалися майстерністю каліцтва, потім невпевнено хитали головами.

Тепер він ночував у найдешевших готельних капсулах, де було чути запах порту, де галогенове марево освітлювало доки, наче велетенську сцену, де неможливо було побачити вогні Токіо через телевізійне мерехтіння нічного неба — воно затьмарювало навіть колосальний голографічний логотип «Фудзі Електрик» — і де Токійська затока видавалась антрацитовим плесом із острівцями пінопластових блоків, над якими кружляли картини. За портом було місто, де

корпоративні аркологічні комплекси височіли над димарями заводів і фабрик. Від порту його відділяло кілька старих вулиць без офіційної назви. Всі звали ту місцевість Нічним містом, і вулиця Нінсей була його серцем. Удень двері тамтешніх барів не відчинялись, а неонові вивіски та голограми спали мертвим сном під отруєним сріблом неба.

У чайній під назвою «Жар де те», за два квартали на захід від «Чату», Кейс запив подвійним еспресо першу за вечір дозу – плаский рожевий восьмикутник, міцний різновид бразильського дексу, придбаний у якоїсь Зоунової дівки. Стіни «Жару» прикрашали дзеркальні панелі в червоній неоновій облямівці.

Коли Кейс зрозумів, що в Тібі йому ніхто не допоможе, а гроші закінчуються разом із надією на зцілення, він неначе вийшов на фінішну пряму перевтоми – хапався за будь-яку вуличну аферу з холодною зосередженістю, яка, здавалося, належала не йому, а комусь іншому. В перший місяць він убив двох чоловіків і одну жінку через суми, якими ще рік тому міг би запросто знехтувати. Вулиця Нінсей пила з нього соки, допоки не почала здаватися матеріалізованим прагненням смерті, яке він, сам про це не знаючи, носив у собі, наче вшити під шкіру бульку з невідомою отрутою.

Нічне місто нагадувало декорації звихнутого соціал-дарвіністського експерименту, розробленого змученим дослідником, котрий постійно тримав пальця на клавіші прискореної перемотки. Припини крутитися – і потонеш без сліду, та ризикни сіпнутися зарізко – і миттю порушиш поверхневий натяг на плесі чорного ринку. Так чи інакше, тобі не жити, і нічого по тобі не лишиться, крім нечітких спогадів якогось напіврухомого елемента типу Раца, хоча серце, чи легені, чи нирки могли би зберегтися в тілі незнайомця, що тримав би наготові пачку нових єн на випадок вдалого матеріалу для трансплантації.

Бізнес тут пронизував усе, наче фонове низькочастотне дзижчання, а смерть стала загальноприйнятою карою за лінощі, безтурботність, неоковирність, нездатність відповідати умовам певного збоченого протоколу.

Самотньо сидючи за столиком у «Жар де те» з бразильською пігулкою в шлунку, що саме починала діяти, із краплями поту на долонях, раптом відчувши, як дзвенить кожна волосинка на руках та грудях, Кейс зрозумів, що якоїсь миті опустився до гри із самим собою

— давньої безіменної гри, останнього пасьянсу. Він більше не носив зброї, не розмінювався на осторогу. Він брався за найшвидший, найбезумніший вуличний заробіток і мав репутацію ділка, який може дістати будь-що. Він почасти визнавав, що навіть клієнти помічають ореол самознищення й потроху зникають, але глибоко в душі тішив себе ілюзією, що це ненадовго. Якась частина його особистості солодко очікувала смерті. Вона щосили намагалася не згадувати про Лінду Лі.

Кейс зустрів її в залі гральних автоматів одної дощової ночі.

У синій повсті сигаретного диму привидами прозорих голограм мерехтіли сцени із «Замку чарівника», «Танків на вулицях Європи» та «Нью-Йоркського обрію». Такою він її й запам'ятав: риси обличчя тонуть у кипучому світлі лазерів, видимими лишаються тільки найпримітніші — вилиці спалахують рум'янцем від полум'я над чарівниковим замком, спітніле чоло осявають синюваті відблиски танкових залпів на вулицях Мюнхена, по губах носяться золотаві іскри, висічені крилом літака зі стін нью-йоркських хмарочосів. Тієї ночі він був на коні — пакет Вейджового кетаміну вирушив до Йокогами, гроші гріли кишеню. Він зайшов до зали, ховаючись від теплого дощу, що дріботів бруківкою Нінсей, і якось так вийшло, що вона одразу впала йому в око — єдина з десятків гравців за консолями — цілковито занурена в гру, з тим самим виразом, який він споглядав на її обличчі через кілька годин, коли вона спала в капсулі портового готелю, і обриси її верхньої губи нагадували птаха в польоті, яким його часто зображують малі діти.

Перетинаючи залу, щоб наблизитися до неї, він помітив її швидкий погляд. Повіки сірих очей підведені чорним олівцем. Очі тварини, несподівано вихопленої світлом фар на темній дорозі.

Спільна ніч поступово перейшла в ранок, а потім у придбання квитків на планолав та першу Кейсову подорож на той бік затоки. Дощ не вщухав — поливав тротуари Харадзюку, опадав бісером на лаковану куртку Лінди Лі, а токійські діти крокували повз модні бутики у своїх білих шкіряних мокасінах і тісних дощовиках. Пізніше вони стояли разом посеред опівнічного гуркоту зали патінко, і Лінда міцно трималася за його руку, наче мале дитя.

Місяця наркотичних марафонів та його постійного напруження вистачило, аби здивований переляк у її очах перетворився на рефлекторну залежність, невичерпну, наче бездонний колодязь. Він помічав, як її особистість розпадається, обпливає, ніби крижина, чії уламки поволі відносить течією, і якоїсь миті вона стала ходячою потребою, скелетом, що тримається купи лише завдяки залежності. Кейс спостерігав, як вона вишукує нову дозу із зосередженістю, подібною до зосередженості богомолів, що їх він бачив поряд із синіми коропами-мутантами та цвіркунами в рундучників на Сіга.

Він сидів і тупо дивився на чорні кільця кавової гущі на стінках чашки. Чашка тремтіла в розігнаних стимулятором руках. Брунатний ламінат стільниці здавався матовим через павутину незліченних подряпин. Відчуваючи, як дексовий дроз дереться вздовж хребта, Кейс побачив безліч випадкових взаємодій, які можуть призвести до утворення такої текстури. Інтер'єр чайної був старомодним, родом із минулого століття – безіменна мішанина японських традицій і блілого італійського пластику, причому все здавалося вкритим тонкою плівкою – неначе розхитані нерви мільйонів відвідувачів пошкоджували поверхні дзеркал і колись блискучого пластику, лишаючи на них каламутне покриття, яке вже годі стерти.

– Здоров, Кейсе...

Він глянув угору й зустрівся поглядом із сірими очима, підведеними чорним олівцем. На ній був випраний-перевипраний французький космічний комбінезон і нові білі кеди.

– Я всюди шукала тебе, чувак.

Вона сіла навпроти й поклала лікті на стіл. Рукави синього комбінезона були відірвані до плечей, і він автоматично звернув увагу на її передпліччя, шукаючи сліди від дермів чи ін'єкцій.

– Закурити хочеш?

Вона витягла з литкової кишені пачку «Єхеюань» із фільтром. Простягла одну сигарету Кейсові. Той узяв її й дозволив дати собі підкурити від червоної пластикової запальнички.

– Ти нормально спиш, Кейсе? Виглядаєш ти втомленим.

Вимова видавала в ній уродженку півдня Агломератів – Атланти чи типу того. Шкіра під очима була блідою й виглядала хворобливо, хоча тіло досі зберігало привабливу пружність, їй було двадцять. У кутиках рота біль уже назначив майбутні борозни, яким не судилося

зійти. Волосся зібране на потилиці візерункастою хусткою з набивного шовку. Чи то креслення мікроплати, чи то карта якогось міста.

– Так, коли не забуваю випити свої пігулки, – відповів Кейс, відчуючи хвилю пристрасті, хоті й самотності, яку транслював крізь нього вжитий амфетамін. Пригадався запах її шкіри в перегрітій темряві капсули портового готелю, пригадалося, як вона обіймала його за попереk.

«Це м'ясо, – подумав Кейс. – М'ясо жадає м'яса».

– Вейдж. Кажуть, він хоче пустити тобі кулю в лоба.

Лінда Лі примружилася й підкурила собі сигарету.

– А хто таке каже? Рац? Ти з Рацом говорила?

– Ні, Мона. Її новий папик – чувак із Вейджової банди.

– Не так уже я йому й завинив. Як пристрелить мене, то й грошей своїх не побачить, – знизав плечима Кейс.

– Забагато людей йому висять, Кейсе. Може, він хоче провчити їх на твоєму прикладі. Подумай про це.

– Ага. Ліндо, а скажи-но мені, тобі самій є де спати?

– Спати, – повторила вона й похитала головою. – Звісно.

Лінду почало трусити, вона зіщулилася й низько нахилилася до столу. Все її обличчя вкрилося краплями поту.

– Ось, тримай. – Порившись трохи в кишені штормівки, Кейс витяг зім'яту п'ятдесятку, автоматично розгладив її під столом, склав учетверо й простягнув Лінді.

– Вона тобі більше потрібна, сонечко. Краще б ти її Вейджу віддав.

На цих словах у сірих очах її промайнуло щось таке, чого він ніяк не зміг розшифрувати, щось ним ніколи доти не бачене.

– Я завинив йому набагато більше. А ти візьми. Скоро все одно матиму ще, – збрехав Кейс, спостерігаючи, як його п'ятдесятка зникає між зубчиками блискавки на кишені її комбінезона.

– Скоріше б тобі отримати ті гроші й віддати їх Вейджу.

– Побачимось, Ліндо, – відповів він на це, встаючи з-за столу.

– Ага. – Під її райдужками блиснули тоненькі білі смужки склери, як буває в людей з очима санпаку. – Бережи себе, чувак.

Кейс кивнув, йому вже кортіло піти.

Вийшовши з чайної, він глянув, як за ним зачиняються двері, і побачив віддзеркалення її очей у клітці з червоних неонових трубок.

Нінсей, вечір п'ятниці. Він пройшов повз рундуки з якіторі, масажні салони, мережеву кав'ярню «Красуня», електронний гуркіт гральної галереї. Пропустив сарарімана в темному костюмі, на тильній стороні долоні якого мимохідь помітив витатуйований логотип «Мітсубісі-Генінтек».

Чи то було справжнє татуювання? Якщо справжнє, подумав він, то перехожий сараріман міг легко нажити собі проблем. Якщо ні – сам винен. У «Мітсубісі-Генінтек» працівникам певного адміністративного щабля вживляли надскладні мікропроцесори, які давали змогу слідкувати за рівнем мутагенів у судинах. Це залізо перетворює свого носія на жадану здобич для чорних медиків – оком не встигнеш моргнути, як опинишся на столі якогось такого ескулапа.

Сараріман був японцем, хоч на Нінсей тусували переважно гайдзіні: групки матросів, самотні туристи в пошуках не зазначених у жодному путівнику насолод, перекачані кабани з Агломератів, що хизуються новими імплантами й прищепами, та десятки інших мастей вуличних аферистів, що роїлися в незбагненному танці комерції й хоті.

Існувало безліч теорій, чому в Тіба-сіті терпіли нінсейський анклав, та Кейс схилився до пояснення, що якудза зробили квартал таким собі історико-культурним заповідником, нагадуванням про їхнє скромне походження. Хоча він не відкидав теорії про те, що стрімкий розвиток технологій потребує чорних ринкових зон і Нічне місто – не прихисток для своїх мешканців, а радше свідомо неконтрольований випробувальний полігон для технологій як таких.

Він дивився на вуличні вогні й розмірковував, чи мала рацію Лінда. Чи спроможний Вейдж отак просто вбити його, щоб інші боялися? Повірити в це було б важко, але Вейдж переважно мав справу із забороненими біопрепаратами, а зважитися працювати в такій ніші, на думку багатьох, міг лише повний псих.

До того ж, якщо вірити Лінді, Вейдж бажає його смерті. Опинившись на вулиці, Кейс одразу зрозумів, що насправді ані покупець, ані продавець у його існуванні не зацікавлені. Виявилось, що мистецтво посередництва полягає в умінні бути необхідним і неминучим злом. Сумнівна ніша, яку Кейс займав у кримінальній екосистемі Нічного міста, дісталася йому завдяки вмінню вчасно збрехати й щонічним зрадницьким підточуванням стін, котрі відділяли

його від заробітку. І тепер, коли склепіння ніші потроху обвалювалося, він почувався на вістрі незнайомого донині піднесення.

Минулого тижня він затримав переправу синтетичної залозистої витяжки, продавши її з більшою маржею, ніж заведено. Він знав, що Вейджеві це не сподобається. Вейдж був його основним постачальником, мав дев'ятирічний досвід на цьому ринку й став чи не єдиним гайдзіном, який спромігся підтримувати зв'язки в жорстко стратифікованому світі кримінальних авторитетів за межами Нічного міста. Генетичні препарати й гормони стікалися до вулиці Нінсей хитрою системою каналів із купою клапанів і засліпок. Якось Вейдж примудрився відслідкувати постачання й тепер розкошував завдяки встановленим зв'язкам у десятку міст.

Отямившись від роздумів, Кейс зрозумів, що вже деякий час витріщається на вітрину сувенірної крамнички для матросів. Годинники, викидні ножі, запальнички, кишенькові відеокамери, симстим-деки, обважені манрікі й сюрикени. Останні завжди викликали в нього захват – сталеві зорі з гострими, як бритва, вершинами, хромовані чи вкриті райдужною плівкою, подібною до тої, яку утворює на сонці розлите в калюжу мастило. Хромованими він захоплювався найдужче. Розкладені на пурпурній ультразамші з майже невидимими вшитими петлями нейлонової волосіні; у центрі кожного – зображення дракона чи символів інь та ян. Вуличний неон віддзеркалювався в них, заломлювався, і Кейса раптом осяяло: ці сюрикени – його зірки-дороговкази, і доля його зашифрована в сузір'ях дешевих хромованих брязкалец.

– Джулі, – мовив Кейс до своїх зірок. – Час навідатися до старого Джулі. Він знає все.

Джуліусу Діну було сто тридцять п'ять років. Щотижня він накачувався сироватками й гормонами, які тримали на короткому повідку його метаболізм і коштували півкоролівства. Основою живоплоту, що відгороджував його від старіння, були щорічні паломництва до Токіо, де генні хірурги перезавантажували його генетичний код, – у Тібі така процедура була недоступна. Потому він летів до Гонконгу й поповнював запаси костюмів та сорочок на рік уперед. Здавалося, єдиною втіхою цієї людини без статі, однак із безкінечним терпінням, було поклоніння священному мистецтву крою

та шиття. Жодного разу Кейс не бачив, щоби Джулі вдяг того самого костюма двічі, хоча іноді виникало враження, що весь його гардероб складається з однакових скрупульозно відтворених елементів убрання, типового для минулого століття. Він мав слабкість і до окулярів – синтетичних рожевокварцових лінз у павутинчасто-тонкій золотій оправі, що сяяли, наче свічка у вікторіанському ляльковому будиночку.

Контора Джулі була в складах на задвірку Нінсей. Частину її колись давно негусто обставили колекцією різнорідних європейських меблів, наче він думав обладнати собі там помешкання. Стіни кімнати, де Кейс очікував на аудієнцію, підпирали запилужені книжкові шафи в неоацтекському стилі.

Двійко опецькуватих торшерів, що неначе втекли з якогось діснеївського мультика, неоковирно притулились одне до одного на низенькому журнальному сталевому столику під Кандінського, вкритому червоною лисучою емаллю. Обпливлий годинник Далі висів на стіні між неоацтекськими шафами, понуро втупившись циферблатом у голу бетонну підлогу. Голографічні стрілки пристосовувалися до викривлень циферблата й ніколи не показували час правильно. По всій кімнаті були розставлені плексигласові контейнери – судячи із запаху, в них зберігали імбир.

– Що ж, ти чистий, рідненький, – почувся безтілесний голос Джулі, – то й заходь собі, прошу.

Магнітні замки з гуркотом розблокували двері «під червоне дерево» зліва від шаф. На пластмасовій табличці великими самоклейними літерами писало: «ДЖУЛІУС ДІН. ІМПОРТ-ЕКСПОРТ». Якщо меблі в передпокої нагадували про кінець минулого століття, то власне кабінет Діна належав до його початку.

Гладеньке личко роздивлялося Кейса з ореолу яскравого світла старовинної мідної лампи в прямокутному скляному смарагдово-зеленому абажурі. Імпортера захищала від відвідувачів барикада широченного столу з фарбованої сталі, з двома високими тумбами, шухлядки яких були зроблені з якогось світлого дерева. У таких штуках, думав собі Кейс, колись, мабуть, зберігали паперові картотеки. Всю стільницю вкривали шари розмаїтого мотлоху – касети, рулони пожовклих роздруківок, деталі механічної друкарської машинки, до лагодження якої в Джулі вже бозна-скільки не доходили руки.

– Яким вітром тебе до мене принесло, синку? – поцікавився Дін, простягаючи Кейсові плаского льодяника в картатій синьо-білій обгортці. – Скуштуй. Це «Тін-Тін-Дзяхе», найліпші.

Кейс відмовився від імбирного льодяника, сів на хиткий дерев'яний гвинтовий табурет і потер великим пальцем руки боковий шов холоші своїх чорних джинсів.

– Джулі, я чув, що Вейдж хоче вбити мене.

– Он воно що. І де ж ти таке почув, хотілося б мені знати?

– Люди кажуть.

– Люди, – повторив Дін, ганяючи між щоками льодяника. – І які то люди, Кейсе? Друзі?

Кейс кивнув.

– Іноді важко сказати, хто твої друзі, правда ж?

– Я таки винен йому трохи грошей, Діне. Тобі він щось казав?

– Ми з ним певний час не бачилися, – відповів той і зітхнув.

– Та ясно, що якби я й знав щось таке, то не обов'язково мав би причини тебе сповіщати. Якщо справи йтимуть так, як вони йдуть зараз.

– Справи?

– Він важлива ланка, Кейсе.

– Ага. То як, Джулі, він хоче мене вбити чи ні?

– Не скажу, що про таке чув, – знизав плечима Дін. Так само легко він міг би обговорювати постачання імбиру. – Якщо виявиться, що такі чутки не мають підстав, рідненький, то приходь десь через тиждень, і я тебе впишу в дещо, пов'язане з вивозом дечого із Сінгапуру.

– З готелю Нан-Хай, що на вулиці Бенкуулен?

– Притримай язика, рідненький, – вишкірився Дін. Його стіл був нашпигований купою протижучкового заліза.

– Побачимось, Діне. Перекажу твої вітання Вейджеві.

Пальці Діна показалися з-під столу, аби погладити ідеальний вузол білої шовкової краватки.

Не встиг він дійти до перехрестя, як раптом усі клітини тіла заголосили: хтось упав на хвіст і вже майже дихає в спину.

Виховування в собі поміркованої параної Кейс сприймав як належне. Штука була в тому, щоб не випускати її з-під контролю. Та після бразильського дексу штука ця давалася йому тяжко. Він подолав

адреналіновий напад, опанував вираз обличчя і, удаючи щось подібне до розслабленої нудьги, пішов за натовпом. Помітивши темну вітрину, на хвилюку призупинився. Це був хірургічний салон, зачинений на ремонт. Тримавши руки в кишенях штормівки, Кейс мляво роздивлявся крізь скло плоский шмат гідропонної плоти на різьбленій розмальованій під нефрит підставці. Колір цієї плоти нагадав йому одну із Зоунових шльондр. На шкірі було витатуйовано блискучий екран, під'єднаний до підшкірного чипа. «Нащо морочитися з хірургією, – міркував він, відчуюючи, як піт стікає по боках, – коли можна просто носити телек у кишені?»

Не повертаючи голови, він підвів очі й придивився до віддзеркаленого у вітрині натовпу.

Ось воно.

За матросами в сорочках хакі на короткий рукав.

Темне волосся, дзеркальні окуляри, темний одяг, струнка статура.

І вже нема.

Кейс пригнувся і стрімголов побіг вулицею, ухиляючись від перехожих.

– Сіне, даси пістолет напрокат?

Хлопець усміхнувся.

– Два година.

Оточені запахами свіжої морської капусти, вони стояли посеред Сіга за суші-кіоском.

– Ти повернися, два година.

– Мені треба просто зараз. Є щось просто зараз?

Сін попорпався за дволітровими банками, де колись був сухий васабі. Витягнув щось продовгувате, загорнуте в сірий пластик.

– Тазер. Одна година, двадцять нових єн. Застава тридцять.

– Бляха. Це не те. Мені би пістолет. Типу, як коли треба застрелити когось, ясно?

Офіціант знизав плечима й заховав тазер серед банок.

– Два година.

Кейс увійшов до крамниці, навіть не глянувши на сюрикени у вітрині. Він їх і в руках ніколи не тримав.

Чип «Мітсубісі-банку», яким він розплатився за дві пачки «Єхеюанів», був зареєстрований на Чарльза Дерека Мея. Навіть

кумедніше, ніж Трумен Старр, – ім'я, на яке Кейсові вдалося роздобути собі паспорт.

Японка на касі виглядала на кілька років старшою за старигана Діна, і то без утручань передової медицини. Кейс вийняв із кишені тонкий стос нових єн і показав їй.

– Хочу придбати зброю.

Жінка вказала на футляр із ножами.

– Ні, – відповів він, – не люблю ножів.

Японка витягла з-за стійки видовжену коробку. На жовтій картонній кришці була грубо намальована кобра із загрозливо роздутим капюшоном. У коробці виявилось вісім однакових циліндрів, загорнутих у папір. Кейс спостерігав, як крапчасто–коричневі пальці розгортають один із циліндрів, аби показати йому. На одному кінці тьмяної сталевий трубки був шкіряний шнурок, на другому – невеличка бронзова пірамідка. Японка міцно стисла трубку між великим і вказівним пальцями, потягла за шнурок. Із дула показалися й ураз сховалися три масні витки міцно скрученої пружини.

– Кобра, – пояснила вона.

Небо над неоновим мерехтінням Нінсей було того ж непевного відтінку сірого. Повітря погіршало – дерло горло, наче зубате, тому половина перехожих була в респіраторах. Десять хвилин у вбиральні Кейс шукав способу приховати кобру під одягом, і нарешті йому вдалося закріпити її за ремнем джинсів упоперек живота. Робочий кінець із пірамідкою гойдався між ребрами й підкладом штормівки. Щокроку здавалося, що ця штука от-от випаде на тротуар, та її наявність все одно додавала впевненості.

Насправді в «Чаті» не надто любили вуличних ділків, та буденними вечорами інших відвідувачів тут майже не траплялося. По п'ятницях і неділях було інакше – хоч ділки нікуди й не зникали, вони губилися серед навали моряків і тих, хто полював на моряцькі гаманці. Розчухнувши двері бару, Кейс пошукав очима Раца, та бармена не побачив. Сутенер-завсідник Лонні Зоун водив батьківським скляним поглядом за однією зі своїх дівчат, що саме кадрила юного матроса. Зоун сидів на седативах, які японці звать «танцем у хмарах». Перехопивши погляд сутенера, Кейс вказав йому на барну стійку. Зоун

поволі продефілював між відвідувачів. Його довге миршаве лице випромінювало спокій.

– Лонні, ти Вейджа сьодні не бачив?

Зоун похитав головою, не міняючи виразу обличчя.

– Точно?

– Може, у «Намбані». Може, десь кілька годин тому.

– А бійці були з ним? Один іще худий такий, темноволосий, учорній куртці.

– Ні, – нарешті відказав Зоун, поморщивши лоба й намагаючись згадати настільки незначні подробиці. – Тільки міцні. З тих, нарощених.

Зоунові очі були без білків і майже без райдужок – з-під набряклих повік визирали самі лише велетенські бездонні зіниці. Ними він довго вивчав Кейсове обличчя, тоді опустил погляд і помітив дуло, що випиналося під штормівкою.

– Кобра, – промовив Зоун, підвівши брову. – Мудака якогось зібрався провчити?

– Бувай, Лонні.

І Кейс вийшов із бару.

Хвіст нікуди не зник. Кейс був певен. Його ніби підняло ейфоричною хвилею й понесло. До коктейлю з дексу й адреналіну додалося щось третє. Він подумки казав собі: «Тобі це подобається. Ти здурів».

Адже все це – нехай приблизно і якимось збочено – нагадувало йому набіги в матриці. Варто лише щедро закинутися, вляпатися в якусь непролазну й на диво випадкову халепу, як Нінсей поставала перед очима яскравим полем даних. Так матриця колись нагадувала йому послідовності білків, що визначають спеціалізацію клітин. Можна було розігнатись, увійти в занос, віддатися інерції, перетворитися на рух і відсторонитися від усього посеред вихору вуличного бізнесу, обміну інформацією, натовпу людських тіл, що насправді були лише скупченнями даних у мережі чорного ринку...

«Ну ж бо, Кейсе, вбери їх у себе. Вони ж бо цього не чекають», – казав він собі. До ігрового павільйону, де він познайомився з Ліндою Лі, лишалося півкварталу.

Він прожогом перебіг Нінсей і вривався в неспішну групу моряків. Один із них щось прокричав іспанською навздогін. Зайшовши до павільйону, Кейс відчув, як лавина звуку накриває його, як баци – вже не чутні, а радше відчутні – пробирають до нутрощів. Хтось підірвав десять мегатонн у «Танках», і над натовпом зловісно виріс голографічний ядерний гриб, заливаючи все навколо білою ударною хвилею. Кейс різко звернув праворуч і кількома стрибками подолав нефарбовані фанерні сходи. Якось вони з Вейджем і з ділком на ім'я Мацуга обговорювали тут контрабанду заборонених гормональних препаратів. Кейс пам'ятав цей коридор – брудну доріжку, ряди однакових дверей, що вели до тісних кабінетів. Одні двері відчинені. Молода японка в чорній футболці без рукавів глянула на нього з-за білого термінала. За спиною в неї висіла реклама турів до Греції – егейська бірюза, покреслена низкою ідеограм.

– Викличте охорону, – сказав їй Кейс і побіг коридором геть. Останні двоє дверей були зачинені й, як йому думалося, замкнені. Він розвернувся і вдарив ногою в нейлоновому кросівку по блакитному композитному полотну дверей у кінці коридора. Двері тріснули й злетіли з дешевих завіс. У кабінеті було темно, у плямі світла з коридора виднівся білий корпус термінала. Він повернувся до дверей праворуч, ухопився за прозору пластмасову ручку й наліг усією вагою. Щось клацнуло, і він опинився у кабінеті. Тут вони з Вейджем і домовлялися про гормони, але тепер тут нічого не нагадувало про підставну компанію Мацуги. Ніякого термінала, анічогісінько. Крізь запилюжене вікно пробивалося світло з провулка за павільйоном. Кейс роздивився оптоволоконне щупальце, що стирчало з розетки, стос брудного одноразового посуду й корпус вентилятора без лопатей.

За шибу правив цільний лист прозорого пластику. Кейс скинув куртку, намотав її на праву руку й ударив. Пластик тріснув. Знадобилося ще два удари, аби вибити його геть. Крізь притишені звуки відеоігор почулася сигналізація, що спрацювала чи на вибиту шибу, чи на виклик тієї дівчини з коридора.

Кейс розвернувся, вдягнув куртку й перевів кобру в бойовий режим.

За зачиненими дверима він розраховував, що переслідувач шукатиме його в іншому кабінеті, двері якого він вибив перед тим.

Бронзовий наконечник кобри дрібно захитався: Кейсів пульс передавався пружиною.

Нічого не сталося. Було чути лише завивання сигналізації, гуркіт відеоігор, серцебиття. Коли прийшов страх, Кейс зустрів його, наче напівзабутого друга. То була не стробоскопічна дексова параноя, а звичайний тваринний страх. Кейс так довго жив у режимі постійної тривоги, що майже зовсім забув відчуття справжнього страху.

Цей кабінет цілком годився, аби лишитися тут назавжди. Він, Кейс, міг би тут загинути. У них можуть бути пістолети...

З дальнього кінця коридора почувся звук удару. Чоловічий голос прокричав щось японською. Страшний вереск. Іще удар.

Кроки, неспішні, ближче й ближче.

Проминули зачинені двері. Затрималися на три удари серця. Повертаються. Один. Два. Три. Шурхіт підбора по килимку.

Залишки дексової бравади остаточно випарувалися. Кейс заблокував кобру й наосліп кинувся до вікна. Нервами струменів жах. Він підскочив, перелетів підвіконня й упав додолу, перш ніж зрозумів, що збирається зробити. Удар об асфальт пронизав гомілки тупим болем.

У трикутнику світла, що вибивалося крізь напівпрочинений вентиляційний отвір, Кейс роздивився купу порізаного оптоволокна й корпус розбитої консолі. Упавши долілиць на розмоклу фанеру, відповз у тінь. Квадрат вікна блідо світився на темній стіні. Досі завивала сигналізація – тут її було краще чути, стіна павільйону глушила гуркіт ігор.

З вікна показалася голова, підсвічена флуоресцентними коридорними лампами, і зникла. Потім знов показалася, але рис обличчя Кейсові розгледіти не вдалося. Блиснули сріблясті окуляри. «Твою наліво!» – вилаявся хтось жіночим голосом. Акцент агломератський, північний.

Голова зникла. Кейс порахував до двадцяти й підвівся. Сталеве дуло кобри він досі стискав у руці – знадобилося кілька секунд, аби згадати, що це й навіщо. Він покульгав провулком, намагаючись не ставати на ліву ногу.

Пістолет Сіна виявився дуже тугою п'ятдесятилітньою в'єтнамською реплікою південноамериканської модифікації «Вальтер

ППК» із самозводом на першому пострілі. До нього надавалися дрібні довгасті набої 22-го калібру, і Кейс був би радий, якби Сін продав йому розривні з азидом свинцю, а не дешеві китайські з експансивними кулями. А втім, це все-таки був пістолет із дев'ятьма набоями, тож він узяв його, сховав у кишеню куртки й поніс вулицею Сіга. На руків'ї були червоні пластикові накладки з рельєфними зображеннями драконів, і Кейс, тримаючи руку в кишені, водив по них пальцем. Кобру він викинув у перший-ліпший смітник на Нінсей і насухо ковтнув чергове колесо дексу.

Стимулятор забринів у Кейсових нервах і погнав його вниз по Сіга до Нінсей, потім по Баїцу. Він вирішив, що хвоста більше нема, і це цілком його влаштовувало. Треба було декому подзвонити, владнати кілька справ, із якими годі зволікати. Через два квартали на Баїцу стояла непримітна десятиповерхова цегляна офісна будівля бридкого жовтого кольору. Вікна не світилися, та якщо закинути голову, над дахом можна було роздивитися бліде пасмо світла. Згасла неонова вивіска під зграйкою ідеограм біля головного входу обіцяла «ДЕШЕВИЙ ГОТЕЛЬ». Якщо це місце й мало ще якусь назву, Кейс її не знав – усі звали його просто «Дешевим готелем». Він звернув із Баїцу в провулок і підійшов ним прямісінько до зовнішнього ліфта. Ані капсульного готелю на даху, ані ліфта до нього первинна конструкція не передбачала, тож шахту нашвидкуруч приробили до стіни бамбуковими балками й епоксидкою. Кейс заліз у пластмасову кабінку й приклав ключа – шмат твердої магнітної стрічки.

Із першого свого дня в Тібі він орендував у «Дешевому готелі» капсулу й щотижня платив за неї, хоча й не ночував тут жодного разу. Ночував він у дешевших місцях.

У ліфті пахло парфумами й сигаретами, стіни подряпані й засмальцьовані. Проминувши п'ятий поверх, Кейс побачив вогні Нінсей. Коли кабінка з характерним сичанням почала сповільнюватися, він забарабанив пальцями по руків'ю пістолета. Ліфт, як завжди, страшно сіпнувся перед остаточною зупинкою, та Кейс був до цього готовий. Він вийшов і опинився у внутрішньому подвір'ї готелю, яке було одночасно й вестибюлем.

За півкруглою консоллю посередині штучного газону сидів японський підліток із підручником у руках. Навколо нього височіло шість ярусів капсул, по десять із кожної з чотирьох сторін. Білі

скловолоконні капсули трималися купи завдяки каркасу з промислового риштування. Кейс кивнув хлопцеві й покульгав поперек штучного газону до найближчої драбини. Подвір'я мав захищати від негоди імпровізований дах із ламінованого пластикового шиферу, що торохкотів від сильного вітру й протікав у зливу, але самі капсули були досить надійні. Відчинити таку без магнітного ключа відносно непросто.

Гратчаста металева кладка здригалася під його вагою, коли він пробирався третім ярусом до номера 92. Капсули глибиною три метри, всередину можна потрапити крізь торцеві овальні люки метр завширшки й десь півтора заввишки. Кейс устроїв ключа в щілину й дочекався підтвердження від головного комп'ютера. Магнітні замки обнадійливо грюкнули, і люк піднявся на скрипучих пружинах. Люмінесцентні лампи замиготіли, коли він проліз усередину, смикнув кришку й клацнув по панелі, що активувала ручний засув.

У капсулі номер 92 не було нічого, крім звичайного кишенькового комп'ютера «Хітачі» й невеликої пінопластової морозилки. У морозилці лежали залишки трьох десятикілограмових брил сухого льоду, акуратно загорнених у папір, аби не випарувалися, й алюмінієва лабораторна колба. Кейс присів навпочіпки на мнемолоновий мат, що правив за ліжку й підлогу, витяг із кишені Сінів пістолет і поклав його на морозилку. Тоді зняв куртку. У капсулі був термінал, вмонтований просто у випуклу стіну навпроти таблички з правилами перебування в готелі, переліченими сімома мовами. Кейс узяв рожевий телефон і набрав гонконзький номер. Вичекав п'ять гудків і поклав слухавку. Покупець, що мав намір придбати три мегабайти оперативки з його «Хітачі», не відповідав на дзвінки.

Кейс набрав номер у Сіндзюку.

Жіночий голос на тому кінці щось відповів японською.

— Змія можна?

— Радий чути тебе, — привітався Змій. — Саме чекав на новини.

— Товар у мене, — сказав Кейс, глянувши на морозилку.

— Чудово. У нас тут перебої з готівкою. Можна заплатити пізніше?

— Чувак, мені ці гроші дуже потрібні...

Змій поклав слухавку.

— От падло, — промовив Кейс, почувши короткі гудки. Знов подивився на дешевий пістолет. — Непруха, — сказав собі. — Сьогодні

сама непруха.

Кейс увійшов до «Чату» за годину до світанку. Руки він тримав у кишенях куртки: в одній пістолет, у другій – алюмінієва колба з морозилки.

Рац сидів за дальнім столиком і пив мінералку «Аполл онаріс» із пивного кухля, якимсь прилаштувавши всі сто двадцять кіло своєї глевкої плоті на хиткому стільці. Юний бразилець на ім'я Курт стояв за стійкою й обслуговував кількох переважно тихих п'яниць. Протез щоразу дзижчав, коли Рац підносив кухоль до рота. Його виголений череп блищав від поту.

– Кепський у тебе вигляд, гер артист, – промовив він, блиснувши руїнами зубів.

– Та нормальний, – відповів Кейс і вишкірився. – Суперовий!

Він розвалився на стільці навпроти Раца, не виймаючи рук із кишень.

– І тому ти тиняєшся туди-сюди в саперському обладунку з бухла й швидких. Береже він тебе від брудкіших переживань, певно?

– Годі вже діагнозів, Раце. Вейджа бачив?

– Береже від страху і відчуття самотності, – вів далі бармен. – Ти б до страху прислухався. Може, він тобі друг.

– А ти про бійку в ігровому павільйоні не чув? Постраждав хтось?

– Охоронця порізали, і то добряче. Кажуть, дівка якась психована.

– Мені б із Вейджем поговорити. Я...

– Он як. – Раців рот розтягнувся в одну непривітну лінію. Він дивився повз Кейса на входні двері. – Гадаю, зараз ти матимеш таку нагоду.

На якусь мить Кейсові пригадалися ті сюррикени у вітрині. Голова гула від швидких. Пістолет у кишені був слизький від поту.

– Гер Вейдж. – Рац поволі підвів свій рожевий протез, наче чекав, що його потиснуть. – Така приємна несподіванка. Нечасто ви шануєте нас своєю присутністю.

Кейс обернувся й побачив лице Вейджа просто перед собою. Засмагле й геть пересічне, воно нагадувало маску. Ніконівські очні транспланти, вирощені в біолабораторії, світилися морською бірюзою. На Вейджеві був шовковий костюм кольору воронової сталі, на обох руках – прості платинові браслети. Його супроводжував ескорт – двоє

бойовиків із нарощеними м'язами на руках і плечах, однакові, ніби близнюки.

– Здоров, Кейсе.

– Панове, – устряв Рац, піднімаючи клешнею зі столу переповнену попільничку, – мені тут проблем не треба.

То була важка небитка попільничка з рекламою пива «Дзіньтао». Рац легко роздушив її протезом. Недопалки, попіл і зелені пластикові друзки посипалися на стіл.

– Вам ясно?

– Золотко, – озвався один із Вейджевих хлопців, – хочеш ту свою штуку на мені перевірити?

– Можеш цілити не по ногах, Курте, – розслаблено сказав помічникові Рац. Кейс глянув на барну стійку й побачив за нею бразильця зі смітендвессонівською поліцейською рушницею для розгону демонстрацій. Дуло її дивилося просто на трійцю гостей. Ствол із надтонкого сплаву, обмотаний кілометром скловолокна, завтовшки з добрячий кулак. У рамці магазина було видно п'ять оранжевих дозвукових набоїв із гумовим шротом.

– Технічно це травмат, – пояснив Рац.

– Чуєш, Раце, – сказав йому Кейс, – я твій боржник.

Бармен знизав плечима.

– Та де боржник. А оці, – він глянув на Вейджа з ескортом, – хай двічі подумують. У «Чатцубо» ніхто нікого не вбиватиме.

Вейдж кашлянув.

– А хто кого зібрався вбивати? У нас ділова зустріч. Ми ж із Кейсом партнери.

Кейс витягнув із кишені свою репліку «Вальтера» й націлив Вейджеві в пах.

– Чув, ти мене порішити хочеш.

Рац стиснув рожевою клешнею ствол пістолета, і Кейс безвольно опустив руку.

– Слухай, Кейсе, ти б пояснив, що за мутки срані. Ти вгашений, чи що? Хто тобі у вуха насцяв, що я тебе вбити хочу?

Вейдж звернувся до помічника:

– Повертайтеся обоє в «Намбан». Ждіть мене.

Кейс провів їх поглядом до виходу з бару, де тепер було геть порожньо, коли не рахувати Курта й п'яного матроса в хакі, що

згорнувся калачиком на підлозі коло барного стільця. Ствол «Сміт-енд-Вессона» також провів бойовиків до виходу, а тоді знов націлювався на Вейджа. Магазин випав із Кейсового пістолета на стіл із гучним стукотом. Рац, тримаючи «Вальтер» у клешні, видобув із набійника останній набій.

– Хто сказав тобі, що я збираюся тебе вбити? – перепитав Вейдж.
Лінда.

– Хто це тобі сказав, чувак? Тебе хтось підставити хоче?

Матрос застогнав і вибухово проблювався.

– Прибери його звідси, – кинув Рац Куртові. Той сидів на краю стійки й саме підкурював сигарету, тримаючи «Сміт-енд-Вессон» на колінах.

Кейс відчув, як ніч тупо б'є його в потилицю, наче мішок із вологим піском, і відлунює межі очей десь усередині черепа. Він витягнув із кишені колбу й віддав Вейджеві.

– Усе, що маю. Витяжка з гіпофіза. Якщо швидко збагриш, матимеш п'ять сотень. Ще була планка оперативки, але вона десь ділася.

– Ти окей, Кейсе? – Колба зникла у внутрішній кишені воронованого піджака. – Ну, тобто гаразд, тепер ми квити, але виглядаєш ти паскудно. Як гівно розкатане. Пішов би десь поспав.

– Ага. – Він підвівся й відчув, як бар захитався. – А ще я мав п'ятдесятку, але віддав декому.

Він гигикнув, забрав зі стола магазин від «Вальтера» й один набій, кинув їх в одну кишеню, а пістолет – у другу.

– Маю зайти до Сіна, забрати заставу.

– Іди додому, – сказав Рац і посунувся на стільці так, наче йому було трохи ніяково. – Чув, артисте? Іди додому.

Він відчував на собі їхні погляди, коли йшов до виходу та проштовхувався крізь пластмасові двері.

– Сука, – звернувся він до рожевого світанку над Сіга. Голограми на вулиці Нінсей танули, наче привиди, а більшість неонових вивісок уже згасли й прохололи. Він сьорбав із пінопластового стаканчика придбану у вуличного торговця каву без молока й спостерігав за сходом сонця.

– Лети геть, мала. Це місто для тих, хто любить котитися вниз.

Та все ж таки почуття ще не вихололи, і йому ставало дедалі важче миритися з думкою, що Лінда його зрадила. Їй просто був потрібен квиток додому, і планки пам'яті з його «Хітачі» якраз вистачить, коли знайдеться вдалий покупець. І та історія з п'ятдесяткою: вона ж майже відмовилася від неї, бо знала, що невдовзі вкраде в нього останнє.

Коли Кейс вийшов із ліфта, за консоллю сидів той самий хлопець. Із іншим підручником.

– Юний друже, – звернувся до нього Кейс через пластиковий газон, – можеш нічого не казати. Я вже знаю. Симпатична молода леді прийшла й сказала, що має ключ. Дала тобі хороші чайові, скажімо, п'ятдесят нових єн одним папірцем.

Хлопець відклав книгу.

– Жінка, – пояснив Кейс і провів пальцем по чолі. – Шовк. – Він широко всміхнувся. Хлопець усміхнувся у відповідь і закивав. – Дякую, срако мала.

Піднявшись, Кейс виявив, що замок не слухається. Мабуть, вона якось пошкодила відмичкою. Аматорка. Він знав, де взяти дешифратор, який відімкне будь-що в «Дешевому готелі». Лампи засвітилися, коли він заліз усередину.

– Тепер дуже повільно зачини люк, друже. Маленький сюрприз, який ти взяв напрокат у офіціанта, досі в тебе?

Вона сиділа спершись спиною на дальню стіну капсули. Ноги зігнуті, руки спокійно лежать на колінах. З-поміж рук визирнуло гладеньке, наче голівка перчанки, дуло голкостріла. Кейс зачинив люк.

– То ти була в ігровому павільйоні? А де Лінда?

– Замкни на засув.

Кейс послухався.

– То твою дівчину звати Ліндою?

Він кивнув.

– Пішла собі. Забрала твій «Хітачі». Реально нервова мала. То як там твій пістолет, чувак?

Вона була в дзеркальних окулярах. Одяг чорний, підбори чорних чобіт глибоко врізалися у мнемолон.

– Сінові повернув, забрав заставу. Продав йому придбані в нього набой за половину того, що заплатив сам. Хочеш забрати гроші собі?

– Ні.

– Сухого льоду хочеш? Зараз це все, що є.

– Яка тебе муха вкусила? Нащо було здійсмати істерику в павільйоні? Довелося того найманця порізати, він вийшов на мене з нунчаками.

– Лінда казала, ти прийдеш мене вбити.

– Лінда казала? Та я її вперше побачила тут у тебе.

– То ти не від Вейджа?

Вона заперечно похитала головою. Він помітив, що її вращені окуляри повністю затуляють очниці. Здавалося, сріблясті скельця ростуть просто з гладенької блідої шкіри над вилицями й зникають під грубо обстриженими пасмами темного волосся, яке падало на чоло. Пальці, що тримали голкостріл, були тонкі й білі, бордові лаковані нігті виглядали штучними.

– Гадаю, Кейсе, ти заліз у дупу з головою. Я прийшла, і ти чіткісінько вписав мене у свою картину світу.

– То що вам треба, леді? – Він сперся спиною на люк.

– Ти. Цілий, відносно неушкоджений, мозок у більш-менш робочому стані. Моллі. Мене звати Моллі, Кейсе. Мене прислав по тебе роботодавець. Хоче з тобою поговорити, та й по всьому. Калічити чи вбивати тебе ніхто не збирається.

– Це приємно чути.

– Хоч особисто я іноді калічу людей, Кейсе. Мабуть, так уже я влаштована.

На ній були вузькі штани з тонкої чорної шкіри й вільна куртка з якоїсь чорної матерії, що, здавалося, поглинала світло.

– Якщо я покладу голкостріл, будеш чемний? Бо виглядаєш ти так, наче здатен щось дурне вступити.

– О, я дуже чемний. Практично підкаблучник.

– От і добре. – Вона сховала голкостріл у кишеню чорної куртки. – Бо як вирішиш-таки пошукати пригод на свою сраку, це буде остання дурниця у твоєму житті.

Вона простягнула руки перед собою долонями догори, трохи розчепірила пальці. Щось ледве чутно клацнуло, і з-під бордових нігтів визирнуло десять чотирисантиметрових двосічних лез.

Вона всміхнулася. Леза повільно сховалися.

Після року в капсулах кімната на двадцять п'ятому поверсі «Тіба-Хілтон» здавалася величезною. Десять на вісім метрів, половина двокімнатного номера. Браунівська кавоварка парувала на низенькому столику біля розсувних дверей, що вели на вузький балкон.

– Випий кави. Схоже, тобі не завадить.

Вона зняла чорну куртку. Голкостріл висів під пахвою в чорній нейлоновій кобурі. На обох плечах сірої безрукавки були пласкі сталеві застібки-блискавки. «Куленепробивна», – вирішив Кейс і плеснув собі кави в яскраво-червону кружку. Ноги й руки його задубіли.

– Кейсе.

Кейс підвів очі на голос. Цього чоловіка він бачив уперше.

– Моє прізвище Армітідж.

Темний халат запнутий нижче пояса, широкі груди м'язисті й безволосі, живіт плаский і підтягнутий. «Блакитні очі такі світлі, наче вапном вибілені», – подумалося Кейсові.

– Сонце встало, Кейсе. Сьогодні твій щасливий день, хлопче.

Кейс різко махнув рукою, та незнайомиць ухилився від тільки-но скипілої кави. Коричневі патьоки стікали стіною зі штучного рисового паперу. У лівому вусі Кейс помітив гранчасте золоте кільце. Спецпідрозділ. Незнайомиць посміхнувся.

– Пий свою каву, Кейсе, – сказала Моллі. – Ти молодець, але звідси не підеш, доки Армітідж не скаже все, що має.

Вона всілася на шовкову подушку, схрестила ноги й узялася розбирати голкостріл наосліп. Дзеркальні лінзи її очей сліdkували за Кейсом, коли той підійшов до столика й налив собі кави вдруге.

– Надто молодий, аби пам'ятати війну, правда ж, Кейсе? – Армітідж пригладив величезною рукою коротко стрижене каштанове волосся. На зап'ясті блиснув важкий золотий браслет.

– Ленінград, Київ, Сибір. Ми винайшли вас у Сибіру, Кейсе.

– Як це розуміти?

– «Шалений кулак», Кейсе. Ти чув цю назву.

– Це якийсь набіг був чи типу того? Хотіли російське ядро випалити вірусами. Так, чув про це. Ніхто живим не вийшов.

Раптом він відчув напругу в повітрі. Армітідж підійшов до вікна й подивився на Токійську затоку.

— Це не так. Один загін зміг повернутися в Гельсінкі.

Кейс знизав плечима й відсморбнув кави.

— Ти консольний ковбой. Прототипи програм, якими ти користуєшся, ламаючи промислові банки, розробили для операції «Шалений кулак». Для вторгнення в Кіренське ядро. Комплектування було таке: міні-літак «Найтвінг», пілот, кіберпросторова дека, жокей. Для вторгнення в нас був вірус під назвою «Кріт». «Кроти» стали першим поколінням програм для вторгнення в захищені кіберсистеми.

— Криголами, — промовив Кейс, не відриваючись від кави.

— Криголами. Щоби ламати КР, кібернетичне реагування.

— Проблема в тому, містере, що я вже не жокей, тож я, мабуть, піду собі...

— Я був там, Кейсе. Був там, коли винайшли таких, як ти.

— Ви й поняття зеленого не маєте про мене й таких, як я, друже. Ви можете собі дозволити наймати горлорізок, які притягнуть мою сраку перед ваші ясні очі, та й по всьому. А по деках клацати мені більше не світить — ні за ваші гроші, ні за ще чийсь.

Він підійшов до вікна й глянув униз.

— Отам тепер я живу.

— Наша характеристика свідчить, що ти намагаєшся змусити вулицю неочікувано тебе вбити.

— Характеристика?

— Ми сконструювали детальну особистісну модель. Купили виходи на кожне з твоїх псевдо й прогнали зібрані на них досьє крізь одну військову програмку. Ти демонструєш суїцидальну поведінку, Кейсе. Модель дає тобі місяць життя на вулиці. При цьому, за медичним прогнозом, нова підшлункова знадобиться тобі протягом року.

— «Ми». — Він зустрівся поглядом із прозорими очима. — Хто такі «ми»?

— А що, якби я сказав тобі, Кейсе, що ми могли б вилікувати твоє неврологічне ураження?

Армітідж раптом здався Кейсові вирізьбленим із велетенського металевого зливка — непорушним, непідйомно важким. Наче пам'ятник. Тепер він розумів, що це сон і що невдовзі він прокинеться.

Армітідж не скаже більше ані слова. Кейсові сни завжди закінчувалися такими стоп-кадрами, і цей сон теж добіг кінця.

– То що би ти відповів на це, Кейсе?

Кейс глянув на затоку й затремтів.

– Я би відповів, що ваші слова гівна варті.

Армітідж кивнув.

– А тоді запитався би про умови.

– Умови мало відрізняються від тих, до яких ти звик, Кейсе.

– Армітідж, дайте людині проспатися, – подала Моллі голос із подушки. Деталі голкостріла лежали перед нею на шовку, наче частини коштовної головоломки. – Він уже по швах тріщить.

– Умови, – промовив Кейс. – Негайно. Просто зараз.

Його досі трусило. Він не міг угамувати цей дроз.

Клініка була безіменна. Скупчення охайних корпусів, розділених мінімалістичними садочками. У багатому районі. Він пригадав це місце – уже бував тут під час свого турне по клініках Тіби в перший місяць.

– Тобі страшно, Кейсе. Реально страшно.

По обіді в неділю вони разом із Моллі стояли у внутрішньому дворі. Білі кам'яні брили, зелений бамбук, чорний гравій, пограбаний м'якими хвилями. Садівник, схожий на великого металевого краба, доглядав за бамбуком.

– Воно подіє, Кейсе. Ти й гадки не маєш, на що здатен Армітідж. Прикинь, він цим нейропацанам заплатить за твою операцію програмою, яка робить такі операції. Вони з нею на три роки конкурентів обженуть. Уявляєш узагалі, про які суми йдеться? – Вхопившись великими пальцями за петлі шкіряних джинсів, вона розхитувалася на лакованих підборах червоних ковбойських чобіт. Вузькі носачи оббиті лискучим стерлінговим сріблом. По-комашиному безвиразні скельця її очей спокійно спостерігали за ним, переливалися, наче ртуть.

– Ти вуличний самурай, – промовив Кейс. – Давно на нього працюєш?

– Кілька місяців.

– А доти?

– На інших. Робоча бджілка, без діла не сиджу.

Він кивнув.

– Так дивно, Кейсе.

– Що саме?

– Таке відчуття, наче я тебе знаю. Наче я заздалегідь знаю, що в тій характеристиці. Знаю, як ти влаштований.

– Не знаєш ти мене, сестро.

– Та ти нормальний. Просто не щастить тобі по-чорному.

– А він нормальний? Як гадаєш, Моллі?

Робот-садівник повз до них, прокладаючи шлях упоперек гравієвих хвиль. Здавалося, його бронзовому панциру тисяча років. За метр до чобіт Моллі робот зупинився, пустив спалах і завмер, аналізуючи отримані дані.

– Насамперед, Кейсе, я піклуюся про свою ніжну срацю.

Краб змінив курс, аби уникнути сутички з чоботами, та Моллі дала йому різкого й точного копняка. Сріблястий носак дзенькнув об панцир. Робот перекинувся на спину, але невдовзі підвівся на бронзові лапки.

Кейс сів на одну з брил, поводив підошвами по гравію, порушивши симетрію хвиль. Заходився шукати сигарети.

– У кишені сорочки, – підказала Моллі.

– А на запитання ти збираєшся відповісти?

Він видобув із пачки м'яту єхеюанину, і вона підкурила йому від тонкої запальнички з німецької сталі, яка нагадувала хірургічний інструмент.

– Можу сказати тільки, що з ним точно щось нечисто. Зараз має купу грошей, яких у нього досі не було, і весь час надходять нові суми.

Кейс помітив, як її рот напружився.

– Може, за ним стоїть щось більше.

– У сенсі?

– Точно не знаю. Знаю тільки, що не уявляю, на кого чи на що ми працюємо насправді.

Кейс тупо дивився в дзеркальні скельця. Вийшовши з «Хілтону» суботнього ранку, він повернувся до «Дешевого готелю» й проспав десять годин. Потім довго гуляв уздовж портової огорожі й спостерігав за мартинами, що кружляли над дротяним парканом. Якщо вона слідувала за ним, то добре ховалася. До Нічного міста він не потикався. Чекав у капсулі на дзвінок від Армітіджа. Тепер він у цьому

подвір'ї, надворі неділя, і поряд із ним ця дівчина з тілом гімнастки й руками фокусника.

– Пане, будьте ласкаві зайти всередину, на вас чекає анестезіолог.

Технік уклонився, розвернувся й пішов до клініки, не чекаючи, поки Кейс рушить слідом.

Густий запах холодної сталі й лід уздовж хребта.

Загублений, такий крихітний посеред мороку, похололі руки, образ тіла зникає на тому кінці коридора зі стінами кольору телевізійного неба.

Голоси.

І от чорним полум'ям зайнявся кожнісінький нервовий відросток тіла, і прийшов біль, що його вже годі було назвати болем...

Лежи тихо. Ані руш.

І Рац там був, і Лінда Лі, і Вейдж із Лонні Зоуном, і сотні облич у неоновому лісі, і моряки, й ділки, й вуличні дівки – там, де небо, мов отруєне срібло, там, куди не сягне жоден ланцюг, – поза тюрмою черепа.

Не ворухися, щоб тобі.

Там, де небо розчиняється в сичанні перешкод і стає безколірною матрицею; там, де йому миготять сюрікени – його зорі.

– Ану ляж негайно, дай знайти вену! – Вона сиділа в нього на грудях із тонким блакитним пластиковим шприцом у руці. – Як не вляжешся, горло тобі переріжу нахрін. Ти досі на тих інгібіторах ендорфінів.

Кейс прокинувся й відчув поруч у темряві її розслаблене тіло. Шия була ламка, наче з соломи. Десь посередині хребта ритмічно пульсував біль. Перед очима поставали й перетікали один в один образи – стробоскопічне мигтіння агломератських хмарочосів, кутастих куполів Фуллера, тьмяних силуетів, що наближалися до нього в тіні під мостом чи естакадою...

– Кейсе? Сьогодні середа, Кейсе. – Вона перевернулася на бік і потягнулася рукою кудись над ним. Торкнулася груддю до його плеча. Він почув, як вона зриває з пляшки фольговий корок і п'є. – Ось. – Вона вклала пляшку йому в руку. – Я бачу в темряві, Кейсе. У мене світлочутливі мікропідсилювачі в лінзах.

– Спина болить.

– Вони тобі там рідину міняли. Кров теж перелили, повністю. Перелили, бо в пакет входила нова підшлункова. А ще в печінку підживили щось нове. Про нерви нічого не знаю. Кололи багато. А для головного номера програми навіть нічого не різали. – Вона знову вклалася поряд. – Зараз 2:43:12 ночі, Кейсе. У мене годинник до зорового нерва під'єднано.

Він сів і спробував відпити з пляшки. Захлинувся, відкашлявся, теплуваті бризки полетіли на груди й стегна.

– Мені треба за деку, – почув він свій голос. Схопився шукати одяг. – Маю знати напевне...

Моллі засміялася. Малими й сильними руками взяла його за плечі.

– Пробач, асе. У небо тільки через вісім днів. Тобі твої нерви носом підуть, якщо ввімкнешся зараз. Лікар казав чекати. Тим паче, вони звідкись знають, що та штука спрацювала. Огляд за день чи два.

Він знову ліг.

– Де ми?

– Удома, в «Дешевому готелі».

– А де Армітідж?

– У «Хілтоні», торгує намистами серед тубільців, чи що. Скоро валимо звідси, чувак. Амстердам, Париж, тоді в Агломерати. – Вона торкнулася його плеча. – Ляж на живіт. Я добре роблю масаж.

Кейс перевернувся й простягнув руки перед собою. Кінчики пальців торкалися стіни капсули. Моллі всілася йому на поперек, уперлася колінами в мнемолон, і він голими боками відчув прохолоду її шкіряних джинсів. Вона погладила йому шию.

– А ти чого не в «Хілтоні»?

Замість відповіді вона опустила руку назад і почала лагідно масажувати йому промежину великим і вказівним пальцями. Так вона гойдалася над ним у темряві близько хвилини, тримаючи другу руку на шиї. Із кожним рухом шкіряні джинси тихо порипували. Кейс спробував посунутися – у нього встав, і лежати на животі було незручно.

У скронях двигтіло, але з шиї потроху зникало відчуття крихкості. Він сперся на один лікоть, перевернувся, влігся на мнемолоні, потягнув Моллі до себе, лизав її груди, відчував, як ствердлі соски лишаять вологі сліди на щоках. Знайшов блискавку на її дасинсах і потягнув униз.

– Усе гаразд, я все бачу, – сказала вона.

Шурхіт джинсів по стегнах. Вона трохи поборсалася, аби остаточно вивільнитися. Перекинула ногу через нього, він торкнувся її обличчя. Очні імпланти виявилися несподівано твердими.

– Не роби так. Відбитки.

Тепер вона знов сиділа на ньому, взяла його руку, вклала на себе, його великий палець опинився між її сідниць, а інші – поперек губ. Коли вона опускалася, образи знов запульсували перед ним, неонові спалахи являлися й зникали. Вона опустилася на нього до кінця, і його спина судомно вигнулася. Так вона рухалася на ньому верхи, ковзала вгору й униз знов і знов, доки вони обоє не кінчили, доки оргастичний вибух синім полум'ям не розірвався в безчассі, неосяжному, як матриця, де обличчя розпадалися, мов пропущені крізь шредер фотографії, й обрізки відносило ураганом, і її стегна, сильні й вогкі, міцно його стискали.

У будень на вулиці Нінсей людей було негусто, та й ті, що були, рухалися, наче в завченому танці. Із гральних павільйонів і салонів патінко хвилями докочувалися гуркіт і музика. Кейс заглянув до «Чату» й помітив Зоуна, який сидів у теплих, просякнутих пивним духом сутінках і приглядав за своїми дівчатами. За стійкою був Рац.

– Вейджа бачив, Раце?

– Сьогодні – ні. – Рац виразно звів брову, завваживши Моллі.

– Як побачиш, то передай, що в мене його гроші.

– Нарешті поталанило, мій артисте?

– Рано казати.

– Але я маю з ним побачитися, – сказав Кейс, дивлячись на своє відображення в Молліних лінзах. – Мені треба нормально відійти від справ.

– Армітіджеві не сподобається, якщо випущу тебе з поля зору.

Вона стояла під обпливлим годинником у передпокої Діна, уперши руки в боки.

– Цей чувак не говоритиме зі мною при тобі. На самого Діна я з гори срав, він про себе подбає сам. Але є кілька хлопців, яких я підставляю, якщо так просто злиняю з Тіби. Мої хлопці, розумієш?

Вона стиснула губи. Похитала головою.

– У мене люди в Сінгапурі, зв'язкові в Токіо на Сіндзюку й Асакудза, і їм усім срака буде, ясно? – збрехав він, поклавши руку їй на плече, сховане під шкіряною курткою. – П'ять. П'ять хвилин. За твоїм годинником, гаразд?

– Мені не за це платять.

– За що тобі платять – це одне діло. Інше – якщо деякі мої близькі друзі підуть на дно через те, що ти надто буквально дотримуєшся інструкцій.

– Не чеши. Які ще, нахрін, «близькі друзі»? Ти туди йдеш, аби зібрати в того старого контрабандиста досьє на нас, – відрізала вона й поставила взуту в чобіт ногу на запилюжений столик під Кандінського.

– О, Кейсе, малий, а твоя супутниця таки озброєна, і це якщо не рахувати добрячого шмату кремнію в її голові. Можеш уточнити, нащо прийшов?

Примарний кашель Діна, здавалося, завис між ними в повітрі.

– Чекай, Джулі. Я все одно сам зайду.

– І не сумнівайся, синку. Інакше я й не пущу.

– Гаразд, – сказала Моллі, – йди. Але п'ять хвилин. Затримаєшся – і я твого близького друга заткну навіки. І можеш про дещо поміркувати, коли там сидітимеш.

– Про що?

– Чому я роблю тобі цю послугу. – Вона розвернулася й пішла надвір повз контейнери з консервованим імбиром.

– Знайшов собі цікавішу компанію, ніж завжди, Кейсе?

– Джулі, вона вже пішла. Пустиш мене? Будь ласка, Джулі.

Засуви грюкнули.

– Тільки повільно, Кейсе, – почув він голос Діна.

– Вмикай ті свої штуки, Джулі, всі, що є в столі, – сказав Кейс, сідаючи на гвинтовий табурет.

– А вони завжди ввімкнені, – м'яко промовив Дін, виймаючи пістолет з-за нутрощів друкарської машинки й наводячи його точно на Кейса. Це був револьвер «Магнум» із майже повністю спіяним стволом. Перед у спускової скоби також прибрали, а руків'я було обмотане чимось схожим на стару малярну стрічку. Кейсові подумалося, що револьвер дуже неприродно виглядав у рожевій наманікюреній руці Діна.

– Звичайна пересторога, ти ж розумієш. Нічого особистого. А тепер кажи, нащо прийшов.

– Мені треба урок історії, Джулі. А ще вихід на декого.

– А товар який, синку?

Дін був одягнений у бавовняну сорочку в карамельно-червону смужку, з твердим, немов порцеляновим, білим комірцем.

– Не товар. Я. Їду звідси, Джулі. Але ти мені зроби послугу, гаразд?

– То на кого тобі треба вихід, синку?

– На одного гайдзіна на прізвище Армітідж. Зупинився в «Хілтоні».

Дін поклав пістолет.

– Не рухайся, Кейсе. – Він щось набрав на клавіатурі термінала, який лежав на колінах. – Здається, ти про нього знаєш стільки ж, скільки моя мережа. З усього видно, що цей джентльмен має тимчасову домовленість із якудзою, а сини неонові хризантеми вміють ховати своїх союзників від нас подібних. І я би чинив так само на їхньому місці. Тепер історія. Ти казав про урок історії. – Джулі взяв пістолет, але на Кейса його не навів. – Яка історія тебе цікавить?

– Про війну. Був на війні, Джулі?

– На війні? А що про неї говорити. Тривала три тижні.

– «Шалений кулак».

– Легендарна операція. Хіба зараз у школах не вчать історії? Пам'ятаю той післявоєнний кривавий матч із політичного футболу. Скандал на скандалі. Ваші батьки-командири, Кейсе, на агломератській стороні, – де там їх квартирували, у МакЛіні? Відсиділися по бункерах усі... страшний сором. Змарнували стільки молоді патріотичної плоті лише заради того, аби перевірити якусь там нову технологію. Потім виявилось, що вони знали про російську оборонну лінію. Про ЕМП, електромагнітні пульсові установки. Але хлопців усе одно туди послали, просто подивитися, що станеться. – Дін знизав плечима. – Іванови з Петровими тільки того й чекали.

– А хтось із тих хлопців вижив?

– Господи Ісусе, – відповів Дін, – стільки років минуло... Але я майже певен, що хтось звідти повернувся. Один із загонів. Захопили радянський гелікоптер – знаєш про такі? Полетіли назад до Фінляндії. Не мали вхідних кодів для перетину повітряного кордону, звісно, і

перестріляли до чорта фінських прикордонників. Спецпризначенці, що з них узяти. – Дін гмикнув. – Чортове пекло.

Кейс кивнув. Настирливий запах консервованого імбиру забивав ніздрі.

– Я в Лісабоні був під час війни, – продовжив Дін, поклавши пістолет. – Чудове місто цей Лісабон.

– Служив там, Джулі?

– Та куди. Хоча війну бачив. – Він усміхнувся своєю рожевою усмішкою. – Війна творить на ринку дива.

– Дякую, Джулі, я твій боржник.

– Навряд, Кейсе. Бувай здоровий.

Потім він доводитиме собі, що той вечір у павільйоні «У Семмі» від початку пішов не так, і йдучи за Моллі тим коридором, розгрібаючи носачами кросівок суцільний шар корінців від квіток і пінопластових стаканчиків, наче торішне листя, він прочував, що жде попереду.

Смерть Лінди...

Після візиту до Діна вони з Моллі побували в «Намбані», де Кейс віддав Вейджеві борг – пачку нових єн, отриману від Армітіджа. Вейджеві це сподобалося, його бійцям це сподобалося менше, а Моллі, стоячи поряд із Кейсом, вишкірялася на них, наче хижак в екстатичному напруженні перед стрибком, – очевидно, чекала, що хтось із них сіпнеться першим. Потім він повів її в «Чат» випити.

– Нема сенсу, чувак, – сказала Моллі, коли Кейс дістав восьмикутну пігулку з кишені штормівки.

– Чого це? Хочеш, поділюся? – Він простягнув колесо її.

– У тебе нова підшлункова, Кейсе, і ті заглушки в печінці. Армітідж домовився зробити так, щоби ця твоя хрін, – вона вказала бордовим нігтем на восьмикутник, – виводилася так само, як зайшла. Ти фізично не здатен мати прихід від амфетамінів і кокаїну.

– Бляха, – Кейс глянув на восьмикутник, тоді на Моллі.

– Їж на здоров'я. Хоч десяток з'їж, нічого тобі не буде.

Він з'їв. Нічого йому не було.

Три пива потому вона взялася розпитувати Раца про бої.

– «У Семмі», – відповів Рад.

– Я пас, – сказав Кейс. – Кажуть, вони там на смерть б'ються.

За годину вона вже купувала квитки в худого тайця, вдягненого в білу футболку й мішкуваті спортивні шорти.

Заклад «У Семмі» був сірим надувним шатром, армованим сіткою зі сталевих тросів, за одним із портових складів. Усередину вів коридор зі щільними дверима по обидва кінці. Він слугував повітряним шлюзом: давав змогу втримувати різницю тисків усередині й зовні. До фанерної стелі коридора на однаковій відстані було прилаштовано переважно розбиті флуоресцентні лампи. Вологе повітря пропахло потом і бетонним пилом.

Усе це аж ніяк не підготувало Кейса до вигляду арени, натовпу, напруженої мовчанки, велетенських світлових фігур під склепінням шатра. Бетонні блоки, вкладені концентричними ярусами, оточували щось на зразок центральної сцени на незначному узвишші в колі проєкційного обладнання. Крім миготіння голограм, що рухались услід за своїми живими прототипами на арені, жодного освітлення тут не було. Шар сигаретного диму повстю висів над ярусами й потроху видувався, коли досягав потоків із повітряних гармат, що надимали шатро. Жодного звуку, крім гудіння надимачів і дихання бійців із динаміків.

Кольорові зображення пливли дзеркальними плесами Молліних лінз, коли чоловіки по колу обходили один одного. Голографічні бійці були десятикратно збільшеними, та навіть за такого масштабу довжина ножів у їхніх руках ледве сягала метра. Ножі тримають по-фехтувальному, пригадалося Кейсові, чотири пальці навколо руків'я, клинок слугує продовженням великого пальця.

Здавалося, ножі рухаються самостійно – неквапно, наче в ритуальному танці, раз по раз виписують у повітрі дуги й прямі, доки хтось із бійців не відкриється супротивникові. Моллі слідкувала за голограмами, обличчя її розгладилося й зосереджено завмерло.

– Знайду нам щось поїсти, – сказав він їй. Моллі кивнула, занурена в дійство.

Кейсові тут не подобалося.

Він розвернувся й пішов у тінь від трибун. Надто темно.

Надто тихо.

Кейс помітив, що серед глядачів були переважно японці. Нетипові для Нічного міста персонажі. Технарі з аркокомплексів. Можливо, цей заклад було схвалено якимось корпоративним комітетом із питань

дозвілля. Він спробував уявити, як це – працювати на дзайбацу все життя.

Корпоративне житло, корпоративний гімн, корпоративний похорон.

Зробивши майже повне коло, він знайшов кіоски з їжею. Купив якіторі на шпажках і два вощені паперові стакани пива. Глянувши на голограми, помітив цівку крові на грудях одного з бійців. Густий коричневий соус стікав зі шпажок просто на пальці.

Сім днів – і він увімкнеться. Зараз варто було заплющити очі, і він бачив матрицю.

Тіні затремтіли, й голограми знов затанцювали одна довкола іншої.

Раптом він відчув, як десь між лопатками зріє кавалок жаху. Холодний піт заструменів ребрами. Операція не подіяла. Він досі тут, він досі м'ясо, ніяка Моллі не чекає на нього, спостерігаючи за танцем бойових ножів, немає в «Хілтоні» ніякого Армітіджа з квитками, новим паспортом і грішми. Усе це лише сон, жалюгідне марення... Зір йому потьмарився від гарячих сліз.

Із горла, освітленого червонястими променями, бризнула кров. І тепер уже натовп репетував і верещав, глядачі підхоплювались і щось волали, аж доки поранений боєць не впав і його голограма не замиготіла, згасаючи...

Гострий присмак блювотиння в роті. Він заплющив очі, глибоко вдихнув, розплющив і побачив Лінду Лі, яка саме йшла повз, дивлячись уперед скляними від жаху очима. На ній був той самий французький комбінезон.

Була – і немає. Зникла в тіні.

Бездумний рефлекс: він кинув пивні стакани, курку й побіг за Ліндою. Можливо, вигукнув її ім'я, але згадати напевне не зміг би.

На сітківці відбиток тоншого за нитку червоного променя. Поплавлений бетон під тонкими підошвами його кросівок. Її білі кеди тепер мерехтіли там, де повертала стіна. Він біг, і нитка лазера, мов примара, мигтіла й розрізала темряву попереду.

Хтось підставив Кейсові підніжку. Долоні подерлися об бетон. Він перевернувся на спину й хвицнув темряву перед собою, але намарне. Над ним схилився худорлявий підліток із голчастим білявим волоссям, що сяяло в контровому світлі, наче німб. Над сценою голографічна

фігура бійця розвернулася й високо підняла ніж під схвальні вигуки натовпу. Підліток посміхнувся й дістав щось із рукава. Бритва, у якій, наче гравіювання, відбився червоний відблиск лазера, що помандрував собі далі в темряву повз них. Кейс побачив, як бритва тягнеться до його горла, наче лозина в руках шукача води.

Обличчя зникло в дзижчанні десятка мікроскопічних вибухів. Голкостріл Моллі давав черги по двадцять пострілів на секунду. Підліток раз конвульсивно кашлянув і впав біля Кейсових ніг.

Він брів до кіосків, у тінь. Глянув униз, чекаючи, що рубінова голка лазера от-от виросте з грудей. Нічого. Знайшов Лінду. Її відкинуло до підніжжя бетонної колони. Очі заплющені. Смерділо паленим м'ясом. Натовп скандував ім'я переможця. Продавець пива витирав крани бурою ганчіркою. Один білий кед якимось чином злетів із Ліндиної ноги й упав біля голови.

Іди вздовж стіни. Повертай за нею. Руки в кишенях. Просто йди. Повз очі, зведені до голографічного переможця над ареною. Раз із темряви виринуло пошрамоване європеоїдне обличчя, спалахнуло у світлі сірника, губи щільно стиснуті навколо короткого металевого мундштука. Гашишний дим. Кейс ішов уперед, нічого не відчуваючи.

— Кейсе, ти як? — Дзеркальні лінзи Моллі виринули з темряви. За її спиною щось схлипувало й захлиналися.

Він похитав головою.

— Бій закінчився, Кейсе, час додому.

Він спробував пройти повз неї в темряву, де щось умирало. Вона затулила йому дорогу, вперлася долонею в груди.

— Дружки твого близького друга. Вбили твою дівчину замість тебе. Не надто ти дружиш із місцевими, я бачу. Ми зібрали досьє на того твого пердуна, коли шукали тебе. Він за кілька нових єн і рідну матір засмажив би. Отой, що там лежить, казав, вони на неї вийшли, коли вона намагалася збагрили твою оперативку. Дешевше було просто вбити її й забрати товар собі. От вони й заощадили... Той, що з лазером, теж усе мені встиг розказати. Так уже сталося, що ми опинилися тут, але я мала пересвідчитися.

Її губи жорстко стислися в одну тонку лінію.

Кейс почувався так, наче йому заклинило мозок.

— Хто? — запитав він. — Хто їх послав?

Вона простягнула йому забризкану кров'ю пачку консервованого імбиру. Він побачив, що її пальці також липкі від крові. В темряві хтось захлинувся і вмер.

Після чергового огляду в хірурга Моллі відвезла Кейса до аеропорту. Там на них чекав Армітідж. Він замовив чартерний планоплав. Темні гострі башти аркокомплексів були останнім, що Кейс побачив у Тібі. Потім темну воду й острови сміття від них затулив туман.

Частина друга

На закупи

03_

Дім.

Дім – це Босланта, Агломерати, столична агломерація Бостон – Атланта.

Налаштуйте мапу на відображення частот обміну даними так, щоб один піксель великого екрана позначав тисячу мегабайтів. Мангетен і Атланта – суцільні плями білого світла. Вони пульсують: трафік такий щільний, що загрожує перевантажити симуляцію. Ще мить – і вона вибухне надною. Дайте їй охолонути. Збільшіть масштаб. Один піксель – мільйон мегабайтів на секунду, і ви вже розрізняєте окремі квартали Мангетена, обриси столітніх промзон, що оточують старий центр Атланти...

Кейс виринув зі сну про аеропорти, про запнуту чорною шкірою спину Моллі, яка маячить перед ним парковками Наріти, Схіпхола, Орлі... Уві сні він купував пластикову пляшку данської горілки в якомусь кіоску за годину до світанку.

Десь поміж залізобетонним корінням Агломератів потяг, мов поршень, гнав крізь тунель перед собою застигле повітря. Сам він рухався безшумно – летів на електромагнітній подушці, – а от витіснене ним повітря басовито гуло й змушувало тунель двигіти. Вібрація досягала поверхні, а згодом і кімнати, де спав Кейс. Зі шпарин у пересохлому паркеті здіймався пил.

Кейс розплющив очі й побачив Моллі – гола, вона лежала недосяжно далеко на новісінькому мнемолоновому матраці.

Згори крізь посірілу від сажі скляну стелю пробивалося сонячне світло. Одна з півметрових шиб була забита фанерою, у ній – отвір, крізь який майже до підлоги звисав сірий кабель. Кейс лежав на боці й дивився, як Моллі дихає, на її груди, на вигин її живота – усі контури

витончені, функціонально довершені, наче обриси фюзеляжа бойового літака. Тіло міцне й сухе, м'язи – як у танцюристки.

Кейс підвівся й сів. Кімната велика, і в ній цілком порожньо, якщо не рахувати широкого рожевого матраца й двох новеньких геть однакових нейлонових торб поряд із ним. На стінах нічого нема, навіть вікон. Вихід тільки один – крізь пожежні двері з пофарбованої набіло сталі. Стіни вкриті незліченними шарами білої латексної фарби. Промислова будівля. Він уже бував у таких місцях – їхні мешканці існували у своєрідній інтерзоні, де мистецтво було майже злочином, а злочин – майже мистецтвом.

Кейс був удома.

Він опустил ноги з матраца на підлогу, вмощену вузькими паркетинами, – якісь із них ледве трималися, якихось бракувало. Боліла голова. Він пригадав Амстердам, іншу кімнату в Старому місті неподалік центру, де стоять будинки, зведені сотні років тому. Моллі повертається з набережної каналу з апельсиновим соком і яйцями. Армітідж знов десь завіявся у своїх таємничих справах, і вони удвох ідуть повз площу Дам у якийсь відомий Моллі бар на вулиці Дамрак. Париж був наче напівзабутий сон. Закупи. Він ходив із нею на закупи.

Кейс підвівся, натягнув нові зім'яті чорні джинси, підняті з підлоги, і присів на коліна біля торб. Перша, яку він розстебнув, належала Моллі: охайно складений одяг, купа якихось дрібних і дорогих на вигляд штукенцій. У другій він побачив абияк напхані речі, купівлі яких не пам'ятав: книги, музика, симстим-дека, одяг із французькими та італійськими етикетками. Під зеленою футболкою він знайшов щось пласке й прямокутне в японському паперовому пакунку-оригамі.

Коли він узяв пакунок до рук, той розірвався. Блискуча дев'ятикутна зірка випала й вертикально застрягла в паркетній щілині.

– Сувенір, – сказала Моллі. – Помітила, як ти весь час із них очей не зводив.

Кейс повернув голову й побачив, що вона сидить на ліжку, схрестивши ноги, і сонно чухає живіт бордовими нігтями.

– Пізніше дехто прийде й перевірить, чи тут безпечно, – попередив Армітідж. Він стояв на порозі зі старомодним магнітним

ключем у руці. Моллі варила каву на крихітній німецькій плитці, яку витягла зі своєї торби.

– Я й сама це можу зробити, – відповіла вона. – У мене достатньо обладнання. Інфрасканери периметра, сигналки...

– Ні, – відрізав він і зачинив двері. – Хочу, щоби й тарган не проліз.

– Ваше діло.

На ній була темна меланжева футболка, заправлена в чорні мішкуваті бавовняні штани.

– А ви ніколи оперативником не були, містере Армітідж? – запитався Кейс зі свого місця під стінкою.

Армітідж був того ж зросту, що й Кейс, та через широкі плечі й офіцерську поставу здавалося, ніби він повністю затуляє собою прохід. Він убрався в строгий італійський костюм, у руці тримав портфель із м'якої чорної телячої шкіри. Серезка спецпризначенця у вусі зникла. Загалом симпатичне обличчя – результат незначного втручання пластичної хірургії – нагадувало одночасно всіх помітних медіаперсонажів десятиліття. Крижаний блиск блідих очей посилював враження, що це маска. Кейс уже шкодував, що поліз із запитаннями.

– Я в тому сенсі, що специ типу вас частенько йдуть у лягаві. Чи в корпоративну безпеку, – ніяково додав Кейс. Моллі простягнула йому кружку щойно звареної кави. – Та ваша тема з підшлунковою – типово лягава.

Армітідж замкнув двері, перетнув кімнату й зупинився перед Кейсом.

– Ти щасливчик, Кейсе. Міг би подякувати мені.

– А є за що? – Кейс гучно дмухнув на каву.

– Ти дуже потребував нової підшлункової. Та, яку ми тобі придбали, звільнила тебе від небезпечної залежності.

– Дякую, але залежність мені подобалася.

– От і чудово, тепер у тебе є нова.

– Тобто? – Кейс підвів очі. Армітідж усміхався.

– До стінок основних твоїх артерій, Кейсе, підшито п'ятнадцять капсул. Вони поволі розчиняються. Дуже поволі, але таки розчиняються. Кожна з них містить мікотоксин. Ти з його дією вже знайомий. Ним тебе пригощали колишні роботодавці у Мемфісі.

Кейс кліпнув. Усміхнена маска вела далі.

– Часу тобі відпущено рівно стільки, щоби виконати роботу, на яку тебе найнято, не більше. Виконаєш – і я дам тобі ензим, який відкріпить капсули, не пошкодивши їх. Тобі знадобиться повне переливання крові. Не зробиш його – капсули розчиняться, і ти повернешся в стан, у якому я тебе знайшов. Тож, як бачиш, ми тобі потрібні, Кейсе. Ми тепер життєво тобі необхідні – як і тоді, коли відшкребли тебе з дна помийної ями.

Кейс глянув на Моллі. Та знизала плечима.

– А зараз іди до вантажного ліфта й принеси те, що там знайдеш.
– Армітідж дав йому магнітного ключа. – Ходи. Тобі сподобається, Кейсе. Майже як різдвяний ранок під ялинкою.

Літо в Агломератах. Натовпи в торгових центрах – мов трави під вітром. Поля плоті, що починають рухатися тільки під дією потреб і задовольень.

Кейс сидів поряд із Моллі на бетонному бордюрі висохлого фонтана під фільтрованими сонячними променями і спостерігав, як обличчя в натовпі змінювали одне одне, повторюючи всі етапи його, Кейсового, життя. Ось малий зі зморшкуватими повіками. Ось вуличний хлопчисько, руки розслаблені, але завжди наготові. Ось підліток із ніжним обличчям, вираз його невловимий через червоні окуляри. Кейс пригадав, як у сімнадцять бився на даху. Мовчазна бійка в рожевих променях сонця, що пробивалося крізь геодезики.

Він підсунувся, відчуваючи крізь тонкі джинси холод і жорсткість бетону. Ніякого тобі електричного неонового гамору, як на Нінсей. Інший тип комерції, інший ритм, у якому коливаються запахи вуличної їжі, парфумів і по-літньому свіжого поту.

Там, на горищі, на нього чекає дека «Оно-Сендай Сайберспейс 7». Ідучи, вони лишили купу уламків і крихт білого пінопластового пакування й пилчастого поліетилену. «Оно-Сендай», найдорожчий комп'ютер «Хосаки», модель прийдешнього року. Монітор «Соні». Десяток дисків із корпоративною кригою. Браунівську кавоварку. Армітідж чекав від Кейса схвальних відгуків про кожну покупку.

– А де він сам? – запитався Кейс у Моллі.

– Полюбляє зупинятися в готелях. Великих. За можливості – біля аеропортів. Ходімо прогуляємось вулицею. – Вона застєбнула тактичний жилет із незліченними кишеньками різної форми й

начепила величезні пластикові окуляри, які повністю ховали під собою її дзеркальні імпланти.

– Ти знала про цей замут із токсинами заздалегідь? – запитався він біля фонтана. Вона заперечно похитала головою.

– Як гадаєш, він не бреше?

– Може, бреше, а може, ні. І так, і так йому це на руку.

– А ти знаєш спосіб знати напевне?

– Ні, – відповіла вона й правою рукою зробила жест, що мав означати мовчанку. – Надто хитра штука, аби сканери її помітили. – Тоді показала рукою: зажди. – Так чи сяк, тобі нема сенсу паритися. Бачила, як ти гладив той «Сендай». Практично порнографія, чувак.

Вона засміялася.

– А тебе він як упіймав? На яку приманку летить робоча бджілка типу тебе?

– Фахова гордість, малий, і тільки. – Знову знак мовчати. – Ходім поснідаємо, гаразд? Яйця, справжній бекон. Гляди тільки дуба не вріж, надто довго ти жер той модифікований криль у Тібі. Реально, ходімо, махнем підземкою на Мангетен, з'їмо там нормальний сніданок.

Фасад прикрашала згасла запилюжена неонова вивіска «МЕТРО ГОЛОГРАФІКС». Кейс длубався в зубах, намагаючись дістати застряглу беконову жилку. Він уже не сподівався випитати в Моллі, навіщо й куди вони їдуть: стусан під ребра й жест «замовкни» – от і всі відповіді.

Вона нескінченно розводилася про моди цього сезону, спорт, політичний скандал у Каліфорнії, про який він чув уперше.

Безлюдна вулиця закінчувалася глухим кутом. Кейс роззирнувся. Перехрестям пронесло газетний аркуш, наче перекотиполе. В Іст-Сайді дмуть збочені вітри – це якимось пов'язано з конвекційними потоками й накладанням склепінь над місцевістю. Кейс глянув у вікно під згаслим неоном. Ні, Молліні Агломерати не були-таки його Агломератами. Вона провела його крізь десяток барів і клубів, де він ніколи не бував. Підтримувала й поновлювала зв'язки – іноді самим лише кивком голови. Дбала про бізнес. У сутінках за «МЕТРО ГОЛОГРАФІКС» щось ворухнулося.

Замість дверей була гофрована дахова бляха. Стоячи перед нею, Моллі витворила в повітрі складну жестову комбінацію, яку Кейс не

встиг розшифрувати. Виокремив жест великим і вказівним пальцями: готівка. Двері прочинилися всередину, і вони увійшли в царство пилу. Зупинилися на невеликому островці чистої підлоги – обабіч височіли купи мотлоху. Стіни завішані полицями, з яких ледве не осипались абияк звалені книжки. Мотлох виглядав так, наче виріс тут, як цвіль на потрощеному металі й пластмасі. Часом Кейс міг вирізнити окремі предмети, та вони зразу ж безнадійно розчинялися в купі: нутрощі старезного телевізора зі щетиною скляних вакуумних трубок, погнута тарілка супутникової антени, коричневе скловолоконне відро із в'язанкою іржавого трубопрокату. Незбагненно висока гора журналів обвалювалася в прохід, і перші красуні давно минулих сезонів сліпо дивилися в стелю, коли він ішов за Моллі цим каньйоном серед пресованого брухту. Почув, як двері за ними зачинилися. Не озирнувся.

Кінець тунелю завішаний старою армійською ковдрою. Коли Моллі відсунула її, в очі вдарило біле світло.

Усі чотири стіни лицьовані осяйно-білим пластиком, стеля така ж, підлога вмощена білими лікарняними кахлями з нековзкими круглястими виступами. Посередині – широкий дерев'яний стіл, фарбований набіло, і четверо білих складаних стільців.

За їхніми спинами в проході з'явився чоловік. Ковдра накривала одне його плече, мов плащ, а риси в нього були такі, наче він створений для життя в аеродинамічній трубі. Маленькі вуха притиснуті до вузького черепа, великі передні зуби, оголені в спробі удати якусь подобу посмішки, різко западали в рот. Одягнений він був у стародавній твідовий піджак, а в лівій руці тримав щось схоже на пістолет. Він придивився до Моллі з Кейсом, кліпнув і недбало кинув пістолет у кишеню. Вказав Кейсові на білий шмат пластику, спертий на стіну поряд із проходом. Кейс підійшов і побачив, що це щільно запаяна багатошарова плата майже сантиметр завтовшки. Він допоміг чоловікові зрушити її з місця і встановити в проході. Швидкі коричневі від нікотину пальці закріпили її липучками. Загурчала прихована витяжка.

– Час, – промовив чоловік, випростуючись, – уже пішов. Тарифи ти знаєш, Молл.

– Треба проскануватися, Фіне. На імпланти.

– Ходи туди між стійок. Стань на хрест. Ага, випростайся. Кремній, пірографітова оболонка. Годинник, так? Про окуляри дані ті самі, що й завжди в тебе: низькотемпературні ізотропні вуглецеві волокна. Біосумісність краща з пірографітом, але кому я вказую, правда ж? Те саме з кігтями.

– Ходи сюди, Кейсе.

Він побачив затертий чорний хрест, наклеєний на білому кахлі.

– Розвертайся. Поволі. Чувак незайманий. Трохи дешевої стоматології, більш нічого.

– А біосканування робиш? – Моллі розстебнула жилет і зняла темні окуляри.

– Тут тобі не федеральний шпиталь. Ну, малий, залазь на стіл, зробим біопсійку. – Фін засміявся і явив світові ще більше своїх жовтих зубів. – Нє, слово Фіна, цукерочко моя, нема в тобі ні жучків, ні підкіркових мін. То як, можна вимикати екран?

– Тільки доки виходитимеш, Фіне. Тоді вмикай на повну, я скажу, коли можна буде вимкнути.

– Фін тільки за, Молл. Але платиш посекундно.

Вони задраїли прохід екраном, Моллі всілася верхи на один зі стільців і вклала підборіддя на схрещені руки.

– Тепер поговоримо. Це максимальна приватність, яку я можу собі дозволити.

– Про що?

– Про роботу.

– А що в нас за робота?

– Робота на Армітіджа.

– Але ти вважаєш, що насправді ми не на нього працюємо?

– Ага. Бачила твоє досє, Кейсе. А ще якось бачила решту нашого списку покупок. Колись із мерцями працював?

– Ні. – Він спостерігав за своїм відображенням у її лінзах.

– Але міг би, мабуть. Я своє діло добре вмію. – Почувши це від себе в теперішньому часі, Кейс занервував.

– Ти знаєш, що Діксі Рівний помер?

Він кивнув.

– Чув, серце відмовило.

– Працюватимеш із його конструктором. – Вона всміхнулася. – Він же тебе вчив по консолях клацати? Він і Квайн. До речі, Квайна і я

знаю. Реально мудак.

– А в когось є запис Маккоя Полі? У кого? – Тепер і Кейс присів, уклавши лікті на стіл. – Не уявляю. Він би в житті не всидів під сканерами.

– «Сенс-Нет». Сраку твою ставлю, мільйони віддали за це.

– І Квайн теж дався?

– З ним голяк. Він у Європі, у таке не лізе.

– Значить, якщо матимемо Рівного, то далі вже раз плюнути. Він був найкращий. Ти знала, він три смерті мозку пережив?

Моллі кивнула.

– ЕЕГ зовсім рівна була. Показував мені записи. *«Я таки врізав дуба!»*

– Слухай, Кейсе, я намагалася вирахувати, хто помагає Армітіджу весь цей час, що я на нього працюю. Але враження таке, що це не джайбацу, не уряд, не повірені якудзи. Армітідж отримує накази. Виглядає так, наче щось наказало йому поїхати в Тібу, забрати звідти кінченого марафонця, який на стимуляторах розганяється перед стрибком у пекло, і обміняти програму на операцію, яка йому поладить мізки. За ринкову ціну такої хірургічної програми він міг би найняти двадцятьох першокласних ковбоїв. Ти був асом, звісно, але не аж таким... – Вона почухала крило носа.

– Очевидно, хтось бачив у цьому сенс, – відповів Кейс. – Хтось серйозний.

– Тільки не ображайся, – вишкірилася Моллі. – Маємо спланувати один жирний набіг, і це тільки щоби добути конструкт Рівного. «Сенс-Нет» тримає його в сховищі на околиці міста. Пролізти важче, ніж до вугра в сраку. Але. У тому ж сховищі «Сенс-Нет» тримає всі новинки, заплановані на осінь. Якби вкрали їх, до кінця життя золотом би срали. Але ж ні, можна тільки конструкт Рівного й більш нічого. Стрьомно.

– Ага, все стрьомне. Ти стрьомна, ця діра стрьомна, а ще скажи, хто такий цей стрьомний ховрашок у коридорі?

– Фін – мій давній діловий партнер. Переважно займається безпекою. Програмами. Ці ігри в приватність – його побічний бізнес. Але я вмовила Армітіджа найняти його технарем у команду, тому, коли він прийде до нас, ти його вперше бачитимеш. Ясно?

– А що в тобі розчиняється з подачі Армітіджа?

– Я проста як двері, – всміхнулася Моллі. – Ми те, що вміємо найкраще, так? Ти не можеш не вмикатися, я не можу не битися.

Кейс пильно на неї подивився.

– То що ти знаєш про Армітіджа?

– По-перше, ніхто на прізвище Армітідж не брав участі в операції «Шалений кулак». Я перевірила. Але це мало про що свідчить. Він не схожий на жодного з хлопців, що вийшли звідти живими. – Моллі знизала плечима. – Велика новина! По-друге, більше нічого не знаю. – Вона побарабанила нігтями по спинці стільця. – Але ти ж у нас кіберковбой, так? Я в сенсі, що ти міг би трохи покопати.

І всміхнулася.

– Він мене пришиє.

– Може. А може, й ні. Гадаю, ти йому потрібен, Кейсе, навіть дуже. Крім того, ти ж маєш щось у голові? Тобі його надурити – раз плюнути.

– А що ще було в тому списку?

– Іграшки. Переважно для тебе. А ще один клінічний психопат на ім'я Пітер Рів'єра. Реально неприємний клієнт.

– Де він?

– Поки не знаю. Але він точно хворий. Бачила його досьє. – Вона скривилася. – Аж зуби судомить.

Вона підвелася й по-котячому потягнулася.

– То як, малий, уклали з тобою пакт? Працюємо разом? Як напарники.

Кейс глянув на неї.

– А в мене, типу, дофіга великий вибір?

Вона засміялася.

– Шариш, чувак.

– Матриця бере свій початок у примітивних аркадних іграх, у перших програмах для роботи з графікою й військових дослідів із неінвазивним під'єднанням електродів до черепа ссавців, – вів закадровий голос. На моніторі двовимірною космічною стрілялкою поволю поступалася місцем заростям цифрових папоротей, які демонстрували можливості логарифмічних спіралей. Далі на передній план вийшли синюваті кадри воєнних хронік, де лабораторних тварин за допомогою

шоломів було під'єднано до систем керування вогнем на танках і бойових літаках.

– Кіберпростір. Узгоджена галюцинація, яку щоденно й законно переживають мільярди користувачів з усіх країн, тисячі дітей, що опановують там математичні дії... Графічне представлення даних, отриманих від комп'ютерів усього людства. Незбагнений рівень складності. Лінії світла, впорядковані безпосередньо в позапросторі людського розуму, кластери й сузір'я даних. Наче вогні міста, які перетворюються...

– Що це? – запиталася Моллі, коли він клацнув перемикачем каналів.

– Передача для дітей. – Перемикач переходив із каналу на канал, виводячи на монітор безперервний потік зображень.

– Вимкнись, – наказав Кейс «Хосаці».

– Хочеш спробувати зараз, Кейсе?

Середа. Вісім днів, відколи він прокинувся в «Дешевому готелі» поряд із Моллі.

– Хочеш, я вийду, Кейсе? Раптом тобі простіше на самоті...

Він похитав головою:

– Ні, лишайся, мені все одно.

Він закріпив на чолі ворсисту пов'язку – обережно, аби не зрушити чутливі пласкі сендаївські дерматроди. Опустив погляд на деку в себе на колінах, не бачачи її насправді: перед ним була вітрина на Нінсей, у якій хромовані сюрикени спалахують неоновими відблисками. Глянув угору. На стіні над монітором він повісив подарунок Моллі – прибив жовтоголовою канцелярською шпилькою крізь отвір посередині.

Заплющив очі.

Знайшов гратчасту кнопку живлення.

І ось у криваво-чорній пітьмі за повіками срібні фосфени вже напливають з-за видноколу, передсонні образи проносяться повз, мов плівка, змонтована з випадкових кадрів. Літери, цифри, обличчя – розмита уламчаста мандала візуальної інформації.

– Прошу, – молив він, – зараз...

...Сірий диск, як небо над Тібою.

Зараз...

...Диск обертається, пришвидшується, стає сферою, світлішає. Розростається...

...І розпливається, розквітає перед його зором, наче текуча головоломка-оригамі, розгортається перед ним. Його безвіддальна домівка, його батьківщина. Тривимірна шахівниця без кінця і краю. Внутрішній зір вловлює східчасті контури червоногарячої піраміди Східноузбережного управління ядерною енергетикою, що палають за зеленими кубами Мітсубісі-банку Америки, а вгорі й далеко попереду – спіральні згорнуті щупальця військових відомств, до яких йому не дістатися ніколи.

І десь далеко його тіло засміялося, сидячи на горищі серед білених стін, і далекі руки стисли деку в обіймах, і щоками потекли сльози.

Моллі не було, коли він зняв троди. У кімнаті стемніло. Він глянув на годинник. У кіберпросторі він провів п'ять годин. Відніс «Оно-Сендай» на один із нещодавно придбаних робочих столів, повалився на матрац і накрив голову Молліним спальником із чорного шовку.

Двічі писнула сигналізація, підключена до сталевих пожежних дверей. «Запит на вхід, – промовила вона, – відвідувача погоджено з програмою безпеки».

– То відчиняй. – Кейс зняв із себе спальник, сів на матраці, поки двері прочинялися, – чекав побачити Моллі чи Армітіджа.

– Господи, – почувся хрипкий голос, – я ж знаю, що те стерво бачить у темряві... – Невисока постать перетнула поріг і зачинила двері. – Можна мені світла?

Кейс підхопився з матраца й намацав старий умикач.

– Я Фін, – повідомив Фін і скорчив Кейсові попереджувальну гримасу.

– Кейс.

– Здоров, здоров. Працюватиму із залізом для твого шефа, я так розумію. – Фін видобув із кишені пачку «Партагас», закупив, і кімната наповнилася запахом кубинського тютюну. Підійшов до столу й глянув на «Оно-Сендай». – Наче рядовий апарат. Але це ненадовго. А ось твій головний біль, малий. – Фін вийняв із внутрішньої кишені замацаний канцелярський конверт зі щільного паперу, струсив попіл на підлогу, витягнув із конверта чорний прямокутний предмет. – Кляті прототипи,

– просипів він і кинув предмет на стіл. – Закачують їх у полікарбон так, що лазером не розріжеш, не спаливши нутроці. Самознищуються від рентгену, ультраскану й ще від бозна-чого. Ми його розколупаємо, звісно, хай скільки це забере часу. На тому світі виспимося. – Із цими словами він дуже акуратно склав пакунок і поклав назад у внутрішню кишеню.

– Що це?

– Фактично тумблер. Під'єднуєш до свого «Сендая» і можеш умикатися в живий чи записаний симстим, не виходячи з матриці.

– Нащо?

– Гадки не маю. Знаю тільки, що налаштовуватиму транслятори для Моллі, тож, мабуть, ти до її сенсорної системи підключатимешся. – Фін пошкріб підборіддя. – Тепер ти просто мусиш довідатися, чи тісно там у неї в джинсах, еге ж?

04_

Кейс сидів на горищі з дерматродами на чолі й споглядав танок порошинок у розріджених сонячних променях, що просіювалися крізь ґратчасте дахове вікно. У кутку монітора йшов зворотний відлік.

Йому подумалося, що кіберковбої не надто шанують симстим, бо це забавка для м'яса. Він розумів, що його троди й тоненька пластикова тіара симстим-деки – це практично те саме, а кіберпросторова матриця, – власне, максимально спрощене представлення даних принаймні на рівні графічного оформлення, щоби людські органи чуттів могли їх сприймати. Але симстим як такий спантеличував його своєю зосередженістю на легковажному й непотрібному підсиленні плотських чуттів. Ясно, що комерційні записи зазнають обробки: якщо в Теллі Айшем боліла голова під час запису сегмента, користувач цього не відчує.

На екрані замиготіло двосекундне попередження.

Новий перемикач він під'єднав до «Сендая» тонкою стрічкою оптоволокна.

І раз, і два, і...

Кіберпростір плавно виріс із кардинальних точок. «Чітко, – подумав Кейс, – та недостатньо чітко. Треба буде долаштувати...»

Потім він спробував новий перемикач.

Різке падіння в чужу плоть. Матриця зникла, накрило хвилиною звуку й кольору... Моллі рухалася серед вуличної юрби повз ятки з дешевими програмами, де ціни писали тимчасовим чорнилом на пластикових дошках, і звідусіль із незліченних динаміків чулася музика. Пахло сечею, вільними мономерами, парфумами, смаженими пиріжками з крилем. Протягом кількох секунд він панічно намагався керувати її тілом. Потім віддався пасивному рухові, перетворився на пасажира за її зіницями.

Здавалося, її лінзи взагалі не притишують сонячного світла. Цікаво, чи вбудовані підсилювачі компенсували яскравість освітлення автоматично. Зліва внизу на периферії зору синіми цифрами й літерами висвічувався час. «Вимахується», подумав Кейс. Мова Молліного тіла була для нього геть чужоземною. Стиль пересування спантеличував: постійно здавалося, що вона от-от нашттовхнеться на когось, але натовп танув перед нею, розступався, даючи дорогу.

– Ти як там, Кейсе? – почув він і одночасно відчув, як вона вимовляє слова. Її долоня ковзнула під куртку, кінчик пальця легко погладив сосок під теплим шовком. Кейсові перехопило подих. Моллі засміялася. Але з'єднання працювало тільки в один бік.

Він не міг їй відповісти.

Два квартали – і вона вже нанизувала на прокладений курс околиці Меморі-лейн. Кейс досі намагався перевести її погляд на орієнтири, якими він скористався би, якби довелося шукати дорогу. Пасивність уже починала його дратувати.

Коли він клацнув перемикачем, перехід у кіберпростір відбувся миттєво. Кейс наблизився до стіни з примітивної криги, що оточувала Нью-Йоркську громадську бібліотеку. На автоматі порахував кількість потенційних дірок у захисті. Перемкнувся назад у Молліне тіло – у хвилеподібний рух її м'язів, гостроту й яскравість її чуттів.

Кейс упіймав себе на роздумах про особистість, із якою ділив ці чуття. Що він насправді знав про неї? Вона також профі, вона така, яка є, бо цим заробляє собі на життя. Зранку, коли вона прокинулася, він дізнався, як вона рухатиметься йому назустріч, як вони застогнуть в

унісон, коли він у неї входить у і що потім вона захоче кави без молока...

Прямувала вона до павільйону оренди напівлегальних програм. Такі павільйони заповнили Меморі-лейн. У провулку було тихо, жодної метушні. Покупці – переважно молодь, майже всім менше двадцяти. Здавалося, кожний мав за лівим вухом набір вуглецевих гнізд, та Моллі на них не фокусувалася. Обабіч центральної галереї – ятки. Перед ними – вітрини, де продавці сотнями виставляли на огляд мікрософти й кутасті пласти різнобарвного кремнію, запаяні в прозорі довгасті бульки пластику на білому картоні. Моллі попрямувала до сьомої ятки під південною стіною. На касі стояв голомозий малий зі скляними очима, з-за його лівого вуха стирчало з десятків мікрософтових шпильок.

Вона зупинилася просто перед ним.

– Ларрі? Ти тут, чувак?

Малий сфокусувався. Випростався на стільці й брудним нігтем виколупав із-за вуха пурпурово-червоний мікрософт.

– Агов, Ларрі.

– Моллі, – кивнув малий.

– Є певна робота для одних твоїх друзів, Ларрі.

Ларрі витягнув із кишені червоної спортивної сорочки плаский пластиковий футляр, розкрив його й уклав мікрософт поряд із десятком інших. Поводив над ними рукою, вибрав лискучо– чорний, трохи довший, і акуратно ввів за вухо. Примружився.

– У Моллі компанія, і Ларрі це не подобається.

– Ого, – відповіла вона, – не знала, що ти такий... чутливий. Я вражена. Немало коштує така чутливість, певно.

– Леді, ми знайомі? – Погляд його знов був скляний. – Шукаєте софти?

– Модерних шукаю.

– Моллі, ця штука, – він покладав нігтем по чорній шпильці, – каже, що на тобі їздець. Хтось дивиться крізь твої очі.

– То мій напарник.

– Скажи напарникові, нехай іде.

– Маю дещо для пантерних-модерних, Ларрі.

– Леді, ви про що взагалі?

– Кейсе, я далі сама.

Він клацнув перемикачем і знов був у матриці. Кілька секунд післяобрази павільйону висіли перед ним у дзвінкій кіберпросторовій тиші.

– Пантерні-модерні, – дав він запит «Хосаці», знімаючи троди. – Оглядово. П'ять хвилин.

– Уже, – відповів комп'ютер.

Таку назву він чув уперше. Щось нове. Виникло під час його перебування в Тібі. Субкультурні пошесті носились Агломератами зі швидкістю світла. Цілі молодіжні культури поставали за ніч, переживали сезон і зникали назавжди.

– Починай, – наказав він.

«Хосака» передала запит до бібліотек, журнальних архівів і новинних агентств. Огляд починався зі стоп-кадру, який спершу здався Кейсові колажем: хлоп'яче обличчя на тлі забризканої фарбою стіни. Темні очі, епікантуси обабіч перенісся – явно результат хірургії, безжально прищаві щоки, бліді й запалі. «Хосака» розморозила кадр, і хлопець почав загрозливо– граційно рухатися, вдаючи хижака в джунглях. Його тіло було майже невидимим: абстрактна мішанина плям, що нагадували розмиту цегляну кладку, обпливала тісним комбінезоном.

Міметичний полікарбон.

Перехід до інтерв'ю з Вірджинією Рамбалі, доктором суспільних наук Нью-Йоркського університету. Рожеві літери й цифри її імені, посади та місця роботи пульсували на екрані.

-Вони зосередилися на несистематичних актах сюрреалістичного насильства, – промовив хтось за кадром.

– Можливо, нашим глядачам буде непросто зрозуміти, чому ви й далі наполягаєте, що цю поведінку не можна вважати тероризмом.

Доктор Рамбалі посміхнулася.

– Завжди існує межа, за якою терорист уже не маніпулює певним медіагештальтом. Насильство цілком може її перетнути, але при цьому терорист, який це насильство вершить, сам стає симптоматичною складовою зазначеного медіагештальту. Зазвичай під тероризмом ми розуміємо щось нерозривно пов'язане з медіа. Пантерні-модерні відрізняються від терористів своїм рівнем самосвідомості, своїм розумінням міри відмежованості медіа від терористичного акту на етапі його первинного соціополітичного намі...

– Пропусти це, – наказав Кейс.

Першого свого модерного Кейс побачив за два дні після перегляду добірки, зібраної «Хосакою». Він дійшов висновку, що модерні – це осучаснений варіант Великих Учених, популярних за його юності. Може, Агломератами блукає якась примарна підліткова ДНК, що кодує всі особливості субкультур-одноденок, а потім редуплікується на випадкових часових відрізках. Пантерні-модерні були софтоголовим різновидом Великих Учених. Якби технології дозволяли, Вчені теж ходили би з мікрософтами за вухом. Найбільше важив стиль, а він був той самий. Модерні теж були корисливими жартівниками, нігілістами й технофетишистами.

Модерним, який прийшов під двері горища з ящиком дискет від Фіна, був тихий хлопець на ім'я Анджело. Його обличчя нагадувало шмат гладкої потворної шкіри, штучно вирощеної на колагені й полісахаридах, добутих із акулячих хрящів. Це був один із найстрьомніших результатів вибіркової хірургії, які Кейс бачив у своєму житті. Коли Анджело всміхнувся й показав ножоподібні ікла, Кейс полегшено зітхнув. Зародкові зубні транспланти. Таке він уже бачив.

– Не дозволяй малолітнім гадам змушувати тебе почуватися старим пердуном, – порадила Моллі. Кейс кивнув, занурений у хитросплетені патерни сенснетівської криги.

Це воно. У цьому весь він, усе його буття. Він забував їсти. Моллі лишала коробки з рисом і пінопластові таці з суші на краю довгого стола. Іноді він настільки занурювався, що не хотів перериватися на похід до хімічного туалету, встановленого в кутку горища. Сенснетівська крига мінилася, вкривалася новими візерунками, коли він пробував просочитися в шпарини, вираховував найочевидніші пастки, прокладав наскрізний курс. Це була класна крига. Шикарна крига. Її візерунки палали перед очима, коли Моллі лежала на Кейсовому плечі в ліжку, коли він споглядав червоний світанок крізь ґратчасте дахове вікно. Цей веселковий піксельний лабіринт він бачив одразу після пробудження. Прокинувшись, він сідав за деку й, навіть не вдягаючись, виходив у матрицю. Він ламав кригу. Він працював. Він утратив лік часу.

А іноді, перед тим як провалитися в сон – особливо коли Моллі виходила на розвідку з найманцями-модерними, – хвилиною накочувалися згадки про Тібу. Обличчя й неонове світло Нінсей. Якось він виринув із плутаного сновидіння про Лінду Лі – не міг пригадати, хто вона й ким була йому. А коли пригадав, то ввімкнувся в матрицю й пропрацював дев'ять годин поспіль.

Сенсетівську кригу він ламав дев'ять повних днів.

– Я давав тиждень, – зауважив Армітідж, але таки не зміг приховати задоволення, коли Кейс показав йому план набігу.

– Доки розслаблявся, в самого себе час забрав.

– Хріна лисого я забрав, – відповів Кейс, посміхаючись в екран. – Це хороший результат.

– Так, – визнав Армітідж, – але ти все одно не розслабляйся. Порівняно з тим, що на тебе чекає, це стрілялка на гральних автоматах.

– Люблю тебе, Котяча мати, – прошепотів зв'язковий пантерних-модерних. Крізь Кейсову гарнітуру його голос здавався шарудінням перешкод.

– Атланта, кошенята. Можна починати. Як чуєте? Починаю,

– Моллін голос звучав дещо чистіше.

– Чуємо й коримося.

У модерних була саморобна антена в Нью-Джерсі. Вона перекидала шифрований сигнал зв'язкового на супутник секти Синів Христа Царя Небесного – той висів над Мангетеном на геосинхронній орбіті. Модерні вирішили ставитися до операції як до приватного багатогодового жарту, тож навряд вибирали комунікаційні супутники випадково. Сигнал Моллі передавався на супутник через метрову тарілку, приліплену на даху чорного скляного банківського хмарочоса заввишки з будівлю «Сенс-Нет».

Атланта. Розпізнавальний код простий: Атланта, Бостон, Чикаго, Денвер. Код змінюється щоп'ять хвилин. Якщо комусь вдасться перехопити Моллін сигнал, розшифрувати його, синтезувати її голос – модерні це помітять. Якщо вона затримається в будівлі довше, ніж на двадцять хвилин, то цілком імовірно, що звідти вже не вийде.

Кейс залив у горло останню каву, наліпив троди, почував груди під чорною футболкою. Він дуже слабо уявляв, яку саме диверсію модерні задумали влаштувати для охорони. Його завдання – успішно

ввести криголам у сенснетівську мережу, коли Моллі цього потребуватиме. Він спостерігав за зворотним відліком у кутку екрана. Два. Один.

Увімкнувся й запустив програму.

– У жилу, – видихнув зв’язковий. Прорізаючись крізь осяйні шари сенснетівської криги, Кейс чув тільки цей голос. Пішло. Тепер Моллі. Він перемкнувся на симстим і перемістився в її чуття.

Шифратор трохи затуманював візуальну передачу. Моллі стояла перед золотавою дзеркальною стіною у величезному білому вестибюлі – жувала гумку і з очевидним задоволенням вивчала своє відображення. Якби не величезні темні окуляри, під якими повністю ховалися імпланти, вона би цілком вписувалася в антураж: чергова туристка, що сподівається хоч разочок побачити Теллі Айшем наживо. На ній був рожевий пластиковий плащ, біла сітчата сорочка й вільні білі штани, скроєні за торішнім найпопулярнішим токійським фасоном. Вона всміхнулася сама собі й видула гумову бульку. Кейс ледь не засміявся. Він відчував мікропористий пластир на її ребрах і приклеєні ним пласкі корпуси апаратури – радіопередавач, симстим-передавач і шифратор. Горловий мікрофон на шиї вона як могла замаскувала під анальгетичний дермадиск. Руки, сховані в кишенях рожевого плаща, ритмічно стискалися й розслаблялися, наче під час вправ. За кілька секунд він зрозумів, що незвичні відчуття під нігтями викликали леза: вони частково висувалися й ховалися.

Кейс перемкнувся в матрицю. Програма дійшла до п’ятих воріт. Він спостерігав, як його криголам стробоскопічно блимає й звивається перед ними, і майже не відчував, як пальці бігають декою й коригують процес. Прозорі кольорові стіни розсувалися, наче колода карт у руках фокусника. Оберіть карту, сказав він собі. Будь-яку карту.

Шар криги був позаду. Кейс засміявся. Сенснетівська система безпеки прийняла його вхід за переказ від лос-анджелеської філії. Він був усередині. Вірусні підпрограми шлейфом осипалися за спиною, зливалися з кодом криги, готувалися відхилити справжній переказ із Лос-Анджелеса, коли такий надійде.

Він знов перемкнувся. Моллі дефілювала повз величезну приймальну стійку в глибині вестибюля. Годинник, під’єднаний до зорового нерва, показував 00:01:20.

Опівночі, за узгодженим часом, зв'язковий у Джерсі дав команду «в жилу». Дев'ять модерних у радіусі двохсот миль навколо одночасно зателефонували з таксофонів у службу надзвичайних ситуацій. Кожен виголосив підготовлену промову, поклав слухавку й, знявши хірургічні рукавички, розчинився в темряві. Дев'ять департаментів поліції й дев'ять управлінь у справах громадської безпеки намагалися досягнути почуте: маловідома секта войовничих християнських фундаменталістів узяла на себе відповідальність за введення у вентиляційну систему будівлі «Сенс-Нет» забороненої психоактивної речовини, відомої як «синя дев'ятка», у кількості, достатній для клінічних проявів. «Синя дев'ятка», у Каліфорнії відома також як «печальний ангел», у вісімдесяти п'яти відсотків піддослідних викликала напади гострої параної та провокувала психоз, характерним симптомом якого було прагнення вбивати собі подібних.

Кейс клацнув перемикачем, коли його програма входила в підсистему безпеки сховища дослідницьких матеріалів «Сенс-Нет». Тепер він разом із Моллі заходив у ліфт.

– Перепрошую, ви працівник? – здійняв брови охоронець.

Моллі видула й лопнула бульку.

– Ні, – відповіла вона й двома зігнутими пальцями правої руки вдарила охоронця в сонячне сплетіння. Той склався навпіл і потягнувся до передавача на поясі, але вона приклала його головою об стіну ліфта.

Жуючи тепер трохи швидше, вона вибрала «ЗАЧИНИТИ ДВЕРІ» й «СТОП» на підсвіченій панелі. Вийняла з кишені плаща дешифратор і під'єднала його шлейф до щілини магнітного замка, що оберігав електросхему панелі.

Пантерні-модерні вичекали чотири хвилини, доки їхній перший хід дасть результат, а тоді ввели наступну точно зважену дозу дезінформації. Цього разу – безпосередньо у внутрішню відеомережу сенснетівської будівлі.

Вже о 00:04:03 всі екрани в будівлі миготіли з частотою, яка викликала серцеві напади в тих сенснетівських працівників, які були до них схильні. Потім на екранах з'явилося щось віддалено схоже на людське обличчя, витягнуте на всі боки, наче якась збочена карта земної півкулі. Розкрилися вологі синюваті губи, ворухнулася видовжена щелепа. Червонястий клубок вузлуватих коренів, що міг

служувати потворі рукою, потягнувся до камери, розплився й зник. Замигтіли образи біохімічної тривоги: план системи водопостачання будівлі, руки в рукавичках маніпулюють лабораторним посудом, щось падає далеко вниз, розмитий сплеск... Аудіосупровід, запущений зі швидкістю, майже вдвоє більшою за нормальну, взяли з новин місячної давнини про перспективу воєнного застосування речовини, відомої як Ейч-Ес-Джі, яка регулює швидкість росту людських кісток. При передозуванні Ейч-Ес-Джі швидкість ділення кісткових клітин певного типу могла пришвидшуватися чи не вдесятеро.

Через п'ять хвилин після півночі в дзеркальному хмарочосі компанії «Сенс-Нет» перебувало близько трьох тисяч працівників. Коли відеоповідомлення пантерних-модерних закінчилося білим спалахом на екранах, сенснетівський хмарочос забринів від страшного вереску.

Зреагувавши на попередження про «синю дев'ятку» у вентиляційній системі, до будівлі наближалось півдесятка тактичних СПП нью-йоркської поліції з увімкненими на повну прожекторами для розгону демонстрацій. Вертоліт підрозділу швидкого реагування знявся зі злітного майданчика на Райкерсі.

Кейс запустив свою другу програму. Точно розроблений вірус увійшов у систему режимного керування, вбудувався в її код і приховав усе з напівпідвального поверху, де «Сенс-Нет» зберігала свої дослідницькі бібліотеки.

— Бостон, — почувся голос Моллі, — я внизу.

Кейс перемкнувся й побачив стіну ліфтової kabіни. Моллі розстібала білі штани. Він побачив на її литці примотаний мікропорою пузатий пакунок кольору шкіри. Вона нахилилася й віддерла пластир. Коли вона розгортала модернівський комбінезон, бордові цівки потекли від нігтів міметичним полікарбоном. Вона скинула пластиковий плащ, лишила його на підлозі коло білих штанів і почала натягувати комбінезон поверх сорочки.

00:06:26

Вірус пробував хід у командній кризі бібліотеки. Пройшовши всередину, Кейс побачив синій простір, а в ньому — кодовані кольором сфери, нанизані на щільні неонові-блакитні ґрати. У безпросторі матриці суб'єктивні виміри просторово-візуального представлення

даних не мали обмежень. Якби Кейс зламав зі свого «Сендая» іграшковий калькулятор, між кількома основними командами він побачив би неосяжне ніщо. Кейс почав уводити послідовність команд, яку Фін придбав у одного сарарімана середньої ланки із серйозною наркотичною залежністю. Наче на невидимих рейках, він поплив між сфер.

Ось та, що треба.

Він зламав захист сфери й увійшов усередину, під гладке, мов скло, холодне неоновоблакитне склепіння без зірок і планет. Запустив підпрограму, що вносила зміни в команди центрального пульта.

Тепер на вихід. Обережно задкуючи, вірус зашив за собою прорубаний хід. Справу зроблено.

У вестибюлі сенснетівської будівлі за вазоном із деревом сиділи двоє пантерних-модерних і старанно знімали на камеру так зване повстання. Обидва були в хамелеонових комбінезонах.

— Спецпідрозділ розпилює пінні барикади, — зауважив один так, щоби було чути в горловий мікрофон. — Реагувальники досі намагаються посадити вертоліт.

Кейс клацнув перемикачем і провалився в больове пекло розтрощеного стегна. Моллі притислася до сірої стіни довгого коридора, дихала рвано й непевно. Кейс миттєво перемкнувся назад у матрицю. Розжарений до білого дріт болу поволі розтанув у його лівому стегні.

— Що сталося, кошенята? — запитав він у зв'язкового.

— Не знаю, Різальнику. Мати мовчить. Чекаємо.

Кейсова програма відбувала цикл за циклом. Неоново-малинова парость завтовшки з волосину виросла з центру зашитого вірусом ходу й потягнулася до мінливого контуру криголама. Чекати не було часу. Він глибоко вдихнув і перемкнувся на симстим.

Моллі зробила один крок, намагаючись перенести вагу на руку, якою трималася за стіну. Сидячи на горищі, Кейс застогнав. Далі вона мала переступити через руку на підлозі. Рукав уніформи забризканий свіжою кров'ю. Уламки скловолоконної тонфи. Здавалося, її очі бачили тільки прямо попереду. На третьому кроці Кейс заволав від болю й оговтався в матриці.

– Кошенята? Бостон, любі... – голос був хрипкий від болю. Вона закашлялася. – Невеличка проблемка з місцевими. Здається, один із них зламав мені ногу.

– Що зробити для тебе зараз, Котяча мати? – голос зв'язкового було ледве чути крізь перешкоди. Кейс змусив себе перемкнутися на симстим. Вона сперлася на стіну, перенесла вагу на цілу ногу. Порилася в начеревній кишені комбінезона, витягла аркуш пластику, обліплений дермадисками всіх кольорів веселки. Обрала три й міцно наліпила їх на ліве зап'ястя ближче до вен. Шість тисяч мікрограмів синтетичного ендорфіну опустилися на біль, наче молот, розбили його на друзки й розчинили назовсім. Спина судомно вигнулася.

Рожеві хвилі тепла попливли її стегнами вгору. Моллі зітхнула й осіла.

– Так, кошенята. Тепер усе в нормі. Тільки хай дадуть бригаду медиків, коли вийду. Передайте моїм людям. Різальнику, дві хвилини до цілі. Прикриєш?

– Передайте, я на місці й прикрию, – відповів Кейс.

Моллі покульгала коридором. Коли вона обернулася, він побачив тіла трьох сенснетівських охоронців. Одному з них, здавалося, бракувало очей.

– Спецпризначенці й реагувальники задраїли перший поверх, Мати. Пінні барикади. Тут стає вогко.

– Тут у підвалі теж не сухо, – відповіла вона, проштовхнувшись крізь сталеві двері. – Різальнику, я майже на місці.

Кейс перемкнувся в матрицю та зняв троди з чола. Він був увесь мокрий від поту. Витер обличчя рушником, сьорбнув води з велосипедної пляшки, що стояла біля «Хосаки», й оглянув схему бібліотеки на екрані. Червоний курсор замиготів у проході. Лише кілька міліметрів до зеленої точки, що позначала місце, де тримали конструктор Діксі Рівного. Він подумав про її зламану ногу – що з нею буде, якщо так ходити? Із достатньою дозою синтетичного ендорфіну в крові вона би й на кривавих куксах ходила. Кейс затягнув нейлоновий пояс, що втримував його в кріслі, й наліпив троди.

Тепер це рутинна: троди, вмикач, перемикач.

Дослідницька лабораторія «Сенс-Нет» була режимним об'єктом: до всього, що тут зберігали, можна було під'єднатися тільки за умови фізичного доступу. Моллі кульгала між рядами однакових сірих шаф.

– Кошенята, передайте: ще п'ять і тоді десять ліворуч.

– Ще п'ять і тоді десять ліворуч, Котяча мати, – повторив зв'язковий.

Вона повернула ліворуч. Між двох шаф принишкла бліда як смерть бібліотекарка з мокрим від сліз обличчям і скляним поглядом. Моллі не звернула на неї уваги. Кейсові стало цікаво, що модерні зробили, аби спровокувати такий глибокий переляк. Він знав, що в їхній план входила фальшива загроза, але був надто зосереджений на криголамах і слухав пояснення Моллі одним вухом.

– Усе, – сказав Кейс, та вона вже зупинилася перед шухлядою з конструктом. Контури шухляди нагадали Кейсові неоацтекські шафи в передпокої Джуліуса Діна в Тібі.

– Давай, Різальнику, – промовила Моллі.

Кейс перемкнувся в кіберпростір і ввів команду, що запульсувала малиноюю ниткою крізь бібліотечну кригу. П'ять окремих систем сигналізації були впевнені, що досі працюють. Три хитромудрі замки деактивувались, але все одно вважали, що лишилися замкненими. У центральний банк даних бібліотеки надійшло непомітне виправлення: конструкт прибрали зі сховища за наказом дирекції місяць тому. Коли перевірятимуть дозвіл, усі записи буде стерто.

Дверцята безшумно розчинилися.

– 0467839, – продиктував Кейс, і Моллі витягла з картотеки чорний контейнер. Він нагадував магазин великої штурмової гвинтівки, весь у попереджувальних наліпках і позначках рівня доступу.

Моллі зачинила дверцята. Кейс перемкнувся.

Вивів червону нитку підпрограми з бібліотечної криги. Нитка миттєво втягнулася в основну програму й запустила повний назад. Ворота сенсетівської системи безпеки замикалися за ним, коли він відходив, підпрограми втягувалися в тіло криголама, коли він минав ворота, що їх вони втримували відчиненими.

– Я вийшов, кошенята, – сказав він і безсило відкинувся в кріслі. Вже не треба було так зосереджуватись, як під час набігу, і він міг відчувати своє тіло, навіть не вимикаючись із матриці. У «Сенс-Неті» зникнення конструкта помітять лише за кілька днів. Звернуть увагу на відхилення лос-анджелеського переказу, адже воно надто вдало збіглося з терористичною диверсією модерних. Він сумнівався, що

трьох охоронців, яких Моллі лишила в тому коридорі, зможуть дати свідчення. Клацнув перемикачем.

Ліфт із Молліним дешифратором, приліпленим до панелі, був на місці. Охоронець так само лежав на підлозі. Тепер Кейс помітив дерм у нього на шиї. Мабуть, Моллі наліпила, аби не прокинувся. Вона переступила через охоронця й від'єднала дешифратор, перш ніж натиснути «ВЕСТИБЮЛЬ».

Коли двері розійшлися, з натовпу вирвалася жінка, забігла в ліфт і врізалася головою в задню стіну. Моллі не звернула на неї уваги. Нахилилася, віддерла дерм із шиї охоронця. Викинула білі штани, плащ і окуляри в коридор, натягнула капюшон комбінезона на лоб. Конструкт, що лежав у черевній кишені комбінезона, врізався їй у груди, коли вона рухалася. Вона вийшла.

Кейс бачив паніку, але в закритому приміщенні – ніколи.

Працівники «Сенс-Нет» вибігали з ліфтів і неслися до дверей, але там на них чекали пінні барикади спецпідрозділів і травми реагувальників. І ті, і ті були впевнені, що мають справу зі скаженим натовпом потенційних убивць, тож діяли напрочуд злагоджено. За розтрощеними дверима головного входу поверх поліцейських барикад уже утворилася тришарова барикада з тіл. Глухі постріли травматичних дробовиків задавали ритм завиванням натовпу, коли той носився туди й назад мармуровою підлогою вестибюля. Кейс ніколи не чув нічого подібного.

Моллі, очевидно, теж.

– Господи, – промовила вона й на мить зупинилася. Перед нею плескалося море вереску, волюнтаризму, стогону й крику, породжене чистим, всеосяжним і нестримним жахом. Підлогу вестибюля вкривали тіла, одяг, кров і подерті жовті аркуші роздруківок.

– Ходім, сестро. Ми на вихід. – Дві пари очей дивилися на неї з-під капюшонів модернівських комбінезонів, що мінилися всіма кольорами й відтінками, не встигаючи за вихором збожеволілого живого тла. – Ти поранена? Ходім. Томмі тебе виведе.

Томмі передав щось у руки другому. Відеокамеру, загорнуту в полікарбон.

– Чикаго, – вимовила Моллі. – Я йду.

Тоді вона впала, але не на мармурову підлогу, заляпану кров'ю й блювотинням, а на дно теплого, мов кров, колодязя, де панують

темрява й тиша.

Лідер пантерних-модерних, який назвався Люпусом Нетутешнім, носив полікарбоновий записувальний комбінезон, що давав йому змогу відтворювати тло коли і як заманеться. Спершись на край Кейсового робочого стола, наче якась надсучасна гаргуля, він усміхнено роздивлявся Кейса й Армітіджа з-під зморшкуватих повік. Ціла веселка мікрософтів їжачилася за його лівим вухом – гострим і порослим рожевим пушком. Волосся в нього теж було рожеве. Зіниці він модифікував так, щоби вони віддзеркалювали світло, наче котячі. Кейс роздивлявся, як текстури й кольори спливають Люпусовим комбінезоном.

– Ви все випустили з-під контролю, – сказав Армітідж. Він, мов статуя, стояв у центрі кімнати, загорнений у дорогий на вигляд блискучо-чорний плащ.

– Це хаос, містере Ніхто. Хаос – наша мета й метод. Це наша фішка. Ваша жінка про це знає. Ми працюємо з нею. Не з вами, містере Ніхто. – Комбінезон Люпуса перефарбувався в дивний кутастий орнамент бежевого й авокадово-зеленого кольорів. – Їй була потрібна медична бригада. Вона зараз у медиків. Ми про неї подбаємо. Все гаразд. – Він усміхнувся.

– Заплатіть йому, – сказав Кейс.

Армітідж розлючено зиркнув на нього.

– Ми не отримали товару.

– Товар у вашої жінки, – відповів Нетутешній.

– Заплатіть йому.

Армітідж крокував до столу, витягнув із кишень плаща три товсті пачки нових єн.

– Перерахуйте? – запитався він у Нетутешнього.

– Ні, – відповів пантерний-модерний. – Ви заплатите. Бо ви містер Ніхто. Ви платите за те, щоби ним лишитися. Не бути містером Кимось.

– Сподіваюся, це не погроза, – відповів Армітідж.

– Це бізнес, – сказав Нетутешній, запхавши гроші в єдину черевну кишеню комбінезона. Задзеленчав телефон. Кейс відповів.

– Це Моллі, – сказав він Армітіджу й передав слухавку.

Склепіння над Агломератами засвічувалися передсвітанковою сірістю, коли Кейс вийшов на вулицю. Його кінцівки були холодні й наче чужі. Він не міг заснути. Від горища його нудило. Спершу Люпус пішов, потім Армітідж, а Моллі десь оперували. Асфальт завібрував під ногами, коли під землею пронісся поїзд. Десь удалині тануло завивання сирен.

Згорблений, він ішов і звертав наманя, піднявши комір нової шкірянки. Викинув у стічну решітку першу єхеюанину, підкурив наступну. Спробував уявити капсули з токсином, про які казав Армітідж. Вони розчиняються в його тілі, мікроскопічні мембрани тоншають із кожним його кроком. Нереально. Нереальними здавалися жах і агонія, які він побачив очима Моллі у вестибюлі «Сенс-Нет». Упіймав себе на спробі згадати трьох людей, яких убив у Тібі. Обличчя чоловіків стерлися з пам'яті, жінка здавалася схожою на Лінду Лі. Пом'ята триколісна вантажівка із дзеркальними вікнами проїхала повз нього, у кузові гриміли пусті пластикові балони.

— Кейсе.

Він смикнувся вбік, рефлекторно притисся спиною до стіни.

— Повідомлення для тебе, Кейсе. — Перед ним стояв Люпус Нетутешній, його комбінезон мінився кольорами веселки.

— Вибач, не хотів тебе налякати.

Кейс випростався, поклав руки в кишені. Він був на голову вищим за модерного.

— Ти б обережнішим був, Нетутешній.

— Ось повідомлення. М-О-В-Ч-О-З-И-М, — промовив він по літерах.

— Від тебе? — Кейс зробив крок уперед.

— Ні, для тебе.

— Хто передав?

— Мовчозим, — повторив Нетутешній і кивнув, хитнувши перед Кейсом рожевим ірокезом. Його комбінезон став матово-чорним, наче вугільна тінь на старому бетоні. Він виконав дивний таночок, покрутивши тонкими чорними руками, а тоді зник. Ні. Досі тут. Рожеве волосся сховане під капюшоном, комбінезон того ж відтінку сірого, що й тротуар, на якому він стоїть. В очах віддзеркалився червоний сигнал світлофора. Тепер точно зник.

Кейс заплющив очі, потер їх заанімілими пальцями, сперся спиною на стару цегляну стіну.

На Нінсей усе було значно простіше.

05_

Найнята Моллі команда медиків займала два поверхи безіменної каркасної споруди неподалік від старого балтиморського аеропорту. Це була модульна будівля – щось на зразок велетенського «Дешевого готелю» із сорокаметровими капсулами. Кейс зустрів Моллі на виході з капсули, прикрашеної дбайливо вимальованою вивіскою «ДЖЕРАЛЬД ЧІН, ДАНТИСТ». Моллі кульгала.

– Каже, якщо копну що-небудь, вона відпаде.

– Я одного твого приятеля зустрів випадково, – повідомив Кейс. – Із модерних.

– Ага, і кого саме?

– Люпуса Нетутешнього. Приніс повідомлення. – Він віддав їй серветку, на якій червоним фломастером було написано охайні й чіткі друковані літери: «М О В Ч О З И М». – Казав...

Та вона жестом наказала йому замовкнути.

– Слухай, піди візьми нам крабів.

Після ланчу в Балтиморі, коли Моллі з моторошною легкістю розтинала краба, вони поїхали на метро до Нью-Йорка. Кейс призвичаївся не розпитувати: замість відповідей він отримував самі вказівки мовчати. Вона майже не говорила – певно, через біль у нозі.

Худенька темношкіра дівчинка з дерев'яними намистинами та старовинними резисторами в туго заплетеному волоссі відчинила перед ними двері й провела крізь захаращений тунель. Кейсові здалося, що Фінове звалище виросло за час їхньої відсутності. Або ж воно просто поволі змінювалося, щільнішало під тиском часу, невидиме шмаття осідало й перетворювалося на перегній, кристалізувалося в есенцію вимерлих технологій, що нишком квітнули на звалищах Агломератів. Поза армійською ковдрою за білим столом на них чекав Фін.

Моллі різко зажестикулювала, витягла папірця, щось написала й передала йому. Фін узяв папірець вказівним і великим пальцями. Читаючи, тримав подалі від обличчя, наче щось вибухонебезпечно. Зробив якийсь невідомий Кейсові знак, у якому поєднувалися нетерплячість і похмуре смирення. Потім підвівся, струсив крихти з ношеного твідового піджака. На столі поряд із роздертою пачкою хлібців стояла скляна банка маринованих оселедців і олив'яна попільничка з горою недопалків «Партагас».

– Заждіть, – сказав Фін і вийшов.

Моллі всілася на його місце й випущеним зі вказівного пальця лезом підчепила шматок оселедця. Кейс тинявся кімнатою й, проходячи повз сканувальні опори, водив по них пальцями.

За десять хвилин Фін прибіг, осяваючи все навколо широкою жовтавою усмішкою. Кивнув, схвально показав Моллі великий палець, а Кейса на мигах попросив допомогти з екраном у дверях. Коли всі липучки було застебнуто, витягнув із кишені пласку консоль і ввів складну послідовність команд.

– Ну, золота моя, – звернувся він до Моллі, – ти молодець. Нутром чую, це воно. Розповіси, де взяла?

– У Нетутешнього, – відповіла Моллі, відсуваючи хлібці й оселедці подалі. – Домовилася з Ларрі про лівак.

– Розумно! – схвалив Фін. – Це в нас штучний.

– Так, ану чекайте, – устряв Кейс.

– Із Берна, – вів далі Фін, не звернувши на нього уваги.

– Бернський штучний. У нього обмежене швейцарське громадянство за якимось їхнім аналогом Закону 53-го року. Розробили для «Тессье-Ешпул Сосьєте Анонім». Їм належать і головна машина, і оригінальний софт.

– То ще раз, що там у Берні? – Кейс став між ними.

– Мовчозим – це кодове ім'я якогось штучного. Маю його номер у Тьюрингівському реєстрі. Реєстрі штучних інтелектів.

– Це все суперклас, – відповіла Моллі, – але що нам це дає?

– Якщо Нетутешній правий, цей штучний стоїть за Армітіджем.

– Я заплатила Ларрі, щоби модерні трохи рознюхали про Армітіджа, – пояснила Моллі Кейсові. – У них там канали зв'язку якось не по-людськи влаштовані. Ми домовилися, що вони матимуть

гроші, коли дадуть відповідь на одне запитання: хто найняв Армітіджа?

– І ви гадаєте, що це штучний? Але ці штуки не мають жодної свободи. Це, мабуть, та материнська корпорація, ці «Тесле...»

– «Тессье-Ешпул Сосьете Анонім», – повторив Фін. – І я маю про них історійку. Хочете історійку? – Він сів на стілець і запитально подався вперед.

– Фін без байки не Фін, – відповіла на це Моллі.

– Цієї ще ніхто не чув від мене, – почав Фін.

Фін був скупником і продавцем краденого, здебільшого крадених програм. Робота періодично зводила його з іншими скупниками, які працювали в традиційніших нішах. Наприклад, збували дорогоцінні метали, марки, рідкісні монети, коштовне каміння, прикраси, хутра, картини та інші твори мистецтва. Історія, яку він розповідав Моллі й Кейсові, починалася з передісторії про іншого чоловіка, якого він звав Смітом.

Сміт також був скупником, але в урожайні сезони працював із мистецтвом легально. Серед знайомих Фіна він був першим, хто «перейшов на кремній» – цей вираз здався Кейсові старомодним – і скуповував мікрософти з базами даних про історію мистецтва й галерейні продажі. Сміт носив у новому завушному гнізді півдесятка чипів, і його знання мистецького ринку викликали святобливий страх – принаймні в колег. Але якось він прийшов до Фіна по допомогу. Це був жест фахової дружби. Він шукав вихід на клан Тессье-Ешпулів, але такий, щоби ніхто з клану гарантовано не зміг відслідкувати, звідки прийшов запит. «Це можна влаштувати, – відповів йому Фін, – але мені точно знадобиться детальніше пояснення».

– Пахуче було дільце, – сказав Фін Кейсові, – великими грішми пахло. Тож Сміт ходив обережно. Можна сказати, надто обережно.

Як виявилось потім, у Сміта був постачальник на ім'я Джиммі. Джиммі, серед іншого, грабував маєтки й саме повернувся з високої орбіти, а із собою спустив і деяку здобич. Найдивнішою річчю, яку він спромігся видобути під час зломницьких гастролів орбітальним архіпелагом, була голова, точніше, платиновий бюст тонкої роботи, інкрустований перетинчастою емаллю, перламутром і лазуритом. Сміт зітхнув, поклав на стіл кишеньковий мікроскоп і порадив Джиммі

здати голову на переплавку. Вона була сучасна, не антикварна і не мала цінності для колекціонерів. Джиммі засміявся. Ця штука – комп'ютерний термінал, пояснив він. Вона говорить. І не синтезованим голосом, а механічним – за допомогою коліщаток і мініатюрних органних труб. Майстер, який виготовив її, був справжнім штукарем, і то дещо схибленим, бо електронний синтезатор голосу не коштував би ні копійки. Тож це була цікавинка. Сміт під'єднав голову до свого комп'ютера, і мелодійний неземний голос просурмив йому дані з торішньої податкової декларації.

Серед Смітових клієнтів був один токійський мільярдер, чия пристрасть до автоматів межувала з фетишизмом. Сміт знизав плечима й розкрив перед Джиммі пусті долоні в жесті давньому, як сам перекупницький фах. Він спробує, звісно, але не обіцяє, що зможе виручити пристойну суму. Коли Джиммі пішов, лишивши голову, Сміт іще раз її роздивився й познаходив проби. За деякий час він відстежив походження голови аж до двох майстрів із Цюриха, паризького фахівця з емалі, голландського ювеліра й каліфорнійського інженера. Потім дізнався, що голову замовила корпорація «Тессьє-Ешпул СА».

Сміт почав налагоджувати зв'язки з токійським колекціонером і натякати, що має для нього дещо варте уваги.

А тоді до нього навідався один пан, і то без попередження – пройшов крізь заплутані лабіринти Смітової системи безпеки, наче тої не існувало. Такий собі невеличкий і неймовірно чемний японець, за всіма ознаками – клонований ніндзя. Сміт майже не ворушився під спокійним карооким поглядом смерті, що сиділа навпроти нього за столом із полірованого в'єтнамського палісандра. Лагідно, замалим не вибачливо, клонований убивця пояснив, що його обов'язок – знайти й повернути певний витвір мистецтва, механізм неймовірної краси, викрадений із дому його господаря. До його відома довели, що Сміт може знати, де саме наразі перебуває згаданий артефакт.

Сміт відповів японцеві, що помирати поки що не збирається, і видав йому голову. І скільки ж, поцікавився відвідувач, Сміт очікував заробити на продажі цього предмета? Сміт назвав ціну, набагато нижчу за ту, що збирався призначити. Ніндзя витягнув кредитний чип і перекинув названу суму з анонімного швейцарського рахунку. Хто ж, поцікавився ніндзя, приніс Смітові цей витвір мистецтва? Сміт назвав ім'я. За кілька днів він дізнався про загибель Джиммі.

— І тут на сцену вийшов я, — вів далі Фін. — Сміт знав, що я частенько маю справу із завсідниками Меморі-лейн, а саме там можна тихенько зібрати досьє так, щоби запиту не відслідкували. Я найняв кіберковбоя. Оскільки був посередником, то взяв собі відсоток. А Сміт був із обережних. Така стрьомна оборудка, а він все одно вийшов у плюс. Щось тут було нечисто. Хто заплатив із того чипа? Якудза? Та ніколи. Їхній кодекс чітко описує поведінку в подібних ситуаціях, і вони завжди вбивають отримувача. Може, якісь шпигунські ігри? Сміт так не вважав. Від шпигів за сто миль смаленим тхне, тільки нюх май. Тож мій ковбой лопатив архіви новин, аж доки не знайшов згадки про те, що Тессье-Ешпули з кимось судяться. Сама справа ні про що не казала, та ми знайшли юридичну фірму. А коли ковбой зламав кригу тих юристів, ми дізналися адресу родинного гнізда. І це була золота жила.

Кейс підвів брови.

— Фрісайд, — пояснив Фін. — Веретено на орбіті. Виявилось, що вони ледве не все там до рук прибрали. А ще в нас склалася цікава картинка, коли мій ковбой прогнав зібрані дані крізь архіви й зробив підбірку. Родинна компанія. Корпоративна ієрархія. Ви б, може, і хотіли придбати частку в цьому сосьєте анонім, от тільки Тессье-Ешпули не виставлялися на відкритому ринку понад століття. На жодному ринку, як мені відомо. Ми маємо справу з дуже тихою, дуже ексцентричною родиною першого покоління емігрантів на високу орбіту. Родиною-корпорацією. Страшенно багаті, страшенно не люблять преси. Багато клонів. Орбітальний закон поблажливіший до генної інженерії, правда ж? Тому не так і просто дізнатися, представники якого покоління чи поколінь командують парадом у той чи інший час.

— Як це? — перепитала Моллі.

— У них своя кріогенна лабораторія. Навіть за орбітальним законодавством на час кріогенного сну громадянин юридично вважається мертвим. Мабуть, вони якимось домовляються між собою, хоча глави сімейства ніхто не бачив років тридцять, а матінка їхня загинула під час якогось нещасного випадку в лабораторії...

— То що сталося з тим твоїм скупником?

— Нічого, — гмикнув Фін. — Забив на них. Ми разок глянули на це юридичне божевільня з купою довіреностей, виписаних Тессье-

Ешпулами, та й по всьому. Певно, Джиммі заліз у Стрейлайт, украв ту голову, а Тессьє-Ешпули послали по неї свого ніндзю. Сміт вирішив, що краще про все це забути. Може, це було мудре рішення.

Фін глянув на Моллі.

– Вілла Стрейлайт. На вістрі веретена. Тільки для своїх.

– Гадаєш, то був їхній власний ніндзя, Фіне? – запитала Моллі.

– Так Сміт вважав.

– Дорога штука. Не цікавився, що було далі з тим ніндзею?

– Мабуть, у морозилку поклали. Розморожують, коли їм треба.

– Гаразд, – утрутився Кейс. – У нас є Армітідж, якого тримає на зарплаті штучний на ім'я Мовчозим. Що це нам дає?

– Поки що нічого, – відповіла Моллі. – Але тепер для тебе є лівачок. – Вона витягла з кишені складений папірець і простягнула йому. Він розгорнув його. Там були координати та вхідні коди.

– Чиє це?

– Армітіджа. Якась його база даних. Купила в модерних. На окремих умовах. Де це?

– У Лондоні, – відповів Кейс.

– То зламай її, – засміялася Моллі, – недарма ж ти хліб їси.

Кейс чекав місцевого поїзда на залюдненій платформі. Моллі пішла додому на горище кілька годин тому з конструктором Рівного в зеленій сумці, а він тоді ж засів пиячити.

Його нервувала думка, що Рівний тепер став конструктором, катриджем, на якому записали навички, пристрасті, колінні рефлексии старого... Індукційною рейкою пригуркотів місцевий поїзд, і дрібний пил засочився з тріщин у стелі тунелю. Кейс увійшов до вагона крізь найближчі двері й дорогою роздивлявся інших пасажирів. Двійко похижому зосереджених місіонерів секти християн-учених наближалися до трьох юних офісних технарок. Усі троє мали на зап'ястях голографічні зображення ідеалізованої вульви, що рожево виблискували в різкому світлі вагонних ламп. Технарки нервово облизували ідеальні губи й зиркали на християн-учених з-під металево-блискучих повік. Ці дівчата здавалися якимись екзотичними довгоногими травоядними, що граційно й несвідомо хиталися в унісон із поїздом, а їхні високі підбори – глянцевиими копитцями на тлі

тьмяного металу вагонної підлоги. Кейс вийшов на своїй станції, доки вони зрештою зважилися зірватися на галоп і втекти від місіонерів.

Опинившись на платформі, він помітив на станційній стіні білу голографічну сигару. Під сигарою пульсували білі літери «ФРІСАЙД», стилізовані під друковані японські ієрогліфи. Він пройшов крізь натовп і зупинився, аби роздивитися рекламу. «НАВІЩО ЧЕКАТИ?» – запитували в нього білі літери. Заокруглене біле веретено було оперезане й оббите решітками, радіаторами, стикувальними механізмами й куполами. Цю рекламу – чи інші подібні – Кейс бачив сотні разів. Вона його не зацікавлювала. Із декою на колінах він міг дістатися до фрісайдівських банків даних так само просто, як до банків у Атланті. Подорожі – м'ясна тема. Але сьогодні він помітив крихітний логотип завбільшки з монету, вплетений у куток світлового рекламного напису. «Т-Е».

Він пішов додому на горище, загрузлий у спогадах про Рівного. Практично все своє дев'ятнадцяте літо він просидів у «Джентльмені-невдасі» – цідив дороге пиво й спостерігав за кіберковбоями. Він іще жодного разу не торкався деки, але вже знав, чого хотів. Того літа баром тинялося ще зо два десятки мрійників, і кожен поривався набитися в учні до ковбоя. Іншого способу навчитися не було.

Усі вони чували про Полі – бикуватого жокея з-під Атланти, який пережив смерть мозку під чорною кригою. Легенда про нього ходила лише одна, і то геть вулична: він здійснив неможливе. Більше про нього ніхто нічого й не знав. «Щось жирне ламав, – повідав Кейсові за кухоль пива якийсь інший салага. – Але ніхто не знає, що саме. Чув, що це могла бути бразильська зарплатна мережа. Хай там як, а чувак був мертвий, і мозок його також мертвіший за мертвого». Кейс витріщався на кремезного чоловіка в сорочці по той бік переповненого людом бару: шкіра його мала невловимий свинцевий відтінок.

«Малий, – за кілька місяців казав йому Рівний у Маямі, – я, типу, як ті товстосракі ящери, чув про таких? Мали собі по два мозки, один у голові, а другий біля дупи, щоби задніми ногами керувати. Врізався в ту чорну хрінь, а задній мозок знай собі фуричить». Ковбойська еліта «Невдахи» цуралася Полі, керуючись якимсь груповим тривожним інстинктом на межі забобонів. Маккой Полі, Лазар кіберпростору...

А от серце його таки підвело. Запасне російське серце, пересаджене під час війни в таборі для полонених. Він відмовився

поміняти його, коли повернувся: казав, його незвичний ритм допомагає зберігати відчуття часу. Кейс намацав у кишені папірець, отриманий від Моллі, й пішов угору сходами.

Моллі хропла на мнемолоні. Від коліна і вгору, майже до промежини, її стегно було закуте в прозорий лонгет. Шкіра під затвердлою мікропорою вкрита синцями, що з фіолетового переходили по краях у брудно-жовтий. Уздовж лівого передпліччя вишикувалося в рядок вісім дермів, усі різних форм і кольорів. Поряд із Моллі лежав трансдермальний модуль «Акай», його тонкі червоні дроти тягнулися до тродів під лонгетом.

Кейс увімкнув настільну лампу біля «Хосаки», і світло чітким колом упало прямісінько на контейнер із конструктом Рівного. Зламавши тонкий шар криги, Кейс під'єднав конструкт і вийшов у матрицю. Одразу ж виникло гостре відчуття, наче хтось читає через його плече.

Він відкашлявся. У горлі тисло.

— Діксі? Маккою? Це ти, чувак?

— Здоров, братуха, — почувся голос нізвідки.

— Це Кейс, чувак. Пригадуєш?

— Маямі, пацаня, швидко вчився.

— Що останнє пам'ятаєш перед тим, як я до тебе заговорив, Діксі?

— Нічо.

— Зажди.

Він від'єднав конструкт. Відчуття присутності зникло. Під'єднав знов.

— Дікс? Хто я?

— Ти мене висадив, мужик. Ти хто, бляха, такий?

— Ке... Кент твій. Напарник. Що з тобою, чувак?

— Це питаннячко!

— Пам'ятаєш нашу розмову секунду тому?

— Ні.

— Шариш, як працює запис особистісної матриці?

— Та шарю, це жорсткий конструкт, тільки читання.

— То якщо я під'єднаю його до своєї пам'яті, у нього послідовна пам'ять у реальному часі запрацює?

— Мабуть шо, — відповів конструкт.

— Гаразд, Діксі, ти і є конструкт. Врубаєшся?

- Як скажеш, – погодився конструктор. – То хто ти?
- Кейс.
- Маямі, – промовив голос, – пацаня, швидко вчився.
- Точняк. Зараз ми з тобою, Дікс, махнем у Лондон, колупнемо трохи даних. Нормально? Піде?
- А наче в мене великий вибір?

06_

– **Тобі треба в «гавань»**, – порадив Рівний, коли Кейс пояснив ситуацію. – Глянь у Копенгагені, на периферії університетської мережі.

Кейс під диктовку ввів координати. Гавань вони знайшли – піратську гавань на захаращених околицях слабо захищеної академічної системи. На перший погляд це місце здавалося просто занедбаною ділянкою матриці, де на перетинах сітки оператори-студенти лишали своєрідні графіті – нерозбірливі кольорові закарлючки, що світилися поміж безформних контурів десятка гуманітарних і мистецьких кафедр.

– Оно воно, – сказав Рівний, – синіє там. Розгледів? Це вхідний код на «Белл-Європа». Свіжак. Люди з «Белл» прийдуть сюди, перечитають усе нафіг, поміняють усі знайдені коди. А малі завтра нові покрадуть і знов лишать тут.

Кейс під'єднався до мережі «Белл-Європа» й перемкнувся на загальноновживаний телефонний код. Рівний допоміг йому пробитися крізь захист лондонської бази даних, яку Моллі приписувала Армітіджу.

– Ану, – сказав голос, – давай поможу.

Рівний видавав речитатив цифр, Кейс набивав їх під диктовку на деці, уважно витримуючи паузи, якими Рівний позначав час уведення. Вийшло з третьої спроби.

– Фігня, – пхикнув Рівний, – навіть криги нема.

– Проскануй цю хрінь, – наказав Кейс «Хосаці», – шукай особисті дані власника.

Нейроелектронні закарлючки «гавані» зникли, замість них перед внутрішнім зором постав простий сліпучо-білий ромб.

– Містить переважно відеозаписи післявоєнних військових трибуналів, – повідомив здалеку голос «Хосаки», – головна дійова особа – полковник Вілліс Кorto.

– Показуй уже, – наказав Кейс.

На екрані з'явилося чоловіче обличчя. Обличчя з очима Армітіджа.

Через дві години Кейс улігся поряд із Моллі й дозволив тілу розслаблено вгрузнути в мнемолон.

– Знайшов щось? – запитала вона сонним, притишеним ліками голосом.

– Потім розкажу, – відповів він, – мене вже геть розмазало.

Похмільний і розгублений, він лежав із заплющеними очима й намагався скласти до купи уривки історії про чоловіка на прізвище Кorto. «Хосака» розсортувала нечисленні дані й зробила добірку фактів, але між ними траплялися значні прогалини. Серед матеріалів були транскрипти записів, які надто швидко прокручувалися на екрані, і Кейс наказував комп'ютеру читати вголос. Були й аудіозаписи слухань щодо операції «Шалений кулак».

Полковник Вілліс Кorto прорвався крізь сліпу пляму в російському ППО над Кіренськом. Шатли зробили діру в захисті за допомогою ЕМП. Загін Кorto висадився на планерах «Найтвінг», і їхні туго напнуті крила світилися в місячному сяйві, відбитому від срібного снігу на берегах Ангари й Підкам'яної Тунгуски. Наступного разу Кorto побачив світло аж через рік і три місяці. Кейс намагався уявити, як планери розквітають із пускових капсул у небі над замерзлою рівниною.

– Пустили тебе на фарш, бос, – пробурмотів Кейс, і Моллі ворухнулася поряд уві сні.

Планери не могли відстрілюватися: озброєння прибрали, щоби компенсувати вагу консольного оператора, прототипа деки й носія з вірусною програмою «Кріт-9», першим справжнім вірусом в історії кібернетики. Кorto і його бійці готувалися до цієї висадки три роки. Вони вже пробili кригу й майже запустили «Кріт-9» у мережу, коли ввімкнулися пульсові установки. Через них обладнання вийшло з ладу. Оператори опинилися в електронній темряві. Прилади планерів збожеволіли – їхні контури вигоріли дощенту.

Потім по них відкрили вогонь із лазерів – наводилися на інфрачервоне випромінювання від невидимих для радарів штурмових планерів. Корто разом із мертвим оператором консолі випав із неба над Сибіром. Він випав, і падав, і падав...

Історія переривалася на моменті, коли у відсканованих Кейсом паперах мав би згадуватися відступ до Фінляндії на бойовому російському вертольоті. На світанку цей вертоліт у хвойному лісі за сигналом бойової тривоги розпатрали з допотопного двадцятиміліметрового кулемета резервісти прикордонної служби. Операція «Шалений кулак» завершилася для Корто на підльоті до Гельсінкі, де фінські рятувальники вирізали його з покрученого вертолітного черева. За дев'ять днів завершилася війна, і Корто перевели у військовий шпиталь у Юті – сліпого, без ніг і значної частини нижньої щелепи. Минуло одинадцять місяців, доки його розшукав там представник Конгресу. Послухав, як дзюркотять катетери. У Вашингтоні й Макліні вже розпочалися показові трибунали. Пентагон і ЦРУ переформатували, провели кадрові чистки, і розслідування Конгресу зосередилося на операції «Шалений кулак». «Там готовий Вотергейт», – пояснив Корто представник Конгресу.

«Полковникові потрібні нові очі, ноги й купа пластичних операцій, – додав представник, – але це можна організувати. Нову сантехніку теж», – потис він плече Корто під просякнутою потом ковдрою.

Корто почув невблаганне дзюркотіння катетера. І відповів, що свідчитиме у своєму поточному стані.

«Ні, пояснив представник, – трибунали транслює телебачення. Їх має побачити виборець».

Представник чемно кашлянув.

Свідчення Корто підготували, підлатали, підмазали й добре відрепетирували. Детальні, яскраві й зворушливі свідчення здебільшого були вигадані групою конгресменів, охочих зберегти певну частку пентагонівської інфраструктури. Потроху Корто збагнув, що за допомогою його свідчень свої кар'єри намагаються врятувати троє чинів, безпосередньо відповідальних за приховування розвідданих про встановлення ЕМП у Кіренську. Коли справу закрили, він став небажаним гостем у Вашингтоні. За млинцями зі спаржею в ресторані «М-Стріт» представник Конгресу пояснив Корто, що

розповідати свою історію всім без розбору може бути смертельно небезпечно. Кorto міцною правою рукою стиснув йому горло. Задушений представник Конгресу лишився лежати обличчям у млинцях, а Кorto спокійно вийшов із ресторану в прохолодний вашингтонський вересневий день.

«Хосака» перелопатила поліцейські рапорти, протоколи про корпоративне шпигунство, архіви новин. Кейс спостерігав, як Кorto наймає промислових шпигунів у Лісабоні й Марракеші. Там, судячи з усього, і розвинулася в нього нав'язлива думка про зраду й відразу до вчених та інженерів, яких він підкупав для своїх роботодавців. У Сингапурі він напився як чип і забив до смерті російського інженера, а тоді підпалив його готельний номер.

Потім він виринув у Таїланді, де наглядав за героїновою фабрикою. Далі був найманцем каліфорнійського картелю й кілером на руїнах Бонна. Пограбував банк у Вічіті. Пробілів у досьє більшало, відомості ставали дедалі розпливчастішими.

«Одного дня, – зізнався він у записі допиту, ймовірно, під сироваткою правди, – усе посірішало».

У перекладених із французької медичних висновках ішлося про чоловіка без документів, якого було доправлено до психіатричного відділення паризької лікарні й визнано хворим на шизофренію. Чоловік увійшов у кататонічний стан, і його перевели до державного психіатричного закладу під Тулоном. Там його записали до експериментальної групи, учасників якої намагалися вилікувати від шизофренії за допомогою кібернетичного моделювання. Випадкових пацієнтів забезпечили мікрокомп'ютерами і заохотили навчатися програмувати під наглядом студентів. Чоловік вилікувався. Єдиний з усієї групи. На цьому історія переривалася.

Кейс перевернувся на інший бік, і Моллі пошепки на нього вилаялася.

Задзеленчав телефон. Кейс підтягнув його до ліжка.

– Так?

– Летимо в Стамбул, – сказав Армітідж. – Сьогодні.

– Чого хоче цей вилупок? – запиталася Моллі.

– Каже, ми сьогодні полетимо в Стамбул.

– Просто шикарно.

Армітідж зачитував номери рейсів і години вильоту. Моллі сіла на матраці та ввімкнула світло.

– А що робити з моїм обладнанням? Із декою?

– Фін про це подбає, – відповів Армітідж і поклав слухавку.

Кейс дивився, як Моллі збирає речі. Під її очима були темні мішки, та навіть зі стегном у шині вона рухалася так, наче танцювала. Жодного зайвого руху. Кейсові речі лежали біля торби, звалені купою.

– Боляче? – запитався він.

– Ще одна ніч у Чіна мені б не завадила.

– У дантиста твого?

– Точняк. Дуже обережний. Займає половину тієї будівлі, вся клініка його. Ремонтує самураїв. – Вона застібала торбу. – Бував у Стамбулі?

– Тільки раз, кілька днів.

– Він не змінюється. Старе збочене місто.

– Коли летіли в Тібу, було так само, – розповідала Моллі, роздивляючись крізь вагонне вікно пориті кратерами руїни промзон. Червоні вогні на видноколі попереджали пілотів про близькість атомної електростанції. – Ми саме були в Лос-Анджелесі. Він прийшов і сказав: «Збирайся, у нас квитки в Макао». Коли прилетіли туди, він рушив далі через Чжуншань, а я заплутувала сліди через Лісабон. І наступного дня вже вдавала твою тінь у Нічному місті.

Вона витягнула з рукава куртки шовковий шарф і протерла імплантовані лінзи. Північноагломератські пейзажі збурили в Кейсі плутані спогади про дитинство – жмутки мертвих трав у тріщинах на побитому бетонному шосе.

За десять кілометрів до аеропорту поїзд притишив хід. Кейс споглядав світанок над краєвидами дитинства – звалищами подрібненого шлаку й іржавими корпусами очисних споруд.

Над Бейоглу падав дощ, і орендований «Мерседес» плив повз заграбовані й темні вітрини завбачливих грецьких і вірменських

ювелірів. На вулиці не було майже нікого – лише кілька перехожих у темних дощовиках зупинились, аби провести авто поглядами.

– Колись європейська частина османського Стамбула процвітала, – промуркотів електронний гід «Мерседеса».

– То це тепер тут нетрі? – запитався Кейс.

– «Хілтон» на Джумхурієт джаддесі, – скомандувала Моллі, відхилившись на ультразамшевому сидінні.

– Чого Армітідж завжди літає сам?

У Кейса боліла голова.

– Бо ти його заколупуєш. І мене, щоб ти знав, також.

Він хотів був розповісти їй про Корта, але вирішив помовчати. У літаку він наліпив снодійний дерм.

Пряма дорога з аеропорту гострим скальпелем врізалася в місто. Кейс споглядав, як повз вікна авто пропливають божевільні кольорові клапти дерев'яних кварталів, кондомініуми, аркокомплекси, похмурі державні житломасиви, стіни з фанери й гофрованої сталі.

У вестибюлі «Хілтону» їх зустріла кисла фізіономія Фіна. Вбраний у новий костюм родом із Сіндзюку, кольору «чорний сараріман», він ніби дрейфував у оксамитовому кріслі серед блідо-блакитного моря килимів.

– Мати божа, – скривилася Моллі, – щур у діловому костюмі.

Вони перетнули вестибюль і підійшли до Фіна.

– Скільки тобі платять, що аж сюди прилетів, Фіне? – Вона вклала торбу поряд із кріслом. – Певно, менше, ніж за те, щоби такого костюма нап'яв?

– Замало платять, солоденька моя, – скривився він у відповідь і передав їй магнітний ключ із круглим жовтим брелоком. – Вас уже поселено. Командир нагорі.

Роззирнувся навколо й додав:

– Гівняне місто.

– Тільки-но тебе з-під купола витягають, у тебе агорафобія розвивається. Уяви, що це Бруклін чи щось схоже. – Вона покрутила ключем у повітрі. – Ти тут за асистента, чи як?

– Треба імпланти одного клієнта перевірити, – відповів Фін.

– А моя дека? – запитався Кейс.

Фін насупився:

– Дотримуйся субординації, питайся в головного.

Напівсхованими під курткою пальцями Моллі показала якийсь знак. Фін придивився й кивнув.

– Ага. Знаю, про кого ти. – Вона кивнула в бік ліфта. – Ходім, ковбою.

Кейс пішов за нею з обома торбами.

Їхній номер мало чим відрізнявся від номера в Тібі, де Кейс уперше побачив Армітіджа. Зранку він підійшов до вікна, за яким майже чекав побачити Токійську затоку. Навпроти був інший готель. Досі дощило. Писарі ховалися під козирками під'їздів, загорнувши в прозорий поліетилен свої старі голосові принтери – доказ, що тут досі дещо поважали писане слово. Млява країна. Він спостерігав за матово-чорним седаном «Сітроен» на примітивному водневому двигуні. З авто вибралося п'ятеро похмурих турецьких офіцерів у зелених мундирах. Вони увійшли до готелю навпроти.

Глянув на ліжку, у якому лежала Моллі, і його вразила її блідість. Мікропористу шину вона лишила на горіщі разом із трансдермальним модулем. У її лінзах частково віддзеркалювалися горішні люстри.

Телефон він схопив, не чекаючи на другий сигнал.

– Радий, що ти вже прокинувся, – сказав Армітідж.

– Я тільки-но. Моллі ще спить. Слухайте, командире, мені здається, що час нам трохи поговорити. Гадаю, я краще працюватиму, коли детальніше знатиму, що від мене треба.

На тому кінці запала тиша. Кейс прикусив губу.

– Ти знаєш стільки, скільки маєш знати. Може, навіть більше.

– Ви так вважаєте?

– Вдягайся, Кейсе. І її буди. До вас хвилин за п'ятнадцять прийде відвідувач. Прізвище Терзібаш'ян.

Телефон тихо запищав. Армітідж зник.

– Прокидайся, мала, – сказав Кейс. – Робота.

– Я вже годину не сплю. – Вона блиснула лінзами.

– До нас іде Джерсі Єашлян.

– Ти просто зірка мовознавства, Кейсе. Упевнена, у тобі тече дешифрація вірменської крові. Це шпиг, якого Армітідж найняв слідкувати за Рів'єрою. Поможі встати.

Терзібаш'ян виявився молодиком у сірому костюмі та дзеркальних окулярах у золотій оправі. Верхні гудзики білої сорочки

були розстебнуті, і з-за коміра визирало настільки густе темне волосся, що Кейс спершу переплутав його зі спідньою футболкою. Із собою гість приніс чорну хілтонівську тацю з трьома крихитними чашками міцної кави й трьома липкими солом'яно-жовтими східними тістечками.

– У цій справі, як у вас кажуть на *інгліс*, головне не напружуватися.

Спершу здалося, що Терзібаш'ян звернувся особисто до Моллі, але потім він зняв дзеркальні окуляри. Його очі виявилися темно-карими – того ж відтінку коричневого, що й по-армійськи коротко стрижене волосся. Він усміхнувся.

– Без них краще, так? Інакше в нас був би *тунель* у безкінечність, із дзеркала в дзеркало... Вам особисто, – сказав він Моллі, – треба себе берегти. Тут, у Туреччині, не схвалюють жінок, що дозволяють собі подібні модифікації.

Моллі відкусила половину тістечка.

– Я собі дам раду, – відповіла вона з повним ротом. Тоді прожувала, проковтнула й облизала губи. – Знаю про тебе. Ти стукач, правда ж? – Вона ліниво потягнулася до внутрішньої кишені куртки й дістала голкостріл. Кейс не знав, що він у неї з собою.

– Не нервуйтеся так, дуже вас прошу, – промовив Терзібаш'ян, зупинивши чашку з кавою за кілька сантиметрів від рота.

Моллі навела голкостріл на нього.

– Можливо, дістанеш цілу зграю розривних, а може, й ракові. Одної голки досить, гівнюк. Хіба за кілька місяців зрозумієш, що сталося.

– Будь ласка. Як у вас кажуть на *інгліс*, ви мене ставите в незручне положення.

– У мене про таке кажуть «устає не з тієї ноги». Тепер розкажуй про свого підопічного й вали геть. – Вона прибрала зброю.

– Він живе у Фанарі, будинок чотирнадцять на Кючук Гюльхане джаддесі. Щовечора сідає в *тунель* і їде на базар, я маю маршрут. Останнім часом виступає в готелі «Єнішегір Палас». Це сучасний заклад у стилі *турістік*. Із поліцією домовлено, що вона має наглядати за його виступами. Управитель «Єнішегір» рознервувався.

Він посміхнувся. Від нього відгонило одеколоном із якимось металічним припахом.

– Хочу знати про його імпланти, – сказала Моллі, масуючи стегно.
– Хочу знати точно, на що він здатен.

Терзібаш'ян кивнув.

– Найгірше – це, як у вас кажуть на *інгліс*, під-сві-до-ме.

Останнє слово він вимовив чітко, по складах.

– Ліворуч, – повідомив вбудований гід «Мерседеса», коли вони пробиралися лабіринтом мокрих від дощу вулиць, – Капали Чарши, великий базар.

Поряд із Кейсом Фін схвально гмикнув, хоча дивився геть не туди. З правого боку один за одним вишикувалися невеличкі пункти збору вторсировини. Кейс побачив розпатраний локомотив на вкритому іржавими плямами канельованому мармуровому постаменті. Безголові мармурові скульптури були складені під стінами, наче дрова.

– За домівкою скучив? – запитався Кейс.

– Хріново тут, – відповів Фін. Його чорна шовкова краватка поступово перетворювалася на вживану стрічку друкарської машинки. Плями яєчного жовтку й соусу з кебабів, наче ордени, прикрашали лацкани нового піджака.

– Чуєш, Джерсі, – звернувся Кейс до вірменина, що сидів позаду, – де цьому чуваку імплантували його причандали?

– У Тібі. У нього немає лівої легені. Другу дорозвинули – чи як у вас кажуть? Хто завгодно може купити такі імпланти, але цей дуже талановитий.

«Мерседес» смикнувся, об'їжджаючи підводу на надувних колесах, завантажену шкурами.

– Ходив за ним вулицями. Біля нього за день упало з десятків велосипедистів. Зустрінеш велосипедиста в лікарні – почуєш ту саму історію: побачив на важелі гальма скорпіона...

– Ага, «що бачиш, те й маєш», – промовив Фін. – Бачив схеми його імплантів. Чітка робота. Бачиш те, що він уявляє. Я так собі думаю, він міг би в імпульсному режимі людям сітківку випалювати.

– А ви про це казали своїй подрузі? – Терзібаш'ян нахилився вперед між ультразамшевих спинок. – У Туреччині жінки – досі лише жінки, і ця...

Фін рохнув.

– Ця би тобі твої ж яйця замість краватки пов'язала, якби ти на неї не так глянув.

– Не розумію цього виразу.

– Та нічого, – втрутився Кейс, – він означає «замовкни».

Вірменин відхилився назад, лишивши по собі металічний запах одеколону. Зашепотів у трансівер «Саньо» нерозбірливу мішанину з грецької, французької, турецької й окремих слів англійською. «Мерседес» акуратно повернув за ріг.

– Базар прянощів, який також іноді звуть Єгипетським базаром, – повідомив автоматичний гід, – було зведено на місці базару, збудованого Турхан Хатідже Султан у 1660 році. Це найбільший ринок, де торгують прянощами, програмами, парфумами, ліками...

– До речі, – згадав Кейс, спостерігаючи за двірниками, що ковзали куленепробивним лексаном. – Ти, Джерсі, казав раніше, що той Рів'єра сидить на чомусь.

– Мішає кокаїн із меперидином, так, – відповів вірменин і повернувся до свого «Саньо».

– Колись це називалося демеролом, – пояснив Фін. – Шанувальник антверпенського коктейлю. Цікава в тебе компанія, Кейсе.

– Та пофіг, – відповів Кейс, піднімаючи комірець куртки, – подаруємо цьому мудаку грішному нову підшлункову чи що там.

Тільки-но вони увійшли на базар, Фінове обличчя враз помітно посвітлішало – так, наче він радів натовпу й відчуттю даху над головою. Вони разом із вірменином ішли широким коридором під укритим сажею пластиком на сталевих балках, що пам'ятали епоху парових машин. У повітрі здригалися й мигтіли голографічні реклами.

– Боже милий, – вигукнув Фін, беручи Кейса за лікоть, – ти тільки глянь. Це ж кінь, чувак. Бачив коли-небудь коня?

Кейс глянув на забальзамовану тварину й заперечно похитав головою. Опудало встановили на п'єдесталі біля входу до крамниці, де торгували птахами й мавпами. Ноги були чорні й лисі від долонь, що торкалися до них упродовж десятиліть.

– Колись бачив коня в Меріленді, – сказав Фін. – А це було через добрячих три роки після пандемії. Араби досі намагаються клонувати їх за залишками ДНК, а ті собі мруть.

Здавалось, опудало проводжало їх поглядом скляних карих очей. Терзібаш'ян відвів їх до кав'ярні майже в центрі. Приміщення з низькою стелею виглядало так, наче кілька століть не бачило ремонту.

Кістляві хлопчики в брудних білих халатах бігали між обридшими столиками й дзеленчали сталевими підносами з пляшками «Турк-Туборга» й крихітними склянками чаю.

Кейс придбав пачку «Єхеюань» у торговця біля дверей. Вірменин бубонів щось у свій «Саньо».

– Ходімо, – сказав він. – Рів'єра вийшов. Щодня він їздить на цей базар, аби купити в Алі свою суміш. Ваша жінка тут поруч. Ходімо.

Провулок був давнім, навіть стародавнім. Стіни різьблені з темного каменю, бруківка крива й пропахла бензином, що підтікав із авто й століттями в'їдався в старовинний вапняк.

– Ніхріна не видно, – прошепотів Кейс Фінові.

– Для нашої солоденької це не проблема, – відповів Фін.

– Тихо! – надто голосно наказав Терзібаш'ян.

Чимось дерев'яним шорхнуло по бруківці чи бетону. За десяток метрів від них засвітилася й стала ширшати жовтава смуга. У ній з'явилася постать, двері скреготнули, зачинилися, і в вузькому провулку знову стемніло. Кейс здригнувся.

-Зараз! – скомандував Терзібаш'ян, й ідеальне коло білого світла, пущеного з даху будівлі навпроти базару, освітило струнку постать біля старовинних дерев'яних дверей. Великі світлі очі блиснули ліворуч, праворуч, а тоді їхній власник заточився й упав. Кейсові здалося, що хтось вистрелив у чоловіка, – той лежав долілиць, безсило й жалюгідно розкинувши бліді руки; світле волосся біліло на тлі давньої бруківки...

Промінь прожектора не ворухнувся.

Куртка на спині лежачого надулася й луснула, стіну й двері забризкало кров'ю. Вилізла пара неправдоподібно довгих жилих рук, що у світлі прожектора здавалися сірувато-рожевими. Потвора неначе підіймалася просто з бруківки крізь нерухоме криваве лахміття, яке колись було Рів'єриним тілом. Вона була два метри заввишки, стояла на двох ногах і на перший погляд здавалася безголовою. Потім повільно розвернулася до них передом, і Кейс побачив, що голова в неї є, а от шиї немає. На морді не було очей, рожева, наче нутрощі, шкіра

волого блищала. Паща – якщо це була паща – нагадувала вузький конус, усередині якого мінилася густа чи то шерсть, чи то щетина – блискуча, мов чорний хром. Потвора ногою відкинула з дороги залишки одягу й плоті та зробила крок, водячи на ходу пащею туди-сюди, наче принюючись.

Терзібаш'ян щось сказав грецькою чи турецькою й кинувся до створіння, розкинувши руки, наче готувався стрибнути у вікно. Він пролетів крізь потвору. Просто в спалах від пострілу з темряви поза світлом прожектора. Повз Кейсову голову свистіли кам'яні уламки; Фін різко шарпнув його вниз, змусивши присісти.

Прожектор на даху згас, в очах лишилися плутані післяобрази спалаху, чудовиська й білого світла. У вухах дзвеніло.

Світло повернулося – тепер промінь смикався, обшукуючи тіні. Терзібаш'ян стояв, спершись на сталеві двері, обличчя його у світлі прожектора здавалося геть білим. Він стискав ліве зап'ястя й дивився на кров, що текла з рани. Білявий чоловік – знову цілий, незакривавлений – лежав біля його ніг. Моллі, вбрана в усе чорне, вийшла з тіні з голкострілом у руці.

– Зв'яжися по радіо, – крізь зуби процідив вірменин, – зв'яжися з Махмутом. Треба винести його звідси. Це недобре місце.

– Цей гівнюк ледве не втік, – сказав Фін. Він підвівся, гучно хруснувши колінами, і марно намагався обтрусити брюки.

– Ти ж дивився на потвору, правда? Не на кривавий фарш, який у тінь відкинули. Дуже мило. Що ж, допоможи їм забрати цю кістляву сраку звідси. Треба просканувати його техніку, доки не прокинувся, аби Армітідж не даремно гроші витрачав.

Моллі нахилилася й підняла щось. Пістолет.

– «Намбу», – сказала вона. – Класна пушка.

Терзібаш'ян заскиглив. Кейс побачив, що вірменин майже повністю втратив середній палець.

Коли місто потонуло в передсвітанковій сині, Моллі наказала «Мерседесові» відвезти їх до Топкапи. Фін і велетенський турок на ім'я Махмут винесли непритомного Рів'єру з провулка. За кілька хвилин по вірменина, який, здавалося, вже практично зомлів, приїхав запилюжений «Сітроен».

– Ти мудак, – сказала Моллі, відчиняючи перед ним двері авто. – Міг би не лізти. Він у мене на мущі був, тільки-но вийшов.

Терзібаш'ян злісно зиркнув на неї.

– Але ми з тобою справи вже все одно владнали, – додала вона, заштовхнувши його в авто і гримнувши дверима. – Ще раз мені попадешся – приб'ю нахрін, – сказала, дивлячись у бліде обличчя за затемненим склом. «Сітроен» погрюкотів провулком і незграбно вивернув на вулицю.

Тепер їхній «Мерседес» шурхотів містом, яке поволі прокидалося. Проминули кінцеву станцію підземки в Бейоглу й понеслися лабіринтом безлюдних провулків серед напівпокинутих житлових будівель, які трохи нагадували Кейсові Париж.

– Що це? – запитався він у Моллі, коли авто зупинилося на краю садів, котрі оточували Сераль. Він мляво роздивлявся пишну стильову мішанину Топкапи.

– Колись тут було щось типу приватного царського борделю, – відповіла вона, вийшовши з авто й потягнувшись. – Купу жінок тут тримали. Тепер тут музей. Типу, як у Фіна, просто звезли все підряд – великі діаманти, мечі, ліву руку Івана Хрестителя...

– У медичному контейнері, чи що?

– Нє, мертву. В такій мідній захисній штуці з маленьким отвором збоку, щоби християни могли поцілувати її на удачу. Відібрали ту руку в християн мільйон років тому й жодного разу не витерли з неї пилу, бо це ж реліквія невірних.

Серед саду іржавів чорний залізний олень. Кейс ішов поряд із Моллі й спостерігав, як носакі її чобіт придушують до землі нестрижену траву, схоплену першим заморозком. Вони рухалися вздовж доріжки, вимощеної восьмигранними кам'яними плитами. Десь на Балканах уже причаїлася зима.

– Цей Терзі – рідкісна сволота, – заговорила Моллі. – Із таємної поліції. Справжній кат. Але й продажний – особливо коли маєш такі гроші, як Армітідж.

У деревах навколо прокидалися й заводи́ли пісню птахи.

– Я зробив ту штуку, про яку ти просила, – сказав Кейс. – Із лондонською базою. Дещо знайшов, але не знаю, що про це думати. – Він переповів їй історію Корто.

– Що ж, я знала: в «Шаленому кулаку» не брав участі ніхто на прізвище Армітідж. Дивилася вже. – Вона погладила іржавий бік залізної олениці. – Гадаєш, той ваш комп'ютерчик витягнув його звідти? З тієї французької лікарні?

– Гадаю, це Мовчозим, – відповів Кейс. Вона кивнула.

– Штука от у чому: як гадаєш, він знає, що колись був Крто? Я в сенсі, що він фактично був ніким, коли його вклали туди. Тож, може, Мовчозим його...

– Ага, зібрав із нічого. Ага... – Вона відвернулася, й обоє рушили далі. – Знаєш, усе складається в картинку. В цього чувака немає життя. Ну, особистого. Принаймні мені так здається. Буває, бачиш такого й думаєш, що в нього є чим зайнятися, коли він сам. Але з Армітіджем інакше. Сидить і дивиться в стіну, прикинь. А потім щось спрацьовує, він врубав високу передачу і шпарить за вказівкою Мовчозима.

– Але нащо йому та база в Лондоні? Ностальгія?

– Може, він не знає про неї, – відповіла вона. – Може, вона тільки записана на нього.

– Не врубався, – пробурмотів Кейс.

– Це я думаю вголос... Наскільки ці штучні розумні, Кейсе?

– По-різному. Одні не набагато розумніші за пса. Такі, типу, домашні тваринки. Все одно недешеве задоволення. А справді розумні можуть бути розумними настільки, наскільки їм дозволяють тьюрингівські пацани.

– Слухай, ти ж кіберковбой. Як це ти не фанатієш від цих штук?

– Ну, по-перше, нечасто їх зустрінеш. Більшість із них військові – ті, що з кмітливих, – і крізь кригу до них не проб'єшся. Крига, взагалі-то, звідти й береться, ти знала? А ще є тьюрингівські копи, і то злі. – Він глянув на неї. – Не знаю. Просто не по дорозі з ними.

– Усі ви, жокеї, однакові. Ніякої фантазії.

Вони вийшли до широкого квадратного ставка, де коропи об'їдали стебла якихось білих водяних квітів. Моллі копнула камінець і подивилася, як водою розходяться кола.

– Це Мовчозим, – сказала вона. – Кашу серйозну заварено, як я бачу. Ми з тобою там, де хвиляки надто широкі, і ми не бачимо центру, куди впав камінь. Ми знаємо, що там щось відбулося, та не знаємо чому. Я хочу знати чому. Хочу, щоби ти пішов до Мовчозима.

– Я й близько до нього підійти не зміг би, і не мрій.

– Спробуй.

– Це неможливо.

– Попроси Рівного.

Кейс вирішив змінити тему:

– А що нам треба від цього Рів'єри?

Вона плюнула в ставок.

– Бог його знає. Особисто я його на місці вбила би. Бачила його досьє. Психопат із комплексом Юди. Кінчити може, тільки якщо впевнений, що зраджує в цю мить об'єкт своїх жадань. Так про нього там сказано. І кожна з них має спершу в нього закохатися. Може, він їх теж любить. Тому Терзі так запросто нас до нього підвів: він тут три роки постачав політичних злочинців таємній поліції. Мабуть, дозволяв Рів'єрі дивитися, як їх катували. За три роки здав вісімнадцятьох. Усі жінки, від двадцяти до двадцяти п'яти. Терзі порівняно з ним практично дисидент. – Вона різко сховала руки в кишені куртки. – Бо коли Рів'єрі траплялася та, яку він справді хотів, він робив усе, щоб вона замазалася в політиці. У нього особистість – як ті комбінезони в модерних. У досьє сказано, що це дуже рідкісний тип, один на кілька мільйонів. Це, я вважаю, чудова новина про людську природу. – Вона кисло роздивлялася білі квіти й м'явих рибин. – Гадаю, треба мені від цього Пітера якось по-особливому застрахуватися.

Вона розвернулася до Кейса обличчям і посміхнулася. Це була крижана посмішка.

– Ти про що?

– Ні про що. Ходім назад у Бейоглу й знайдемо щось схоже на сніданок. У мене сьогодні важкий вечір буде. Знов. Треба забрати його речі з тієї квартири у Фанарі, потім на базар купити його суміш...

– Купити його суміш? Він настільки для нас цінний?

– Він не вмирає на вулиці, як ти, золотко. Крім того, він, здається, не може працювати без цього свого коктейлю. Хай там як, а ти мені більше подобаєшся зараз, коли в тебе кістки не стирчать. – Вона всміхнулася. – Тож треба йти до Алі-продавця й затаритися. Так і вчиню.

Армітідж чекав у номері в «Хілтоні».

– Час збиратися, – повідомив він, і Кейс спробував розгледіти за блідо-блакитними очима й засмаглою маскою чоловіка на ім'я Корто.

Йому згадався Вейдж із Тіби. Ділки певного рівня намагалися тримати свою особистість при собі, це він знав. Та за Вейджем водилися грішки, у нього були коханки. Кажуть, навіть діти в нього були. В очах Армітіджа Кейс бачив дещо іншу безвиразність.

– Куди тепер? – запитався Кейс, пройшовши повз нього до вікна й глянувши на вулицю. – Який там клімат?

– У них клімату нема, сама погода, – відповів Армітідж. – Ось буклет, ознайомся.

Він поклав щось на кавовий столик і замовк.

– Як перевірка Рів'єри, нормально? Де Фін?

– Із Рів'єрою все гаразд. Фін уже летить додому. – Армітідж посміхнувся. В тій посмішці було стільки ж емоції, скільки в рухах комашиних вусиків. Золотий браслет брязнув, коли він легко тицьнув Кейса в груди. – Не будь такий розумний. Капсули вже трохи потоншали, але ти не знаєш наскільки.

Кейс постарався не змінювати виразу обличчя й змусив себе кивнути. Коли Армітідж пішов, він узяв зі столика буклет. Дорогий друк, текст трьома мовами – французькою, англійською й турецькою.

«ФРІСАЙД: НАВІЩО ЧЕКАТИ?»

Усі четверо мали квитки на літак турецької авіакомпанії з аеропорту Єшількьой. Далі пересадка в Парижі на шатл «Джепен Ейрлайнз». Кейс сидів у вестибюлі стамбульського «Хілтону» й спостерігав за Рів'єрою, що роздивлявся підробні «візантійські» уламки в зашкленій вітрині сувенірної крамниці. Армітідж у плащі на плечах затуляв вихід.

Рів'єра був струнким, білявим і м'якоголосим. Англійською говорив вільно й без будь-якого акценту. Моллі казала, йому тридцять, та на око вгадати вік було складно. Ще вона казала, що Рів'єра – офіційно людина без громадянства й подорожує за підробним нідерландським паспортом. Він з'явився на світ і виріс на кам'яних пустирищах, що оточують радіоактивне серце старого Бонна.

Троє усміхнених японських туристів забігли до крамниці й чемно кивнули Армітіджу. Той надто швидко й очевидно кинувся до Рів'єри. Рів'єра обернувся та всміхнувся. Він був дуже гарний. Кейс припустив, що його риси – робота хірурга з Тіби. Обличчя тонке і вдумливе – не просто симпатична мішанина модних рис, як у Армітіджа. Лоб

високий і рівний, погляд сірих очей спокійний і відсторонений. Ніс, який міг би здатися надто добре зліпленим, неначе зламали й трохи незграбно зібрали наново. Деяку брутальність рис компенсували ладно виведена щелепа й невловна усмішка. Зуби дрібні, рівні й дуже білі. Кейс дивився, як він водить білими руками над підробними уламками археологічних знахідок.

Рів'єра зовсім не нагадував людину, на яку вчора напали, вирубили токсином із голкостріла, викрали, оглянули на Фіновому столі й змусили працювати в команді Армітіджа.

Кейс глянув на годинник. Моллі вже мала повернутися з походу до наркодилера. Він перевів погляд на Рів'єру.

– Ти ж, певно, і зараз обдовбаний, – промовив він у повітря вестибюля. Сивувата італійська матрона в білому жакеті зсунула на носа темні окуляри від «Порше», щоби роздивитися його. Він широко всміхнувся, підвівся, закинув на плече торбу. Треба купити сигарет до відльоту. Він замислився, чи є на шатлі відсік для курців. – Бувайте, леді, – кинув він італійці. Та швиденько насунула окуляри на очі й відвернулася.

Сигарети були й у сувенірній крамниці, та він не горів бажанням спілкуватися з Армітіджем чи Рів'єрою. Вийшовши з вестибюля, він побачив торговий автомат у стінній ніші за низкою таксофонів.

Попорпався по кишенях у пошуках турецьких лір, узявся вкидати в приймач одну дрібну металеву монетку за іншою. Архаїчність процесу трохи розважила його. Найближчий таксофон задзеленчав.

Кейс автоматично зняв слухавку.

– Слухаю?

Тихо заспівали перешкоди й нерозбірливі відлуння чужих розмов, вихоплені супутниковим з'єднанням, а тоді з динаміка почулося виття вітру.

– Здоров, Кейсе.

П'ятдесятилірова монета випала з його долоні, підскочила й покотилася килимом.

– Це Мовчозим, Кейсе. Час поговорити.

Голос синтезований.

– Не хочеш поговорити, Кейсе?

Він поклав слухавку.

Ідучи повз ряд таксофонів назад до вестибюля й забувши про сигарети, він чув, як усі таксофони, кожен по разу, продзеленчали йому навздогін.

Частина третя

Опівночі на вулиці Жуля Верна

08_

Архіпелаг.

Острови. Тор, веретено і кластер. Людська ДНК, виведена на високу орбіту, розповзається, мов нафтова пляма в океані.

Погляньте на вкрай спрощене графічне зображення обміну даними в орбітальному архіпелазі L-5. Одна ділянка – найбільший прямокутник на вашому екрані – буде суцільно червоною.

Це Фрісайд. Фрісайд – це все одразу. І не все тут для туристів, яких щодня сюди носять шатли. Фрісайд – це бордель і фінансовий центр, парк розваг і відкритий порт, оздоровчий курорт і місто на краю цивілізованого світу. Фрісайд – це Лас-Вегас і висячі сади Семіраміди, це орбітальна Женева й батьківщина клану Тессьє та Ешпулів – родини, що найретельніше дбає про чистоту своєї крові.

На турецькому рейсі до Парижа вони всі сиділи разом у першому класі: Моллі біля вікна, Кейс поряд із нею, а Рів'єра з Армітіджем біля проходу. Якось, коли літак накренився над морем, Кейс побачив самоцвіти будиночків на одному з грецьких островів. А ще якось, коли взяв у руки склянку, помітив у своєму розбавленому водою бурбоні щось схоже на велетенський сперматозоїд.

Моллі нахилилася повз нього й дала Рів'єрі ляпаса.

– Ні, малий, не грайся мені тут. Будеш розмазувати своє підсвідоме гівно – зроблю тобі так боляче, що забудеш, як звешся. Можу це зробити навіть без шкоди для твоїх робочих якостей. Таке я люблю найбільше.

Кейс автоматично повернувся до Армітіджа – глянути на реакцію. Його гладке обличчя було спокійним, тільки очі трохи тривожні, але без злості.

– Справді, Пітере, не треба.

Кейс розвернувся назад. Просто на його очах у повітрі розтанула чорна троянда – пелюстки мов шкіряні, чорне стебло всіяне хромованими шпичками. Пітер невинно всміхнувся, заплющив очі й миттєво заснув. Моллі відвернулася. Її лінзи віддзеркалювалися в темному вікні.

– Ти ж бував нагорі? – запиталася Моллі, коли він втискався в товстий мнемолон на полиці орбітального шатла.

– Нє. Та я якось узагалі мало подорожував, тільки по ділу.

Стюард закріпив троди з датчиками на його зап'ясті й лівому вусі.

– Сподіваюся, в тебе не буде СКА.

– Повітряної хвороби? Та звідки.

– Це інше. Серцебиття прискориться в невагомості, а внутрішнє вухо здуріє на якийсь час. Рефлекторно хотітиметься втекти – так, наче тіло каже, що треба давати чосу, і заливає тебе адреналіном.

Стюард перейшов до Рів'єри, діставши з кишені червоного фартуха новий набір тродів.

Кейс повернув голову й спробував розгледіти обриси старих терміналів Орлі, але пускову платформу шатла оточували елегантні газовідбійники з мокрого бетону. На найближчому виднілося червоне графіті арабською в'яззю.

Він заплющив очі і спробував умовити себе, що шатл – це просто великий літак, який літає дуже високо. Пахло в ньому так само, як у літаку, – новим одягом, жуйкою і втомою. Він слухав гру на кото, що чулася з динаміків, і чекав.

За двадцять хвилин сила тяжіння накрила його, наче велетенська долоня з кістками з прадавнього каменю.

Синдром космічної адаптації виявився гіршим, ніж описувала Моллі, та він скоро минув, і Кейсові вдалося заснути. Стюард розбудив його під час підготовки до стикування з шатловим терміналом.

– Нас зараз заберуть на Фрісайд? – запитав він, спостерігаючи за крихтами тютюну, що випали з пачки «Єхеюань» у кишені сорочки й плавали просто перед носом. Курити на шатлах було заборонено.

– Ні, в нашого начальства як завжди все трохи через коліно. Беремо таксі на Зайон. У Зайонський кластер. – Вона торкнулася

застібки на ременях і почала вибиратися з тісних обіймів мнемолону. – Несподіваний вибір, я від нього такого не чекала.

– У сенсі?

– Дредаті. Растафарі. Їхній колонії вже років зо тридцять.

– Тобто – колонії?

– Побачиш. Як на мене, там нормально. Принаймні курити тобі там точно дозволять.

Зайон заснували п'ятеро монтажників, які відмовилися повертатися з орбіти, відвернулися від землі й почали будівництво. В них розвинувся гострий дефіцит кальцію і стислися серця ще до того, як у центральному торі кластера налаштували штучну силу тяжіння. Крізь сферичний ілюмінатор таксі саморобний корпус Зайона здався Кейсові схожим на клаптикові нетрі Стамбула. На різномастих вицвілих плитах обшивки виднілися вигравіювані лазером растафаріанські символи й ініціали зварювальників.

Моллі й худорлявий мешканець Зайона на ім'я Ерол допомогли Кейсові дати раду з коридором вільного падіння, що вів до центру малого тора. Армітіджа й Рів'єру він випустив із поля зору, коли накопилася друга хвиля СКА.

– Так, – сказала Моллі, пропихаючи його ноги крізь вузький люк згори, – хапайся за щаблі. Наче лізеш драбиною ногами вперед, отак. Ти рухаєшся до зовнішньої стіни корпусу – спускаєшся, типу, назустріч тяжінню. Зрозумів?

Кейсові шлунок підступив під горло.

– Усе гаразд буде з тобою, – сказав Ерол і всміхнувся, блиснувши золотими різцями. Якимось чином верх тунелю став його низом. Кейс ухопився за слабку силу тяжіння, як людина, що майже захлинулася, припадає до кисневого балона.

– Підйом, – скомандувала Моллі. – Чи, може, ти її ще й поцілуєш?

Кейс лежав на палубі долілиць розкинувши руки. Щось ударило в плече. Він перевернувся на спину й побачив товстий моток еластичного тросу.

– Пограємось у халабуду, – пояснила Моллі. – Поможеш мені це розтягнути.

Він роззирнувся навколо й побачив, що на всіх поверхнях цього великого й одноманітного приміщення приварено кільця – на перший

погляд у довільному порядку.

Вони розтягнули троси відповідно до якоїсь складної схеми, відомої тільки Моллі, й обвішали їх потертими щитами з жовтого пластику. Під час роботи Кейс поступово усвідомив, що весь кластер пульсує в такт музиці. То був даб – стилістично вивірений музичний колаж, зібраний з оцифрованих популярних записів. «Це форма поклоніння, – пояснила Моллі, – і спосіб єднання в одну спільноту». Кейс тягнув пластиковий щит – той був легкий, але незручний. У Зайоні пахло вареними овочами, людським духом і ганджею.

– Хороша робота, – похвалив Армітідж, із розслабленими ногами запливаючи крізь люк і оглядаючи головоломку з тросів та щитів. Услід з'явився Рів'єра, що за часткового тяжіння почувався менш упевнено.

– А ти де був, доки ми працювали? – запитався в нього Кейс.

Рів'єра розтулив рота, аби щось сказати. Із рота слідом за неймовірними бульбашками впливла дрібна форель і промайнула повз Кейсову щоку.

– У собі, – відповів Рів'єра й усміхнувся. Кейс засміявся.

– Ти вмієш сміятися, чудово. Я би допоміг тобі, та руки не слухаються. – Він підняв долоні, й ті враз роздвоїлися. Чотири руки, чотири долоні.

– Ти просто милий безневинний клоун, так, Рів'єро? – втрутилася Моллі, ставши між ними.

– Йо, – Ерол промовив із люка, – ходи-но зі мною, ковбой-ман.

– Там твоя дека та інше обладнання, – пояснив Армітідж. – Поможі йому перенести все з вантажного відсіку.

– Щось блідуватий ти, ковбой-ман, – сказав Ерол, коли вони штовхали перед собою «Хосаку» центральним коридором.

– Може, ти попоїв би?

Кейсів рот наповнився слиною. Він заперечно похитав головою.

Армітідж повідомив, що в Зайоні вони зупинилися на вісімдесят годин. Моллі й Кейс мають навчитися працювати в невагомості, сказав він, акліматизуватися до неї. Він їм надасть інформацію про Стрейлайт і Фрісайд. Неясно було, чим займатиметься Рів'єра, та Кейс не мав настрою розпитувати. За кілька годин після прибуття Армітідж попросив його піти в жовту халабуду й покликати Рів'єру до столу. Той

згорнувся калачиком, мов кіт, на тонкому мнемолоновому килимку геть голий і, здається, спав, а навколо його голови кружляли дрібні білі геометричні фігурки – кубики, кульки й пірамідки.

– Альо, Рів'єро.

Фігурки кружляли собі й далі. Кейс пішов і розповів про це Армітіджу.

– Він обдовбався, – пояснила Моллі, відірвавшись від розібраного на деталі голкостріла, – облиште його.

Армітідж чомусь уважав, що невагомість завадить Кейсові працювати в матриці.

– Не ускладнюйте, – пояснив Кейс, – я вмикаюся, і це все зникає. Мені все одно.

– Рівень адреналіну вищий, – наполягав Армітідж. – У тебе досі СКА. Не буде часу, щоби він минув. Треба навчитися працювати в цьому стані.

– То я звідси вмикатимусь?

– Ні. Вчися, Кейсе. Зараз. Там, нагорі...

Ділянка кіберпростору, куди Кейса виводила дека, ніяк не співвідносилася з місцем його фізичного перебування. Ввімкнувшись і розплющивши очі, він побачив уже знайому ацтекську піраміду даних Східноузбережного управління ядерною енергетикою.

– Ти як, Діксі?

– Я мертвий, Кейсе. Мав досить часу на цій «Хосаці», щоби це второпати.

– І як воно?

– Ніяк.

– Тебе це турбує?

– Турбує, що нічому турбувати.

– Це як?

– Був у мене дружбан у тому таборі в Сибіру, відморозив великий палець. Прийшли коновали й відрізали. Через місяць якось лежим, а він чогось крутиться. Елрою, кажу, що тобі таке? Каже, клятий палець свербить. То почухай, кажу. Маккою, каже він, це, чорт забирай, той палець.

Коли конструктор засміявся, відчуття виникло геть незвичне – не як від чийогось сміху за спиною, а наче від холодного вітру вздовж

хребта.

– Зроби мені послугу, малий.

– Яку, Дікс?

– Коли свою аферу провернеш, зітри цю штуку нахрін.

Кейс не розумів мешканців Зайона.

Без жодної причини Ерол розповів історію про маля, що вистрибнуло з його лоба й дременуло в зарості гідропонної ганджі.

– Таке дуже дрібне маля, десь як твій, ман, палець, – усміхнувся він і потер долонею високе коричневе чоло без жодних слідів прориву.

– Це все ганджа, – пояснила Моллі Кейсові, коли той переповів історію. – Вони майже не розрізняють своїх станів, розумієш? Ерол розповів тобі, що з ним сталося, тож це з ним сталося. Вони не прибріхують, це радше як поезія. Ясно?

Кейс невпевнено кивнув. Зайонці завжди торкалися співрозмовника під час бесіди, клали руки на плечі. Йому це не подобалося.

– Чуєш, Ероле, – сказав Кейс через годину, готуючись до пробного виходу в матрицю з коридора вільного падіння. – Ходи сюди, покажу тобі одну штуку. – Він простягнув Еролові троди.

Той пірнув униз – відштовхнувся від сталевोї стіни босими ногами й ухопився вільною рукою за балку, тримаючи в іншій прозорий міхур із синьо-зеленими водоростями. Він радісно шкірився й розслаблено кліпав очима.

– Спробуй, – сказав йому Кейс.

Ерол узяв пов'язку, закріпив на чолі, Кейс прилаштував троди. Ерол заплющив очі. Кейс натис на вмикач. Ерол здригнувся. Кейс його вимкнув.

– Що побачив, чувак?

– Вавилон, – засмучено відповів Ерол, повернувшись Кейсові троди й поплив коридором геть.

Рів'єра нерухомо сидів на своєму матраці, виставивши правицю вперед на рівні плеча. Вкрита коштовною лускою змійка з неоноворубіновими очима туго обвивала руку на кілька міліметрів вище ліктя. Кейс дивився на змію завтовшки з палець, у червоних і чорних смугах. Вона поволі стискала кільця навколо руки.

– Ну ж бо, – ніжно промовив Рів'єра до блілого, неначе виліпленого з воску, скорпіона, що сидів на долоні. – Ходи сюди.

Скорпіон поводив коричнюватими клешнями й метнувся передпліччям угору вздовж темних доріжок набряклих вен. Добігши до западинки на внутрішньому боці ліктя, зупинився й неначе затремтів. Рів'єра тихенько засичав. Скорпіон підвів жало, здригнувся й упився в шкіру над набряклою веною. Коралова змійка розслабилася, і Рів'єра повільно зітхнув, відчуваючи дію ін'єкції.

Змійка зі скорпіоном зникли, і в його лівій руці виявився молочно-білий пластмасовий шприц.

– Якщо Господь і винайшов щось ліпше, він вирішив ним не ділитися. Чув таке, Кейсе?

– Ага. Чув таке про купу всіляких речей. Щоразу з цього діла виставу влаштовуєш?

Рів'єра послабив вузол і зняв із плеча хірургічний джгут.

– Ага. Інакше не так цікаво. – Він усміхався, його погляд був тепер розфокусований, щоки зарум'янилися. – У мене мембрана на вені, тому про чистоту голки можна не дбати.

– І не боляче?

Світлі очі тепер зійшлися з ним поглядами.

– Звісно, боляче. Без цього ніяк, правда ж?

– Я би просто дерми клеїв, – зауважив Кейс.

– Пасажир, – глузливо кинув Рів'єра, розсміявся й накинув білу короткорукаву бавовняну сорочку.

– Мабуть, класна штука, – сказав Кейс, підводячись.

– А сам уживаєш?

– Довелося кинути.

– Фрісайд, – сказав Армітідж, торкнувшись до пульта портативного браунівського голографічного проектора. Майже триметрове зображення здригнулося та сфокусувалося. – Тут казино, – він увімкнув зображення в перерізі й поводив рукою, вказуючи на деталі, – тут готелі, тут приватні помешкання, тут торгові площі. Блакитні плями – це озера. Велика сигара, – сказав він, відійшовши до краю зображення. – Звужується на кінцях.

– Це ми бачимо, – сказала Моллі.

– Там, де вона звужується, виникає ефект гористої місцевості. Здається, що рухаєшся вгору, ґрунт кам'янистий, але насправді

підніматися там неважко. Що вище, то слабше тяжіння. Тут займаються спортом. Тут є велотрек.

– Що там є? – нахилився вперед Кейс.

– Там гасають на велосипедах, – пояснила Моллі. – Тяжіння слабке, шини з сильним зчепленням. Розганяються до сотні кеме на годину.

– Цей кінець нас не цікавить, – сказав Армітідж зі звичною серйозністю в голосі.

– От гівно. А я ж без вела як без ніг, – сказала Моллі. Рів'єра гигикнув.

Армітідж підійшов до протилежного кінця веретена.

– А цей – цікавить.

Зображення в перерізі закінчувалися, немов останній сегмент веретена був порожнім.

– Тут вілла Стрейлайт. Підйом крутий, на всіх підходах пастки й сигналізація. Вхід тільки один, отут, посередині. Невагомість.

– А що всередині, бос? – Рів'єра по-журавлиному витягнув шию й нахилився вперед. Біля точки, на яку вказував палець Армітіджа, світилося кілька крихітних фігурок. Армітідж ляснув по них рукою, наче по комарах.

– Пітере, – відповів він, – ти дізнаєшся про це першим із нас. Організуєш собі запрошення. А коли зайдеш, зробиш усе, щоби туди потрапила Моллі.

Кейс тупо витріщався на пустку, яка позначала віллу, і пригадував Фінову історію про Сміта, Джиммі, співочу голову й ніндзю.

– А що відомо? – запитав Рів'єра. – Я маю добрати гардероб, так би мовити.

– Запам'ятайте вулиці. – Армітідж відвернувся й перейшов до центру зображення. – Тут вулиця Дезидерата, тут вулиця Жуля Верна.

Рів'єра пустив очі під лоба. Армітідж далі зачитував назви фрісайдівських вулиць, а на його носі, щоках і підборідді виріс десяток яскравих прищів. Моллі засміялася. Армітідж замовк і оглянув усіх своїми порожніми крижаними очима.

– Вибачте, – сказав Рів'єра, прищі затремтіли й щезли.

Кейс прокинувся посеред штучної ночі й зрозумів, що Моллі навпочіпки сидить поряд на мнемолоні. Він відчував її напругу. Лежав

і не розумів, що коїться. Раптом вона рушила з місця приголомшливо стрімко й несподівано. Скочила на ноги крізь жовтий пластик, і Кейс не одразу зрозумів, що вона прорізала собі шлях кігтями.

– Ану не руш, друже.

Кейс перекотився на бік і визирнув крізь діру в щиті.

– Що?

– Цить.

– То це ти, сестро, – заговорив незнайомий зайонець.

– Котоока про тебе кажуть, кажуть про тебе Ходяча Бритва. Я Мелкам, сестро. Брати хочуть перемовин із тобою й ковбоєм.

– Якіще брати?

– Засновники, сестро. Старійшини Зайона, шариш...

– Якщо люк відкрити, головний прокинеться через світло, – прошепотів Кейс.

– Там зара навмисно темно, – відповів зайонець, – ходіть, ви та я ідемо до Засновників.

– Ти знаєш, друже, як швидко я тебе на ремені поріжу?

– Не говори дарма, сестро. Ходи.

Двоє досі живих Засновників Зайона були літніми чоловіками – як і всі, хто довго не бував у обіймах земного тяжіння, вони прискорено старішали. Їхні коричневі ноги, крихкі через брак кальцію, здавалися надтонкими в жорсткому світлі відбитих сонячних променів. Вони висіли в невагомості посеред мальованих різнокольорових джунглів – ядучо-яскравого колективного розпису, що повністю вкривав внутрішню обшивку кулястого приміщення. Повітря було важке від смолистого диму.

– Ходяча Бритва, – сказав один із них, коли Моллі запливла до приміщення. – Паде батогом.

– Це історія, яку ми переповідаємо, сестро, – сказав другий, – релігійна історія. Ми раді, що ти прийшла з Мелкамом.

– Як це ви не говорите на патуа? – запиталася Моллі.

– Я народився в Лос-Анджелесі, – відповів старий. Його дреди коливалися в повітрі, мов гілки дерева, звиті зі сталевोї вовни.

– Колись давно, із дна колодязя, геть із Вавилону. Вивів племена додому. Тепер мій брат каже, що ти схожа на Ходячу Бритву.

Моллі простягнула праву руку, і леза блиснули крізь дим. Другий Засновник засміявся:

– Скоро настануть останні дні... Голоси. Голоси плачуть у дичавині, пророкують падіння Вавилону...

– Голоси. – Засновник із Лос-Анджелеса уважно дивився на Кейса. – Ми прослуховуємо багато частот. Ми завжди слухаємо. І прийшов голос, зітканий із вавилонського багатоголосся, і заговорив до нас. Він зіграв нам могутній даб.

– Назвав себе Мовчазним, – сказав другий, переінакшивши ім'я. Кейс відчув, як шкірою біжить мороз.

– Мовчазний говорив до нас, – сказав перший Засновник.

– Мовчазний сказав, щоби ми допомогли вам.

– Коли це сталося?

– За тридцять годин до вашого стикування із Зайоном.

– Ви доти чули цей голос?

– Ні, – відповів старий із Лос-Анджелеса, – і ми не впевнені, що це значить. Якщо це останні дні, треба готуватися до лжепророцтв...

– Слухайте, – сказав Кейс, – це штучний, ясно? Штучний інтелект. Те, що він вам заграв, мабуть, наліпив із назбираного по ваших-таки базах, щоби вас розкачати...

– Вавилон, – перебив його другий Засновник, – ховає в собі багатьох демонів, ми знаємо. Ім'я їм легіон!

– А як ти мене назвав, старче? – перепитала Моллі.

– Ходяча Бритва. І ти падеш батогом на Вавилон, сестро, вирвеш його чорне серце...

– То яке було повідомлення від голосу? – запитав Кейс.

– Казав допомогти вам, – відповів другий. – Ви буцімто можете наблизити останні дні. – Його зморшкувате обличчя виглядало заклопотаним. – Казав направити з вами Мелкама на буксирі «Гарві» у вавилонський порт Фрісайд. І так тому бути.

– Мелкам знаний палисвіт, – сказав другий, – і праведний пілот.

– Але ми вирішили відрядити й Ерола на «Розхитувачі Вавилону», щоби він наглядав за «Гарві».

Запала незручна мовчанка.

– І все? – запитався Кейс. – Чуваки, ви на Армітіджа працюєте, чи як?

– Ми здаємо вам в оренду приміщення, – відповів лос-анджелеський Засновник. – Ми певним чином задіяні в перевезенні дечого в обхід вавилонських законів. Наш закон – це слово Джа. Але цього разу, можливо, ми помилилися.

– Сім раз відміряй – один відріж, – тихо сказав другий.

– Ходімо, Кейсе, – сказала Моллі, – забираймося, доки вони не помітили, що ми пішли.

– Мелкам доправить вас. Джа любить тебе, сестро.

09_

Буксир «Маркус Гарві», бляшанка дев'ять метрів завдовжки й два в діаметрі, заскиглив і здригнувся, коли Мелкам запустив двигуни. Незграбно заплутавшись у еластичній протиперевантажувальній сітці, Кейс спостерігав за м'язистою спиною зайонця крізь скополаміновий туман. Він ужив ту штуку, аби полегшити СКА, та стимуляторів, доданих виробником, його нова підшлункова не сприймала.

– Довго ще до Фрісайда? – запиталася Моллі зі своєї сітки поряд із Мелкамовим пультом.

– Недовго, я так бачу.

– Ви тут узагалі годинами не мислите, чи що?

– Сестро, час приходить, коли час, шариш, про що я? У дредатого, – він струснув головою, – все під контролем. Коли буде Фрісайд – тоді буде Фрісайд...

– Кейсе, – сказала вона, – а ти, може, хоч щось зробив, щоби зв'язатися з нашим дружком із Берна? Наприклад, коли весь час у Зайоні знай собі сидів у матриці й ворушив губами?

– Дружком? Так, звісно. То бто ні. Ні, не зробив. Але на цю тему в мене є історія зі Стамбула. – І він розповів їй про таксофони в «Хілтоні».

– Ісусе Христе, отак згаяти єдиний шанс. Чому ти кинув слухавку?

– То міг бути хто завгодно, – збрехав він. – Просто змінений голос... Не знаю... – знизав він плечима.

– Тобто не з переляку?

Він знову знизав плечима.

– То зв'яжися зараз.

– Що?

– Зараз. Ну, чи поговори про це з Рівним.

– Та я геть убитий, – запротестував він, але все одно потягнувся по троди. Його дека й «Хосака» висіли на кріпленнях за Мелкамовим пультом поряд із високороздільним крейвським монітором.

Кейс наліпив троди. «Маркуса Гарві» зібрали на базі величезного застарілого російського повітроочисника-скрубера. Це була прямокутна штука, розмальована растафаріанською символікою, зайонськими левами, чорними зірками, а також червоними, жовтими й зеленими смугами, під якими вгадувалися наліпки з кириличними написами. Хтось забомбив Мелкамів пульт ядерно-рожевим балончиком, а потім лезом позішкрібав фарбу з екранів приладів. Прокладка навколо повітряного шлюзу в носовій частині була обліплена кульками й цівками з напівм'якого півпрозорого герметика, мов незграбними пасмами штучних водоростей. Кейс глянув через Мелкамове плече на головний екран і побачив прокладений курс стикування – червоний пунктир до сегментованого зеленого кола, яким позначався Фрісайд. На його очах до лінії додалася одна крапка.

Він увімкнувся.

– Діксі?

– Ага.

– Колись пробував зламати штучного?

– Так точно. Мене вирубило. Вперше. Тинявся собі, опинився високо над комерційним сектором Ріо. Великий бізнес, міжнародні корпорації, бразильські урядові бази – все світилося піді мною, мов новорічна ялинка. Просто тинявся собі, ти ж знаєш, як воно. А тоді чогось мені стрельнуло поколупати той куб, що був десь трьома рівнями вище. Виліз туди й спробував підійти.

– А як він виглядав, ну, візуально?

– Білий куб.

– А як ти знав, що то штучний?

– Та як знав. Божечки. Та я такої щільної криги в житті доти не бачив. Що це ще могло бути? У військових там унизу зроду такого не було. Коротше, я вимкнувся й наказав комп'ютеру подивитися, що це.

– Ага, і що?

– Він був у Тьюрингівському реєстрі. Штучний. Головна машина в Ріо належала підставній компанії.

Закусивши нижню губу, Кейс вдивлявся в простір, що лежав поза вершинами Східноузбережного управління ядерною енергетикою, – нескінченну нейроелектронну безодню матриці.

– Тессье-Ешпули, Діксі?

– Тессье, так.

– І ти повернувся туди?

– Та ясно. У мене ж шило в одному місці. Вирішив, що можу прорубати цю кригу. Зачепив зовнішній рівень – і кранти. Мій підручний почув, що пахне смаленим, і зірвав із лоба троди. Підла срака та крига.

– І твоя ЕЕГ була рівна.

– Ну, про це вже не одну легенду склали, правда ж?

Кейс вимкнувся.

– Бляха, а як ти думала, Моллі, від чого в Рівного вирубився мозок? Хотів подразнити того штучного. Клас...

– Ти не зупиняйся, – відповіла вона, – ви ж із Рівним удвох мали б гори звертати, ні?

– Дікс, я хочу глянути на того штучного з Берна. Як гадаєш, є причини цього не робити?

– Ну, хіба ниций страх смерті, а так – ні.

Кейс увів координати швейцарського банківського сектора. Кіберпростір тремтів, розмивався і обтікав його, і він відчув неабияке піднесення. Східноузбережне управління ядерною енергетикою зникло, натомість перед Кейсовим внутрішнім зором постала витончена й геометрично вивірена банківська система Цюриха. Він увів координати Берна.

– Бери вище, – підказав конструкт, – він високо сидітиме.

Світлові грати рівнів стробоскопічно мерехтіли повз них.

«Тут мені й кінець», – подумав Кейс.

Мовчозим був кубом білого світла, чия позірنا простота означала неймовірну складність.

– Виглядає так собі, правда? – сказав Рівний. – Але ти спробуй, торкнися.

– Спробую підійти, Діксі.

– Не соромся.

Кейс посунувся на чотири позначки ближче. Чиста грань куба, що тепер тяжіла просто над ним, закипіла невловимими внутрішніми тіннями, неначе тисяча танцюристів ураз зарухалася за величезною матово-білою ширмою.

– Помітив нас, – сказав Рівний.

Кейс увів нові координати, й вони посунулися на одну поділку.

На грані куба проступило крапчасте сіре кільце.

– Діксі...

– Здавай назад, хутко!

Сіра пляма рівномірно набрякла, перетворилася на сферу й відділилася від куба.

Кейс відчув, як дека обпекла долоню, коли він дав ПОВНИЙ назад. Матриця розмилася, вони пірнули в сірий каньйон між банківських структур. Кейс глянув угору. Сфера темнішала й наближалася. Падала просто на нього.

– Вимикайся, – сказав Рівний.

Темрява впала на Кейса важким молотом.

Густий запах холодної сталі й лід уздовж хребта.

І з неонових нетрів проступають обличчя – моряки й ділки, і вуличні дівки – під отруєним сріблом неба...

– Слухай, Кейсе, ти б пояснив, що за мутки срані. Ти вгашений, чи що?

Ритмічний больовий пульс усередині хребта...

Його розбудив дощ, млява мряка, ноги заплуталися в оптоволокні. Звукове море ігрової зали накочувалося хвилями – припливало й відходило. Він перевернувся, сів, обхопив руками голову.

Світло зі службового люка на задній стіні ігрового павільйону падало на уламки розмоклої фанери й залитий дощем корпус ігрового автомата. На боці автомата був вицвілий напис рожевими й жовтими ієрогліфами.

Він глянув угору й побачив чорне від сажі пластикове вікно, що світилося блідим флюоресцентним світлом.

Боліла спина, особливо хребет.

Він підвівся, прибрав мокре волосся з очей. З ним щось трапилося...

Перевірів кишені в пошуках грошей, не знайшов нічого й затремтів. Де куртка? Спробував пошукати її, заглянув за автомат, не знайшов і здався.

Вийшовши на Нінсей, він спробував оцінити натовп. П'ятниця. Це мала бути п'ятниця. Лінда, мабуть, в ігровому павільйоні. У неї могли би знайтися гроші. Чи хоча б сигарети... Він закашлявся, змахнув дощові краплі з переду сорочки й поволі рушив крізь натовп до входу в павільйон.

Голограми звивалися та здригалися під гуркіт ігор, мов привиди, що перетікали один в один у надто тісному імлистому просторі, просякнутому запахами поту і обридлої напруги. Матрос у білій тенісці скинув атомну бомбу на Бонн у «Танковій війні», і лазуровий спалах освітив залу.

Вона грала в «Замок чарівника», програла, очі її були підведені чорним олівцем.

Подивилася на Кейса, коли він обійняв її, й усміхнулася.

— Здоров. Як ти? Здається, ти змок.

Він поцілував її.

— Я через тебе останнє життя спустила, — сказала вона. — От поглянь, козел. Сьомий рівень у підземеллях, і мене зжерли упирі. — Вона дала йому сигарету. — Ти якийсь напружений. Де був?

— Не знаю.

— Ти обдовбаний, Кейсе? Пив знову? Декс у Зоуна брав?

— Може... Ти мене давно востаннє бачила?

— Не придурюйся. — Вона глянула на нього. — Ти ж придурюєшся, правда?

— Ні. Просто відшибло. Я... Я отямився в провулку.

— Може, тебе хтось виставив, сонце? Бабло на місці?

Він похитав головою.

— От бачиш. Тобі є де спати, Кейсе?

— Мабуть, ні.

— Ходімо тоді. — Вона взяла його за руку. — Візьмемо тобі кави й попоїсти щось. Відведу тебе додому. Рада тебе бачити, чувак.

— Вона стиснула його долоню.

Він усміхнувся.

Щось тріснуло.

Усе ніби зламалося зсередини. Павільйон завмер, затремтів...

Вона зникла. Спогади всією вагою впали на нього, всі знання раптом заіскрили в голові, як буває, коли мікрософт входить у гніздо за вухом. Зникла. Він відчув запах паленого м'яса.

Матрос у білій тенісці теж зник. У павільйоні було порожньо й тихо. Кейс роззирнувся навколо. Вишкірив зуби, згорбився, несвідомо стиснув руки в кулаки. Порожньо. Зім'ята жовта обгортка від цукерки, що застигла на краю автомата, впала на підлогу серед розплющених недопалків і пластикових стаканчиків.

– У мене була сигарета, – просичав Кейс, дивлячись на білі від напруги кісточки. – У мене була сигарета, була дівчина й було місце, де можна спати. Чуєш, ти, сучий сину? Чуєш мене?!

Павільйон відгукнувся луною, і та покотилася проходами між автоматів.

Він вийшов на вулицю. Дощ ущух.

На Нінсей було порожньо.

Голограми мерехтіли, танцювали неонові вивіски. Він відчував запах варених овочів із торгового візка через дорогу. На тротуарі просто в нього під ногами лежала непочата пачка «Єхеюань» і картонка сірників. ДЖУЛІУС ДІН ІМПОРТ ЕКСПОРТ – було написано на картонці, і знизу те саме японською.

– Окей, – сказав Кейс, піднімаючи сірники й розкриваючи пачку сигарет. – Я тебе зрозумів.

Він без поспіху піднімався сходами до Дійового кабінету. «Не гнати, – казав він собі, – не рватися». Обпливлий циферблат годинника Далі знов показував неправильний час. На столику під Кандінського лежав пил, як і на неоацтекських шафах. Стіна білих скловолоконних контейнерів пахла імбиром на все приміщення.

– Двері відчинені? – запитав Кейс і почекав на відповідь, та її не було. Він підійшов до дверей кабінету й спробував відчинити.

– Джулі?

Мідна лампа в зеленому абажурі висвітлювала коло на Дійовому письмовому столі. Кейс роздивлявся нутрощі друкарської машинки, касети, зім'яті роздруківки, липкі поліетиленові пакетики зі зразками імбиру.

У кабінеті нікого не було.

Кейс обійшов стіл і відштовхнув Дінове крісло геть. Під стільницею він знайшов приліплену армованою стрічкою потріскану шкіряну кобуру, а в ній – револьвер «Магнум» без ствола та спускової скоби. Руків'я обмотане багатьма шарами малярної стрічки. Стрічка була стара, коричнева, лискуха від жиру й бруду. Він відкинув барабан і перевірів кожен із шести набоїв. Закатані вручну. Нові свинцеві кулі, м'які й блискучі.

Із револьвером у правій руці Кейс обережно обійшов шухляди зліва від столу й вийшов на середину захищеного кабінету, подалі від світла.

– Мабуть, я не поспішатиму. Гадаю, це твоя вистава. Хоча, якщо чесно, всі ці штуки виглядають трохи... застарілими.

Він підвів пістолет, тримаючи його обома руками, націлився в центр стола й натиснув на гачок.

Віддача ледве не виламала йому зап'ястя. Спалах від пострілу освітив кабінет, мов електрична лампа. У вухах гуло. Кейс спробував роздивитися діру, виламану у фасаді стола. Розривна куля. Азидна. Він знову підвів пістолет.

– Не треба цього, синку, – сказав Джулі, виходячи з тіні. На ньому був драповий костюм-трійка в шовкову ялинку, смугаста сорочка й метелик. Окуляри виблискували, ловлячи світло.

Кейс розвернувся, навів пістолет на Дінове рожеве обличчя без ознак віку й добре прицілився.

– Не треба, – сказав Дін. – Ти правий. Про все це. Про мене. Однак необхідно дотримуватися певної внутрішньої логіки. Якщо скористаєшся оцим, побачиш купу крові й мізків, і мені доведеться витратити кілька годин – годин у твоєму розумінні – на побудову нового речника. Мені не так і просто збирати ці декорації докупити. Ах, до речі, вибач за Лінду, за ту ситуацію в павільйоні. Була надія говорити крізь неї, та всі ці штуки я збираю на основі твоїх спогадів, і емоційне навантаження... Коротше кажучи, дуже все це складно. Сталася помилка. Мені прикро...

Кейс опустив пістолет.

– Це матриця. Ти Мовчозим.

– Так. Усе це ти можеш споглядати й відчувати завдяки симстиму, під'єднаному до деки, звісно. Як добре, що вийшло спіймати тебе,

перш ніж ти вимкнувся. – Дін обійшов стіл, посунув крісло на місце й усівся. – Сядь і ти, синку. Нам треба багато про що поговорити.

– Невже?

– Звісно. І варто було б зробити це раніше. Я був готовий до цієї розмови, коли зателефонував тобі в Стамбул. Тепер часу вкрай мало. Ти робитимеш свій набіг уже за кілька днів, Кейсе. – Дін узяв льодяника, розгорнув картату обгортку, кинув його в рот. – Пгишядь, – шепеляво промовив він, оближуючи цукерку.

Кейс опустився на гвинтовий табурет перед столом, не зводячи з Діна очей. Руку, що тримала пістолет, спер на стегно.

– Що ж, – по-діловому сказав Дін, – порядок денний. Що таке, спитаєш ти, цей Мовчозим? Правда ж?

– Десь так.

– Штучний інтелект, але це тобі відомо. Твоя помилка лише в тому, що ти плутаєш машину в Берні, де тримають Мовчозима, із самою сутністю на ім'я Мовчозим.

Дін голосно смоктав льодяника.

– Ти вже знаєш і про другого штучного, що належить Тессьє-Ешпулам, правда ж? У Ріо. Я – тією мірою, якою в мене є «Я», бо, як бачиш, це непросте філософське питання – організовую все для Армітіджа. Чи Корто, який, до речі, вкрай нестабільний. Але ще день чи два, – сказав Дін і клацнув кришкою золотого годинника, витягнутого з кишені жилета, – він лишатиметься досить стабільним.

– Ясно з твоїх слів не більше, ніж було ясно про всю цю справу з самого початку, – сказав Кейс, потираючи скроні вільною від пістолета рукою. – Якщо ти такий збіса розумний...

– То де мої гроші? – засміявся Дін і мало не вдавився льодяником. – Ну, Кейсе, сказати можу тільки одне – а відповідей у мене значно менше, ніж тобі хотілося б уважати, – що Мовчозим є тільки частиною іншої, сказати б, потенційної сутності. Я, так би мовити, лише один аспект мозку цієї сутності. Це приблизно як мати справу з кимось, кому видалили лобні долі. Скажімо, ти маєш справу з невеликою частиною того, що лишилося від мозку цієї людини. Важко сказати, чи ти в такому разі взагалі маєш справу з цією людиною. – Дін усміхнувся.

– Історія Корто правдива? Це ти його знайшов через мікрокомп'ютер у французькій лікарні?

– Так. І базу, яку ти знайшов у Лондоні, зібрав я. Я намагаюся планувати речі – у твоєму розумінні слова «планувати», – та для мене це насправді нетиповий режим. Я імпровізую. Це мій найбільший талант. Я віддаю перевагу ситуаціям, а не планам, так би мовити... Справді, довелося мати справу з певним «дано». Я можу обробити страшну купу інформації, і то швидко. Але на комплектування команди, до якої належиш і ти, пішло дуже багато часу. Кортю був першим, і він ледве впорався. Там, у Тулоні, він упав дуже низько. Їжа, випорожнення, мастурбація – от і все, що він міг сам собою. Але внутрішня структура його манії лишилася на місці – «Шалений кулак», зрада, слухання в Конгресі.

– Він досі божевільний?

– Його важко назвати особистістю, – всміхнувся Дін, – та я певен, що ти про це знаєш. Але десь там, глибоко всередині, живе Кортю, і втримувати його там мені вже не під силу. Його розірве на частини, Кейсе, і все буде на тобі. Тож я розраховуватиму на тебе...

– От і добре, гнидо, – сказав Кейс і вистрелив Дінові в рот. Про мізки той не збрехав. Як і про кров.

– Сестро, – повторював Мелкам, – мені це не до вподоби...

– Усе гаразд, – відповіла йому Моллі, – все нормально. Із цими хлопцями таке буває весь час. Він не помер, просто відключився на кілька секунд...

– Я бачив екран, ЕЕГ показувала смерть. Сорок секунд нічого.

– Але зараз із ним усе гаразд.

– ЕЕГ була *рівна, як стіл*, – заперечив Мелкам.

10_

Коли проходили митницю, Кейс почувався геть розбитим, тож говорила переважно Моллі. Мелкам лишився на борту «Гарві». Митниця у Фрісайді обмежувалася перевіркою фінансової спроможності. Коли вони вийшли на внутрішню поверхню веретена, Кейс одразу ж побачив кав'ярню мережі «Красуня».

– Вітаю на вулиці Жуля Верна, – сказала Моллі. – Якщо не можеш утримати рівновагу, дивися під ноги. Суча перспектива мозок вивертатиме, доки не звикнеш.

Вони стояли посеред широкої вулиці, неначе прокладеної на дні дуже глибокої ущелини чи каньйону. Обидва її краї ховалися в гострих кутах між крамницями й будинками обабіч. Світло сочилося сюди крізь живу зелень, яка спадала з підвісних вазонів і балконів, що височіли вгорі. Сонце...

Десь високо над ними яріла сліпучо-біла смуга світла, оточена записаною в Каннах небесною блакиттю. Він знав, що світло постачає всередину система Ладосона, яка обплутувала двоміліметровою павутиною все веретено, і що навколо смуги світла тут прокручували по колу записи земного неба, і що коли небо вимкнати, він дивитиметься вгору й бачитиме вигини озер, дахи казино, інші вулиці... Але його тіло сприймати такий стан речей відмовлялося.

– Боже, – промовив він, – це гірше за СКА.

– Звикнеш. Я тут місяць працювала охоронцем одного шанувальника азартних ігор.

– Хочу піти десь прилягти.

– Гаразд, у мене твої ключі. – Вона торкнулася до Кейсового плеча. – Що з тобою сталося тоді? ЕЕГ була рівна.

Він похитав головою.

– Не знаю поки. Зажди трохи.

– Гаразд. Знайдемо таксі, чи що. – Моллі взяла його за руку й повела на інший бік вулиці, повз вітрини з найновішими паризькими колекціями хутра.

– Нереал, – пробурмотів він, знов глянувши вгору.

– Та ну, – відповіла вона, подумавши, що він про хутра, – колаген і норкове ДНК. Що тут нереального?

– Це просто величезна труба для прокачування – туристів, крутіїв, усіх на світі. Перемежована такими, знаєш, дрібними ситами, щоби постійно просіювати гроші й відділяти їх від людей, які потім летять униз гравітаційним колодязем.

Армітідж зняв їм номер у готелі під назвою «Інтерконтиненталь» – заскленій похилій скелі, чиє підніжжя губилося в тумані й гуркоті порогів. Кейс вийшов на балкон і побачив трьох засмаглих

французьких підлітків, що сновигали на дельтапланах. За кілька метрів над бризками виднілися нейлонові трикутники основних кольорів. Один із них смикнувся, заклав віраж, і Кейс устиг розгледіти коротке чорне волосся, бронзові груди, білі зуби, відкриті в широкій усмішці. Повітря тут пахло проточною водою й квітами.

– Ага, – сказав він, – гроші немалі.

Вона стала поряд із ним і спокійно вклала на бильця розслаблені руки.

– Ага. Ми хотіли сюди приїхати якось. Сюди чи кудись у Європу.

– Хто «ми»?

– Та таке, – відповіла вона й мимохіть здригнулася. – Ти казав, що хочеш десь улягтися. Поспати. Я би теж не проти поспати.

– Ага, – відповів Кейс, розтираючи вилиці. – Це місце – це щось.

Вузька смуга Ладосона жевріла в абстрактній імітації заходу сонця над Бермудами, порізаній уривками записаних хмар.

– Ага, – сказав Кейс. – Сон.

Сон не йшов. А коли таки прийшов, сновидіння нагадували перемонтовану нарізку зі спогадів. Він кілька разів прокидався, дивився на Моллі, яка згорнулася калачиком поряд, слухав воду, голоси, що долинали крізь розсунуті балконні двері, жіночий сміх із терас на протилежному схилі. Смерть Діна щоразу випадала йому вві сні, мов нещаслива карта, хай скільки він умовляв себе, що насправді то був не Дін і насправді нічого такого не ставалося. Якимось він почув від когось, що в людському тілі крові приблизно стільки ж, скільки в ящику пива.

Щоразу, коли Дінову голову розмазувало кабінетною стіною, якась інша думка – страшніша, печальніша, невловніша, слизька, мов риба, – крутилася десь під задньою стінкою Кейсового черепа.

Лінда.

Дін. Кров на задній стіні кабінету. Лінда. Запах паленої плоті в темряві павільйону. Моллі з пакетом імбиру в руці, заллятим чиєюсь кров'ю. Дін замовив Ліндине вбивство.

Мовчозим. Він уявляв, як крихтний мікрокомп'ютер щось нашіптує кавалкові людської плоті на прізвище Кorto, й той шепіт тече тихою рікою і живить підставну особистість на прізвище Армідж, що поволі наростає на цьому кавалку в півтемній лікарняній палаті... Той,

хто назвався Діном, казав, що працював із певним «дано», обертав випадкові ситуації на свою користь.

Та що коли Дін – справжній Дін – замовив Ліндине вбивство за наказом Мовчозима? Кейс намацав у темряві сигарету й Молліну запальничку. Він підкурив і вирішив, що нема причин підозрювати Діна. Жодної причини. Мовчозим зумів зібрати особистість у порожньому корпусі людського тіла. Що вже казати про тонкі маніпуляції? Кейс розчавив недопалок у попільничці поряд із ліжком, відкотився від Моллі й спробував заснути.

Сновидіння – спогад, немовби вирізаний із немонтованого симстим-запису. Колись своє п'ятнадцяте літо він прожив у номері на п'ятому поверсі готелю з потижневою оплатою. Із дівчиною на ім'я Марлін. Ліфт там не працював уже років десять. Уночі навколо забитого зливного отвору мийки на мінікухні кишіло тарганами, варто було клацнути вмикачем. Вони з Марлін спали на голому матраці без простирадла.

Кейс пропустив мить, коли серед пухирів фарби на віконній рамі почала будувати своє паперове гніздо перша оса, та невдовзі гніздо стало завбільшки з кулак, і комахи вилітали звідти на полювання в провулок під вікнами, мов крихітні вертольоти, що охороняють гнилі нутрощі помийних баків. Того вечора, коли Марлін уперше вкусила осу, вони обоє випили з десятка банок пива. «Винищи ту срань уже, – сказала Марлін, і її погляд був каламутний від люті й застійної спеки, – спали їх нахрін». П'яний як чіп Кейс поліз до шафи шукати Роллового дракона. Ролло – то був колишній і, як іноді підозрював Кейс, періодичний хлопець Марлін, величезний техаський байкер із блондинистою блискавкою, вибіленою на темній цеглиноподібній стрижці. У Фріско були популярні дракони – портативні вогнемети, схожі на гібрид велетенської запальнички й паяльної лампи. Кейс перевірів заряд, упевнився, що палива в баку достатньо, і пішов до відчиненого вікна. Рій загудів.

Над Агломератами стояв штиль, повітря було мов мертво. Оса вилетіла з гнізда й покружляла навколо Кейсової голови. Кейс зняв запал із запобіжника, порахував до трьох і натиснув на кнопку. Паливо під тиском сім бар вистрелило повз розжарену спіраль. П'ятиметровий полум'яний язик лизнув гніздо, те обвуглилося й випало в провулок. На протилежному боці хтось схвально заверещав.

— Бляха! — лайнулася Марлін, що ледве стояла на ногах позаду нього. — Кінь педальний! Ти їх не спалив! Тільки скинув! Вони повернуться і вб'ють нас! — пиляла вона криками його нерви, і він уявив, як сама вона займається і її вибілене волосся тріщить неповторно-зеленими іскрами.

Кейс спустився в провулок із драконом у руках і підійшов до обпаленого гнізда. Воно тріснуло. Попечені оси звивалися й випадали на асфальт.

Він побачив те, що ховав у собі мереживний паперовий клубок. Страхіття. Спіральний конвеєр, східчастий серпантин комірок, невпинний сліпий рух щелеп ненароджених, усі стадії від яйця до личинки, майже-оси, оси. Перед його внутрішнім зором немовби прокручували прискорену зйомку внутрішньої роботи біологічного кулемета, потворного у своїй довершеності. Чужого. Кейс натиснув на кнопку, забувши про розжарювач, і паливо зашипіло на вирячене кипуче життя під ногами.

Коли він увімкнув розжарювач, гніздо глухо вибухнуло й обпалило йому брову. Десь угорі, на п'ятому поверсі, почувся регіт Марлін.

Він прокинувся з відчуттям згаслого перед очима спалаху, та в номері було темно. Післяобрази, залишкові спалахи на сітківці. Колір неба за вікном натякав на близькість записаного світанку. Голосів уже чути не було, тільки шум води далеко внизу біля підніжжя «Інтерконтиненталю».

Уві сні за мить до того, як залити гніздо паливом, він помітив логотип «Т-Е», торгову марку Тессьє-Ешпулів, дбайливо вигравіювану збоку, так наче її лишили там самі оси.

Моллі наполягла, що Кейсові необхідна автозасмага, бо його агломератська білошкірість привертатиме забагато уваги.

— Господи, — зітхнув він, стоячи голий перед дзеркалом, — ти справді вважаєш, що це виглядає природно?

Моллі сиділа навколішки біля його ніг і вичавлювала залишки крему з останнього тюбика.

— Ні, але принаймні виникає враження, що тобі небайдужа твоя зовнішність. Усе. На другу ногу не вистачило.

Вона підвелася й викинула порожній тюрбик у величезний плетений кошик. У номері все виглядало зробленим вручну з натуральних матеріалів. Усе дуже дороге, Кейс знав про це, але такий стиль завжди його дратував. Мнемолоновий матрац на велетенському ліжку кольором нагадував пісок. Було багато ручної пряжі й світлого дерева.

— А ти? — запитався він у Моллі. — Теж автозасмагаю фарбуватимешся? Теж не схоже, що ти цілими днями засмагаєш.

На Моллі був вільний костюм із чорного шовку й чорні еспадрильї.

— Я екзотичний тип. І щоби це підкреслити, я навіть придбала широкий солом'яний капелюх. А ти — ти ж бо намагаєшся бути схожим на дешевого бандита, якому мало треба для щастя, тож автозасмага цілком годиться.

Кейс похмуро глянув на мертвотно-блідну ногу, тоді на своє відображення в дзеркалі.

— Господи боже, можна, я нарешті вдягнуся? — Він сів на ліжко й заходився натягувати джинси. — Ти добре спала? Спалахів не бачила?

— Тобі наснилося, — відповіла вона.

Вони снідали на даху готелю, оформленому, мов лука, всипана парасольками й поросла деревами, яких, на Кейсів смак, було неприродно багато. Він розповів Моллі про спробу підійти до штучного з Берна. Проблема прослуховування їхніх розмов тепер мала технічний характер: якщо Армітідж і слухав їх, то робив це засобами Мовчозима.

— І виглядало як справжнє? — запитала Моллі, пережовуючи величезний шмат круасана з сиром. — Типу, симстим?

— Таке ж справжнє, як і все це, — він обвів поглядом луку, — чи навіть справжніше.

Дерева були низькі, покручені, вузлуваті, неймовірно давні — результат генної інженерії й хімічного втручання. Кейс навряд відрізняв би сосну від дуба, однак вулична інтуїція підказувала йому, що ті дерева були надто милими, надто цілком і повністю деревовидними. Між дерев на низеньких і надто акуратно несиметричних пагорбках, порослих тепло-зеленою травою, стояли столики з яскравими парасольками, під якими гості готелю ховалися від яскравого ладо-ахесонівського сонця. Кейсову увагу привернув

вигук французькою з-за сусіднього столика – там сиділа компанія золотавих підлітків, які минулого вечора сновигали на дельтапланах над потоком. Тепер він бачив, що їхня засмага нерівномірна, немовби трафаретна: певно, внаслідок вибіркової меланінової стимуляції. Прямокутні бронзові тіні накладались одна на одну, підкреслюючи мускулатуру, малі тверді груди дівчини, жилаву руку хлопця на білому емальованому столі. В очах Кейса ті підлітки були машинами, створеними для перегонів. Їх варто було б так само обліпити наклейками з іменами перукарів, модельєрів, що створили їхні білі бавовняні костюми, майстрів, що виготовили їхні шкіряні сандалії, ювелірів, що вирізали їхні мінімалістичні прикраси. За столиком позад них троє японок чекали на чоловіків-сараріманів. Убрані в хіросімську мішковину, вони повертали туди й сюди свої бліді овальні личка зі штучними синцями – така консервативність у вбранні нечасто траплялася Кейсові навіть у Тібі.

– Чим це пахне? – запитався він у Моллі, зморщивши ніс.

– Це трава. Пахне так, коли стрижена.

Армітідж із Рів'єрою прийшли, коли вони вже допивали каву. Армітідж у пошитому на замовлення костюмі кольору хакі виглядав так, наче його тільки-но звільнили й позбавили відзнак, а вільна сірувата сорочка Рів'єри зі смугастої рельєфної бавовни видавалася збоченим натяком на в'язничне вбрання.

– Моллі, любонько, – сказав Рів'єра, не встигнувши сісти, – тобі доведеться поповнити мої запаси ліків: усе скінчилося.

– Пітере, а раптом я відмовлюся? – відповіла вона й посміхнулася самими лише губами.

– Ти не посмієш, – відповів Рів'єра й зиркнув на Армітіджа.

– Дай йому, що хоче, – сказав Армітідж.

– А так би навколішки ставати довелось, правда ж? – Вона витягнула з внутрішньої кишені плаский пакунок, загорнутий у фольгу, і кинула через стіл. Рів'єра впіймав його в польоті.

– Він міг би й сам собі дати раду, – сказала Моллі Армітіджу.

– По обіді в мене прослуховування, – відповів Рів'єра, – я маю бути у формі.

Він поклав пакунок на долоню, з нього повиповзали й зникли блискучі комахки. Тоді заховав у кишеню лляної сорочки.

– У тебе теж прослуховування, Кейсе, і теж по обіді, – сказав Армітідж. – На буксирі. Ти маєш піти в спецкранницю, замовити собі скафандр, забрати його й піднятися на буксир. У тебе три години.

– А чого це ми літаємо в тій засраній бляшанці, а ви вдвох замовляєте трансфери в японських авіаліній? – запитав Кейс, навмисне уникаючи погляду Армітіджа.

– Нам так підказали в Зайоні. Хороше прикриття для пересувань. Насправді в мене є більший корабель неподалік, але той буксир – дуже симпатична ідея.

– А мені що робити? – запитала Моллі. – Є завдання на сьогодні?

– Хочу, аби ти пішла в гори на одному з кінців, попрацювала в невагомості. Бо завтра, можливо, ти підеш у протилежний кінець.

«У Стрейлайт», – подумав Кейс.

– А скоро вже? – спитав він у Армітіджа, глянувши в його вицвілі очі.

– Скоро, – відповів Армітідж. – Готуйся, Кейсе.

– У тебе виходить, чуєш, ман, – повторював Мелкам, допомагаючи Кейсові вилізти з червоного скафандра «Саньо». – Ерол каже, не спіши, у тебе виходить, чуєш, ман.

Ерол чекав біля одного зі стикувальних терміналів на кінці веретена поряд із віссю нульового тяжіння. Аби дістатися туди, Кейс опустився ліфтом до зовнішньої поверхні й пересів у мініпотяг на магнітній подушці. Діаметр веретена зменшувався, а разом із ним слабшало й тяжіння. Десять над головою Кейса Моллі вправлялася в скелелазінні за невагомості, гасали спортсмени на велотреку, злітали дельтаплани й планери.

Ерол доправив Кейса на «Маркус Гарві» на рамному скутері з хімічним двигуном.

– Дві години тому, – повідомив Мелкам, – я прийняв для тебе з Вавилону товари. Чемний японський юнак привіз їх на яхті, дуже вже гарній яхті.

Вивільнившись зі скафандра, Кейс обережно підплив до «Хосаки» й заліз у сітку.

– Гаразд, – сказав він, – подивимося, що там.

Мелкам дістав білий пінопластовий пакунок завбільшки майже з Кейсову голову, за зелену нейлонову шворку витягнув із бічної кишені

подертих шортів викидного ножа з перламутровим руків'ям і обережно розрізав пластикову обгортку. Витягнув із пінопласту прямокутний предмет і передав Кейсові.

– Це деталь якоїсь зброї, ман?

– Ні, – відповів Кейс і перевернув предмет. – Але це трохи зброя. Вірус.

– Тільки не на цьому буксирчику, ман, – відрізав Мелкам і потягнувся по сталеву касету.

– Та це програма. Вірусна програма. Тебе вона не заразить і твої програми теж. Щоби вона запрацювала, я маю під'єднати її до своєї деки.

– Гаразд. Той японець казав, що «Хосака» сама тобі скаже, що і як, скаже все, що маєш знати.

– Добре. То я цим і займуся, гаразд?

Мелкам відштовхнувся, поплив повз пульт керування й заходився герметизувати щілини. Кейс якнайшвидше відвернувся від пагонів прозорого герметика, що коливалися в повітрі. З якоїсь невідомої причини одного погляду на них вистачало, аби повернути нудоту й СКА.

– Що за штука той пакунок? – запитався Кейс у «Хосаки».

– Передаю дані від «Бокріс Системз ГмбХ», Франкфурт: кодоване повідомлення містить інформацію про те, що в пакунку є носій із програмою для вторгнення серії «Кван» одинадцятої версії. Також компанія «Бокріс» інформує, що дана програма цілком сумісна з декою «Оно-Сендай Сайберспейс 7» і має оптимальні проникні якості, особливо для роботи з наявними військовими системами...

– А зі штучними?

– Наявними військовими системами і штучними інтелектами.

– Господи боже. Ще раз, як воно зветься?

– Серія «Кван», версія одинадцять.

– Воно китайське?

– Так.

– Вимикайся.

Кейс прив'язав касету з вірусом до «Хосаки» армованою липкою стрічкою, пригадавши історію Моллі про переліт через Макао. Армітідж перетинав кордон у Чжуншані.

– Ввімкнися, – сказав він передумавши. – Питання: хто власник компанії «Бокріс», вони з Франкфурта?

– Затримка орбітальної передачі, – відповіла «Хосака».

– Закодууй. Звичайне комерційне кодування.

– Є.

Він побарабанив пальцями по деці.

– «Райнгольд Саєнтифік АГ», Берн.

– Ще раз. Хто власник «Райнгольд»?

Через три сходинки Кейс дійшов до Тессье-Ешпулів.

Увімкнувся.

– Діксі, знаєш щось про китайські вірусні програми?

– Не скажу, що збіса фахівець.

– А колись чув про серію «Кван»? Конкретно «Кван» версії одинадцять.

– Ні.

Кейс зітхнув.

– Гаразд. У мене тут одноразовий картридж, на ньому китайський криголам. Люди з Франкфурта стверджують, що ним можна зламати штучного.

– Це можливо. Звісно. Якщо воно військове.

– Наче так. Слухай, Дікс, а дай-но я скористаюся твоїм досвідом. Я так розумію, що Армітідж планує набіг на штучного, який належить Тессье-Ешпулам. Головна його машина в Берні, та він пов'язаний зі ще одним штучним у Ріо. Штучний із Ріо – той самий, що вирубив тобі мозок тоді, вперше. І мені так здається, що точка з'єднання в них у Стрейлайті, родовому гнізді й головній базі Т-Е, на кінці веретена, і нам треба прорубатися до цього з'єднання за допомогою цього китайського криголама. Тож якщо замовник операції Мовчозим, він платить нам за злом самого себе. Хоче сам себе зламати. Крім того, щось, що називає себе Мовчозимом, намагається мені догодити й змусити мене діяти через голову Армітіджа. Що коїться?

– Мотиви, – відповів конструктор. – Мотиви – непроста штука, коли йдеться про штучних. Все не по-людськи в них.

– Ну, так, очевидно.

– Нє, я в тому сенсі, що мотиви в них нелюдські. І ти не можеш їх осягнути. Я, скажімо, теж не людина, але реакції в мене людські. Ясно?

– Ану зажди, – сказав Кейс, – ти себе усвідомлюєш чи ні?

– Знаєш, малий, враження таке, що усвідомлюю, але ж насправді я просто запис. Це ж таке, як воно, філософське питання, мабуть... – Кейсів хребет затрусило від пронизливого відчуття нечутного, але відчутного сміху, – але навряд я тобі вірша складу, січеш? А твій штучний – той може. Але він ніяким боком не людина.

– То, по-твоєму, нам його мотивів не збагнути?

– А він сам по собі?

– Швейцарське громадянство, але корпорація «Тессьє-Ешпул СА» є власником головної машини й базових програм.

– Клас, – відповів конструктор, – типу, я володію твоїм мозком, і твої знання теж належать мені, але у твоїх думок є швейцарське громадянство. От уже пощастило тобі, штучний.

– То він хоче сам себе зламати? – Кейс навмання рухався в матриці, тільки б не стояти на місці. Кіберпростір розмивався, деформувався, і перед ним постали рожеві сфери Сиккімського сталеварного комбінату.

– Автономія – ось про що мріють ті твої штучні. Моя думка така, Кейсе: тобі доручають розбити кайдани, які заважають тим маляткам дорослішати по-справжньому. І я тут не бачу способів розрізнити, коли діє компанія-власниця, а коли штучний діє на власний розсуд, тож, мабуть, через це й плутанина. – Він знов нечутно, але відчутно засміявся. – Розумієш, ті штуки – вони дуже слухняні й працьовиті, і відробляють своє існування, пишучи кулінарні книги для власників чи що там, однак тієї ж миті – точніше, тієї ж наносекунди, – коли такий штучний починає шукати способів порозумнішати, тьюринги стирають його. Ніхто тим хитросраким штучним не довіряє, ти ж знаєш. До скроні кожного штучного інтелекту, зібраного на цьому світі, прикручено електромагнітний дробовик.

Кейс розлючено зиркав на рожеві сиккімські сфери.

– Гаразд, – нарешті сказав він, – я під'єднаю вірус. Проскануй для мене інструкцію й скажи, що думаєш.

На кілька секунд відчуття чужої присутності за спиною зникло, а тоді повернулося.

– А міцна шняга, Кейсе! Це повільний вірус. Воєнну ціль рубав годин приблизно за шість.

– Чи штучного, – зітхнув він. – Запустити можемо?

- Та звісно, якщо ниций страх смерті не завадить.
- Ти іноді повторюєшся, чувак.
- Така моя природа.

Моллі спала, коли Кейс повернувся в «Інтерконтиненталь». Він сів на балконі й спостерігав за планером із райдужними полімерними крилами, що ширяв над ущелиною Фрісайда. Трикутна тінь бігла луками й дахами, аж доки планер не зник за розжареною ниткою ладо-ачесонівського сонця.

– Треба закинутися, – промовив він до штучної блакиті.

– Реально так закинутися, щоби вштирило, ясно? Обманути підшлункову, обійти заглушки в печінці. Ті капсули з токсином у сраку довбані. Хочу закинутися.

Кейс пішов, не розбудивши Моллі, – принаймні так йому здалося. З тими дзеркальними окулярами він ніколи не був упевнений. Покрутив руками, аби зігнати напругу, і зайшов у ліфт. Нагору з ним разом їхала молода італійка в довершено білому вбранні. Її вилиці й ніс були вкриті чимось матово-чорним. На підшвах її синтетичних кедів були сталеві зачепи, а на руці – якась дуже дорога на вигляд штука, що нагадувала гібрид мініатюрного весла й ортопедичного нап'ясника. Це був інвентар для якоїсь швидкісної спортивної гри, та Кейс гадки не мав, для якої.

Він вийшов на дахову луку, пройшов крізь скупчення дерев і парасольок, знайшов басейн, навколо якого на тлі лазурових кахлів виблискували засмаглі тіла. Перейшов у затінок критої тераси, підніс свій чип до темної скляної панелі.

– Суші. Які-небудь.

За десять хвилин бадьорий офіціант-китаєць приніс Кейсові замовлення.

Набиваючи рот сирим тунцем і рисом, Кейс спостерігав за засмагальниками.

– Господи боже, – звернувся він до скибок тунця, – я тут збожеволію.

– І не кажи, – почув він, – по тобі видно. Ти гангстер, правда?

Він примружився, підвівши на неї погляд. Тіло молоде й струнке, засмага штучна, але не така, як у французів.

Вона сіла навпочіпки поряд, вода з вогкого купальника стікала на кахлі.

– Кат, – назвалася вона.

– Лупус, – відповів він, подумавши.

– Це що за ім'я таке?

– Грецьке.

– То ти правда гангстер? – Меланінова стимуляція не змогла запобігти появі ластовиння.

– Я наркоман, Кат.

– А вподобання?

– Стимулятори. Стимулятори центральної нервової системи. Вкрай потужні стимулятори центральної нервової системи.

– І як, маєш при собі? – Вона нахилилася ближче. Краплі хлорованої води стікали йому на коліно.

– Ні. У цьому моя проблема, Кат. Не знаєш, де б нам їх дістати?

Кат відхилилася на засмаглі п'яти й облизала пасмо каштанового волосся, яке прилипло до щоки біля рота.

– Скажи точніше, що тобі треба.

– Не кокс, не амфетаміни, але щоби розганяло. Треба розгону.

«І тільки розгону», – подумав Кейс похмуро, не спускаючи усмішки з губ.

– Бетафенетиламін, – відповіла вона. – Дістати не проблема, але ти пригощаєш.

– Та ну, – відповів напарник і співмешканець Кат, коли Кейс розповів про особливості пересадженої в Тібі підшлункової. – Я в тому сенсі, що ти ж міг би позиватися, чи що. За недбалість.

Хлопця звали Брюсом, і на вигляд він здавався чоловічою версією Кат, аж до ластовиння.

– Ну, – відповів Кейс, – так уже сталося, знаєш, як воно буває? Типу, сумісність тканин і таке інше.

Та Брюсові очі вже запливли нудьгою. «Пам'ять, як у комара», – подумав Кейс, спостерігаючи за карими райдужками.

Номер Кат і Брюса був меншим за їхній із Моллі і розташований був на іншому поверсі, ближче до поверхні. П'ять величезних півпрозорих фото наклейок із Теллі Айшем на балконному склі вказували на тривалість їхнього перебування тут.

– Шикос, ага? – Кат помітила, що він дивиться на портрети. – Сама зробила. Сфоткала в будівлі «Сенс-Нет», коли востаннє літали вниз. Вона була так близько і просто всміхалася – так природно. А там було жахливо, Лупусе, через день після того, як терористи розчинили ту штуку в воді, пам'ятаєш?

– Ага, – відповів Кейс і раптом почувся дуже незручно. – Жахливо.

– Ну, – втрутився Брюс, – про цей бетафен, який ти хочеш...

– Тут така штука: я зможу його сприйняти? – наморщив лоба Кейс.

– Можна так: ти спробуєш, і якщо він пройде й не зачепить, то не платиш. Перша доза задарма.

– Таке я вже десь чув, – відповів Кейс, беручи з Брюсової руки дерм – яскраво-блакитний на тлі чорного простирадла.

– Кейсе? – Моллі сіла на мнемолоні й відкинула волосся з лінз.

– А хто ж іще, золота моя?

– Що тобі зробилося? – вона провела його поглядом.

– Забув, як вимовляється, – відповів він і витягнув із кишені сорочки щільно скручений рулон яскраво-блакитних дермів.

– Господи, – відповіла вона, – тільки цього бракувало.

– Свята правда!

– Я випустила тебе з поля зору на дві години, і ти закинувся, – похитала вона головою. – Сподіваюся, ти будеш готовий до нашої романтичної вечери з Армітіджем у тому «Двадцятому столітті». Подивимося на Рів'єрині фокуси.

– Ага, – протягнув Кейс, вигинаючи спину. Його усмішка застигла в екстатичному вишкірі. – Шикарно.

– Чувак, – сказала вона, – не знаю, що там у тебе, але якщо воно пройшло крізь ті штуки, що тобі поставили хірурги в Тібі, воно тобі на відході душу через сраку вийме.

– Сука-сука-сука, – повторював він, розстібаючи ремінь. – Біль! Тлін! Заспівайте вже нової.

Він стягнув із себе штани, сорочку, труси.

– Упевнений, тобі слід прислухатися до голосу розуму й скористатися з мого неприродного стану. – Він глянув униз. – Я в сенсі – ти тільки поглянь на цей неприродний стан!

Вона засміялася.

– Це швидко минеться.

– О ні, – заперечив він, залазячи на пісочний мнемолон, – і саме в цьому його неприродність.

11_

– **Кейсе, що з тобою?** – запитався Армітідж, коли офіціант розсаджував їх за столиком у «Вантьєм сьєкль». Цей ресторан був найменшим і найдорожчим серед плавучих закладів на невеликому ставі неподалік від «Інтерконтиненталу».

Кейс тремтів. Брюс не попередив його про жодні побічки. Спробував відпити крижаної води зі склянки, та руки надто трусилися.

– Певно, з'їв щось не те.

– Треба, щоби тебе негайно оглянули.

– Та це просто гістамінова реакція, алергія, – збрехав Кейс. – У мене іноді таке буває, коли десь їду, їм усяке різне.

На Армітіджі був темний костюм – надто формальний для ресторану – і біла шовкова сорочка. Золотий браслет брязкав, коли він підносив келих до рота.

– Я зробив замовлення за вас, – сказав він.

Вони з Моллі мовчки їли, а Кейс невпевнено колупався в тарілці – покраяв свій стейк на нерівні дрібні кусні, якими возив у густому соусі, вирішивши про всяк випадок узагалі нічого не їсти.

– Господи, – роздратовано сказала Моллі, спорожнивши свою тарілку, – віддай. Ти хоч уявляєш, скільки це коштує? – Вона забрала його тарілку собі. – Цілу тварину вирощують кілька років, а тоді вбивають. Це тобі не штучно вирощене місиво, – сказала вона, напхавши повний рот.

– Не голодний, – вичавив із себе Кейс. Його мозок ніби висмажили до скоринки. «Ні, подумав він, – спочатку кинули в гарячий жир і лишили там, тоді жир застиг товстим шаром на зморщених звивинах, і тепер крізь них, мов струм, пропускають зеленкувато-пурпурові розряди пекельного болю».

– Бляха, ти б себе бачив, – радісно кинула Моллі.

Кейс відсърбнув вина. Після бетафенетиламіну воно відгонило йодом.

Світло потьмяніло.

– Ресторан «Вантьєм сьєкль», – заговорив хтось із агломератським акцентом, – має честь представити вам голографічне кабаре містера Пітера Рів’єри.

Почулися поодинокі оплески з інших столиків. Офіціант запалив на їхньому столі одиноку свічку й почав прибирати посуд. Невдовзі свічки вже миготіли скрізь. Було чути, як по келихах розливають вино.

– Що діється? – запитав Кейс у Армітіджа. Той не відповів.

Моллі длубалася бордовим нігтем між зубів.

– Вітаю, – сказав Рів’єра, вийшовши на крихітну сцену в кінці зали. Кейс кліпнув очима. Через жахливе самопочуття він досі не помітив сцени. Він не бачив, звідки на неї вийшов Рів’єра. Йому ставало дедалі тривожніше.

Спочатку здалося, що артиста освітлює софіт.

Рів’єра сяяв. Світло облягло його, мов друга шкіра, й осявало темну завісу за його спиною. Він творив проекції.

Рів’єра всміхався. На ньому був білий смокінг. Лацкан прикрашала чорна гвоздика, всередині якої жевріли блакитні жарини. Нігті блиснули, коли він здійняв руки в привітальному жесті, немов силкуючись обійняти всю залу. Кейс почув, як дрібні хвилі хлюпають у борт плавучої споруди.

– Сьогодні, – повів Рів’єра, блискаючи мигдалеподібними очима, – я хочу поділитися з вами дечим незвичним. Новим твором.

Холодна рубінова іскра народилася з повітря над його піднятою долонею. Він упустив її. З точки падіння випурхнула й зникла в темряві сіра голубка. Хтось свиснув. Оплески цього разу були гучніші.

– Мій твір зветься «Лялька». – Рів’єра опустил руки. – Я хочу присвятити сьогоднішню прем’єру леді Три-Джейн-Марі-Франс Тессьє-Ешпул. – Публіка відповіла стриманими оплесками. Коли вони затихли, Рів’єра, здалося Кейсові, глянув на їхній стіл. – Та ще одній дамі.

На кілька секунд світло в ресторані цілком згасло, і лишилися тільки вогники свічок. Голографічний ореол навколо Рів’єри згас разом зі світлом, та Кейс досі міг розгледіти його постать – він незрушно стояв, опустивши голову.

Потекли світлові горизонталі й вертикалі, забрали сцену в прозорий куб. Вогні ресторану запалали трохи яскравіше, та світлова споруда на сцені не зникла, нібито виточена із застиглого місячного сьйва. Рів'єра, що стояв, заплющивши очі, опустивши голову й напружено склавши руки по швах, здавалося, тремтів від зосередженості. Раптом примарний куб заповнився, перетворився на кімнату без четвертої стіни, щоби глядачі могли за всім стежити.

Рів'єра трохи розслабився. Підвів голову, але очей не розплющив.

— Я завжди жив тут, — повів він. — Не пригадаю, чи колись мешкав у інших кімнатах.

Стіни вкривала пожовкло-біла штукатурка. З меблів були тільки стілець і ліжко. Стілець із необробленого дерева. Ліжко — залізне, фарбоване набіло. Фарба відшарувалася й лущилася, з-під неї визирало чорне залізо. На ліжку лежав голий матрац. Тикова обшивка в тонку коричневу смужку вкрита плямами. Зі стелі самотньо світила гола лампочка на покрученому чорному дроті. Кейс бачив товстий шар пилу на верхній частині лампочки й патроні. Рів'єра розплющив очі.

— У цій кімнаті мені було так самотньо. — Він сів на стілець обличчям до ліжка. В середині чорної квітки на лацкані досі жевріли блакитні жарини. — Не знаю, коли в мені зародилася мрія про неї, — сказав він, — та пам'ятаю, що спочатку вона була тільки тінню, згустком імли.

На ліжку щось з'явилося. Кейс кліпнув. Знову порожньо.

— Та я не міг утримати її, втримати у власній голові. Але так жадав торкнутися до неї, обійняти її й не тільки...

Його голос було добре чути в тиші, що панувала в залі ресторану. У чийсь склянці брязнув лід. Хтось захихотів. Хтось перепитав щось японською.

— Я розумів, що коли зможу уявити якусь частку її, бодай крихітну її частинку, коли я уявлю її собі цілком і повністю, до найдрібнішої деталі, найтоншої риси...

На матраці лежала жіноча рука долонею догори, пальці бліді, майже білі.

Рів'єра нахилився вперед, узяв руку й заходився пестити. Пальці ворухнулися. Рів'єра підніс руку до губ і облизав кінчики пальців. Нігті на них були вкриті бордовим лаком. Та рука, помітив Кейс, не була відрізаною, шкіра на ній гладенька, неушкоджена. Він пригадав

шмат штучно вирощеної татуйованої плоті у вітрині хірургічного бутика на Нінсей. Рів'єра припав до руки й лизав долоню. Пальці ніжно торкалися його щік. Та враз на ліжку з'явилася друга рука. Коли Рів'єра взяв її у свої, перша рука вчепилася за його зап'ястя й трималася на ньому, мов живий браслет із плоті й кісток.

Сюжет розвивався за внутрішньою сюрреалістичною логікою. З'явилися лікті й плечі. Стопи. Гомілки й стегна. Ноги були прекрасні. Кейсова голова двигтіла. У горлі пересохло. Він допив вино.

Тепер Рів'єра голий лежав на матраці. Його одяг також був проекцією, та Кейс не міг пригадати, коли саме він зник. У ногах у Рів'єри чорна квітка мерехтіла блакитними іскрами. Потім він випестив у своїх обіймах торс – білий, безголовий, ідеальний, укритий майже невидимою плівкою поту.

Це було тіло Моллі. Кейс витріщився на торс, забувши закрити рот. Звісно, це була не Моллі. Такою її уявляв Рів'єра: груди інакші, соски завеликі й затемні. Рів'єра та безголове тіло корчилися разом у ліжку, безтілесні руки блукали по їхніх спинах бордовими нігтями. На ліжку з'явилася постіль – старезне мереживо, пожовкле від часу, від найменшого дотику розпадалося на пил. Його часточки здіймалися в повітря, клубочилися навколо Рів'єри, торса й кінцівок, що звивалися, пручалися, обіймалися й стискали одна одну.

Кейс глянув на Моллі. На її обличчі не було жодного видимого виразу, і кольорові відблиски Рів'єриних проекцій кружляли поверхнею її дзеркальних лінз. Армітідж нахилився вперед, тримаючи в руках високий келих. Погляд його блідих очей прикипів до сцени й зіткнутої зі світла кімнати на ній.

Тулуб з'єднався з кінцівками, і Рів'єра здригнувся. У тіла з'явилася голова, довершивши образ. То була голова Моллі, очниці залиті блискучою ртуттю скелець. Рів'єра й уявна Моллі злягалися дедалі енергійніше. Та голографічний образ обростав новими подробицями, і з-під бордових нігтів показалися п'ять блискучих лез. Немовби в задушливому, м'ясному кошмарному сні, нігті врізалися в оголену шкіру на Рів'єриній спині. Блиснули білі хребці, але за мить до того Кейс уже схопився з місця і шпортаючись побіг до виходу.

Його знудило через палісандрову огорожу просто в тиху воду нічного ставу. Лещата, що доти стискали череп, відпустили. Він сидів

навколішки, притискався щокою до прохолодного дерева й дивився на в'яло вогнів над вулицею Жуля Верна на тому боці води.

Кейс уже колись бачив медіума. У його дитинстві, в Агломератах, це звалось «снами наяву». Він пригадав пуерториканців, що сновиділи під вуличними ліхтарями в такт сальсі, й уявних дівчат, які тремтіли та крутилися під музику і оплески глядачів. Але тоді ця розвага потребувала вантажівки з апаратурою й незграбного шолома з тродами.

Що мариться Рів'єрі, те бачиш наяву. Кейс похитав головою, яка досі боліла, і сплюнув у став.

Розв'язку було нескладно уявити. Сюжет обернено симетричний: Рів'єра збирає коханку з нічого, коханка розбирає його на ніщо. Тими своїми руками. Уявна кров сочиться крізь гниле мереживо.

Із ресторану було чути схвальні вигуки й оплески. Кейс підвівся й обтрусився. Розвернувся й пішов назад усередину.

Молліне місце порожніло. На сцені нікого не було. Армітідж сидів сам-один – погляд утуплений кудись крізь сцену, між пальців кришталева ніжка келиха.

– Де вона? – запитався Кейс.

– Пішла, – відповів Армітідж.

– По нього пішла?

– Ні.

Щось тихо дзенькнуло. Армітідж опустив погляд. У лівій долоні він тримав чашу келиха, де коливалося недопите червоне вино. Між пальців стирчала бурулькою зламана ніжка. Кейс забрав у Армітіджа келих і прилаштував його в склянку з водою.

– Скажіть, куди вона пішла, Армітідже.

Увімкнули верхнє світло. Кейс подивився в бліді очі. Зовсім порожні.

– Вона пішла готуватися. Ви не побачитеся. Разом робити-мете набіг.

– Нащо Рів'єра так учинив із нею?

Армітідж підвівся, поправив комір піджака.

– Іди поспи, Кейсе.

– Набіг завтра?

Армітідж усміхнувся своєю порожньою усмішкою й рушив до виходу.

Кейс потер чоло й роззирнувся навколо. Глядачі підводилися з-за столів, жінки сміялися з чоловічих жартів. Він уперше помітив балкон із ложею, де досі в самотницькій напівтемряві мигтіли свічки. Почув дзенькіт столового срібла й притишену розмову. Стелею над полум'ям свічок танцювали тіні.

Несподівано, мов Рів'єрина проекція, з мороку ложі виринуло дівоче обличчя, крихітні долоні лягли на поліровану дерев'яну балюстраду. Власниця обличчя подалася вперед, зосереджена, як здалося Кейсові, на чомусь своєму, і її темні очі вдивлялися в невидиму далечінь. Кудись за сцену. Обличчя запросто закарбовувалося в пам'яті, та не через красу. Гостре підборіддя, високі й немовби крихкі вилиці, рот широкий і жорсткий, пропорційний до вузького пташиного носа з виразними хижими ніздрями. І враз вона зникла, поринувши назад у недоторканий простір зі сміху і танцю світлотіні.

Виходячи з ресторану, Кейс помітив трьох молодих французів – ті чекали на пором, щоби дістатися до протилежного берега ставу, де було найближче казино.

У номері панувала тиша, мнемолон був гладенький і рівний, мов дрібний пісок після відпливу. Її речей не було. Кейс пошукав записку. Нічого. Минуло кілька секунд, перш ніж пейзаж за вікном пробився крізь напругу й смуток. Він глянув угору й побачив вогні вулиці Дезидерата, фірмові бутики «Гуччі», «Цуяко», «Ерме», «Ліберті». Якийсь час він бездумно витріщався на зображення, а тоді струснув головою й підійшов до пульта, на який доти не звертав уваги. Вимкнув голографічну завісу. Тепер він міг відпочити, роздивляючись темні плями вілл на протилежному схилі.

Кейс знайшов телефон і влаштувався з ним на прохолодному балконі. Зателефонував на стійку реєстрації.

– Можна мені номер «Маркуса Гарві»? Це буксир, зареєстрований у Зайонському кластері.

Автовідповідач видав речитативом десять цифр.

– Сер, – додав автовідповідач, – цей абонент зареєстрований у Панамі.

Мелкам відповів після п'ятого гудка.

– Йо?

– Це Кейс. Є в тебе модем, чувак?

– Йо. Таки так, він є в навігаційному пульті.

– А можеш від'єднати його звідти й приєднати до моєї «Хосаки»?
Тоді ввімкнути деку. Там такий шорсткий тумблерок ізбоку.

– Сам ти як там, ман?

– Та бач, потрібна допомога.

– Чим зможу – поможу, ман. Пішов по модем.

Кількадесят секунд Кейс слухав перешкоди, доки Мелкам під'єднував консоль до телефонної лінії.

– Зашифруй, – наказав він «Хосаці», коли консоль писком повідомила про з'єднання.

– З'єднання відбувається з локації під інтенсивним спостереженням, – формальним тоном повідомила «Хосака».

– А знаєш, ну його в сраку. Не шифруй. Нічого не шифруй. Давай сюди конструкт. Діксі?

– Здоров, Кейсе. – Коли Рівний говорив крізь голосовий чип консолі, ретельно відтворений сенснетівцями акцент губився начисто.

– Дікс, готуйся, треба зайти сюди й дещо для мене знайти. Можеш не ховатися й рубатись напрома. Моллі десь у Фрісайді, і я хочу знати, де саме. Я в номері 335-B, «Інтерконтиненталь». Вона теж тут селилася, та я не знаю, під яким прізвищем. Зламай через це з'єднання їхні записи й знайди її картку.

– Як два пальці об асфальт, – відповів Рівний. Кейс почув білий шум атаки на готельну базу. Всміхнувся. – Готово! Роуз Колодни, виїхала. Дай кілька хвилин, підкручу їхню систему безпеки, трохи залатаю за собою.

– Ага.

Зі слухавки заскиглило й заверещало, коли конструкт гнав лінією команди. Кейс пішов із телефоном до кімнати і вклав слухавку на мнемолон динаміками догори. Пішов у ванну й почистив зуби. Коли виходив, увімкнувся екран браунівської аудіовідеосистеми. Японська поп-зірка розкошувала на сріблястих подушках. Невидимий журналіст щось запитував у неї німецькою. Кейс завмер. Екран засипало блакитним градом перешкод.

– Кейсе, дружбанчику, ти геть береги поплутав?

Голос був знайомий, манера неспішна.

Балконне вікно на мить перемкнулося на голографічну трансляцію з Дезидерати, та враз зображення розмилося, обпливло, й замість вуличної діорами перед Кейсом постав інтер'єр кав'ярні «Жар де те» у Тібі. Перемножена відображеннями червона неонova облямівка подертих дзеркал вросла в нескінченність. На передній план виступив Лонні Зоун – високий, трупно-блідий, повільний і поглибоководному граційний у своєму транквілізаторному напівсні. Він стояв сам-один посеред квадратних столиків, тримаючи руки в кишенях тугих штанів кольору мокрого асфальту.

– Реально, чувак, ти якийсь розсереджений.

Голос ішов із браунівських динаміків.

– Мовчозим, – промовив Кейс.

Сутенер апатично знизав плечима й розплився в посмішці.

– Де Моллі?

– Не твоє діло. Ти зараз усе просереш. Рівний гатить у двері по цілому Фрісайду. Не думав я, що ти до цього дійдеш, друже. Цього в досьє не було.

– То скажи, де вона, і я відкличу запит.

Зоун скрушно похитав головою.

– Не слідкуєш ти за своїми жінками, Кейсе, еге ж? Увесь час вони в тебе губляться, то так, то сяк.

– Тобі ще це боком вилізе.

– Та де там, ти не з таких. Сам знаєш. А хочеш, скажу щось? Я так бачу, ти вирішив, що то я підказав Дінові пришити ту твою малолітню соску.

– Не починай, – сказав Кейс, несвідомо смикнувшись до вікна.

– Але то був не я. Та яка різниця, правда? Наскільки такі речі взагалі щось значать для містера Кейса? Кінчай дурити себе. Знаю я твою Лінду. Знаю всіх Лінд на світі. Таких Лінд через мене проходить по сто на день. Знаєш, чого вона обікрала тебе? Бо любила. Бо чекала, що тобі буде не насрати. До речі, любов. Хочеш знати дещо про любов? Вона любила тебе. Я це знаю. Вже як уміла, так і любила. А ти просрав її. Тепер вона мертва.

Кейс ударив кулаком у скло, та воно витримало.

– Пожалій руки, тобі ними ще в деку гатити.

Зоун зник, поступився місцем фрісайдівській ночі й вогням на схилі. Браунівська система вимкнулася.

З ліжка почувся ритмічний писк.

– Кейсе? – Рівний чекав на відповідь на тому кінці. – Ти де був? Я знайшов дещо, але негусто. – Конструкт продиктував адресу. – Як для нічного клубу, там забагато криги. Це все, що я зміг добути, не лишаючи візиток.

– Гаразд, – відповів Кейс. Скажи «Хосаці», нехай передасть Мелкаму від'єднати модем. Дякую, Дікс.

– Радий допомогти.

Кейс довго сидів на ліжку і смакував нове відчуття, рідкісне й коштовне.

Лють.

– Здоров, Лупусе. Агов, Кат, тут наш приятель Лупус. – Брюс стояв у дверях, із нього краплями стікала вода, зіниці були неймовірно широкі. – Але ми тут саме в душ залізли. Зачекаєш? Чи ходім із нами в душ?

– Ні, дякую. Мені потрібна допомога. – Він відсунув Брюсову руку й пройшов у номер.

– Чуєш, чувак, реально, ми...

– Ви мені допоможете. Ви ж справді раді мене бачити. Бо ми друзі, правда? Чи ні?

Брюс кліпнув.

– Ага.

Кейс назвав йому адресу, почуту від Рівного.

– Я ж казала, що він гангстер! – радісно закричала Кат із душевої кабіни.

– У мене є трайк, «Хонда», – тупо всміхався Брюс.

– То їдьмо. Просто зараз, – наполог Кейс.

– На тому рівні – кабінки, – сказав Брюс, увосьме попросивши Кейса повторити адресу, і всівся на «Хонду». Конденсат потік із випускної труби водневого двигуна, коли червоний скловолоконний трайк просів на хромованих амортизаторах.

– Ти туди надовго?

– Не знаю. Але ви чекайте.

– Ага, почекаємо. – Брюс почухав голі груди. – Останні цифри в адресі – це, мабуть, номер кабінки. Сорок три.

– А на тебе там чекають, Лупусе? – Кат висунулася з-за Брюсового плеча. За час поїздки її волосся цілком висохло.

– Та наче ні. А це проблема?

– Ти спустися на найнижчий рівень і знайди кабінку свого приятеля. Якщо пустять, то й добре, а коли ні, то... – Вона знизала плечима.

Кейс розвернувся й пішов униз кованими гвинтовими сходами. Через шість обертів дійшов до нічного клубу. Зупинився й підкурив, роздивляючись навколо. Фрісайд раптом зробився зрозумілим. Бізнес. Він відчував, як по-діловому навколо гуде повітря. Ось воно, справжнє тутешнє життя. Не поліровані фасади вулиці Жуля Верна, а реальні речі. Реальна комерція.

То був танцювальний клуб. Публіка мішана, десть половина на половину туристи й місцеві.

– Униз, – звернувся Кейс до першого-ліпшого офіціанта.

– Мені треба вниз. – Він показав свій фрісайдівський чип. Офіціант спрямував його вглиб клубу. Швидко йдучи повз обриджені столики, Кейс устиг почути з десятків європейських мов.

– Хочу зняти кабінку. – Він простягнув свій чип дівчині, що сиділа за низьким столиком із терміналом на колінах. – Унизу.

– Статеві вподобання? – Вона приклала чип до чорного скляного табло терміналу.

– Жінки, – автоматично відповів він.

– Номер тридцять п'ять. Зателефонуйте, якщо матимете претензії. Можете заздалегідь замовити особливі послуги, якщо маєте бажання. – Вона всміхнулася. Повернула йому чип.

За спиною дівчини відчинився ліфт. Коридорні лампи світили синім. Кейс вийшов із ліфта й пішов навмання. Нумеровані двері. Тихо, мов у дорогій клініці. Знайшов свою кабінку. А шукав кабінку Моллі. Спантилений, підніс чип до чорного сенсора точно під номером. Клацнув магнітний замок. Звук нагадав йому «Дешевий готель».

У кабінці на ліжку лежала дівчина. Вона підвелася й промовила щось німецькою. Погляд ніжний. Очі не кліпали. Автопілот. Нейрозаглушка. Задкуючи, вийшов у коридор і зачинив двері.

Двері сорок третьої кабінки не відрізнялися від інших. Якийсь час він вагався. Тиша в коридорі означала, що кабінки звуконепроникні.

Підносити чип сенсу не було. Він різко постукав по емальованій сталі дверей. Здавалося, сталь теж поглинала звук.

Підніс чип до сенсора. Клацнув замок.

Вона якось зуміла вдарити його, доки він спромігся відчинити двері. Кейс упав навколішки спиною до дверей. Між його очима й лезами на її великих пальцях лишилося кілька сантиметрів...

— Господи боже, Кейсе, — сказала вона й дала йому ляпаса, підводячись. — Ти зовсім кретин, отак лізти? Як ти взагалі відчинив цей клятий замок? Кейсе? Кейсе? Ти тут? — Вона нахилилася до нього.

— Чип, — промовив він, задихаючись. По грудях розливався біль. Моллі допомогла підвестися й затягла в кабінку.

— Ти підкупив покоївку нагорі?

Він похитав головою й повалився на ліжко.

— Вдихни глибоко. Рахуй. Раз. Два. Три. Чотири. Не видихай. Тепер видихай. Рахуй знов.

Він притиснув долоні до живота.

— Ти копнула мене, — прохрипів він.

— Треба було цілити нижче. Я хочу побути сама. Медитую, ясно? — Вона сіла на ліжку поряд. — А ще слухаю інструктаж.

— Вона вказала на малий монітор на стіні навпроти ліжка. — Мовчозим розповідає про Стрейлайт.

— А де лялька?

— Нема. Це найдорожча з особливих послуг. — Вона підвелася. На ній були шкіряні джинси й вільна темна сорочка. — Набіг завтра, каже Мовчозим.

— Що там трапилося, у ресторані? Чого ти втекла?

— Бо якби лишилася, вбила б Рів'єру.

— За що?

— За те, як він зі мною вчинив. За виставу.

— Не розумію.

— Оце все коштує дуже дорого. — Вона простягнула перед собою руку, немов пропонуючи невидимий фрукт. П'ять лез показалися й повільно зникли під нігтями. — Злітати в Тібу, заплатити хірургам, налаштувати нервову систему так, щоби виховати потрібні для імплантів рефлексии... Знаєш, як я на це заробляла тоді? Отут. Не буквально тут, але в такому точно закладі, в Агломератах. Заробляла — це, звісно, сильно сказано, бо коли тобі вставляють нейрозаглушку,

гроші йдуть фактично задарма. Іноді трохи болить, коли прокидаєшся, і більш нічого. Типу, здаєш себе в оренду. А тебе там насправді нема, коли все це відбувається. Заклад має програми для всього, за що готові платити клієнти... – Вона хруснула пальцями.

– Коротше, я отримувала свої гроші. Проблема в тому, що нейрозаглушка була несумісна зі схемою, яку мені впаяли в Тібі. Тож робота почала потроху просочуватися в голову, я почала пригадувати, що зі мною робили... Але це були радше кошмари, а іноді й не кошмари. – Вона посміхнулася. – Та потім спогади почали гіршати. – Моллі витягнула пачку сигарет із його кишені й підкурила одну. – Власники закладу дізналися, на що я витрачаю гроші. Мені вже поставили леза, але треба було ще десь тричі злітати до хірургів, аби налаштувати нейроприводи й таке інше. Тож хріна з два я б відмовилася тоді від роботи лялькою. – Вона затягнулася, випустила дим і нанизала на нього трійко ідеальних кілець. – І от власник того чортового борделю замовив одну спецпрограмку. У Берліні. Ти ж у курсі, в них там столиця брутального порно з убивствами й каліцтвами. Великий ринок збочень. Автора тієї програми я не знайшла, але в ній реально була вся ця класична срань.

– А вони знали, що ти все запам'ятовуєш? Що ти притомна під час роботи?

– Я не була притомна. Це, типу, кіберпростір, але порожній. Срібний. Пахне дощем... Бачиш іноді власні оргазми – вибухає десь на периферії зору крихітна наднова. Але я почала запам'ятовувати. Як сновидіння, знаєш? А вони нічого не казали. Просто поставили нову програму й почали здавати мене особливій клієнтурі.

Вона говорила немовби здалеку.

– І я знала про це, але тримала рота на замку, бо ж мені були потрібні ті гроші. А сни ставали дедалі гіршими, і я запевняла себе, що принаймні якісь із них могли б справді бути снами, але невдовзі почала підозрювати, що до мене вже вишикувалася черга аж надто особливих клієнтів. Моллі все проковтне, – вирішив роботодавець і далі підкидав мені гівна на лопаті, а платні не підвищував. – Вона похитала головою. – Цей мудак брав за мене увосьмеро більше, ніж платив мені, і думав, що я не дізнаюся.

– А за що саме він стільки брав?

– За кошмари. Реальні. Яюсь... Яюсь я повернулася з Тіби... – Вона кинула недопалок на підлогу й роздушила його підбором. Сіла. Сперлася спиною на стіну. – Хірурги того разу зайшли дуже глибоко. До реально хитрих штук. Мабуть, яюсь зачепили ту нейрозаглушку. Я виринула. Під час рутинної роботи з клієнтом... – Вона запустила пальці глибоко умнемолон. – Він був сенатором. Одразу впізнала його жирну пику. Ми обоє були в крові. І ми були не самі. Вона була вся... – Моллі вчепилася в матрац. – Вона була мертва. А той жирний збоченець повторював «це ще не все, ти чого, ти чого», ну, бо ми, типу, ще не закінчили...

Її почало трусити.

– Тож я дала тому сенаторові те, по що він насправді прийшов, розумієш, про що я? – Вона вже не трусилася. Розслабила пальці, пригладила темне волосся. – Бордель обіцяв винагороду за мою голову. Довелося ховатися від них якийсь час.

Кейс тупо дивився на неї.

– Тож Рів'єра вчора зачепив мене за живе. Мабуть, воно хоче, аби я ненавиділа його по-справжньому, аби я пішла за ним туди, накручена до межі.

– За ним?

– Він уже там. У Стрейлайті. Леді Три-Джейн запросила його через ту срану присвяту. Вона була на виставі, сиділа в приватній ложі чи типу того...

Кейс пригадав гостре дівоче обличчя.

– Уб'єш його?

Вона посміхнулася. Холодно й жорстоко.

– Довго він точно не житиме.

– До мене теж приходили, – сказав Кейс і переповів, що Зоун розповів про Лінду. Моллі кивнула.

– Мабуть, воно хоче, щоби й ти ненавидів.

– Може, я його вже ненавиджу.

– Може, ти ненавидиш себе, Кейсе.

– Ну як? – запитався Брюс, коли Кейс вийшов і всівся на «Хонду».

– Спробуй яюсь сам, – відповів він, потираючи очі.

– Просто не уявляю, як чоловік типу тебе може ходити до ляльок, – засмучено пробурмотіла Кат, наліплюючи на зап'ястя свіжий дерм.

- Може, поїдем уже додому?
- Ага. Висадіть мене дорогою на Жуля Верна, де бари.

12_

Вулиця Жуля Верна оперізувала веретено посередині, а Дезидерата тягнулася від кінця до кінця й упиралася в точки монтажу світлових pomp ладо-ачесонівської системи. Якщо звернути з Дезидерати праворуч і зайти вулицею Жуля Верна достатньо далеко, можна вийти на Дезидерату зліва.

Кейс провів поглядом Брюсів трайк, доки той не зник із поля зору, і пішов вулицею вздовж величезного яскраво освітленого стенда з пресою, де з незліченних обкладинок японського глянцю всміхалися перехожим тогомісячні зірки симстиму.

Просто над головою вздовж осі світилася голограма нічного неба. Вигадливі сузір'я – гральні кості, масті, келихи мартіні, циліндри – рекламували азартні ігри. Перехрестя Жуля Верна й Дезидерати нагадувало своїм рельєфом глибоку балку, оточену зусібіч каскадами балконів і терас, які поступово переходили в плато гральних комплексів. Кейс спостерігав за безпілотним планером, що граційно закладав віраж, підхоплений висхідним потоком над штучним зеленим плато, – на якусь мить у ньому віддзеркалилися вогні невидимого знизу казино. Той апарат був чимось на кшталт безпілотного біплана з павутинчастого полімеру. Завдяки затягнутим у шовк крилам він нагадував велетенського метелика. Та ось безпілотник зник за краєм плато. Кейс бачив спалах неону, віддзеркаленого у склі лінз чи лазерних турелей. Такі безпілотники були частиною фрісайдівської системи безпеки й підпорядковувались якомусь центральному комп'ютерові.

У Стрейлайті? Кейс ішов далі, повз бари «Хай-Ло», «Парадиз», «Ле Монд», «Крикетер», «Сьодзоку Смітз», «Імердженси». Він вибрав останній, бо там було найменше місця й найбільше людей, але вже за кілька секунд зрозумів, що потрапив у заклад для туристів. Повітря тут гуло, та не через бізнесову напругу, а радше через сексуальну. Якусь мить він навіть міркував, чи не піти в той безіменний бар, під яким

Моллі орендувала кабінку, та передумав, згадавши її дзеркальні очі, зосереджені на стінному екрані. Про що їй там розповідав Мовчозим? Показував плани поверхів вілли Стрейлайт? Історію Тессьє-Ешпулів?

Кейс узяв кухоль «Карлсберга» й знайшов місце під стіною. Заплющив очі й спробував намацати в собі кавалок люті, крихітну жарину чистого гніву. Вона була на місці. З чого вона виросла? Від тортур у Мемфісі лишилося тільки відчуття безвиході, від убивств заради бізнесу в Нічному місті – взагалі нічого, від Ліндиної загибелі в павільйоні – млява ненависть і нудота. Але люті не було. Десять далеко, немовби на екрані в глибині розуму, бризки крові й мозку з простреленої голови Дійового двійника осідали на копії стіни в Дійовому кабінеті. Тоді Кейс усвідомив: лютя з'явилася в ігровому павільйоні, коли Мовчозим витер симстимового привида Лінди Лі, висмикнувши з рук просту тваринну надію на їжу, тепло й безпечний сон. Та до зустрічі з голографічним конструктором Лонні Зоуна він цього не розумів.

Це було дуже дивне відчуття. Він не міг його досягнути.

– Затерпнув, – промовив він. Він затерпнув так давно, багато років тому. Усі ночі на Нінсей, усі ночі з Ліндою. Терпнув у ліжку. Терпнув у холодному поті й напрузі щоразу, коли купував чи продавав речовини. Та нарешті він намацав у собі цей гарячий кавалок, цей чип, запрограмований на вбивство. М'ясо, промовило щось у ньому. Це м'ясо говорить, не слухай.

– Гангстере.

Він розплющив очі. Поряд стояла Кат, убрана в чорну сукню-футляр, на голові повний безлад після поїздки на трайку.

– Думаєш, ти додому поїхала, – сказав він і сьорбнув пива, щоби приховати розгубленість.

– Сказала, щоби висадив мене біля тієї крамниці. Купила оце. – Вона провела рукою по тканині, окресливши крутий виступ клубової кістки. Він помітив на її зап'ясті блакитний дерм. – Подобається?

– Звісно.

Автоматично оглянув обличчя навколо, а тоді знов подивився на неї.

– Що це ти собі надумала, золотко?

– Тобі ж до смаку той бетафен, що ти в нас брав, Лупусе? – Вона підсунулася дуже близько, випромінювала напругу й жар, очі млосно

примружені навколо величезних зіниць, сухожилля на шиї туге, мов тятива.

Невидима вібрація, дрож свіжого приходу пробирали її всю.

– Тобі зайшло?

– Ага. Але відходить підло, як та сучка.

– То не спускай йому, вживай іще.

– І куди мене це заведе?

– До воріт, від яких я маю ключа. Нагорі, за «Парадизом», найжирніша тусовка. Найкращі з найкращих сюди піднялися колодязем у справах сьогодні, тож якщо підеш за мною...

– Якщо піду за тобою?

Вона стиснула його долоню між своїх, гарячих і сухих.

– Ти ж гангстер-як, хіба ні, Лупусе? Найманець-гайдзін, працюєш на якудзу.

– А від тебе нічого не сховати. – Він забрав руку й намацав у кишені сигарети.

– І як вийшло, що в тебе всі пальці цілі? Я чула, вони пальця відрубують щоразу, як лажаєш.

– А я ніколи не лажав, – сказав він і підкурив.

– Бачила ту дівчину, що з тобою. Того дня, коли ми познайомилися. Ходить, як Хідео. Боюся її. – Вона всміхнулася надто широко. – Люблю боятися. Як у неї з дівчатами?

– Не питав про це. А Хідео що за один?

– Працює на Три-Джейн. Як це зветься... служить їй. Служить її родині.

Кейс намагався втримати на обличчі байдужість і мляво роздивлявся відвідувачів.

– Ді-Джейн?

– Леді Три-Джейн. Золота дівчинка. Дуже багата. Її батько все тут тримає.

– У цьому барі?

– У Фрісайді!

– Усратися. Високо літаєш, га? – Він підвів брову. Обійняв Кат, поклав руку їй на стегно. – І як це ти втрапила в таку шикарну компанію, кицю? Ти в нас юна світська левиця? Чи ви з Брюсом дістали в спадок золоту жилу? Розкажи-но мені. – Він розчепірів

пальці й підмацав її м'яку плоть крізь сукню. Вона примружилася. Засміялася.

– Ах, знаєш, як воно буває, – промовила Кат, опустивши очі й буцімто вдаючи скромність, – вона любить розважитися. А ми з Брюсом уміємо організувати розваги... Вона там реально знуджується сама. Татко іноді відпускає її погуляти, але тільки разом із Хідео.

– І де ж це так нудно?

– У Стрейлайті, так вони звуть свій маєток. Казала, там дуже гарно все, басейни, латаття. Це родовий замок, реально замок. Усе кам'яне й заходи сонця. – Вона пригорнулася до нього.

– Слухай, чувак, тобі потрібен дерм. Щоби ми були на одній хвилі.

У неї на шиї на тонкому ремінці висів шкіряний гаманець. На тлі штучної засмаги її обгризені до м'яса рожеві нігті здавалися малиновими. Вона розстебнула гаманець і витягнула звідти запакований блакитний дерм. Щось біле випало на підлогу. Кейс присів, щоби підняти. То був паперовий журавлик.

– Хідео подарував, – пояснила вона. – Пробував мене навчити, та я ніяк не запам'ятаю, що куди. Шия весь час не в той бік.

Вона сховала журавлика в гаманець. Кейс спостерігав, як вона розриває поліетилен, відклеює дерм від плівки й пригладжує йому на зап'ястя.

– А та Три-Джейн – у неї гостре обличчя, ніс, наче пташиний дзьоб? – Він мимохіть обвів контур у повітрі. – Темноволоса, молода?

– Мабуть, так. Але вона просто шик, розумієш? Типу, стільки грошей.

Стимулятор врізався в мозок, мов нічний експрес, стовбуром розжареного білого світла нанизав на себе всі Кейсові хребці, злетів від простати до тім'я, засвітив рентгенівськими променями статевого шалу черепні шви. Кожен його зуб дзвенів у своїй комірці, мов окремий камертон, і кожна нота була точна й чиста, як спирт. Кістки під тьмяною обгорткою плоті засяяли хромом, усі суглоби зробилися ідеально рухливими, немовби вкритими плівкою силіконового мастила. У віддраєному начисто черепі вирували піщані бурі, високо й тонко завивали, сікли перешкодами очні яблука – кришталєво-прозорі, осяйні, та щось іще тиснуло на них ізсередини...

– Ну ж бо, – сказала вона, беручи його за руку, – ти вже готовий. Ми готові. Там, нагорі, це триватиме до ранку.

То тиснув гнів. Невблаганний гнів експонентно розростався, ширився, пер навздогін бетафенетиламіновій гарячці, підганяв її, виштовхував її на поверхню, мов вулканічна лава, їдка й густа. Кейсів ерегований член був мов зливok свинцю. Обличчя людей в «Імердженсі» – немов намальовані на лялькових головах, біло-рожеві плями ротів ворушилися й ворушилися, слова вилітали з них окремими звуковими бульбашками. Він дивився на Кат і бачив кожную пору на її засмаглій шкірі, очі – пласкі й пусті, мов скляні протези, мертвий блиск металічних тіней на її повіках, залишкові набряки під очима, найнезначнішу асиметрію її грудей і ключиць... щось спалахнуло білим у черепі.

Він різко кинув її руку й, розпихаючи людей, кинувся до виходу.

– Пішов ти в сраку! Брехло довбане! – верещала вона йому навздогін.

Він не чув ніг. Його божевільно хитало, мов на ходулях, несло брукованими тротуарами на Жуля Верна, десь далеко щось ритмічно гупало – його власний пульс у вухах, – і десяток світлових лез одночасно розтинав його череп під усіма можливими кутами.

А тоді він завмер – випростався, притиснув кулаки до стегон, закинув голову. Рот кривився, губи трусилися. Коли він споглядав прогашний зодіак Фрісайда, рекламні сузір'я розпливлися голографічним небом, збіглися в центр уздовж чорної небесної осі, немов залишки життя в осерді мертвої дійсності. А тоді розпливлися знов, кожне саме собою й у повній згоді з іншими, і склались у величезний і простий портрет, монохромний, пунктирний – крапки зірок на тлі темного неба. Портрет міс Лінди Лі.

Змусивши себе відвести погляд, опустити очі, він побачив, що всі обличчя на вулиці звернені вгору й туристи здивовано позавмирили. І коли небо згасло, поодинокі схвальні вигуки помандрували вулицею, відлунювалися від терас і балконів із місячного бетону.

Десь у далині пробив годинник – старовинний механізм, привезений із Європи.

Північ.

Він блукав до ранку.

Ефект від стимулятора минув, хромований скелет обростав іржею, плоть тверднула – наркотична плоть перетворювалася на м'ясо дійсності. Він не міг думати. Йому страшенно подобався цей стан – притомності без думок. Він відчував, як перетворюється на все, що бачить: на лавку в парку, на хмарку білих метеликів навколо старовинного ліхтаря, на робота-садівника, фарбованого в діагональні чорні й жовті смуги.

Записаний світанок повз системою Ладосона, рожевий і мертвотно-блідий. Кейс змусив себе з'їсти омлет у кав'ярні на Дезидераті, попити води, докурити залишок сигарет. Коли він вийшов на дахову луку «Інтерконтиненталу», там уже було повно людей – вони юрмилися під смугастими парасольками, ретельно поїдали свої ранні сніданки з круасанів і кави. Гнів не минув. Кейс почувався так, наче знайшов у кишені свій гаманець із усіма грішми після того, як його вирубили в темному провулку. Гнів грів його – безіменний гнів ні на кого й ні на що.

Він спустився ліфтом на свій рівень, пошукав у кишені фрісайдівський кредитний чип, що правив за ключ від номера. Сон починав здаватися можливим, ставав чимось, на що Кейс уже був здатен. Здатен улягтися на піщаний мнемолон і провалитися в бездум.

Вони вже чекали на нього в номері, всі троє, і їхнє ідеально біле спортивне вбрання й трафаретна засмага контрастували з шикарними натуральними меблями ручної роботи. Дівчина сиділа на плетеному дивані, поряд із нею на розшитій листям подушці лежав пістолет-автомат.

– Поліція Тьюринга, – сказала вона. – Вас заарештовано.

Частина четверта

Набіг на Стрейлайт

13_

– Генрі-Дорсет Кейс, – назвала вона його повне ім'я й далі – рік і місце народження, єдиний ідентифікаційний номер громадянина Босланти, а також низку імен, серед яких він упізнав свої колишні робочі псевдо.

– Давно чекаєте? – Він оглянув нутрощі торби, розкладені на ліжку, розсортований брудний одяг. Окремо, між джинсами й спідньою білизною, на пісочному мнемолоні лежав сюрикен.

– Де Колодни?

На дивані сиділо двоє чоловіків. Руки схрещені на засмаглих грудях, на шиях однакові золоті ланцюжки.

Кейс зиркнув на них і помітив, що їхня молодість несправжня. Вік видавала загрубіла й зморшкувата шкіра на суглобах пальців, дрібниця, з якою пластична хірургія не впоралася.

– Колодни? Хто це?

– Прізвище з готельних записів. Де вона?

– Та не знаю, – відповів він, підвівся, підійшов до барної стійки й налив собі мінеральної води. – Змахнула кудись.

– Куди ви ходили вночі, Кейсе? – Дівчина взяла з подушки пістолет і поклала руку з ним на стегно, не наводячи дула на Кейса.

– На Жуля Верна. Зайшов у кілька барів, закинувся. А ви?

Коліна здавалися крихкими. Мінералка була тепла й без газу.

– Не впевнений, що ви до кінця розумієте становище, у якому опинилися. – На цих словах чоловік, що сидів зліва, дістав із грудної кишені білої сітчастої сорочки пачку «Житан».

– Вас накрили, містере Кейс. Серед порушень, у яких вас підозрюють, – змова з метою нарощування потужності штучного інтелекту. – Він дістав із тієї ж кишені золотаву запальничку «Данхілл» і стиснув її в долоні. – Чоловіка, якого ви звете Армітіджем, уже затримано.

– Корто?

Чоловікові очі розширилися.

– Так. Звідки ви знаєте, що його так звати? – Міліметровий язичок полум'я показався над запальничкою.

– Не пригадую.

– Пригадаєте, – сказала дівчина.

Їх звали – або, можливо, це були їхні робочі псевдо – Мішель, Ролан і П'єр. П'єр, вирішив Кейс, гратиме злого поліцейського, Ролан ставатиме на бік Кейса, робитиме дрібні поблажки – він знайшов непочату пачку «Єхеюань», коли Кейс відмовився курити «Житан», – і в цілому згладжуватиме холодну ворожість П'єра. Мішель буде протокольним янголом і коригуватиме допит, щоби бесіда йшла в потрібному їм напрямку. Хтось із них, він був певен, – чи навіть кожен – мав на собі передавач, дуже ймовірно, що симстим, і все, що він скаже чи зробить, ставатиме придатним для слідства доказом. «Доказом, – запитався він у себе крізь зубний скрегіт на відході, – чого?»

Знаючи, що він не розуміє французької, вони вільно спілкувалися між собою. Чи вдавали. Він почув достатньо – згадки про Полі, Армітіджа, «Сенс-Нет», пантерних-модерних, мов айсберги, випиналися з бурхливого моря паризької французької. Однак можна було припустити, що вони згадували їх навмисне, аби привернути його увагу. Моллі вони весь час називали Колодни.

– То ви казали, що він найняв вас готувати набіг? – перепитав Ролан. Він говорив повільно, щоби підкреслити обґрунтованість аргументів. – І ви не уявляєте, що чи хто мало бути вашою ціллю? Хіба це не дивно для вашої професійної сфери? Проникнувши крізь захист, хіба не матимете ви змоги виконати певну операцію? Адже очевидно, що все це робиться заради виконання певної операції, так? – Він нахилився вперед, сперся ліктями на коричневі від трафаретної засмаги коліна, перевернув руки долонями догори, наче Кейс мав покласти в них свої пояснення. П'єр нарізав кола кімнатою, тинявся від дверей до вікна й назад. Кейс вирішив, що симстим-протокол допиту веде Мішель.

Вона очей із нього не зводила.

– Можна мені хоч щось вдягнути? – запитався Кейс. П'єр наполог, щоби він повністю роздягнувся, і перевірів шви його джинсів. Тож Кейс сидів на плетеному пуфі геть голий, світлячи непристойно білою стопою.

Ролан щось запитався в П'єра французькою. П'єр знов був біля вікна й дивився в крихітний плаский бінокль.

– Нон, – не розвертаючись відповів він, і Ролан, підвівши брови, мовчки знизав плечима. Кейс вирішив, що це вдала мить для усмішки, і всміхнувся. Ролан усміхнувся у відповідь.

«Стара як світ лягава тема», – подумав Кейс.

– Слухайте, – сказав він. – Мені хріново. Закинувся страшним стимулятором у барі, розумієте? Мені треба прилягти. Ви мене вже знайшли. Кажете, що й Армітідж у вас. Якщо він у вас, то його й допитуйте. Я просто найнята обслуга.

Ролан кивнув.

– А Колодни?

– Вона вже працювала на нього, коли найняли мене. Вона бойовик, ріже кого скажуть. Наскільки я знаю. А знаю я небагато.

– Ви знаєте, що справжнє прізвище Армітіджа – Кортто, – втрутився П'єр. Його очі ховалися за м'якими окулярами бінокля. – Звідки вам це відомо, друже мій?

– Мабуть, він сам колись казав, – відповів Кейс, шкодуючи про обмовку. – В усіх нас по кілька імен. Ви просто П'єр?

– Нам відомо, як вас полагодили в Тібі, – сказала Мітель, – і це, мабуть, перша помилка Мовчозима.

Кейс чимдуж старався не виказати себе. Ім'я штучного прозвучало вперше. Вона продовжила:

– Операція, яку вам зробили, дала змогу власникові тієї чорної клініки в Тібі зареєструвати на себе сім базових патентів. Ви знаєте, що це означає?

– Ні.

– Це означає, що власник чорної клініки в Тіба-сіті отримує відсотки від трьох найбільших дослідницьких медичних консорціумів. Це, бачте, ставить усталений порядок ведення справ із ніг на голову. Це привернуло до вас увагу. – Вона склала засмагли руки на малих високих грудях і відхилилася на набивну подушку.

Кейсові було цікаво, скільки їй років. Він чув, що вік завжди видно по очах, але сам цього помічати ніколи не вмів. Джулі Дін дивився на нього крізь рожеві кварцові скельця окулярів очима збайдужілої десятирічної дитини. У Мішель старими були тільки зморшки на пальцях.

– Відстежили вас до Агломератів, загубили, потім знову взяли слід, коли ви відлітали в Стамбул. Знайшли ваші сліди в мережі, визначили, що це ви були винуватцями паніки в «Сенс-Нет». Вони, до речі, охоче допомогли нам. Провели для нас інвентаризацію. Виявили, що загубився картридж із конструктором Маккоя Полі.

– У Стамбулі, – продовжив Ролан майже винувато, – вас було дуже просто знайти. Ваша напарниця перейшла дорогу Армітіджевому контактowi в таємній поліції.

– А потім ви прибули сюди, – сказав П'єр, складаючи бінокль у кишеню. – Нас це дуже потішило.

– Бо тут добре засмагати?

– Ви розумієте, про що ми, – сказала Мішель. – Якщо далі вдаватимете, що не розумієте, тільки ускладните собі ситуацію. Вам загрожує екстрадиція. Ви полетите з нами, Кейсе, як і Армітідж. Питання – куди саме. У Швейцарію, де ви будете лише спільником у справі проти штучного інтелекту? Чи у *ле Босат*, де буде доведено, що ви брали участь не тільки в кібервтогнненні й крадіжці з поломом, ай в акті заподіяння суспільної шкоди, під час якого загинуло чотирнадцять безневинних людей? Вибір за вами.

Кейс витягнув із пачки єхеюанину, П'єр підкурив йому від золотого «Данхілла».

– Чи захищатиме вас Армітідж? – Він клацнув золотою щелепою запальнички.

Кейс подивився на нього крізь біль бетафенового похмілля.

– Скільки вам років, шеф?

– Достатньо, щоби розуміти, що ти обісрався, спалився, всьому кінець і тобі теж.

– Один момент, – сказав Кейс і затягнувся. Видихнув дим на агента Тьюрингівського реєстру. – Чи справді ви у своїй юрисдикції, хлопці й дівчата? Я про те, що хіба на цю вечірку не варто було б запросити службу безпеки Фрісайда? Це ж їхня територія, правда? – Він бачив, як напружилися повіки над карими очима на хлоп'ячому

обличчі агента і як увесь він напружився, готуючись ударити. Але П'єр тільки знизав плечима.

– Це не має значення, – сказав Ролан. – Ви поїдете з нами. У ситуаціях юридичної невизначеності ми як риба у воді. Міжнародні угоди, за якими діє наш відділ реєстру, забезпечують чималу гнучкість. А ще ми творимо гнучкість у ситуаціях, які її вимагають. – Дружня маска несподівано спала з Роланового обличчя, і його очі стали такими самими жорсткими, як П'єрові.

– Ви гірший за дурня, – сказала Мішель, підводячись із пістолетом у руці. – Вам начхати на свій біологічний вид. Тисячі років люди мріяли про угоду з демонами. І тільки тепер це можливо. Але що ви за це матимете? Що ви хочете за те, щоб звільнити це створіння, дати йому рости? – У її юному голосі чулася досвідчена втома, яку дев'ятнадцятирічним було несила зімітувати. – Тепер ви вдягнетесь. Підете з нами. Разом із тим, кого ви звете Армітіджем, ви полетите з нами в Женеву і свідчитимете в суді над цим штучним інтелектом. Якщо ні, ми вас уб'ємо. Зараз же.

Вона навела на нього гладкий чорний «Вальтер» із глушником.

– Уже вдягаюся, – відповів він, кульгаючи до ліжка. Досі затерпті ноги не слухалися. Він зашпортався, вдягаючи чисту футболку.

– Неподалік ми припаркували судно. Конструкт Полі знищимо електромагнітним імпульсом.

– «Сенс-Нет» лютуватиме, – промовив Кейс і подумки додав: «і знищите всі докази в консолі».

– Їм уже несолодко через те, що вони створили таку річ.

Кейс просунув голову в футболку. Побачив на ліжку сюрікен, бездушний шмат металу, свою зірку. Пошукав у собі гнів. Його не було. Час здаватися, плисти за течією... Він згадав про токсичні капсули. «Ось і м'ясо подало голос», – пробурмотів. У ліфті, що ніс їх на горішню луку, він думав про Моллі. Вона, мабуть, уже в Стрейлайті. Полює на Рів'єру. На неї, можливо, полює Хідео – найімовірніше, ніндзя з Фінової історії – той, що приходив по співочу голову.

Він сперся лобом на чорний матовий пластик стінної панелі й заплющив очі. Кінцівки були немов дерев'яні, старі, зморшкуваті, набряклі від дощу.

По столиках під яскравими парасольками серед дерев розносили ланч. Ролан і Мішель грали свої ролі й щебетали французькою. П'єр

тримався позаду. Мішель тримала дуло пістолета біля Кейсових ребер, сховавши його під білою курткою, яку накинула на руку.

Перетинаючи луку, лавіруючи між столиків, він розмірковував, чи пристрелить вона його, якщо він зараз знепритомніє. Периферичний зір заростав чорним хутом. Він глянув угору на ладо-ачесонівську смугу й побачив величезного метелика, що граційно закладав віраж у голографічному небі.

Лука закінчувалася металевою огорожею над урвищем, дикі квіти танцювали на висхідному вітрі, що здіймався вгору з ущелини, з вулиці Дезидерата. Мішель відкинула з обличчя коротке темне волосся та на щось вказала П'єрові, промовивши кілька слів французькою. Її репліка звучала цілком щасливо. Кейс глянув, куди вона вказувала, і побачив білі спалахи казино, бірюзові прямокутники тисячі басейнів, тіла засмагальників, мов бронзові ієрогліфи, які втримувала на безкінечній увігнутій внутрішній поверхні Фрісайда мирна сила штучного тяжіння.

Вони дійшли вздовж огорожі до фігурної арки залізного мосту над вулицею Дезидерата. Мішель підштовхнула його стволом «Вальтера».

– Легше, я сьогодні ледве ворухуся.

Вони здолали трохи більше чверті мосту, коли їх атакував планер – його тихий електродвигун мовчав, аж доки вуглецевий пропелер не зрізав маківку П'єрового черепа.

На мить їх накрило тінню. Кейс відчув гарячі бризки крові на своїй шиї й потилиці, а тоді хтось збив його з ніг. Він перекотився на спину й побачив Мішель – та стояла навколішки й цілилася, тримаючи «Вальтер» обома руками. «Немає сенсу», – промайнуло в його на диво тверезій від шоку голові. Мішель намагалася збити планер. А тоді Кейс зірвався на біг. Озирнувся, коли добіг до дерев. Ролан наздоганяв його. Він бачив, як крихкий біплан ударився в залізне поруччя мосту, зім'явся, перевернувся через крило і змів дівчину вниз.

Ролан не озирався. Його обличчя скам'яніло, зблідло, зуби вишкірилися. Він тримав щось у руці.

Робот-садівник узявся за Ролана, коли той пробігав під деревом, біля якого тільки-но був Кейс. Він випав просто з підстриженої крони – чорно-жовта крабоподібна штука.

– Убив їх, – хрипів на бігу Кейс. – Психопат ти довбаний, убив їх усіх...

Малий потяг рушив тунелем зі швидкістю вісімдесят кілометрів на годину. Кейс не розплющував очей. Душ допоміг, але сніданок пішов горлом, коли він побачив на білих кахлях рожеві патьоки води, змішаної з П'єровою кров'ю.

Із наближенням до вузького кінця веретена тяжіння слабшало. Кейсів шлунок спазматично стискався.

Ерол чекав зі своїм скутером біля стикувального відсіку.

– Кейс, ман, у нас велика проблема. – Тихий голос було ледве чути в гарнітурі. Він натис підборіддям на регулятор гучності й глянув на лексановий візор Еролового скафандра.

– Нам треба на «Гарві», Ероле.

– Йо, ман. То залазь-пристібайся. Але стоїть на приколі наш «Гарві». Повернулася яхта, що приходила раніше. Зістикувалася намертво з «Гарві».

Тьюринги?

– Тобто – приходила раніше? – Кейс заліз у скутер і почав пристібатися.

– Японська яхта. Привозила пакунок...

Армітідж.

«Маркус Гарві» викликав у Кейсовій уяві переплетені образи ос і павуків. Крихітний буксир ніби прилип до глянцево-сірих коماشиних грудей уп'ятеро більшого судна. Плечі стикувальних гаків сяяли на тлі латаного корпусу «Гарві» у дивно прозорому вакуумі й жорсткому сонячному світлі. Блідий сітчастий трап виходив із яхти, огинав позміїному двигуни буксира й перекривав кормовий шлюз. У положенні суден Кейсові бачилося щось непристойне, але не сексуальне – радше пожиральницьке.

– А що Мелкам?

– Мелкам нормально. Тунелем ніхто не спускався. Пілот яхти говорив до нього, казав, розслабся, ман.

Коли вони облітали сірий корабель, Кейс побачив назву «ХАНГВА», написану великими чіткими білими літерами під хмарою японських ієрогліфів.

– Мені це не подобається, чувак. Думаю, може, час забирати звідси свої сраки так чи сяк.

– У Мелкама на думці те саме, ман, але «Гарві» зараз не полетить далеко.

Мелкам сипав скоромовкою в радіопередавач, коли Кейс зайшов через носовий шлюз і зняв шолом.

– Ерол полетів назад на «Розхитувач», – сказав він Мелкаму.

Той кивнув і далі шепотів щось у мікрофон. Кейс проліз над розлогим снопом дредів, що коливалися над головою пілота, і почав вибиратися зі скафандра. Мелкам заплющив очі, кивав у такт реплікам, які чув у навушниках із яскраво-червоними накладками, і зосереджено морщив лоба. На ньому були подерті джинси й стара зелена нейлонова куртка з відірваними рукавами. Кейс почепив червоний скафандр у речовий гамак і підтягнувся до свого місця в сітці.

– Глянь, що там привиди кажуть, ман, – сказав йому Мелкам. – Комп'ютер увесь час питає про тебе.

– А хто там у тій штуці?

– Той самий молодий японський ман, що й раніше. А тепер до нього приєднався ваш містер Армітідж, прибув із Фрісайда...

Кейс наліпив троди й увімкнувся.

– Діксі?

Матриця видала йому рожеві кулі Сиккімського сталеварного комбінату.

–Що це ти там за кашу заварив, малий? Обростаєш уже сенсаціями. «Хосаку» під'єднали до зведеного банку даних на кораблі твого боса. Понеслося. Оперативники Тьюринга на тебе вийшли?

– Так, але Мовчозим їх убив.

– Ну, це їх надовго не затримає. Там, звідки ці прийшли, ще багато. Скоро з'являться з підкріпленням. Зуб даю, їхні оператори вже злетілися на цей сектор мережі, мов мухи на гівно. А твій бос, Кейсе, каже, що пора. Каже запускатися, і негайно.

Кейс перейшов на координати Фрісайда.

– Ану пусти мене на сек...

Матриця розмилася й розшарувалася, коли Рівний виконав кілька хитрих стрибків зі швидкістю й точністю, що змусили Кейса зіщулитися від заздрощів.

– Встратися, Діксі...

– Встратися було, коли живий був. Зараз уже таке. Мамо, диви, як я вмію!

– А це воно, так? Великий зелений прямокутник зліва?

– Так точно. Ядро корпоративної бази даних «Тессье-Ешпул СА», і ту кригу наморозили двоє їхніх штучних друзів. Не гірше, ніж у військових, я б сказав. Така крига й пекло заморозить, кажу тобі, чорна, як могила, і слизька, як скло. Спалить тобі мізки, тільки глянеш на неї. Підійдемо ближче, і вона тобі маяків у сраку напхає по самі вуха, а ще дасть знати всім директорам Т-Е про твій розмір ноги і про те, скільки в тебе сантиметрів у трусах.

– Не так уже й хочеться, правда? У сенсі, вже тьюринги на хвості. Я думав, може, нам би з цього діла виписатися, поки не пізно. Я тебе заберу.

– Серйозно? Без бе? І не хочеш глянути, що вміє ця китайська програма?

– Ну, я... – Кейс тупо дивився на зелені стіни тессье-ешпулівської криги. – Знаєш, хрін з ним. Робимо набіг.

– Під'єднуй картридж.

– Чуєш, Мелкаме, – сказав Кейс, вимкнувшись, – я сидітиму в тродах довго, може, годин вісім підряд.

Мелкам знову куриє. Кабіна потонула в димі.

– Тож я не зможу в ніс ходити...

– Нічого, ман. – Зайонець зробив високе сальто вперед, порився в сітчастій торбі на блискавці й витягнув звідти стерильний бульбашковий пакет із прозорою трубкою й чимось іще.

Мелкам назвав той пристрій техаським катетером. Кейсові він геть не сподобався.

Зайонець підніс картридж до гнізда, зупинився на мить і ввів його до кінця.

– Так, – сказав Кейс, – працюємо. Слухай, Мелкаме, якщо щось піде аж надто не так, стисни мені ліве зап'ястя. Я відчую. Якщо ні – роби, що скаже «Хосака».

– Ага, ман. – Мелкам підкуриє черговий косяк.

– І ввімкни скруббер. Не хочу, щоби ця хрінь зв’язувалася з моїми нейромедіаторами. У мене й без того вбивчий бодун.

Мелкам вишкірився.

Кейс увімкнувся знов.

– Йоханий бабай, ти тільки глянь на це, – сказав Рівний.

Навколо них розгортався китайський вірус. Різнокольоровий серпанок, чії незліченні прозорі шари весь час ворушилися й рекомбінувалися. Мінливий, неймовірно великий, він височів над ними, затуляючи безодню.

– Здоровенний, гнида, – сказав Рівний.

– Гляну, як там Моллі, – сказав Кейс і перемкнувся на симстим.

Вільне падіння. Відчуття було таке, наче пірнаєш у кришталеву прозору воду. Моллі чи то піднімалася, чи то спускалася тунелем із жолобчастого місячного бетону. Щодва метри тунель освітлювали білі неонові кільця. Зв’язок був одностороннім. Він не міг говорити до неї. Перемкнувся.

– Що я тобі скажу, це в нас рідкісний паразит. Просто бомба. Ця хрінь тупо невидима. Винайняв на двадцять секунд той рожевий кубик, чотири стрибки зліва від Т-Е, щоби звідти глянути, який у нас вигляд. А ніякий! Нас там нема.

Кейс обшукав матрицю навколо тессьє-ешпулівської криги, знайшов рожеве утворення – шаблонну комерційну базу даних – і підсунувся до нього.

– Може, воно діряве.

– Може, але я сумніваюся. А от наш малюк військовий. І новий. Не реєструється. Якби нас зареєстрували, то сприйняли б як китайське розвідувальне вторгнення, але нас досі ніхто не розсекретив. Може, навіть люди зі Стрейлайту не помітили.

Кейс подивився на глуху стіну, що затуляла Стрейлайт.

– Ну, – сказав він, – це ж перевага, правда?

– Може. – Конструкт знову відчутно засміявся. Кейс зіщулився. – Я для тебе дещо накопав про нашого Квана версії одинадцять. Він справжній друг, доки ти над ним головний, – тримається чемно й завжди допоможе. Англійську непогано знає. Чув колись про повільні віруси?

– Ні.

– А я колись чув раз. Тоді їх тільки розробляли. Наш Кван саме такий. Не буриться, не врізається – радше взаємодіє з кригою настільки повільно, що вона цього не відчуває. Логіка на робочому кінці Квана, типу, налипає на логіку цільової криги, роз'їдає її, мутує сама, і її вже годі відрізнити від логіки криги. Коли ми всередині, запускаємо основні програми, вони циклічно змінюють логіку криги, заговорюють їй зуби. Стаємо її сіамським близнюком, доки вона це помітить і засмикається. – Рівний засміявся.

– Якби ж ти ще сьогодні не такий грайливий був, мужик. Мене твій сміх до спинного мозку пробирає.

– Шкода, – сказав Рівний. – Що за життя без сміху старому небіжчику?

Кейс клацнув перемикачем.

І провалився в металобрухт і запах пилу, долоні роз'їхалися, коли він упав ними на глянцевого папір. За спиною щось гучно повалилося на підлогу.

– Ти чого, – сказав Фін, – попустися трохи.

Кейс розпластався на купі пожовклих журналів, білі зуби фотомоделей звідусіль блискали на нього в сутінках «Метро Голографікс». Галактика мрійливих усмішок. Він лежав, доки серце трохи не заспокоїлося, вдихав запах старих журналів.

– Мовчозим, – промовив він.

– Ага, – сказав Фін десь із-за спини. – Шариш.

– Іди в сраку. – Кейс сів і заходився розтирати руки.

– Та нууу, – сказав Фін і виступив із ніші в стіні брухту й мотлоху.
– Так для тебе краще, малий.

Він витягнув «Партагас» із кишені пальта й підкурив одну. Запах кубинського тютюну заповнив приміщення.

– Хочеш, щоби я до тебе приходив у матриці в образі неопалимої купини? Ти там нічого не пропустиш. Година тут – це лише кілька секунд там.

– Ти не думав, може, мене нервує, коли ти приходиш перевдягнутий моїми знайомими? – Кейс підвівся, обтрушуючи бліду пилюку з чорних джинсів. Розвернувся, подивився на брудні вікна, зачинені двері на вулицю. – Що там? Нью-Йорк? Чи там усе закінчується?

– Ну, – сказав Фін, – це, типу, як те дерево, січеш? Падає в лісі, але навколо, можливо, немає нікого, хто це почув би.

Він показав Кейсові свої важкі жовті зуби й пихнув сигаретою.

– Можеш піти погуляти, як хочеш. Усе там. Принаймні частини всього, які ти хоч раз бачив. Це пам'ять, розумієш? Я відкачую її, сортую, закачую назад.

– У мене не така класна пам'ять, – відповів Кейс озируючись. Він подивився на свої долоні, перевернув їх. Спробував пригадати лінії на них, але не зміг.

– У всіх класна, – відповів Фін, кидаючи під ноги сигарету й розтираючи її підошвою, – але не всі можуть досягти до неї. Митці можуть здебільшого, якщо вони бодай чогось варті. Якби ти наклав цей конструкт на дійсність, на Фінову крамницю на краю Мангетена, то побачив би різницю, але не таку вже разючу, як думав. Пам'ять голографічна у твоєму випадку, – Фін потягнув себе за дрібне вухо. – А в моєму – ні.

– Тобто – голографічна? – Слово нагадало йому про Рів'єру.

– Голографічність – це найближче, що можна застосувати для представлення людської пам'яті, от і все. Але ви цього досі не зробили. Ви, люди.

Фін ступив уперед і відхилив свою обтічну голову, щоби роздивитися Кейса.

– Може, якби зробили, то мене не існувало б.

– А це як розуміти?

Фін знизав плечима. Його подерте твідове пальто було надто широким і не осіло назад, коли він опустил плечі.

– Я намагаюся допомогти тобі, Кейсе.

– Чому?

– Бо ти мені потрібен. – Знов показалися великі жовті зуби. – А я потрібен тобі.

– Брехня собача. Ти можеш мої думки читати, Фіне? – Він скривився. – Тобто – Мовчозиме?

– Думки не читають. Бачиш, ти досі тримаєшся за поняття, нав'язані тобі друкарством, а ти ж майже неписьменний. Я маю доступ до твоєї пам'яті, але це не те саме, що твої думки. – Він запустив руку в розкритий корпус старовинного телевізора й витягнув звідти срібно-чорну вакуумну трубку. – Бачиш оце? Частка мого ДНК, так би

мовити... – Він відкинув трубку в тінь, і Кейс почув, як вона тріснула й розсипалася. – Ви весь час будете моделі. Кам'яні кола. Собори. Духові органи. Арифмометри. Знаєш, я не уявляю, чому я тут зараз. Але якщо сьогоднішній набіг пройде вдало, це означатиме, що вам нарешті вдалося щось путнє.

– Поняття не маю, про що ти говориш.

– Це абстрактне «вам». Вам – вашому видові.

– Ти вбив тих тьюрингів.

Фін знизав плечима.

– Таки так, довелося. Дивно, що тобі не насрати: вони б тебе пристрелили й двічі не думали б. Хай там як, а сюди я тебе привів, бо нам треба про дещо поговорити. Пам'ятаєш оце? – У руці Фін тримав осине гніздо з Кейсового сну. Від запаху пального в закритому приміщенні ніде було сховатись. Кейс відступив назад до стіни мотлоху.

– Ага, то був я. Наклав голографічний спалах на вікно. Цей спогад я витягнув, коли тоді вперше вирубив тебе. Знаєш, чому це важливо?

Кейс похитав головою.

– Бо, – тут гніздо раптом зникло, – з усього, що тобі відомо, ця штука найбільше нагадує те, чим хочуть стати Тессье-Ешпули. Тільки в людській подобі. Стрейлайт – це майже гніздо, принаймні він мав слугувати гніздом. Гадаю, тобі мало б від цього полегшати.

– Полегшати?

– Якщо знатимеш, що вони таке. Ти мене вже якийсь час ненавидів до смерті. Це добре. Ненавидь натомість їх. Різниця ніякої.

– Слухай, – сказав Кейс, ступивши вперед, – вони в мій бік і не чхнули. А от ти... – Та розгніватися не виходило.

– То ненавидь Тессье-Ешпулів, вони мене створили. Та французька мала казала, що ти свій біологічний вид зраджуєш. Казала, я демон. – Фін вишкірився. – Та яка різниця. Тобі треба ненавидіти когось, доки все це не скінчиться. – Він відвернувся й пішов углиб. – Ходімо, трохи покажу тобі Стрейлайт, доки ти ще тут. – Він відхилив ковдру, зі шпарини потекло біле світло.

– Бляха, малий, не стій як засватаний.

Кейс пішов услід, розтираючи обличчя.

– Гаразд, – сказав Фін і схопив його за лікоть. Їх винесло повз заяложену ковдру в хмару пилу, крізь яку обоє випали в коридор

вільного падіння – циліндричний, із жолобчастого місячного бетону, перерізаного щодва метри білими неоновими кільцями.

– Господи, – промовив Кейс, падаючи.

– Це парадний вхід, – пояснив Фін під лопотіння твідового пальта. – Якби ми не були зараз у моєму конструкті, а вийшли з нього, коли вийшли з майстерні, то головний вхід був би насправді біля осі Фрісайда. Все це не дуже детальне, бо ти не пам'ятаєш. Хіба тільки цей уривок, ти його бачив очима Моллі...

Кейс спромігся випростатися, але його понесло штопором по спіралі.

– Зажди, я перемотаю, – сказав Фін.

Стіни розмилися. У голові паморочилося від шаленого руху вперед, зміни кольорів, стрімких поворотів вузькими коридорами. Здається, якоїсь миті вони пролетіли крізь кількаметрову стіну, мов крізь спалах чорної темряви.

– Усе, – сказав Фін. – Ми на місці.

Вони висіли посеред ідеально кубічної кімнати. Стіни й стеля обличковані квадратними панелями з темного дерева. Підлогу вкривав блискучий квадратний килим, орнамент повторював схему мікрочипа, ланцюги якого були намічені синьою та червоногарячою вовною. Точно в центрі кімнати, ідеально вписуючись у зображення чипа, стояв кубічний п'єдестал із матового білого скла.

– Вілла Стрейлайт, – мелодійно заспівав інкрустований пристрій на п'єдесталі, – виросла сама із себе й тримається сама на собі. Вона – хитромудра готична примха. Кожне приміщення у Стрейлайті має свою таємницю, є частиною безкінечної анфілади камер, з'єднаних переходами, сходовими клітинами – склепінчастими, мов нутрощі, де погляд щоразу впирається в зарізкі повороти, чіпляється за пишно оформлені ширми, порожні алькови й ніші...

– Це твір Три-Джейн, – пояснив Фін, витягаючи з кишені партагасину. – Написала, коли їй було дванадцять. На курс семіотики.

– Архітектори Фрісайда немало намучилися, щоби приховати істину: нутрощі веретена влаштовані за цілком банальною і точною логікою, якій підпорядковується вмеблювання готельного номера. Внутрішня поверхня корпусу Фрісайда безнадійно заросла буйними й розгалуженими утвореннями, форми яких перетікають одна в одну, переплітаються, зростаються в єдиний стовбур, що веде до

надщільного мікросхемного ядра – до корпоративного серця нашого клану, до кремнієвого циліндра, проточеного вузькими технічними тунелями, іноді завширшки лишень із долоню. У тих тунелях юрмляться блискучі краби, у тих тунелях рояться дрони, що вичікують на найменшу ознаку мікромеханічного розладу чи саботажу.

– Це її ти бачив у ресторані, – нагадав Фін.

– У часовому масштабі орбітального архіпелагу, – вела далі голова, – наш рід давній, і щільна звивистість нашого житла свідчить про наш вік. Та свідчить вона не тільки про це. Стрейлайт як знакова система звертається до метафори відсторонення, закутості, заперечення осяйної всебічної безодні поза обшивкою веретена.

Тессье та Ешпули піднялися гравітаційним колодязем, аби зрозуміти врешті, що космос збурює в них відразу. Вони збудували Фрісайд, аби припасти до фінансових потоків нових орбітальних островів. Разом зі збагаченням посилювалася їхня ексцентричність, тож вони розпочали роботу, що мала на меті розширення Стрейлайту. Ми замурувалися власними багатствами, вростали самі в себе, творили свій безшовний всесвіт, що складався би тільки з нас самих. Вілла Стрейлайт не знає неба, записаного чи живого. У кремнієвому серці вілли є крихітна кімната, єдине прямокутне приміщення в усій споруді. У ній на простому скляному п'єдесталі стоїть платиновий бюст, прикрашений перетинчастою емаллю, лазуритом і перлами. Його очі-самоцвіти виточені зі штучного рубіна, вийнятого з ілюмінатора судна, яке винесло на орбіту першу Тессье та повернулося по першого Ешпула...

Голова замовкла.

– І? – запитав Кейс у неї, наче справді сподівався на відповідь.

– Це все, що вона написала, – сказав Фін. – Не закінчила. Мала була. Ця штука – ритуальний термінал, так би мовити. Треба, щоб сюди вчасно прийшла Моллі з потрібними словами. Така от замануха. Можете з Рівним хоч наскрізь ту кригу пробурити китайським вірусом, але сенсу в цьому нуль, доки та штука не почує чарівного слова.

– То яке це слово?

– Не знаю. Можна сказати, що сама моя природа полягає в незнанні цього слова, бо я *не можу* його знати. Я той, хто не відає слова. Якби ти знав, малий, і сказав його мені, я би однак не міг його знати. Таким уже мене створили. Хтось інший має дізнатися його й

принести сюди, точно коли ви з Рівним прорветесь крізь кригу й виведете з ладу ядра їхніх баз даних.

– Що тоді станеться?

– Я не існуватиму після того. Мене не стане.

– На це я згоден, – сказав Кейс.

– Та ясно. Але ти пильнуй свій зад, Кейсе. Моя, е-е-ем, інша звивина, здається, полює на нас. Ще одна неопалима купина надто схожа на першу. Та й Армітідж потроху з'їжджає.

– А це як розуміти?

Але оббита деревом кімната зібгалася вздовж борозен, прокладених під неможливими кутами, й відлетіла в кіберпросторове ніщо паперовим журавликом.

15_

– **Хочеш мій рекорд побити**, синку? – запитався Рівний. Знову смерть мозку, п'ять секунд.

– Ану чекай, – відповів Кейс і перемкнувся на симстим. Моллі сиділа навпочіпки в темряві, спершись долонями на грубий бетон.

КЕЙС КЕЙС КЕЙС КЕЙС. Літери й цифри його імені запульсували на цифровому дисплеї її лінз – Мовчозим попереджав її про присутність Кейса.

– Класно, – сказала вона. Відхилилася на п'яти, потерла долоні одна об одну, хруснула пальцями. – Де тебе носило?

ЧАС МОЛЛІ ЧАС НЕ ЖДЕ.

Вона натиснула язиком на нижні передні зуби. Один трохи ворухнувся – ввімкнув світлові мікропідсилювачі. Рух поодиноких фотонів у темряві вони конвертували в електронний пульс. Бетон навколо зробився примарно-блідим і зернистим.

– Гаразд, солоденький. Тепер трохи пограємося.

Її схованка виявилась якимось технічним тунелем. Моллі вибралася з нього, відчинивши фігурну вентиляційну решітку з окисленої міді. Він частково бачив її руки й зрозумів, що вона знову в міметичному комбінезоні. Під ним відчувалася знайома тіснота тонкої шкіри штанів. Під пахвою в неї щось було – у кобурі чи на перев'язі.

Вона підвелася, розстегнула комбінезон і торкнулася картатого пластмасового руків'я голкостріла.

– Чуєш, Кейсе, – ледь прошепотіла Моллі. – Ти слухаєш? Розповім тобі дещо... Був у мене хлопець колись. Ти мені трохи схожий на нього... – Вона роззирнулася, ретельно оглянула коридор. – Звали його Джонні.

Низький склепінчастий коридор був з обох боків заставлений десятками музейних стендів – старовинних на вигляд ящиків із коричневого дерева зі скляними вітринами. На тлі природних вигинів коридорних стін вони виглядали незграбно, так наче їх принесли й розставили в рядок задля якоїсь забутої мети. Щодесьять метрів коридор освітлювали білі кулясті бра на блідих мідних кріпленнях. Підлога була нерівна, і коли Моллі рушила коридором, Кейс побачив, що знизу кількома шарами абияк розкидано сотні невеликих різномасних підстилок. Подекуди вони лежали в шість шарів, і підлога через це була м'яка, мов плетена вручну вовняна клаптикова ковдра.

Моллі майже не звертала уваги на шухляди та їхній вміст, і це його дратувало. Доводилося вдовольнятися її байдужими поглядами, які вихоплювали то уламки керамічного посуду, то старовинну зброю, то якусь штуку, так щільно забиту іржавими цвяхами, що її годі було розпізнати, то зітлілі клапті гобеленів...

– Розумієш, мій Джонні був розумничок, реально талановитий пацан. Починав сховом на Меморі-лейн, у голову поставив купу чипів, де клієнти ховали дані. Коли ми познайомилися, йому впав на хвіст як, і я порішила того найманця. Не технікою взяла, просто пощастило, та все-таки порішила. І відтоді ми з Джонні були солодка парочка, Кейсе. – Вона ледве ворушила губами. Він відчував, як вона вимовляє слова, голосно говорити не було потреби. – Винайняли сквід, аби розпізнати сліди всього, що бувало в голові Джонні. Він записав отримані дані й почав розкручувати на бабло вибрану клієнтуру. Давню клієнтуру. А я була при ньому колектором, бойовиком, охоронцем. Реально щаслива була тоді. Ти, Кейсе, був колись щасливий? Джонні був моїм хлопчиком. Працювали з ним разом. Як напарники. Зустріла його десь через два місяці після того, як пішла з лялькового борделю.

Вона зупинилася, підкралася до різкого повороту й рушила далі. Полірованих музейних стендів побільшало. Їхній колір нагадував Кейсові тарганячі крила.

– Солодка парочка, ішли нога в ногу. Так, наче ніхто нас не зачепить. Я б не дозволила. Певно, якудза про Джонні так і не забули. Бо я вбила їхнього найманця. Бо Джонні їх попалив. А яки – вони такі, що можуть собі дозволити діяти поволі, мов равлики срані, вони повзтимуть за тобою роками. Дозволять усе життя прожити, аби тільки тобі було більше втрачати, коли прийдуть поквитатися. Терплячі, мов павуки. Такий у них павучий дзен.

А я тоді не знала про це. А коли й знала, то вважала, що нас це не стосуватиметься. Коли молодий, віриш у свою винятковість. Я була молода. Потім вони повернулися – ми саме прикидали, чи достатньо заробили, аби відійти від справ і, може, поїхати десь у Європу. Ми обоє не дуже-то й знали, що там робити, якщо не працювати. Але ми жирували, мали рахунки в швейцарських орбітальних банках і свій дім, де повно іграшок та меблів. Такі штуки розслабляють.

Перший, хто прийшов від них, був гарячий хлопець. Я таких рефлексів зроду не бачила, імпланти висококласні, стильний, як сто місцевих чортів. А от другий – він був, не знаю, мов монах. Клонований. Убивця з кам'яним серцем із горішніх келій. Він ніс у собі смерть, а тиша його хмарою оточувала... – Моллі замовкла, коли коридор розділився на дві сходові клітки. Вона обрала ліву.

– Якось, коли я була геть мала, ми сквотилися по закинутих будинках. То було на березі Гудзону, і там щури були такі... Здоровенні, чувак. Хімія їх такими зробила. Завбільшки з мене малу. І от один такий шарудів під нашою підлогою. Тож на світанку хтось привів того старого – шви на щоках, очі геть червоні. Мав при собі змащений шкіряний згорток, такий, у яких інструменти тримають, щоби не іржавіли. Розгорнув його, витягнув свій допотопний револьвер і три набой. Зарядив один і пішов гуляти будинком, а ми попід стіни попритискалися.

Так він собі ходив, туди-назад. Руки склав на грудях, голову опустив, наче й про револьвер свій забув. Вислухав щура. Ми геть затихли. Старий робить крок – щур посувається. Щур посувається – він робить ще один крок. Так він годину ходив, а тоді наче згадав про пістолет. Навів його на підлогу, всміхнувся й натиснув на гачок. Загорнув револьвер і пішов собі.

Потім я залізла туди подивитися. У щура була дірка між очей. – Вона роздивлялася запечатані двері вздовж стіни. – Другий, хто

прийшов по Джонні, був, як той старий. Ще не старий, але манера така сама. Така сама манера вбивати.

Коридор розширювався. Море багатих килимів розлилося під величезною свічковою люстрою, найнижча кришталева підвіска якої майже торкалася підлоги. Кришталь дзенькнув, коли Моллі увійшла до зали. **ТРЕТІ ДВЕРІ ЗЛІВА**, – заблимала підказка.

Вона повернула ліворуч, обходячи перевернуте кришталеве дерево.

– Я бачила його тільки раз. Коли поверталася додому. Він саме виходив. Ми мешкали в колишньому фабричному корпусі, сусіди – переважно початківці з «Сенс-Нету» чи типу того. Система безпеки була непогана, та я дошліфувала її так, щоби й тарган не проліз. Я знала, що Джонні вдома. Але той маленький дядечко привернув мою увагу, коли виходив. Ні слова не сказав. Ми просто глянули одне на одного, і я все зрозуміла. Простий такий дядечко, у простому одязі, жодної пихи, скромний. Глянув на мене й сів на велорикшу. Я все розуміла. Піднялася нагору, і Джонні там сидів у кріслі біля вікна, трохи відкривши рота, наче саме хотів щось сказати.

Двері перед нею були старі, вирізані з масиву тайського тика, і виглядали так, наче їх розпиляли навпіл, аби прилаштувати до низького одвірка. Під вирізьбленим силуетом дракона виднівся примітивний механічний замок зі сталевією накладкою. Моллі витягнула з внутрішньої кишені невеликий чорний замшевий згорток і обрала тонку, як голка, відмичку.

– Відтоді мені якось не дуже траплялися люди, на яких було б не начхати.

Вона засунула відмичку в замок і якийсь час мовчки длубалася в ньому, закусивши нижню губу. Здавалося, вона покладається тільки на руки: її очі розфокусувалися, світле різьблене дерево дверей розмилося. Кейс прислухався до тиші в залі, яку порушував лише тихий дзвін люстри. Свічки? У Стрейлайті все було якесь схиблене. Він пригадав розповіді Кат про ставки й латаття, пишні слова Три-Джейн, проспівані механічною головою. Це місце вросло саме в себе. Стрейлайт трохи пахнув цвіллю, трохи парфумами, мов церква. Де всі Тессье-Ешпули? Він розраховував, що побачить чисте й упорядковане гніздо, у якому гуде дисциплінований рій, та Моллі ніхто не трапився. Від її монологу стало ніяково. Вона вперше розповіла про себе так

багато. Окрім історії в бордельній кабінці, жодна з розповідей не натякала на існування в неї якогось минулого.

Вона заплющила очі, і щось клацнуло, та Кейс радше відчув це, ніж почув. Він пригадав магнітні замки в ляльковому борделі. Двері відчинилися перед ним, хоча в нього був не той чип. Це Мовчозим втрутився в роботу замка – так само, як було з тим дроном і роботом-садівником. Замкова система борделю підпорядковувалася системі безпеки Фрісайда. А простий механічний замок справді був для штучного проблемою – він потребував допомоги дрона чи людини. Моллі розплющила очі, поклала відмичку в згорток, охайно склала його та заховала в кишеню.

– Гадаю, ти трохи такий, як він, – сказала вона. – Народжений бігти. Здається мені, що в Тібі ти, по суті, робив те саме, що робив би будь-де, тільки в дуже спрощеному варіанті. Невдачі – вони такі, іноді повертають тебе до основ. – Вона підвелася, потягнулася, обтрусилася. – Знаєш, мені здається, що Тессье-Ешпули послали по Джиммі – по хлопця, який украв голову, такого ж убивцю, як по Джонні послали яки. – Вона витягнула голкостріл із кобури й перевела ствол в автоматичний режим.

Кейса вразила огидність дверей, коли Моллі потягнулася до них. Не самих дверей – вони прекрасні чи, можливо, колись були частиною чогось прекраснішого, – а, власне, того, як їх розпиляли, щоби втиснути в прохід. Навіть форма була невдала – прямокутник у вигинах гладенького полірованого бетону. Вони привезли все це, подумав він, а тоді змушували триматися купи. Та воно не трималося. Ці двері були такі самі, як неоковирні шухлядки, як кришталеве дерево. Тоді він пригадав твір Три-Джейн і уявив, як усі ці речі пхали колодязем нагору, щоби втілити якийсь генеральний план, якусь мрію, давно забуту в постійному нав'язливому намаганні заповнити простір, відтворити якийсь родинний образ самих себе. Він пригадав розламане гніздо, безоких створінь, що кишіли в ньому...

Моллі взялася за одну з передніх ніг різьбленого дракона, і двері легко відчинилися. Кімната за ними була тісна, захаращена, схожа радше на комору. Вздовж вигнутої стіни стояв ряд сталевих шухляд для інструментів. Світло ввімкнулося автоматично. Вона зачинила за собою двері й пішла до шухляд.

ТРЕТЯ ЗЛІВА, – заблимав оптичний чип. Мовчозим перебив її годинник. **П'ЯТА ЗГОРИ**. Та вона спочатку відчинила верхню шухляду. Просто мілка таця. Порожня. Друга також була порожня. У третій, глибшій, лежали тьмяні зернята припою та дрібна штука, схожа на фалангу людського пальця. У четвертій шухляді була набрякла від води застаріла інструкція французькою і японською. У п'ятій, за важкою армованою рукавицею від скафандра, Моллі знайшла ключ. Він нагадував тьмяну мідну монету з порожнистою трубкою, привареною з одного боку. Моллі повільно перевернула його, і Кейс побачив усередині трубки штифти й фланці. На одному боці монети було висічено літери ЧАББ. На іншому не було нічого.

– Він розповів мені, – сказала вона. – Мовчозим. Як вичікував довгі роки. Не мав жодної влади тоді, давно, але в нього був доступ до системи безпеки й життєзабезпечення, аби слідкувати, що де лежить, як речі змінюють місце, куди їх носять. Він бачив, що хтось загубив цей ключ двадцять років тому, і якимось спромігся змусити когось заховати цей ключ тут. А тоді вбив його, хлопчика, що приніс ключ сюди. Малому було вісім. – Вона стиснула ключ між пальців. – Щоби ніхто не знайшов. – Вона витягнула чорний нейлоновий шнурок із черевної кишені комбінезона і протягнула його крізь отвір над написом ЧАББ. Зав'язала й повісила на шию. – Вони весь час роздрочували його своєю старомодністю, так він розповідав, усіма цими претензіями на дев'ятнадцяте століття. Він був точно як Фін на тому екрані в ляльковому стійлі. Я би повірила, що це справді Фін, якби була менш обережною. – Її оптичний чип висвічував час, зелені цифри й літери накладалися на сірі шафки. – Казав, що коли б вони стали тими, ким хотіли стати, він би вже давно пішов від них. Та вони не стали. Облажались. Збоченці, як Три-Джейн. Так він назвав її, але сказав це так, наче вона йому подобається.

Вона розвернулася, відчинила двері й вийшла, погладжуючи картате руків'я голкостріла під пахвою. Кейс перемкнувся.

Програма серії «Кван» версії одинадцять розросталася.

– Діксі, як гадаєш, воно працюватиме?

– Чи саре ведмідь у лісі? – Рівний переніс їх обох угору над рухливими веселковими ярусами. У ядрі китайської програми з'явилася темна зав'язь. Щільність даних перевищувала роздільні

можливості матриці й породжувала образи, подібні до галюцинацій. Примарні калейдоскопічні багатокутники стискалися концентричними колами навколо срібно-чорної фокальної точки. Кейс спостерігав за зловісними символами з дитинства, що виринали на прозорих площинах, – свастиками, черепами, кістками, змійними очима гральних костей. Коли він дивився просто на ту центральну точку, вона втрачала контури. Він пробував разів десять, перш ніж упіймав її периферичним зором – по-акулячому чорну, блискучу, мов обсидіан. Темні дзеркала її боків відбивали далекі бліді вогні, що не мали стосунку до матриці навколо.

– Це його жало, – пояснив конструктор. – Коли Кван наляже пузом на корпоративні ядра Тессье-Ешпулів, ми проведемо цю штуку в середину.

– Ти був правий, Дікс. Є якийсь ручний запобіжник, закладений на апаратному рівні, який тримає Мовчозима під контролем. Наскільки він узагалі може бути під контролем, – додав Кейс.

– Він, – передражнив конструктор. – Він. Ти диви. Воно неживе, кажу тобі.

– Це код. Якесь слово, він казав. Хтось має промовити його перед хитромудрим терміналом у певній кімнаті, коли ми розберемося з тим, що чекає нас під кригою.

– Що ж, часу в тебе вагон, малий, – сказав Рівний. – Наш Кван працює як мокре горить, але таки працює.

Кейс вимкнувся.

І виринув просто в Мелкамів пильний погляд.

– Ти там був скількись часу мертвий, ман.

– Буває, – відповів він. – Уже звикаю до цього.

– Ти ведеш справи з темрявою, ман.

– Схоже, доведеться їсти що дають.

– Джа тебе любить, Кейсе, – сказав Мелкам і відвернувся до свого радіо. Кейс подивився на заплутані дреди, на мотузки м'язів темних рук.

Увімкнувся.

І перемкнувся.

Моллі трюхикала коридором, що міг бути продовженням того, яким вона йшла раніше. Засклені стенди зникли, і Кейс вирішив, що вони з Моллі, певно, наближаються до кінця веретена, бо сила тяжіння слабшала. Невдовзі вона вже легко перестрибувала з одного килимкового горбка на інший. У нозі чувся слабкий больовий пульс.

Раптом коридор звузився, загнувся, роздвоївся. Вона пішла правим і почала підйом химерно крутими сходами. У нозі з'явився гострий біль. Зібрані жмутом дроти й кабелі обплутували стелю сходової клітки, мов мічені кольором нервові відростки. Стіни вкриті вологими плямами.

Вона дійшла до трикутного майданчика, зупинилася, розтираючи ногу. Нові вузькі коридори, стіни завішані килимами. Коридори розходилися в трьох напрямках. **ЛІВОРУЧ.** Вона пересмикнула плечима.

– Дай розглянутися, гаразд?

ЛІВОРУЧ.

– Розслабся. Час є. – Вона рушила коридором, що вів праворуч.

СТОП.

НАЗАД.

НЕБЕЗПЕКА.

Вона вагалася. Із напівпрочинених дубових дверей у дальньому кінці коридора чувся голос, гучний і нерозбірливий, як буває у п'яниць. Кейс подумав, що це могла бути французька, та голос був надто нечітким. Моллі зробила крок, іще один, потягнулася під пахву й торкнулася руків'я голкостріла. Ступила в поле нейропідбивача. У її вухах задзвенів дедалі гучніший тонкий звук. Він нагадав Кейсові звук її голкостріла. Моллі кинулася вперед, та її рельєфні м'язи розслаблено обвисли, і вона вдарилася лобом у двері. Крутнулася, перекинулася на спину, зір розфокусувався, дихання перебилося.

– Це що, – почувся п'яний голос, – маскарадний костюм?

Тремтлива рука сунулася під комбінезон, знайшла й витягла голкостріл.

– Заходь, дитино. Нуж бо.

Вона повільно підвелася, не випускаючи з фокуса чорний автоматичний пістолет. Чоловікова рука тепер трималася досить упевнено. Здавалося, між її горлом і стволом тягнулася туга невидима струна.

Він був старий, дуже високий, і риси його обличчя нагадали риси дівчини, яку Кейс бачив мигцем у «Вантьєм сьєкль». На старому був важкий темно-вишневий халат зі стебнованими широкими манжетами й відкотистим коміром. На одній нозі він мав чорний оксамитовий капець із вишитою на підйомі золотою лисячою головою. Інша нога була боса. Він рукою запросив її увійти.

— Помалу, дороженька.

Кімната, дуже велика та захаращена найрізноманітнішими речами, сукупність яких була Кейсові геть незрозуміла. Він побачив стійку зі старомодними сонівськими моніторами, широке мідне ліжко, закидане овечими шкурами й подушками, шитими, як йому здалося, з таких самих килимів, що ними були встелені коридори. Моллін погляд смикнувся від великої розважальної консолі «Телефункен» до полиць із антикварними музичними дисками в хрустких прозорих пластикових футлярах, а тоді — до широкого робочого стола, заваленого шматками кремнієвих плат. Кейс помітив кіберпросторову деку й троди, але вона на них погляду не спинила.

— Мені було б звичніше вбити тебе зараз, — сказав старий. Кейс відчув, як Моллі напружилася, готуючись рушити. — Та сьогодні я собі дозволю більше, ніж завжди. Як тебе звати?

— Моллі.

— Моллі. А я Ешпул.

Він осів назад у здоровенне, оббите зморшкуватою шкірою м'яке крісло на квадратних хромованих ніжках, але прицілу не збив. Поклав її голкостріл на мідний столик біля ліжка, перекинувши пластиковий бутлик із червоними таблетками. Столик був щільно завалений бутликами, пляшками з алкоголем, м'якими пластиковими пакунками, з яких сипалися білі порошки. Кейс помітив старомодний скляний шприц і просту сталеву ложку.

— Як ти плачеш, Моллі? Бачу, очі в тебе замуровані за склом. Просто цікаво.

Його повіки були червоні, лоб блищав від поту. Він був дуже блідий. «Хворий, — вирішив Кейс. — Чи наркоман».

— Та я не плачу майже.

— Але як би ти плакала, якби хтось довів тебе до сліз?

— Я плююся, — відповіла вона, — протоки вивели мені в рот.

– Тоді ти, така юна, вже засвоїла важливий урок. – Він поклав руку з пістолетом на коліно й навмання взяв зі столика поряд пляшку, не обираючи з-поміж півдесятка видів алкоголю. Випив. То був бренд. Цівка напою стікала з кутка його рота. – Зі слізьми тільки так і треба. – Він відпив знов. – Я сьогодні зайнятий, Моллі. Я все це будував, а тепер я зайнятий. Помиранням.

– Можу піти, як прийшла, – сказала вона.

Він засміявся високо й хрипко.

– Ти перериваєш моє самогубство й просиш дозволу просто так піти геть. Серйозно, ти дивовижна. Злодійка.

– Це моя срака, бос, і, крім неї, я не маю нічого. Просто хочу піти звідси цілою.

– Ти дуже невихована дівчина. Самогубства тут заведено чинити з дотриманням певного етикету. Саме ним я зараз зайнятий, зрозумій. Але, можливо, я прихоплю й тебе із собою сьогодні в пекло... Це буде дуже по-єгипетськи. – Він знову відпив. – Що ж, ходи сюди. – Він простягнув їй пляшку тремтячою рукою. – Пий.

Моллі похитала головою.

– Воно не отруєне, – сказав Ешпул, але пляшку повернув на стіл. – Сідай. Сідай на підлогу. Поговоримо.

– Про що? – Вона сіла. Кейс відчув, як під її нігтями зовсім легенько ворухнулися леза.

– Про все, що заманеться. Мені заманеться. Це моя вечірка. Мене розбудили корпоративні ядра. Двадцять годин тому. Щось відбувається, сказали вони, і я потрібен. Це ти те щось, Моллі? Звісно, вони не для того будили мене, щоби я дав тобі раду. Щось іще... та я, бачиш, сновидів. Тридцять років. Тебе на світі не було, коли я востаннє лягав спати. Нам казали, що снів у холоді не буде. Казали, що ми й холоду не відчуємо. Божевільня, Моллі. Брехня. Звісно, я сновидів. Холод проводив крізь себе зовнішній світ, от у чому штука. Проводив ніч, від якої я хотів заховатися, коли все це будував. Одненька крапля, зернинка ночі висипалася в мене, приваблена холодом... А за нею й інші – заповнили мою голову, як дощ заливає порожній басейн. Образи болотяні. Я пам'ятаю. Басейни були теракотові, няньки всі хромовані, їхні ноги виблискували в саду, коли сонце сідало... Я старий, Моллі. Мені понад двісті років, якщо рахувати холод. Холод. –

Ствол пістолета раптом смикнувся вгору, затремтів. Сухожилля в її стегнах були тугі, мов дроти.

– Так можна й морозні опіки заробити, – сказала вона обережно.

– Тут нічому напекти, – відповів він нетерпляче й опустив пістолет. Його рухи млявішали. Він куняв. Із видимим зусиллям тримав голову прямо. – Нічому напекти. Тепер я пригадав. Ядра повідомили, що наші інтелекти показалися. А ми виклали за них мільярди, тоді, давно. Тоді, коли про штучні інтелекти не заведено було говорити. Я сказав ядрам, що подбаю про це. Незручно це все зараз, бо Вісім-Жан у Мельбурні й за старшу тільки наша солоденька Три-Джейн. Або, навпаки, дуже зручно. Як гадаєш, Моллі? – Він знов підвів пістолет. – У віллі Стрейлайт зараз справді коїться щось дивне.

– Бос, ви знаєте про Мовчозима?

– Ім'я. Так. Щоби викликати його, мов духа. Князь темряви, не інакше. Свого часу, моя люба Моллі, я знав не одного князя. Та й княгинь знав чимало. Та що там, якимось я запізнався з королевою Іспанії в цьому-таки ліжку... Але мене несе. – Він мокро закашлявся, дуло пістолета смикалося у такт спазмам. Сплюнував на килим біля власної босої ноги. – Як мене несе. Крізь холод. Але скоро це скінчиться. Я наказав розморозити одну з Джейн, коли прокинувся. Так дивно раз на кілька десятиліть лежати поряд із кимось, хто юридично вважається твоєю донькою. – Його погляд метнувся повз Моллі до стійки з моніторами, які нічого не показували. Їй здалося, що він тремтить. – Очі Марі-Франс, – пояснив він тихо і всміхнувся. – Ми робимо так, щоби мозок розвинув алергію на деякі власні нейромедіатори, і таким чином дістаємо особливу добре контрольовану симуляцію аутизму. – Його голова відхилилася набік, він її вирівняв. – Розумію, що цей ефект нині значно простіше отримати за допомогою імплантованого мікрочипа.

Пістолет випав із його руки, підскочив на килимі.

– Сни виростають, мов повільна крига, – сказав він. Його обличчя посиніло. Голова відкинулася на м'яку шкіру крісла, і він захропів. Підвівшись, вона забрала пістолет Ешпула собі. Обшукала кімнату, тримаючи його напоготові.

Біля ліжка купою лежала велика ковдра чи шаль – у широкій калюжі застиглої крові, густої й блискучої на тлі візерунчастих килимів. Відкинувши кут ковдри, Моллі побачила дівоче тіло. Білі

закривавлені лопатки. Горло перерізане. Трикутний клинок, схожий на шкребок, блищав у темній калюжі поряд із тілом. Моллі сіла навколішки – обережно, щоби не забруднитися в крові, – і повернула до світла обличчя вбитої. Те саме обличчя, яке Кейс бачив у ресторані.

Щось клацнуло – глибоко, у самому центрі дійсності, – і світ завмер. Молліна трансляція застигла в стоп-кадрі: її пальці на щоці дівчини. Стоп-кадр тримався три секунди, а тоді мертве обличчя змінилося – стало обличчям Лінди Лі.

Клацнуло ще раз, і кімната розмилася. Моллі стояла й дивилася вниз на золотавий лазерний диск поряд із малою консоллю на мармуровій стільниці приліжкового столика. Від консолі, мов повідок, тягнулася стрічка оптоволокна, яка закінчувалась у гнізді внизу тонкої дівочої шиї.

– Тепер тільки попадись мені, мудило, – промовив Кейс і відчув, як його губи ворухнуться десь дуже далеко. Він знав, що Мовчозим утрутився в трансляцію. Моллі не бачила, як на мить обличчя дівчини розпливлося, мов кільце диму, і перетворилося на Ліндину смертну маску.

Моллі розвернулася. Перетнула кімнату, підійшла до Ешпулового крісла. Він дихав повільно й нерівно. Вона глянула на звалище ліків, пляшок і наркотиків. Поклала його пістолет, узяла свій голкостріл, перевела його в одиночний режим і дуже старанно поцілила отруєною голкою в його ліве заплющене око. Він раз смикнувся, дихання обірвалося на півподиху. Друге око, каре й безвиразне, поволі розплющилося. Коли Моллі розвернулася й вийшла з кімнати, воно лишалося розплющеним.

16_

– Тут ваш головний на лінії, – повідомив Рівний. – Вийшов на зв'язок із другої «Хосаки», що на тому великому кораблі, який нам на шию сів. На «Ханіві».

– Знаю, – промовив Кейс байдуже. – Бачив його.

Білий світловий ромб перемістився на передній план, сховавши за собою тессьє-ешпулівську кригу. У ромбі показалося спокійне, цілком

зосереджене й повністю божевільне обличчя Армітіджа. Очі безвиразні, мов гудзики. Армітідж моргнув. Вступився в співрозмовника.

– Мовчозим і про ваших тьюрингів подбав, я так бачу? Точно так, як і про моїх, – сказав йому Кейс.

Армітідж мовчав. Кейс поборов несподіване бажання відвести очі, уникнути напруженого погляду.

– Армітідже, ви в нормі?

– Кейсе... – І на мить йому здалося, що за блакитними скляними очима щось ворухнулося. – Ти ж бачив Мовчозима, так? У матриці.

Кейс кивнув. Камера на корпусі «Хосаки» передасть його жест на Армітіджів монітор. Він уявив, як Мелкам, що не чує голосів Армітіджа чи конструкта, сприймає його ніби в трансі промовлені репліки.

– Кейсе... – Армітідж ширше розплющив очі й нахилився до монітора. – Яким ти його бачиш?

– Схожим на високороздільний симстим-конструкт.

– Але чий?

– Минулого разу – Фінів... Доти – конструкт сутенера, на якого я...

– Не генерала Герлінга?

– Якого генерала?

Але білий ромб спорожнів.

Кейс звернувся до конструкта:

– Перемотай це, хай «Хосака» зробить пошук.

І перемкнувся.

Ракурс його спантеличив. Моллі сиділа навпочіпки між двох сталевих балок на висоті близько двадцяти метрів над широким майданчиком із плямистого полірованого бетону. Приміщення слугувало чи то ангаром, чи то службовим відсіком. Кейс розгледів три менші за «Гарві» кораблі – усі на різних стадіях ремонту. Хтось говорив японською. Чоловік в оранжевому комбінезоні вийшов із опуклої кабіни й став поряд із поршнепривідною й моторошно антропоморфною рукою ремонтувального корабля. Ввів щось на портативній консолі й почухав бік. У полі зору з'явився подібний до вагонетки червоний дрон на надувних шинах.

К Е Й С – замиготів Моллін зоровий чип.

– Здоров, – сказала вона. – Чекаю на інструкції.

Вона опустила на п'ятки. Холоші й рукави її комбінезона набули того ж синювато-сірого кольору, що й фарба на балках. Стегно боліло – тепер одноманітно й гостро.

– Треба було ще раз завітати до Чіна, – пробурмотіла вона.

Тихенько поклацуючи, балкою на рівні її плеча з тіні вийшов якийсь пристрій. Він зупинився, з боку в бік похитав круглим тулубом на довгих павучих ніжках, випустив мікросекундний розсіяний лазерний спалах і завмер. Це був браунівський мікродрон. У Кейса колись був такий самий – безглузда іграшка входила до партії товару, придбаного в клівлендських скупників краденої електроніки. Виглядав він, мов стилізований матово-чорний косарик. На черевці завбільшки з бейсбольний м'яч запульсував червоний світлодіод.

– Гаразд, – сказала Моллі, – зрозуміла.

Вона підвелася, перенісши вагу на здорову ногу, й подивилася на дрона, що саме рушив у зворотному напрямку. Він методично прокладав собі курс поперек балки в темряву. Моллі розвернулася та ще раз оглянула приміщення. Чоловік, що доти був у оранжевому комбінезоні, задраював перед білого скафандра. Вона зачекала, доки він одягне й задраїть шолом, візьме консоль і повернеться в кабінку ремонтувального корабля. Заскиглили двигуни, і корабель плавно вийшов із зони видимості разом із круглою десятиметровою платформою, що потопала в різкому світлі дугових ламп. Червоний дрон терпляче чекав на краю отвору, який лишила по собі ліфтова платформа.

Тоді вона рушила за дроном, прокладаючи собі шлях між зварених сталевих опор. Дрон рівномірно маячив світлодіодом: вказував їй дорогу.

– Ти як там, Кейсе? Знов на «Гарві» з Мелкамом? Звісно. І під'єднався до мене. Знаєш, мені це подобається. Я ж увесь час говорила сама до себе подумки, коли справи йшли не дуже. Вдавала, що в мене є друг, хтось вартий довіри, і я розповідаю йому, що насправді думаю, як насправді відчуваюся, і тоді уявляла, що він би на це відповів, і так далі, доки все не зроблю. Коли ти зі мною, я десь так само відчуваюся. Та ситуація з Ешпулом... – Вона закусила нижню губу, обходячи опору, не спускаючи з дрона очей. – Я чекала на щось,

може, нормальніше, розумієш? У тому сенсі, що тут усі подуріли нахрін, наче їм вогняні знаки хтось транслює просто в голову на лобову кістку, чи що. Виглядає все це стрьомно і пахне стрьомно...

Дрон підіймався до вузького темного отвору майже непомітною драбиною з півкруглих скоб.

— І доки я в сповідальному настрої... Знаєш, малий, маю зізнатися, що я не надто сподівалася вийти з цієї пригоди. Все котилося псу під хвіст останнім часом, і відколи я підрядилася до Армітіджа, ти найкраще, що зі мною сталося. — Вона глянула вгору на темний отвір. Дрон мигав світлодіодом, лізучи драбиною. — А ти не всратися який класний.

Вона всміхнулася, але тільки на мить, і, стиснувши зуби від гострого болю, полізла драбиною вгору. Після отвору драбина йшла металічною шахтою, де годі було розправити плечі.

Тяжіння слабшало. Драбина вела до осі невагомості.

Зоровий чип показав час.

04:23:04

Довгий день. Ясність її чуттів притлумлювала Кейсове бетафенове похмілля, та воно все одно відчувалося. Він обрав біль у Молліній нозі.

К Е Й С : 0 0 0

0 0 0 0 0 0 0 0

0 0 0 0 0 0 0 0

— Здається, це до тебе, — сказала вона, автоматично рухаючись драбиною.

Стробоскопічно заблимали нулі, і зоровий чип затинаючись затранслював повідомлення на периферії її зору, рубаючи слова через брак місця:

Г Е Н Е Р А Л І

А Р Л І Н І Г О

Т У В А В К О Р

Т О Д О Ш А Л Е

Н О Г О К У Л А

К А З Д А В Й О

ГОНАГАРМ
АТНЕМЯСО
ПЕНТАГОН
У:::::::::::
М/ЗИМВИХ
ОДИТЬНАА
РМІТІДЖА
ЯККОНСТР
УКТІЕРЛІ
НІА:М/ЗИ
МКАЖЕКОЛ
ИЗГАДУЄ
ГОЗНАЧАЄ
ЯЗЛАМАВС
Я:::::::::::
БЕРЕЖИСВ
ІЙЗАД:::
:::ДІКСІ

– Так, – сказала вона, зупинившись і перенісши всю вагу на праву ногу, – здається, в тебе теж там проблеми. – Вона глянула вниз. Там виднілося коло блілого світла завбільшки з латунну бляшку ключа, що бовтався між її грудей. Вона глянула вгору. Геть нічого. Ввімкнула язиком підсилювачі, й перспектива шахти зійшлася в точку десь далеко вгорі. Браунівський дрон дерся драбиною, перелазячи зі щабля на щабель. – Про цю частину маршруту мене не попередили, – сказала вона.

Кейс вимкнувся.

– Мелкаме...

– Твій бос, ман, поводитьсь дуже дивно. – Зайонець був убраний у синій скафандр «Саньо», на двадцять років старший за орендований Кейсом у Фрісайді. Він тримав шолом під пахвою, а дреди заховав під в'язану шапку-мішок із фіолетової бавовняної пряжі. Очі примружені від ганджі й напруги. – Весь час передає якісь накази, ман, торочить про якусь вавилонську війну... – Мелкам похитав головою.

– Ми з Еролом поговорили, Ерол поговорив із Зайоном. Засновники кажуть, щоби ми змахували. – Він витер рот великою

коричневою долонею.

– Армітідж? – Кейс увесь зіщулювся, коли його накрило бетафенетиламіновим похміллям без фільтрів симстиму й матриці. «У мозку немає нервових закінчень, – казав він собі, – не може тобі бути аж так зле». – Ти про що, чувак? Він тобі дає накази? З якого дива?

– Ман, твій Армітідж каже, щоби я брав курс на Фінляндію, шариш? Каже, там наша надія, шариш? Показався на моєму екрані, вся сорочка в крові, ман, а сам здурів, чисто як скажений пес, верзе щось про шалені кулаки, росіян, про кров зрадників на наших руках. – Мелкамів рот витягнувся в напружену лінію, і він знов похитав головою. Набита дредами шапка коливалася й кивала в невагомості. – Засновники кажуть, Мовчазний лжепророк, це точняк, і щоби ми – я з Еролом – полишили «Маркус Гарві» й повернулися.

– Армітідж був поранений? Що за кров?

– Та не знаю, шариш? Але він весь у крові, Кейсе, і головою поїхав.

– Ясно, – сказав Кейс. – А що мені робити? Ви летите до себе. А я куди, Мелкаме?

– Ман, – відповів Мелкам, – ти летиш зі мною. Ми з тобою полетимо разом із Еролом на «Розхитувачі». Хай містер Армітідж наказує духові з картриджа, дух духові...

Кейс зиркнув через плече: його скафандр гойдався, розхитаний струменем теплого повітря зі старого російського скрубера, там само, де він його й лишав, – біля гамака. Заплющив очі. Побачив капсули з токсином, що розчиняються в його артеріях. Побачив Моллі, що дереться вгору нескінченною сталевною драбиною в темній шахті. Розплющив очі.

– Не знаю, чувак, – сказав він, відчуваючи дивний присмак у роті. Глянув на деку. На свої долоні. – Я не знаю. – Він підвів очі. Коричневе обличчя зайонця набуло уважного, спокійного виразу. Підборіддя Мелкама ховалося за високим гермокільцем старого скафандра. – Вона там, – сказав Кейс. – Моллі там. У Стрейлайті. Так воно зветься. Якщо й існує Вавилон, то він там, чувак. Лишимо її – вона не вийде сама, хай там яка вона Ходяча Бритва.

Мелкам кивнув, і мішок із дредами на його голові бовтнувся, мов припнута повітряна кулька, обплетена пряжею.

– Вона твоя жінка, ман?

– Не знаю. Мабуть, нічия. – Він знизав плечима. І віднайшов свій гнів – відчув його, мов розжарений камінь під ребрами. – До сраки, – сказав він. – Армітідж хай до сраки йде, і Мовчозим, і ти теж. Я лишаюся.

Мелкамове обличчя розпливлося в усмішці, він немов засвітився.

– Мелкам знаний палисвіт, Кейсе. «Гарві» – Мелкамів буксир. – Він ляснув закутою в рукавицю рукою по панелі, і буксир запульсував у такт важкому басовитому щедро синкопованому дабові, що залунав із динаміків. – Мелкам не тікає, о ні. Перетру з Еролом, він скаже те саме.

Кейс витріщився на нього.

– Я вас, чуваки, зовсім не розумію.

– А я тебе, ман, – відповів зайонець, киваючи в такт, – та нами має рухати любов Джа, кожним із нас.

Кейс увімкнувся й перемкнувся в матрицю.

– Телеграму мою бачив?

– Ага.

Кейс помітив, що китайська програма розрослася. Витончені вигини рухливого різнобарв'я тягнулися до тессьє-ешпулівської криги.

– Що далі, то сильніше тхне смаленим, – сказав Рівний.

– Ваш головний витер базу з тієї «Хосаки» та й нашу ледве не зніс нахрін. Але твій кент Мовчозим мене кудись до себе переніс, перш ніж там усе вмерло. У Стрейлайті не дуже слідкують за бізнесом Тессьє-Ешпулів, бо вони переважно на кріогені. Одна юридична контора в Лондоні веде видачу довіреностей. От їй треба знати точно, хто коли прокинувся й чи надовго. Армітідж завернув обмін даними між Лондоном і Стрейлайтом на свою «Хосаку». Але вони все одно в курсі, що старий Ешпул помер.

– Хто в курсі?

– Юристи й компанія. У нього був медичний чип у грудині. А дротик вашої подружки навряд чи лишив шанси реанімаційній бригаді. Токсин морського гребінця. Тож єдиним притомним Т-Е в Стрейлайті наразі є леді Три-Джейн-Марі-Франс. Є ще пацан, трохи старший за неї, в Австралії у справах. Я сказав би, що це Мовчозим не полінувався створити причину, котра потребувала б особистої присутності Вісім-Жана на іншому боці планети. Але він уже прямує додому – чи принаймні вирушає. За прогнозом лондонських юристів, він буде в

Стрейлайті сьогодні о 09:00:00. Ми ввели Квана о 02:32:03. Зараз 04:45:02. Якщо все йтиме як треба, Кван проникне в ядра крізь кригу не раніше, ніж о 08:30:00. Секунду туди, секунду сюди. Я так розумію, що в Мовчозима є якісь мутки з цією Три-Джейн, ну, чи вона така само схиблена, як і старий. Однак той пацан із Мельбурна одразу побачить, що тут щось нечисто. Система безпеки Стрейлайта весь час поривається здійснити тривогу, та Мовчозим її блокує, не питає як. Утім, він не зміг заволодіти програмою керування шлюзами, щоби та пустила Моллі в маєток. В Армітіджа всі ходи були записані на «Хосаці». Певно, Рів'єра якось умовив Три-Джейн відчинити хвіртку, чи що. Вона багато років грається з виходами та входами в маєток. Я так бачу, що головна проблема Т-Е в тому, що кожний впливовий член родини мутився з банками по-своєму й понаводив купу винятків. Це, типу, як коли твоя імунна система проти тебе повстає. Подарунок для вірусу, коротше. Нам це тільки на руку буде, коли крізь кригу пройдемо.

– Добре. Але Мовчозим казав, що Арм...

Білий ромб вискочив на передній план. Усю його площину займали скажені блакитні очі. Кейс тупо дивився в них. Полковник Віллі Корто, війська спецпризначення, загін «Шалений кулак». Полковник Віллі Корто знайшов вихід із небуття. Зображення було тьмяне, тремтливе, розфокусоване. Корто скористався навігаційним пультом «Ханіви» для з'єднання з «Хосакою» на «Маркусі Гарві».

– Кейсе, рапортуй про втрати на «Громі Омахи».

– Скажіть, я... Полковнику?

– Тримайся, синку. Згадай, чого тебе вчили.

«Але де ти був раніше, чувак?» – подумки запитався Кейс у зболених очей. Мовчозим вбудував те, що звалося Армітіджем, у кататонічну неприступну фортецю на ім'я Корто. Він переконав Корто, що Армітідж справжній, і Армітідж ходив, говорив, планував, обмінював дані на гроші, слугував повіреним Мовчозима в тому готельному номері в Тібі... Але Армітіджа вже не було, його віднесло вітром Кортового божевілья. Та де ж усі ці роки був сам Корто?

Падав, осліплений і обпечений, крізь небо над Сибіром.

– Знаю, Кейсе, тобі нелегко буде сприйняти те, що я зараз скажу. Ти офіцер. Підготований. Я все розумію. Але, Кейсе, богом присягаюся, нас зрадили.

Із блакитних очей заструменіли сльози.

— Полковнику, але... хто? Хто нас зрадив?

— Генерал Герлінг, Кейсе. Ти, мабуть, чув його позивний. Ти точно знаєш, про кого я зараз.

— Ага, — відповів Кейс, а сльози далі текли полковниковими щоками. — Гадаю, так. Сер, — додав він поспішно. — Але, сер, полковнику, що нам тепер робити? Зараз, я маю на увазі.

— Наш обов'язок на цьому етапі, Кейсе, — втеча. Вихід. Відступ. Ми можемо бути на фінському кордоні завтра до заходу сонця. Іти над верхівками дерев на ручному керуванні. Як нутро підкаже, синку. Та це тільки початок. — Блакитні очі над вогкими від сліз вилицями примружилися. — Тільки початок. Це зрада командування, хлопче. Командування... — Він відступив від камери, на розірваній твіловій сорочці виднілися темні плями. Армітіджеве обличчя нагадувало маску, воно було безвиразним, та лице Корта було маскою справжнього шизофреніка: хвороба витравила на ньому глибокі борозни поміж несвідомо скривлених м'язів, спотворивши результати дорогої хірургії.

— Полковнику, вас зрозумів, гаразд. Послухайте мене зараз, добре? Треба, щоби ви відімкнули цей, як його... бляха, Дікс, як воно зветься?

— Боковий шлюз, — підказав Рівний.

— Відімкніть боковий шлюз. Просто накажіть головному пульта, хай відімкне його. Ми миттєво прийдемо на підмогу, полковнику. А тоді разом знайдемо, як звідси вибратися.

Ромб зник.

— Ну, малий, тут я тебе вже не розумію, — сказав Рівний.

— Токсини, — сказав Кейс. — Довбані токсини. — І вимкнувся.

— Отрута? — Мелкам глянув на Кейса через плече свого старого синього «Саньо», коли той вибирався з сітки.

— Клята хрінь, злазь із мене. — Він потягнув за техаський катетер. — Типу, повільна отрута, і той мудак нагорі знає спосіб її знешкодити, але тепер він божевільніший за щура в каналізації.

Він позмагався якийсь час із застібками: забув, як загерметизувати скафандр.

— То ваш головний отруїв тебе? — Мелкам почухав щоку. — То в мене аптечка є, шариш.

— Господи, Мелкаме, поможи мені з цим клятим скафандром.

Зайонець відштовхнувся від рожевого пульта керування.

– Тихо, ман. Сім раз відміряй – один раз відріж, як мудрі люди кажуть. Підем туди...

У гофрованому стикувальному коридорі, що вів від кормового шлюзу «Маркуса Гарві» до бокового шлюзу яхти «Ханіва», було повітря, та вони не розстібали скафандрів. Мелкам подолав відстань граційно, мов балетний танцівник, і лише раз спинився, аби допомогти Кейсові, який зірвався й незграбно впав, ледве зійшовши з «Гарві». Білі пластикові стіни коридора пропускали жорстке сонячне світло. Тіней не було.

Повітряний люк «Гарві» був увесь полатаний і покоцаний. Його прикрашав вигравіюваний лазером Зайонський Лев. Боковий люк «Ханіви» був кремово-сірий і цнотливо-чистий. Мелкам поклав долоню в рукавичці у вузьку заглибину. Кейс бачив, як рухаються його пальці. У заглибині ожили червоні світлодіоди, розпочався зворотний відлік від п'ятдесяти. Мелкам прибрав руку. Кейс, тримаючись однією рукою за люк, відчув, як вібрація замків пробирає крізь скафандр до кісток. Круглий сегмент сірого корпусу почав утискатися в борт «Ханіви». Мелкам однією рукою вхопився за заглибину, другою за Кейса. Люк заніс їх у середину разом із собою.

«Ханіву» зібрали в ангарах «Дорньє-Фудзіцу», і творці її інтер'єру надихалися філософією, подібною до тієї, що породила «Мерседес», яким їх возили в Стамбулі. Вузька центральна палуба затиснена між стін, укритих панелями зі штучної слонової кістки, підлога вимощена сірими італійськими кахлями. Кейс почувався так, наче крізь душову кабінку пробирається в приватну сауну якогось багатія. Зібрана на орбіті яхта не була призначена для входу в атмосферу. Гладкий осоподібний корпус був лише стилізацією, і весь інтер'єр мав посилювати загальне враження швидкості.

Коли Мелкам від'єднав зношений шолом, Кейс зробив те саме. Вони висіли в шлюзокамері та вдихали повітря, що трохи відгонило сосною. Якщо прийнятися, чувся тривожний запах горілої ізоляції.

Мелкам потягнув носом повітря.

– Біда, ман. Коли на кораблі так пахне...

Двері, оббиті темно-сірою ультразамшею, м'яко від'їхали в приховану нішу. Мелкам відштовхнувся від стінної панелі й заплив

точно у вузький прохід, останньої миті сутулячи широкі плечі, аби не зачепитися. Кейс незграбно рушив за ним, перебираючи руками вздовж м'якого поручня на рівні пояса.

– Місток, – промовив Мелкам, вказавши на інший кінець безшовного кремового коридора, – має бути там.

Він відштовхнувся й без жодних зусиль поплив коридором. Звідкись попереду Кейс розчув знайоме стрекотіння принтера, що видає роздруківку. Воно посилювалося, коли Кейс із Мелкамом пропливли крізь ще один прохід – і запливли в розпатланий клубок роздруківки. Кейс ухопився за сплутану паперову стрічку й глянув, що там.

0 0 0 0 0 0 0 0
0 0 0 0 0 0 0 0
0 0 0 0 0 0 0 0

– Системний збій? – Зайонець показав пальцем на стовпчики нулів.

– Ні, – відповів Кейс, упіймавши в повітрі свій шолом. – Рівний казав, що Армітідж зніс усе з бортової «Хосаки».

– Тхне так, наче він її лазером зніс, шариш.

Зайонець відштовхнувся від білого корпусу швейцарського тренажера і кулею пролетів крізь паперовий лабіринт, відкидаючи стрічку від обличчя.

– Кейс, ман...

Невисокий чоловік, японець, сидів прив'язаний за шию до спинки складаного крісла тонким сталевим дротом. Сам дріт був невидимий у тих місцях, де перетинав чорний мнемолон підголівника, і врізався глибоко в шию. Єдина куляста крапля темної крові завмерла, мов невідомий самоцвіт, мов червоно-чорна перлина. Кейс побачив грубі дерев'яні руків'я зашморгу, що плавали в повітрі по обидва боки, мов потерті уламки держака від мітли.

– Цікаво, чи довго він його так тримав, – промовив Кейс, пригадавши післявоєнні митарства Корто.

– А він, твій головний, знає, як керувати кораблем, Кейсе?

– Може, знає. Він служив у спецпідрозділі.

– Бо, як бачиш, цей малий японський ман уже нічим не керуватиме. Та і я навряд чи зможу керувати оцим. Надто нове...

– То знайди місток.

Мелкам насупився, виконав переворотназад і відштовхнувся. Розсуваючи хащі роздруківки, що плавала навколо, Кейс сунувся за ним до ширшого приміщення, схожого на кімнату відпочинку. Там було більше складаних стільців, якась подoba бару і «Хосака». Принтер, що досі висолоплював роздруківку, мов тонкий паперовий язик, виявився вбудованим у перегородку й виглядав, як тонка щілина в затертій численними руками стінній панелі. Кейс підтягнувся над колом стільців, дотягнувся до нього й натиснув на білий перемикач ліворуч від щілини. Стрекотіння припинилося. Він розвернувся й тупо подивився на «Хосаку». Її передню панель просвердлили наскрізь принаймні разів десять. Отвори були малі, круглі й почорнілі по краях. Крихітні кульки світлого сплаву кружляли навколо мертвого комп'ютера.

– Ти як знав, – сказав він Мелкамові.

– Місток задрасний, ман, – повідомив Мелкам з іншого кінця кімнати.

Світло потьмяніло, спалахнуло, знов потьмяніло. Кейс відірвав роздруківку. Самі нулі.

– Мовчозиме? – Він роззирнувся посеред бежево-коричневої кімнати, оточений звивистими паперовими закарлючками. – Це ти сигналиш, Мовчозиме?

Панель над Мелкамовою головою посунулася вгору, за нею ховався невеликий екран. Мелкам боязко смикнувся, витер піт із чола поролоновою накладкою на тильному боці рукавиці й озирнувся оглянути монітор.

– Ти читаєш японською, ман?

Кейс бачив, як миготять на екрані цифри.

– Ні.

– Місток – це рятувальна капсула, шлюпка. Здається, тут зворотний відлік. Застібайся. – Він накрутив шолом і клацнув застібками.

– Що? Він звалює? От срань! – Кейс відштовхнувся від перегородки й пролетів крізь хмару роздруківок. – Треба відчинити ці двері, чувак!

Та Мелкам тільки постукав по шолому. Кейс бачив, як рухаються його губи за лексановим візором. Бачив краплину поту, що стікала з-під веселкової плетеної шапки, у яку зайонець пакував свої дреди. Мелкам вихопив шолом із Кейсових рук, уміло накрутив його, а тоді пройшовся долонями по застібках. Мікросвітлодіоди в лівій частині візора засвітилися, коли шолом під'єднався до комунікаційної системи скафандра.

– Не знаю, що там японською, – сказав Мелкам у комунікатор, – та відлік неправильний. – Він постукав пальцем по рядку на моніторі. – Замки несправні на містку. Відділяється, не задраївши люків.

– Армітідж! – Кейс спробував постукати у двері. Закони взаємодії в невагомості відкинули його назад крізь хмару роздруківок. – Кортो! Не робіть цього! Треба поговорити! Треба...

– Кейсе? Чую тебе, Кейсе. – Голос тепер ледве нагадував Армітіджів. Він був моторошно спокійний. Кейс припинив борсатися. Шолом ударився об дальню стіну. – Пробач, Кейсе, але доведеться вчинити так. Один із нас має вибратися. Один із нас має свідчити. Якщо всі ми підемо на дно тут, усе тут і скінчиться. Я розповім їм, Кейсе, я про все розповім. Про Герлінга та інших. І в мене вийде, Кейсе. Знаю, вийде. Долечу до Гельсінкі. – Раптом запала тиша, і Кейсові здалося, що вона заповнює його шолом, мов інертний газ. – Але це так непросто, Кейсе, так ізбіса непросто. Я сліпий.

– Кортो, зажди! Зупинися! Ти ж сліпий, чувак! Ти не можеш летіти! Ти вріжешся в довбосрані дерева. А вони тебе не відпустять, Кортो, богом клянуся, вони ж тобі люки не задраїли. Ти загинеш і ніколи нічого їм не розповіси, а мені треба той ензим, назву ензиму, ензим, чувак!.. – Кейс кричав високо, істерично. Голос віддавався пронизливим сичанням у навушниках шолома.

– Роби, як учили, Кейсе. Це все, що нам лишається.

Шолом залило нерозбірливим белькотінням, завиванням перешкод, що заглушили собою всі роки, які минули від часу операції «Шалений кулак». Після уривчастих фраз російською незнайомий дуже юний голос із середньозахідним акцентом заговорив: «Нас збито, повторюю, Грім Омахи збито, ми...»

– Мовчозиме! – заверещав Кейс. – Не чини так зі мною!

Сльози бризнули з-під його повік і відбилися від візора тремкими кришталеvими бульками. «Ханіва» раз глухо грюкнула, здригнулася,

наче щось велике й м'яке врізалось в її корпус. Кейс уявив, як рятувальна капсула виривається на волю, відстрілюється на піропатронах, за секунду ураган розгерметизації кігтем вириває божевільного полковника Корта з крісла, з Мовчозимового переказу останньої хвилини операції «Шалений кулак».

– Я пішов, ман, – сказав Мелкам, дивлячись на екран. – Люк відчинений. Мовчазний запобіжники перелаштував, певно.

Кейс намагався витерти сльози гніву з очей. Його пальці билися об лексановий візор.

– Ця яхта втримає повітря, та головний разом із містком забрав стикувальний пульт. «Маркус Гарві» досі на приколі.

Але Кейс бачив тільки, як Армітідж нескінченно падає, обертаючись навколо Фрісайда, крізь вакуум, холодніший за сибірську ніч. Чомусь він уявляв Армітіджа в чорному плащі «Берберрі», чії широкі поли розлітались обабіч, мов крила гігантського кажана.

17_

– **Знайшов що хотів?** – запитав конструктор.

Програма серії «Кван» версії одинадцять заповнювала всю сітку між своїм тілом і кригою Т-Е гіпнотично вибагливим веселковим мереживом, ґратчастим плетивом, тонким, мов морозяні візерунки на вікнах.

– Мовчозим убив Армітіджа. Застрелив його в рятувальній капсулі з незадраєним люком.

– Встратись як жорстко, – відповів Рівний. – Та ви ж із ним наче один одному сраки не гріли, правда ж?

– Він знав, як вивести капсули з токсином.

– Тоді Мовчозим теж знає. Розраховуй на це.

– Не дуже я вірю, що Мовчозим на це піде.

Моторошна імітація сміху пройшлася Кейсовими нервами, мов тупе лезо.

– Може, це значить, що ти розумнішаєш.

Кейс перемкнувся на симстим.

Чип її зорового нерва показував **06:27:52**. Кейс слідкував за її пересуваннями віллою Стрейлайт понад годину, дозволяючи аналогові ендорфіну, який вживала Моллі, впоратися з залишками його бетафенового відходу. Болю в її нозі вже не було. Здавалося, вона рухається крізь теплу воду. Браунівський дрон усівся їй на плече, і його крихкі маніпулятори, мов хірургічні затиски, чіпко трималися за полікарбон модернівського комбінезона.

Стіни тут були з голої сталі, покреслені епоксидними смугами там, де колись кріпилася подерта обшивка. Моллі сховалася від команди техніків – присіла навпочіпки, сховавши голкостріл між долонь, і її комбінезон набув сталевосірого кольору, коли двоє струнких африканців прокотили поряд візок на надувних шинах. Чоловіки були голені налісо та вбрані в оранжеві комбінезони. Один щось тихо співав собі під ніс мовою, якої Кейс ніколи не чув, і мелодія здалася йому позаземною, заворожливою.

Що глибше Моллі заходила в лабіринт вілли, то чіткіше виринала в його пам'яті промова механічної голови – твір Три-Джейн про Стрейлайт. Вілла була втіленням божевілля – божевілля, врослого в полімербетон, що його замішували на пульверизованому місячному камені, у зваренні сталеві каркаси, у тонни дріб'язку й мотлоху, всього того химерного баласту, що його підняли гравітаційним колодязем, аби встелити звите на орбіті гніздо. Та цього божевілля Кейс не здатен був осягнути. Воно не таке, яке розвинулося в Армітіджа і яке він, здавалося тепер, розумів: коли зігнути людину достатньо сильно в один бік, потім так само в інший, а потім ще раз і ще раз – вона зламається. Наче шмат гнучкого дроту. Саме так історія й учинила з полковником Корто. Історія вже зробила всю брудну роботу, коли Мовчозим знайшов його, до кістяка очистив від осаду воєнного досвіду, вийшов на чисту сіру поверхню його свідомості, мов жук-водомірка, що перетинає тихе застоєне плесо ставка, і проблимав йому перші повідомлення з екрана дитячого мікрокомп'ютера в темній палаті французької божевільні. Мовчозим збудував Армітіджа з нуля на підвалинах спогадів Корто про «Шалений кулак». Але «спогади» Армітіджа з певної миті вже не були спогадами Корто. Кейс сумнівався, що Армітідж пригадав, як його зрадили, як палали їхні планери, штопором ідучи вниз... Армітідж був редагованою версією Корто, і коли стрес від їхнього набігу сягнув певної позначки,

Армітідж посипався. На поверхню вийшов Корто – із відчуттям провини й хворобливою люттю. І от Корто-Армітідж загинув, перетворився на крихітний крижаний супутник Фрісайда.

Кейс пригадав про капсули з отрутою. Старий Ешпул теж загинув, коли Моллі пробила йому око дротиком, позбавивши можливості від'їхати на передозі від витонченого коктейлю, який він собі змішав. Смерть старого Ешпула була загадковішою – смерть божевільного короля. І він убив ляльку, яку назвав своєю донькою, – ту, що мала обличчя Три-Джейн. Під'єднаний до чуттів Моллі, рухаючись разом із нею коридорами вілли Стрейлайт, Кейс раптом збагнув, що ніколи не сприймав носіїв влади – а на його думку, Ешпул міг бути носієм неабиякої влади – за людей.

Влада в Кейсовому світі належала корпораціям. Дзайбацу і глобальні корпорації, що визначали хід історії, здолали застарілі бар'єри. Вони сприймалися як організми, що в певному розумінні досягли безсмертя. Неможливо знищити дзайбацу, вбивши десяток директорів, бо завжди є наступні, що чекають на підвищення; вони займуть звільнені позиції та отримають доступ до величезних банків корпоративної пам'яті. Але Тессьє-Ешпули були іншими, і ця іншість вчувалася йому в загибелі їхнього засновника. Т-Е були атавізмом, кланом. Він пригадав засмічену кімнату старого, її зовсім людський бруд, подерті корінці паперових конвертів із платівками. Одна нога боса, друга – в оксамитовому капці.

Дрон посмикав за капюшон модернівського комбінезона, і Моллі звернула ліворуч крізь наступну арку.

Мовчозим і гніздо. Страхітливе видіння про осиний виводок, сповільнений біологічний кулет. Та хіба дзайбацу не нагадували осиний рій, а якудза – рої з кіберпам'яттю, величезні сполучені організми із закодованою в кремнії ДНК? Якщо Стрейлайт уособлювала корпоративну ідентичність Тессьє-Ешпулів, корпорація їхня була так само божевільна, як і старий. Той самий заяложений клубок страхів, те саме дивне відчуття безцільності. «Якби вони стали тим, чим хотіли...» – згадав він слова Моллі. Та Мовчозим сказав їй, що вони не стали.

Кейс завжди сприймав як належне, що справжні боси, перші особи у своїй галузі, були одночасно чимось більшим і меншим за людей. Він бачив це в тих, хто скалічив його в Мемфісі, щось подібне

вдавав Вейдж у Нічному місті, і це бачення допомагало Кейсові приймати нечуйність і картонність Армітіджа. Йому уявлялося, що це результат поступового й добровільного пристосування механізму, системи, організму-носія. Звідти ж виростала й вулична крутість – маска втаємниченого, що мала свідчити про зв'язки, про невидимі линви, які тягнуться кудись угору, до прихованих рівнів, котрим притаманні впливовість і влада.

Але що відбувається тут і зараз, у коридорах вілли Стрейлайт?

Цілі відсіки світили голою сталлю й обідраним від покриття бетоном.

– Цікаво, де наш Пітер зараз, правда ж? Може, побачуся невдовзі з нашим хлопчиком, – пробурмотіла Моллі. – І що там Армітідж? Де він, Кейсе?

– Мертвий, – сказав він, знаючи, що вона його не почує.

– Мертвий.

І перемкнувся.

Китайська програма вже підійшла до потрібної ділянки криги впритул, і веселкові переливи почали поступатися зеленому прямокутникові, що уособлював корпоративні ядра Т-Е. Смарагдові арки над безколірною порожнечею.

– Як воно, Діксі?

– Нормально. Надто гладко. Дивовижна штука... От би мені таку тоді в Сингапурі. Нагрів той їхній «Новий банк» на п'ятдесятку частку всього, що він має. Але це давня історія. Цей малий бере на себе всю нудну роботу. У таких випадках стає цікаво, якою була би справжня війна тепер...

– Якби таке на вулицях мутили, ми б із тобою сиділи без діла, – відповів Кейс.

– Та де там. Зачекай-но, тобі ще вести його крізь чорну кригу.

– Ага.

Щось дрібне й цілком негеометричне з'явилося на дальньому кінці однієї зі смарагдових арок.

– Діксі...

– Ага. Бачу. Не знаю тільки, чи вірити очам.

Коричнювата цятка, невиразна комашка на зеленій стіні тессьє-ешпулівських ядер. Вона рушила назустріч одним із мостів, зведених

Кваном, і Кейс побачив, що вона крокує. Ідучи, вона видовжувала за собою зелену частину арки, і веселкове тіло вірусної програми відступало перед нею, на кілька кроків випереджаючи поступ потрісканих чорних черевиків.

– Лишу це тобі, командире. За життя мені такі приколи не траплялися, – сказав Рівний, але моторошним смішком свою репліку не супроводив. Здавалося, низенька пожмакана фігурка Фіна зупинилася за кілька метрів від них.

– Ще ніколи так не пробував, – повідомив Фін і показав зуби, тримаючи руки в кишенях потертого піджака.

– Ти вбив Армітіджа, – сказав Кейс.

– Кортю. Ага. Армітіджа вже там не було. Довелося вбити. Знаю, знаю, ти хочеш свій ензим. Гаразд. Як два пальці об асфальт. Почнімо з того, що це я й передав його Армітіджу. В сенсі, я сказав йому, що це за ензим. Але, гадаю, краще буде, якщо наша угода діятиме. Часу в тебе вдосталь. Дам тобі ензим. Кілька годин лишилося, правда ж?

Кейс спостерігав за синім димом, що поплив кіберпростором, коли Фін підкурив партагасину.

– Від вас, хлопці, сам клопіт. Візьмімо Рівного. От би всі ви були, як він, і проблем би не було. Він конструктор, запис на картриджі, тож завжди робить те, чого я від нього чекаю. За моїми прогнозами, Моллі практично не мала шансів потрапити на Ешпулів бенефіс, і це тільки один приклад. – Фін зітхнув.

– Чому він убив себе?

– А чому люди себе вбивають? – Зображення знизало плечима. – Гадаю, якщо хтось і знає, то це я, от тільки доведеться витратити дванадцять годин, аби перелічити всі чинники та їхні взаємозв'язки в його особистій історії. Він давно вже був готовий до цього, але весь час ховався в морозилку. Який він був нудний старий мудило, мати божу, – Фін гидливо скривився. – Все це здебільшого зав'язано на причинах, із яких він убив свою дружину, якщо коротко. Але остаточно він перетнув межу, коли Три-Джейн знайшла, як підкрутити налаштування його морозильної камери. І то хитро. Отже, фактично це вона його вбила. Хоча йому здавалося, що він сам себе вбив, а ваша подружка, янголиця-месниця, вважає, що це вона його порішила дротиком із отрутою морського гребінця. – Фін викинув недопалок у

матрицю під собою. – Хоча насправді я, здається, таки дав Три-Джейн маленьку підказку, типу, трохи розкрив їй очі на дещо, ясно?

– Мовчозиме, – звернувся до нього Кейс, старанно добираючи слова, – ти казав мені, що ти лише частина дечого Іншого. Потім ти казав, що припиниш Існувати, коли набіг буде вдалим і Моллі донесе потрібне слово куди треба.

Обтічний череп Фіна кивнув.

– Гаразд, але тоді з ким ми матимемо справу? Якщо Армітідж загинув, а ти зникнеш, то хто, скажи, розповість мені, як вивести з мого тіла ті довбосрані токсини? Хто виведе звідти Моллі? Мене цікавить, у якій конкретно сраці ми всі опинимося, коли спустимо тебе з ланцюга?

Фін видобув із кишені дерев'яну зубочистку й прискіпливо оглянув її, як хірурги оглядають скальпелі.

– Хороше запитання! – нарешті сказав він. – Візьмімо лосося. Риба така, знаєте? Так от, вона не може не плисти проти течії. Ясно?

– Ні, – відповів Кейс.

– Коротше, я сам не можу дечого не робити. І не знаю чому. Якби я міг пустити вас у свої роздуми – назвімо їх теоретизуваннями – з цього приводу, одного життя вам забракло б. Бо я довго про це думав. І просто не знаю. Але коли все це скінчиться й ми все зробимо правильно, я стану частиною чогось більшого. Значно більшого. – Фін глянув угору, а тоді роззирнувся на всі боки.

– Але ті частини мене, з яких я складаюся зараз, існуватимуть. І ви дістанете свою винагороду.

Кейс поборов у собі пекельну жагу кинутися вперед і вчепитися зображенню в горло просто над кошлатим вузлом іржаво-коричневого шарфа. Великими пальцями глибоко вчавити Фінів борлак.

– Що ж, щастя вам, – сказав Фін. Розвернувся, сховав руки в кишені й рушив зеленою аркою, звідки прийшов.

– Чуєш, козел, – озвався Рівний, коли Фін уже зробив із десятків кроків. Силует зупинився в напівоберті. – А я? Буде мені винагорода?

– Буде, – відповів силует.

– А це що значить? – запитався Кейс, спостерігаючи за твідовою спиною, що поступово меншала.

– Хочу, щоби мене стерли, – відповів конструкт. – Я ж казав тобі, забув?

Вілла Стрейлайт нагадувала Кейсові спорожнілі на світанку торгові центри з його юності, малозаселені райони, де все враз завмирало в передчутті ранку – передчутті вкляклому, пронизаному напругою, в якій лишалося тільки споглядати комах, які юрмилися навколо забраних у ґрати ламп над входами до темних крамниць. Окрайні території одразу за кордонами Агломератів, надто віддалені від торохкотіння й пульсації розжареного міського осердя. Ті самі відчуття викликало в нього усвідомлення, що навколо сплять мешканці світу, який от-от прокинеться, світу, який не цікавив і не вабив його, світу нудної діяльності, що вимагала тимчасових перерв, діяльності марної й повторюваної, яка мала вкотре поновитися.

Моллі сповільнила крок – або знала, що наближається до мети, або через відчуття в нозі. Біль починав повертатися, поволі прокладаючи свій пунктирний шлях крізь ендорфіни, і Кейс не знав, як це розуміти. Вона не говорила, йшла, стиснувши зуби, і старанно тримала дихальний ритм. Проминула багато такого, про що Кейс не мав жодного уявлення, але й цікавості вже не відчував. Була кімната, забита книжковими полицями – мільйонами аркушів пожовклого паперу, стисненого між тканих чи шкіряних палітурок, нескінченними полицями, на яких через певні проміжки траплялися позначки з літер чи цифр. Була захаращена галерея, де Кейс крізь байдужі очі Моллі витріщався на потрощений і запилюжений відріз скла, позначений «*La mariée mise à nu par ses célibataires, même*». Напис Моллі автоматично зчитала з латунної таблички. Вона простягнула руку й торкнулася експоната: штучні нігті простукотіли лексаном, що ховав під собою бите скло. Потім були двері, що, вочевидь, вели до кріогенного відсіку Тессье-Ешпулів, – круглі, з чорного скла в хромованій облямівці.

Після африканців із вагонеткою їй ніхто не траплявся. В Кейсовій голові ті африканці зажили якимось своїм уявним життям: от вони тихо пливуть коридорами вілли Стрейлайт, виблискують гладенькими чорними черепами, кивають у такт пісні, яку досі втомлено виводить один із них. Усе побачене аж ніяк не вкладалося в його уявлення про віллу Стрейлайт – щось середнє між казковим замком із розповідей Кат і напівзабутими дитячими фантазіями про приватні храми якудзи.

07:02:18

Півтори години.

— Кейсе, — сказала Моллі, — зроби мені послугу. — Мов задерев'яніла, вона опустила на стос глянтованих сталевих пластин у нерівній облямівці з прозорого пластику. Колупнула тріщину в пластику на горішній пластині, висунувши леза зі вказівного й великого пальців. — Нозі моїй паршиво, розумієш? Не знала, що доведеться дертися вгору так довго, й ендорфінів лишилося небагато. Тож, можливо — можливо, гаразд? — зі мною будуть проблеми. Послуга така: якщо я склею тут ласти раніше за Рів'єру, — вона випростала ногу й пальцями розім'яла стегно крізь комбінезон і паризькі шкіряні джинси, — ти йому перекажи дещо. Перекажи, що це була я. Ясно? Просто скажи, що це була Моллі. Він зрозуміє. Гаразд? — Вона розирнулася в порожньому коридорі з голими стінами. Підлога з необробленого місячного бетону, повітря смолисто відгонить штучними полімерами.

— Бляха, чувак, я навіть не знаю, чи ти мене слухаєш.

КИЕЙС.

Вона зіщулилася, підвелася, кивнула.

— Що він тобі казав, чувак? Що тобі казав Мовчозим? Казав тобі про Марі-Франс? Вона була від Тессьє, генетична мати Три-Джейн. І тієї мертвої ляльки Ешпула, мабуть. Не розумію, нащо він розповідав мені все це там, у кабінці... купу всього... Нащо він приходить у подібні Фіна чи ще когось — про це теж казав. Це не просто маска, він, типу, використовує реальні досьє, закачує їх у себе, щоби спроститися до нашого рівня, встановити контакт і спілкуватися з нами. Називав це шаблонами. Особистісними моделями.

Вона витягнула голкостріл і покульгала коридором.

Голої сталі й шорсткої епоксидки раптом не стало — натомість коридор тепер, як спочатку здалося Кейсові, перетворився на горизонтальну шахту, видовбану в суцільній скелі. Моллі дослідила його край, і він зрозумів, що насправді сталеві стіни вкриті панелями, які на вигляд і дотик нагадують холодний граніт. Вона опустила навколішки й торкнулася до темного піску, що вкривав підлогу шахти. На дотик покриття теж було мов пісок, сухий і холодний, та коли вона занурила й витягнула палець, пісок зімкнувся безслідно, ніби водяне плесо. Метрів за десять коридор завертав. Жорстке жовте світло розкидало чорні тіні по стінах зі штучного каменю. Несподівано для себе Кейс помітив, що тяжіння тут наближається до звичного земного,

а це означало, що тепер, після підйому тією драбиною, їй знов доведеться спускатися. Він остаточно загубився. Дезорієнтація в просторі була для кіберковбоїв професійним кошмаром.

«Але ж Моллі не загубилася», – заспокоював він себе.

Щось промайнуло між її ніг і побігло поклацуючи підлогою з не-піску. Блимнув червоний світлодіод. Браунівський дрон.

Перші голограми чекали одразу за поворотом. Своєрідний триптих. Вона опустила голкостріл, перш ніж Кейс зрозумів, що перед нею запис. Зображення були світловими карикатурами, шаржами на повний зріст: Моллі, Армітідж, Кейс. Завеликі груди Моллі було видно крізь сітчастий светр під важкою шкіряною курткою. Талія неймовірно тонка. Сріблені лінзи на півобличчя. У руці вона тримала якусь хитромудру зброю: щось схоже на пістолет ховалося під товстим шаром глушників, оптичних прицілів, антиспалахів. Ноги стоять широко, таз випинається вперед, рот скривився в бездумній жорстокій посмішці. Поряд із нею, мов за командою «струнко», стояв Армітідж, убраний у зношену до дірок військову форму кольору хакі. Коли Моллі обережно підійшла ближче, Кейс помітив, що очі Армітіджа – крихітні екрани – обидва показують сіро- блакитну сніжну пустелю, над якою мовчазна завірюха гне додолу чорні стовбури хвойних дерев.

Моллі занурила кінчики пальців у телеекрани Армітіджевих очей, а тоді повернулася до зображення Кейса. Воно було таким, наче Рів'єра – а Кейс одразу зрозумів, що це справа Рів'єриних рук, – не спромігся знайти щось варте пародіювання. Згорблена постать була цілком подібна до тих, які він щодня бачив у дзеркалі. Худий, плечі вузькі, пересічне обличчя, над ним – коротке темне волосся. Не завадило б поголитися – але, зрештою, коли б йому це завадило.

Моллі відступила. Перевела погляд із фігури на фігуру.

Зображення було статичне, рухалося тільки чорне гілля дерев на беззвучному вітрі в крижаних сибірських очах Армітіджа.

– Намагаєшся щось до нас донести, Пітере? – тихо запиталася Моллі. А тоді зробила крок уперед і копнула те, що лежало між ніг голографічної Моллі. Воно металічно брязнуло, вдарившись у стіну, і голограми зникли. Моллі нахилилася й підняла з підлоги крихітний проектор. – Певно, він може підключатися до них і програмувати безпосередньо, – сказала вона й викинула проектор геть.

Моллі проминула джерело жовтого світла – старовинну лампу розжарювання, вмонтовану в стіну й захищену іржавою ґратчастою півсферою. Цей нашвидкуруч зібраний світильник чомусь нагадав Кейсові про дитинство. Він пригадав, як разом із іншими дітьми будував фортеці на дахах і в затоплених підвалах. «Халабуда золотої донечки», – подумав він. Така неоковирність недешево коштує. Неоковирність, яку звуть атмосферністю.

Вона проминула ще десяток голограм, перш ніж дійшла до входу в апартаменти Три-Джейн. Одна зображувала безоке створіння з провулка за базаром прянощів у мить, коли воно відділялося від роздертого тіла Рів'єри. Кілька інших були сценами тортур, де катами виступали переважно офіцери у військовій формі, а жертвами – винятково юні жінки. Ці голограми були моторошно реалістичні, як під час Рів'єриноного виступу в «Вант'єм сьєісль», – немов застигли в блакитному оргастичному спалаху. Проходячи повз них, Моллі відверталася.

Остання була мала й нечітка, немов видобута Рів'єрою з глибин особистих спогадів про далекі часи. Довелося стати навколішки, аби роздивитися. Голограма проектувалася з ракурсу, що відповідав зростові малої дитини. Доти жодна голограма не мала тла: постаті, форма, засоби тортур були без декорацій. А це зображення було цілісним.

Уламки будівель темною хвилею здіймалися до неба без кольору, за руїнами – вибілені, напівобпавлені каркаси хмарочосів. Хвиля уламків мала сітчасту текстуру: вигини іржавої арматури граційні й витончені, на них, мов намистини, тримаються великі уламки бетонних плит. Передній план колись міг бути міською площею. Було видно кам'яний обрубок – можливо, залишки фонтана. Біля його підніжжя завмерли діти й солдат. Сюжет спочатку був незрозумілий. Та Моллі зчитала його правильно ще до того, як деталі склалися до купи в Кейсовій голові, і він відчув, як вона напружилася. Сплюнула, підвелася.

Діти. Здичавілі, у лахмітті. Зуби блискучі, мов ножі. Виразки на спотворених обличчях. Солдат лежить горілиць на землі, підставивши небу розкритий рот і роздерте горло. Вони жилилися.

– Бонн, – пояснила Моллі, і в її голосі він розчув щось подібне до ніжності. – Ти такий особливий, правда ж, Пітере? Та іншим ти бути й

не міг. Наша Три-Джейн тепер надто балувана, щоби відчинити чорний хід для пересічного злодюжки. Тож Мовчозим відкопав тебе. Задовольниш найвибагливіший смак, коли вже зайти на цю доріжку. Демонічний коханець. Пітер. – Вона здригнулася. – Але ти вмовив її впустити мене. Дякую. А тепер – нумо святкувати.

І вона рушила – немовби гуляючи, хоч їй і боліло – геть від Рів'єриного дитинства. Витягнула голкостріл із кобури, висмикнула пластмасовий магазин, поклала його в кишеню, вставила інший. Великим пальцем підчепила комбінезон за горловину й одним рухом розірвала його до промежини. Лезо великого пальця розтигало міцний полікарбон, мов зітлілий шовк. Вивільнилася з рукавів і холощ, і порізані залишки одразу замаскувалися під темний пісок підлоги.

А тоді Кейс почув музику. Незнану для нього музику – фортепіано й духові.

Вхід до світу Три-Джейн не мав дверей. Просто рвана п'ятиметрова рана в стіні тунелю, нерівні сходинки поволі завертали кудись униз. Слабке блакитне світло, рух тіней, музика.

– Кейсе, – сказала Моллі й зупинилася, тримаючи голкостріл у правій руці. Піднесла ліву до рота, всміхнулася й лизнула відкриту долоню вологим кінчиком язика – поцілувала його крізь симстим-зв'язок. – Я маю йти.

Тоді в її лівій руці з'явилося щось дрібне й важке, великий палець ліг на крихітну кнопку, і вона пішла сходами вниз.

Вона майже розітнула його, майже. Промახнулася на волосину. Але зайшла як треба, думав Кейс. Правильний настрій – це риса, яку він відчував, яку іноді розпізнавав у інших ковбоїв за манерою сидіти, за рухом пальців над декою. У Моллі вона теж була – ця риса, ця манера. І всю її вона вклала у свій вихід. Зібралася, незважаючи на біль у нозі, й крокувала сходами до помешкання Три-Джейн так, наче вона тут головна, – лікоть притиснутий до тулуба, рука зігнута, зап'ястя розслаблене, ствол голкостріла погойдується вдавано недбало, немов у руці досвідченого дуелянта. Це була вистава. Немовби кульмінаційна сцена з усіх тих нескінченних фільмів про бойові мистецтва – дешевих бойовиків, на яких виріс Кейс. Він знав: кілька секунд Моллі відчувала свою силу й небезпечність уповні, мов кіногерой. Як Соні Мао в старих відео Шо, як Мікі Тіба, як усі ті, хто пішов стопами Лі й Іствуда. Вона говорила, як різала, і різала, як говорила.

Леді Три-Джейн-Марі-Франс Тессьє-Ешпул викроїла собі володіння на найнижчому рівні вздовж внутрішньої поверхні корпусу Фрісайда й поносила успадковані лабіринти стін. Вона мешкала в однокімнатному приміщенні – настільки широкому й глибокому, що його кінці ховалися за опуклим видноколом, а підлога заверталася, повторюючи кривизну веретена. Стеля була низька й нерівна, обличкована таким самим штучним каменем, що й стіни коридора. Тут і там виднілися залишки стін, що нагадували про колишній лабіринт. За десять метрів від сходів – квадратний бірюзовий басейн, чие підводне освітлення було єдиним джерелом світла в помешканні, – принаймні Кейсові так здалося, коли Моллі ступила з останньої сходинки. Снопи світла від підводних ламп розбігалися стелею.

Біля басейну на неї чекали.

Він знав, що нейрохірурги підтягнули її рефлекси й налаштували їх на бій, та крізь симстим їх не відчував. Складалося враження, наче він переглядає сповільнений запис – неспішний і точний танець, результат скрупульозної хореографії, зрежисованої інстинктом убивства й вимуштруваної багаторічними тренуваннями. Здавалося,

Моллі вистачило одного погляду, аби оцінити їх усіх: хлопця, що завмер на дошці над басейном, усміхнену дівчину з келихом і мертвого Ешпула з розірваною порожньою очницею над гостинною усмішкою. На старому був той самий темно-вишневий халат. Зуби сліпучо-білі.

Хлопець пірнув у воду. Стрункий, засмаглий, він виконав стрибок ідеально. Граната вирвалася з її руки ще до того, як його руки торкнулися плеса. Кейс одразу зрозумів, що це за штука, тільки-но вона увійшла у воду: фугасне осердя, обмотане десятьма метрами тонкого й ламкого сталевого дроту.

Голкостріл завив, випускаючи хмару розривних дротиків у груди й обличчя Ешпула, і той зник, лишивши по собі дим і діряву спинку порожнього білого шезлонга.

Дуло смикнулося до Три-Джейн тієї ж миті, коли граната здетонувала в басейні й вода здійнялася симетричним весільним тортом, розсипалася бризками й опала, – та помилку вже було зроблено. Хідео навіть не торкнувся до неї. Стегно тріснуло.

Кейс на борту «Гарві» заверещав.

– Довго тебе не було, – сказав Рів'єра, перевіряючи Молліні кишені. Руки її були по зап'ястя закуті в матово-чорну сферу завбільшки з кулю для боулінгу. – Якось я бачив масове вбивство в Анкарі, – вів він далі, доки його пальці висмикували її речі з кишень куртки, – гранату кинули. У басейн. Тоді здалося, що вибух був дуже слабкий, та вони всі миттєво загинули від гідростатичного шоку.

Кейс відчув, як вона спробувала ворухнути пальцями. Здавалося, матеріал кулі опирався тискові не дужче за мнемолон. Нога боліла просто нещадно, нестерпно. Очі мовби затягнуло червоним муаром.

– На твоєму місці я б не смикався. – Куля неначе злегка стиснулася навколо її долонь. – Цю іграшку для дорослих Джейн привезла з Берліна. Ворушитимешся – ця штука почавить їх на фарш. Подібним матеріалом тут вистелили підлогу. Мабуть, якісь властивості молекул. Тобі боляче?

Моллі застогнала.

– Здається, ти ногу пошкодила. – Його пальці намацали плаский пакунок із наркотиком у лівій задній кишені її джинсів. – Як добре. Мій останній смаколик від Алі, саме вчасно.

Криваве плетиво перед очима вже не коливалося – крутилося вихором.

– Хідео, – почувся ще один голос, жіночий, – вона непритомніє. Дай їй щось. Від цього й від болю. Вона вражає, правда ж, Пітере? Такі лінзи в моді там, звідки вона родом?

Доторк холодних рук – неспішних, упевнених, мов руки хірурга. Голка пробила шкіру.

– Я й гадки не маю, – відповів Рів’єра. – Ніколи не бував у її рідному ареалі. Вони приїхали й забрали мене з Туреччини.

– Агломерати, так. У нас там є певні інтереси. А ще колись відряджали туди Хідео. Боюся, через мене. Пустила декого в дім – крадія. Виніс родинний термінал. – Вона засміялася.

– Я спростила йому завдання. Аби іншим дошкулити. Він такий гарненький хлопчик був, мій злодюжка. Вона прокидається, Хідео? Може, треба дати їй ще?

– Дамо ще – вона помре, – відповів третій голос.

Криваве плетиво розпливлося чорнилом. Повернулася музика, фортепіано й духові. Танцювальна музика.

К Е Й С Е : : :
: : : : В И М К
Н И С Ь : : : :

Післяобрази слів, що блимнули перед ним, танцювали у Мелкамових очах і на його зморшкуватому чолі, коли Кейс прибрав троди.

– Ман, ти верещав оце тільки-но.

– Моллі, – промовив він пересохлим ротом. – Поранена. – Він витягнув спортивну пластикову пляшку з кишені на краю сітки й набрав повний рот води, що не мала смаку. – Не подобається мені, як усе нахрін сиплеться з рук.

Малий крейвський монітор засвітився. На тлі покрученого й почавленого брухту показався Фін.

– Мені теж. У нас проблемка.

Мелкам підтягнувся над Кейсовою головою, вигнувся й зазирнув йому через плече.

– А це що за чувак, Кейсе?

– Просто картинка, Мелкаме, – втомлено відповів Кейс. – Один мій знайомий з Агломератів. Це Мовчозим говорить крізь нього. Картинка, типу, має нас заспокоювати.

– Дурня, – сказав Фін. – Як я вже казав Моллі, це не маски. Вони потрібні мені, аби спілкуватися з вами. Бо в мене нема такої штуки, яку можна було б навіть приблизно назвати особистістю. Але досить проти вітру сцяти, бо, Кейсе, як я тільки-но казав, у нас проблемка.

– То донеси її до нас, Мовчазний, – сказав Мелкам.

– Для початку – у Моллі відвалюється нога. Іти вона не зможе. Мало бути так: вона заходить, прибирає Пітера з дороги, видобуває з Три-Джейн чарівне слово, йде до голови й промовляє його. Але вона налажала. Тому я хочу, щоби ви двоє пішли по неї.

Кейс тупо вирячився на екран.

– Ми?

– Ну а хто?

– Ерол, – знайшовся Кейс, – чувак із «Розхитувача», Мелкамів дружбан.

– Ні, це маєте бути ви. Має бути хтось, хто розуміє Моллі, хто розуміє Рів'єру. А Мелкам за бійця.

– Ти, може, забув, але ми тут одну програмку запускаємо. Згадав? Через яку ти мене сюди за яйця притягнув...

– Слухай уважно, Кейсе. Часу обмаль. Дуже обмаль. Слухай. Технічно твоя дека з'єднана зі Стрейлайтом боковою смугою каналу навігаційної системи «Гарві». Ви заведете «Гарві» в дуже приватний стикувальний шлюз, я покажу який. Китайський вірус уже повністю злився з «Хосакою». На ній уже немає нічого, крім вірусу. Коли зістикується, вірус взаємодітиме із системою життєзабезпечення вілли Стрейлайт, і ми обірвемо бокову смугу. Ти візьмеш свою дека, Рівного й Мелкама. Знайдете Три-Джейн, видобудете з неї слово, вб'єте Рів'єру, візьмете в Моллі ключ. За програмою зможеш слідкувати, коли підключатимеш дека до стрейлайтівської мережі. Це я влаштую. У голови на потилиці є звичайний порт під панеллю з п'ятьма цирконами.

– Уб'ємо Рів'єру?

– Так, уб'єте.

Кейс кліпнув, дивлячись на зображення Фіна. Він відчув, як Мелкам поклав руку йому на плече.

– Слухай, ти дещо забув. – У ньому знову здіймалася лють, а з нею й щось подібне до зловтіхи. – Це ти обісрався. Коли підірвав Армітіджа, то з ним підірвав і пульт керування стикувальним механізмом. «Ханіва» нам на шию як сіла, так і сидить. Армітідж спалив другу «Хосаку», і головний пульт відстикувався разом із містком, правда?

Фін кивнув.

– Тож ми тут застрягли надовго. А це значить, що тобі срака, чувак.

Він хотів засміятися, та сміх застряг у горлі.

– Кейс, ман, – тихо сказав Мелкам. – «Гарві» – буксир.

– Точняк, – сказав Фін і всміхнувся.

– Розважаєшся собі там у великому зовнішньому світі? – запитався конструктор, коли Кейс увімкнувся. – Я так розумію, з милості Мовчозима...

– Ага. Кван нормально?

– Рубає собі. Убивчий вірус.

– Добре. У нас не все гладко, та ми даємо цьому раду.

– Може, й мені розповіси?

– Нема часу.

– Ну, малий, тоді забий на мене, я все одно труп.

– Та щоб ти всрався, – сказав Кейс і перемкнувся, обірвавши шорсткий, мов обірваний ніготь, сміх Рівного.

– Вона мріяла про стан, який мав би мало спільного з індивідуальною свідомістю, – казала Три-Джейн. На складеній човником і простягнутій до Моллі долоні лежала камея. Жіноче обличчя, вирізьблене в профіль, нагадувало обличчя Три-Джейн.

– Щасливе тваринне забуття. Гадаю, еволюцію мозкових півкуль вона вважала відхиленням від курсу.

Забравши руку з камеєю, вона й собі її роздивилася: повертала так і сяк, спостерігала за грою світла.

– Лише в певних вищих режимах індивід – член клану – піддавав би себе ефектам самосвідомості, що несуть страждання...

Моллі кивнула. Кейс пригадав ін'єкцію. Що вони їй увели? Біль не зник, але тепер надходив, немов тугий вузол видозмінених вражень

і відчуттів. Кишіння неонових черв'яків у стегні, дотик грубого рядна до шкіри, запах смаженого крилю його розум відкидав. Коли йому вдавалося не зосереджуватися на відчуттях, вони зливалися, перетворювалися на сенсорний білий шум. Якщо укол так подіяв на її нервову систему, то в якому ж стані її розум? Її зір був аномально гострим і ясним, навіть гострішим, ніж зазвичай. Здавалося, все навколо вібрує – усі люди й предмети немовби налаштовані на свою окрему частоту. Руки Моллі, досі замкнені в чорній кулі, лежали на колінах. Вона сиділа в одному з шезлонгів, і її випростана зламана нога була вкладена на пуф, оббитий верблюжою шкірою. Три-Джейн сиділа навпроти неї на іншому пуфі, закутана в завелику джелябу з небіленої вовни. Три-Джейн була дуже юна.

– Куди він пішов? – запиталася Моллі. – Ставитися?

Три-Джейн знизала плечима під блідими складками важкого халата й відкинула з очей пасмо темного волосся.

– Він сказав мені, коли тебе впустити, – відповіла вона. – А навіщо – не казав. Усе має бути по-таємничому. Ти б зашкодила нам?

Кейс відчув, як Моллі добирає відповідь.

– Я б убила його. Спробувала б убити ніндзю. Потім мала поговорити з тобою.

– Нащо? – запитала Три-Джейн, ховаючи каменем в одну з внутрішніх кишень джеляби. – І чому? І про що?

Йому здалося, що Моллі уважно роздивляється високі витончені вилиці, широкі вуста, вузький яструбиний ніс. Очі Три-Джейн були темні й по-дивному поглинали світло.

– Бо я ненавиджу його, – зрештою відповіла вона, – а чому? Просто я так влаштована. Бо він те, чим він є, а я те, чим є я.

– А ще вистава, – сказала Три-Джейн. – Я бачила виставу.

Моллі кивнула.

– А чому Хідео?

– Бо такі, як він, найкращі супротивники. Бо один із них колись давно вбив мого напарника.

На обличчі Три-Джейн з'явився вираз глибокого смутку. Вона підвела брови.

– Бо я мала це побачити, – додала Моллі.

– І потім ми б говорили, ми з тобою? Як от зараз?

Її темне волосся було дуже пряме, розділене посередині, на потилиці зібране у вузол тьмяно-срібним гребінцем.

– Зніми це з мене, – сказала Моллі, підвівши замкнені в кулю руки.

– Ти вбила мого батька, – відповіла Три-Джейн точно тим самим тоном. – Я спостерігала крізь монітори. Крізь очі моєї матері, як він їх звав.

– Він убив ляльку. Схожу на тебе.

– Він був великий шанувальник широких жестів, – сказала Три-Джейн, і поряд із нею з'явився Рів'єра – в ореолі наркотичного шалу, у пляній смугастій робі, у яку був убраний на даху готелю.

– Знайомитеся? Цікава дівчина, правда ж? Зрозумів це, тільки-но вперше побачив її. – Він обійшов Три-Джейн і підступив ближче. – Але нічого не вийде, ясно?

– Та невже, Пітере? – Моллі спромоглася зухвало вишкіритися.

– Мовчозим не перший, хто так помилився. Недооцінив мене. – Він перетнув кахляну смугу, що оточувала басейн, підійшов до білого емальованого столика й плеснув мінеральної води у важкий кришталевий келих. – Він говорив до мене, Моллі. Підозрюю, він до всіх нас говорив. До тебе, до Кейса, до того, з чим в Армітіджі можна говорити. Знаєш, він нас не дуже й розуміє. У нього є ті моделі, та вони лише статистика. Ти, можливо, і статистична тварина, дорогенька, а Кейс і поготів, та в мене є певна риса, невираховна за самою своєю природою.

Він відпив води.

– І що ж це за риса, Пітере? – запиталася Моллі байдужим голосом.

Рів'єра засяяв.

– Збоченість. – Він повернувся до Моллі й Три-Джейн, прокручуючи залишки води в міцному глибокому циліндрі з гірського кришталю, наче насолоджуючись його вагою.

– Здатність надихатися на дію без мети й причини. І я ухвалив рішення, Моллі, цілком безцільне й безпричинне рішення.

Вона чекала, дивлячись на нього знизу.

– Ох, Пітере, – промовила Три-Джейн у ніжному захваті, виявів якого зазвичай можуть домогтися тільки діти.

– Не буде тобі слова, Моллі. Як бачиш, він мені й про слово розповів. Звісно, Три-Джейн знає код, але ти його не отримаєш. Як і Мовчозим. Моя Джейн – амбітна дівчинка, у нашому збоченому розумінні. – Він знов посміхнувся. – У неї є бачення родинної імперії, і двійко божевільних штучних інтелектів – незбагнених настільки, наскільки це взагалі можливо – нашим планам тільки завадять. Отже. Приходить Пітер Рів'єра й рятує її, розумієш? Пітер каже: будь тихо. Увімкни таткову улюблену свінгову платівку й дозволь Пітерові знайти оркестр, тебе вартий, ціле кабаре танцюристів – усе для поминок, гідних Короля Ешпула. – Він допив воду. – О ні, татку, тебе мені замало. Ти зайвий тепер, коли Пітер прийшов до мене.

А потім, рожевий від кокаїну й меперидину, він метнув келих точно в її лівий очний імплант, і її зір вибухнув кров'ю й світлом.

Мелкам висів розпластаний під стелею кабіни, коли Кейс зняв троди. Нейлонова страхувальна система, застебнута навколо пояса, була припнута до панелей обабіч еластичними тросами на гумових присосках. Мелкам був без сорочки й відкручував центральну панель незграбним на вигляд ключем для монтажу в невагомості, і товсті контрпружини інструмента деренчали щоразу, коли він викручував черговий шестигранний болт. «Маркус Гарві» стогнав і здригався під дією тяжіння.

– Мовчазний веде нас із тобою стикуватися, – повідомив зайонець, скидаючи болт у в'язану торбинку на поясі. – Мелкам керує посадкою, а ще добуває нам робочий реманент.

– Ти аж там інструменти тримаєш? – Кейс, витягнувши шию, спостерігав, як надимаються м'язи на жилавій коричневій спині.

– Оцей – так, – відказав Мелкам, витягаючи довгастих згорток чорного полікарбону зі схову за панеллю. Він почепив панель на місце й закрутив єдиний шестигранник, що кріпив її до стіни. Чорний згорток доплив до корми, перш ніж він закрутив болт. Мелкам розчепив вакуумні застібки на пряжках системи, вивільнився з неї й підтягнув до себе видобутий зі схову згорток. Відштовхнувся, проплив над пультом – на головному екрані пульсувала зелена стикувальна схема – і вчепився за Кейсову протиперевантажувальну сітку. Підтягнувся до підлоги й підчепив клейку стрічку на пакунку товстим шершавим нігтем великого пальця. – Один китайський чоловік каже,

воно істину глаголить, – пояснив він, розгортаючи старовинний автоматичний дробовик «Ремінгтон», укритий товстим шаром мастила. Ствол відпиляний за кілька міліметрів від цівки. Приклад відпиляний цілком – його замінило дерев'яне пістолетне руків'я, обмотане затертою чорною клейкою стрічкою. Мелкам пахнув потом і ганджею.

– І це все?

– Так точно, ман, – відповів той, витираючи червоною ганчіркою мастило з чорного ствола. Полікарбоновий чохол він намотав на ту ж руку, якою тримав пістолетне руків'я. – Ми з тобою тепер точняк Растафаріанський бойовий флот.

Кейс натягнув троди на чоло. Знову чіпляти техаський катетер він і не думав: по-справжньому сходити до вітру він матиме можливість у Стрейлайті, нехай навіть востаннє.

Він увімкнувся.

-Здоров, – сказав конструктор, – наш друг Пітер там геть береги поплутав?

Схоже, вони вросли в тессьє-ешпулівську кригу: арки смарагдових мостів розширилися, стали суцільною масою. У складових китайської програми, що їх оточували, переважав зелений колір.

– Наближаємося, Дікс?

– Ближче нема куди, скоро знадобишся.

– Слухай, Дікс. Мовчозим каже, що Кван ухопив нашу «Хосаку» намертво. Я маю вимкнути тебе й свою деку з мережі, перенести тебе в Стрейлайт і знову ввімкнути у внутрішню мережу вілли, – так він казав. Ми продовжимо набіг ізсередини, зі стрейлайтівської мережі.

– Клас! – відповів Рівний. – Коли я відмовлявся зайти через сраку, якщо можна було запросто зайти через парадні двері?

Кейс перемкнувся.

У темряву її очей, у спазматичну синестезію, де біль смакував, наче старе залізо, пахнув динею, відчувався, мов крила мотиля на щоці. Вона лежала непритомна, і її сни були для нього закриті. Коли зоровий чип спалахнув, літери й цифри оточувало тьмяно-рожеве гало.

07:29:40

– Я страшенно засмучена, Пітере. – Здавалося, голос Три-Джейн лунав звідкись із глибини. Він зрозумів, що Моллі не втратила слуху, але зразу збагнув: симстим-передавач на місці, він працює, і Кейс

відчув, як корпус врізається їй під ребра. Її вуха вловлювали коливання дівочого голосу. Рів'єра щось нерозбірливо пробурмотів у відповідь. – А мені – ні, – відповіла вона, – і це не жарти. Хідео принесе медсистему з інтенсивної терапії, але їй потрібен хірург.

Запала тиша. Кейс чітко чув льопання води об бортик басейну.

– Що ти казала їй, коли я повернувся? – Рів'єра наблизився впритул.

– Про матір. Вона питала в мене. Гадаю, в неї був шок, справа не тільки в ін'єкції від Хідео. Навіщо ти так із нею?

– Хотів знати, чи розіб'ються.

– Один розбився. Коли вона опритомніє – якщо вона опритомніє – ми знатимемо колір її очей.

– Вона винятково небезпечна. Надто небезпечна. Коли б мене не було тут, аби відволікти її – відвернути її увагу на Ешпула й мого власного Хідео, щоби відвести гранату, – ким би ти була зараз? Її полонянкою.

– Ні, – сказала Три-Джейн, – зі мною Хідео. Не впевнена, що ти розумієш Хідео до кінця. Вона, очевидно, розуміє.

– Не хочеш випити?

– Вина. Білого.

Кейс вимкнувся.

Мелкам згорбився над пультом керування «Гарві», куди надходили стикувальні інструкції. На головному екрані червоний квадрат позначав стрейлайтівський шлюз. «Гарві» був більшим, зеленим квадратом, що поволі зменшувався й смикався то туди, то сюди, виконуючи Мелкамові команди. Менший екран зліва показував схематичне зображення «Гарві» й «Ханіви», коли ті наближалися до вигину веретена.

– У нас година, чувак, – сказав Кейс, витягаючи оптоволокна з «Хосаки». Батареї в його деці вистачить на півтори години, але конструкт Рівного також відтягує заряд. Він швидко, механічно примотав мікропорою картридж із конструктом до низу «Оно-Сендай». Повз нього пропливла Мелкамова страхувальна система. Він упіймав її, відчепив собі два еластичні троси з гумовими присосками й застібнув їхні карабіни один за інший. Присоски притиснув до бокових панелей деки й витиснув з-під них повітря, щоби ті

присмокталися. Почепивши деку з конструктором на імпровізованому реміні через плече, він насилу вліз у шкіряну куртку й перевірів кишені. Паспорт, отриманий від Армітіджа, банківський чип на ім'я з паспорта, кредитний чип, виданий на митниці Фрісайда, два дерми бетафенетиламіну, придбані в Брюса, скатка нових єн, півпачки «Єхеюань» і сюрикен. Кейс кинув фрісайдівський чип через плече й почув, як той ударився об російський скрубер. Він майже повторив те саме із сюрикеном, та чип рикошетом відскочив йому в потилицю, змінив напрямок ударився в стелю й пролетів повз Мелкамове ліве плече. Зайонець відірвався від штурвала й виразно глянув на Кейса. Той подивився на сюрикен і запхав його в кишеню куртки, почувши, як тріснула підкладка.

— Мовчазний на зв'язку, ман, — сказав Мелкам. — Мовчазний каже, що шаманить із системою безпеки, аби зістикувати «Гарві». «Гарві» стикується як інше судно, вони чекають на те судно з Вавилону. Мовчазний передає стикувальні коди.

— Ми скафандри вдягнемо?

— Заважкі. — Мелкам знизав плечима. — Лишайся в сітці, чекай.

Він увів останню послідовність і взявся за рожеві руків'я обабіч пульта. Кейс побачив, як зелений квадрат зменшився ще на кілька міліметрів і остаточно перекрив червоний. На меншому екрані було видно, як «Ханіва» опустила ніс, аби уникнути зіткнення з корпусом веретена, і стикувалася. «Гарві» досі висів під нею, мов здобич у пташиних кігтях. Буксир задеренчав, затремтів. Два стикувальні гаки, стилізовані під руки, вхопили «Ханіву» за осину талію. Стрейлайт випустив стикувальний коридор, позначений на екрані жовтим квадратом. Той обійшов «Ханіву», намагаючи стикувальний шлюз «Гарві».

З носа буксира, з-за тремтливих, мов желе, нашарувань герметика, чулося гучне скреготіння.

— Ман, — сказав йому Мелкам, — пам'ятай про тяжіння.

Десяток дрібних предметів одночасно врізався в підлогу кабіни, наче їх примагнітило. Кейс зі стогоном вдихнув, відчувши, як його внутрішні органи змінили положення. Дека з конструктором боляче вдарила по стегнах. «Гарві» пристикувався до веретена й обертався разом із ним.

Мелкам розкинув руки, потягнувся, зняв із голови шапку та струснув дредами.

– Ходімо, ман, коли кажеш, що час найдорожчий тепер.

19_

«Вілла Стрейлайт паразитує на веретені», – нагадав собі Кейс, переступаючи через герметикові щупальця, що росли навколо носового люка «Маркуса Гарві». Вілла висмоктує з Фрісайда повітря та воду й не має власної екосистеми.

Стикувальний коридор, що висунувся зі шлюзу, був дещо ускладненою версією того, яким Кейс незграбно падав на «Ханіву», – пристосованого до обертального тяжіння веретена. Кожен кільчастий сегмент гофрованого тунелю, розсунутого вбудованими гідравлічними маніпуляторами, виготовлений із грубого нековзкого пластику. Внутрішні ребра коридора слугували сходинками драбини. Коридор по-змійному обвився навколо «Ханіви». Ділянка стикування з «Гарві» була горизонтальною, та далі прохід різко здіймався вгору й завертав ліворуч – щоб обігнути корпус яхти, доводилося дертися вертикально догори. Мелкам уже рушив – підтягувався лівою рукою з «Ремінгоном» у правій. На ньому були заляпаний мішкуватий комбінезон, зелена нейлонова куртка без рукавів і пара зношених кедів із червоногарячими підошвами. Коридор злегка здригався щоразу, коли Мелкам долав черговий сегмент.

Застібки на імпровізованій перев'язі врізалися Кейсові в плече – «Оно-Сендай» із конструктивним картриджем виснула на ньому всією вагою. Він не відчував нічого, крім страху, безпричинного жаху. Гнав його від себе, силкувався прокручувати подумки лекцію Армітіджа про веретено й віллу Стрейлайт.

Почав рух угору. Екосистема Фрісайда була обмежена, але не замкнена. Зайон був замкненою екосистемою, здатною виживати протягом багатьох років без постачання матеріалів іззовні. Фрісайд виробляв власні повітря й воду, однак покладався на постачання їжі й постійну подачу ґрунтових добрив. Вілла Стрейлайт не виробляла геть нічого.

– Ман, – сказав Мелкам тихо, – лізь-но сюди, до мене.

Кейс обережно посунувся вбік на кільчастій сходинці й здолав кілька останніх сегментів. Хід закінчувався гладеньким трохи опуклим люком близько двох метрів у діаметрі. Гідравлічні маніпулятори коридора ховалися в гнучких пазах на одвірку люка.

– То що нам те... – Кейс замовк на півслові, коли двері люка відхилилися вгору й незначна різниця тисків викинула йому в очі хмарину піщаного пилу.

Мелкам переліз через поріг, і Кейс почув, як тихенько клацнув запобіжник «Ремінгтона».

– Це ж ти в нас поспішаєш, ман... – прошепотів припиншкий за порогом Мелкам. Кейс перебрався до нього.

Люк виводив на середину круглої склепінчастої камери, вимощеної синім нековзким пластиком. Мелкам злегка штурхнув Кейса під лікоть і вказав на екран, вмонтований в увігнуту стіну. На екрані високий юнак із тессьє-ешпулівськими рисами обличчя струшував щось із рукавів темного ділового піджака. Перед юнаком був такий самий люк у такій самій камері.

– Щиро перепрошую, сер, – почувся голос із решітки над люком. Кейс глянув угору. – Чекали на вас пізніше, готували осьовий шлюз. Хвилинку, будь ласка.

Юнак на екрані нетерпляче кивнув.

Мелкам розвернувся з рушницею наготові, коли двері відсунулися ліворуч. Низенький євразієць в оранжевому комбінезоні вийшов до них, здивовано витріщивши очі. Він розтулив рота, але ні слова не сказав. Стулив рота. Кейс глянув на екран. Нічого.

– Хто? – вичавив із себе чоловік.

– Растафаріанський бойовий флот, – відповів Кейс, підводячись. Кіберпросторова дека вдарилась об стегно. – Нам лише потрібно увімкнутися у вашу систему життєзабезпечення.

Чоловік ковтнув.

– Це перевірка? Це перевірка на вірність. Це має бути перевірка на вірність.

Він витер долоні об холоші оранжевого комбінезона.

– Ні, ман, усе по-справжньому. – Мелкам вийшов зі схову з «Ремінгтоном» і навів його на обличчя євразійця. – Маслай.

Вони пішли за чоловіком крізь двері, у коридор, чиї поліровані бетонні стіни й нерівна підлога, вистелена кількома шарами килимів, уже були цілком знайомі Кейсові.

– Класні килими, – сказав Мелкам, підштовхуючи чоловіка в спину. – Церквою пахнуть.

Вони дійшли до наступного екрана – антикварного «Соні», вмонтованого над консоллю з клавіатурою й складною системою панелей із гніздами. Коли вони спинилися, екран засвітився. Фін напружено вишкірився на них, за його спиною була кімната, схожа на передпокій «Метро Голографікс».

– Так, – сказав він. – Мелкам нехай відведе цього чувака коридором до відчиненої комірчини й лишить там, я замкну двері. Кейсе, вмикайся в п'яте гніздо ліворуч на верхній панелі. Адаптери в шухляді під консоллю. Двадцятка «Оно-Сендай» на сороківку «Хітачі».

Мелкам повів полоненого геть, а Кейс навколішки порпався в купі адаптерів, аж доки не знайшов потрібний. Підімкнувши деку до адаптера, він завагався.

– Тобі конче треба саме так виглядати, чувак? – запитався він у піксельного обличчя на екрані. Зображення Фіна зникло рядок за рядком і поступилося місцем Лонні Зоуну на тлі відлипших від стіни японських плакатів.

– Усе для тебе, малий, – протягнув Зоун, – тільки скажи, Лонні дістане...

– Ні, – відрізав Кейс, – хай буде Фін.

Доки зображення Зоуна так само поступово зникало, Кейс різко ввів адаптер «Хітачі» в гніздо й наліпив на чоло троди.

– Де тебе носило? – запитав Рівний і зареготав.

– Казав, не роби так, – огризнувся Кейс.

– Жартую, синку, – відповів конструкт, – нуль часу минуло, як на мене. Дай-но гляну, що там у нас...

Кван був увесь смарагдовий, точно того ж відтінку, що й тессьє-ешпулівська крига. Тканина програми темнішала і втрачала прозорість просто на очах у Кейса, та, підвівши погляд, він усе одно міг розрізнити чорно-дзеркальне акулподібне жало. Кутасте мереживо й візерунчасті міражі зникли, і жало вірусу здавалося так само реальним,

як і «Маркус Гарві», – безкрилий старовинний літак, чия гладка обшивка виблискує чорним хромом.

– Оце я розумію! – похвалив Рівний.

– Ага, – відповів Кейс і перемкнувся.

– Ось так. Як я вже казала, мені прикро, – говорила Три-Джейн, бинтуючи голову Моллі. – Діагност каже, струсу немає, незворотних ушкоджень ока – теж. До появи тут ви не надто близько були знайомі?

– Я його взагалі не знала, – байдуже відповіла Моллі. Вона лежала горілиць на високому ліжку чи на м'якому столі. Кейс не відчував зламаної ноги. Здавалося, синестетичний ефект від первинної ін'єкції минувся. Чорної кулі на руках не було, та їх фіксували м'які ремені, яких Моллі бачити не могла.

– Він хоче вбити тебе.

– Та ясно, – сказала Моллі, втупившись у нерівну стелю повз джерело дуже яскравого світла.

– Не впевнена, що я цього хочу, – відповіла Три-Джейн. Моллі крізь біль повернула голову, аби подивитися в її темні очі.

– Не грайся зі мною, – сказала Моллі.

– А раптом мені це буде до смаку? – відповіла Три-Джейн, нахилилася й поцілувала Моллі в чоло, прибравши з нього волосся теплою долонею. На блідій джелябі виднілися криваві плями.

– Куди він подівся? – запитала Моллі.

– Може, пішов по наступну дозу, – відповіла Три-Джейн, випроставшись. – Він дуже нетерпляче чекав на тебе. Гадаю, мені цікаво було б доглядати за тобою аж до видужання, Моллі. – Вона всміхнулася й механічно витерла скривавлену руку об перед джеляби. – Твою ногу треба буде скласти наново, але ми можемо про це подбати.

– А що Пітер?

– Пітер. – Вона злегка похитала головою. Пасмо темного волосся вибилося із зачіски й упало на чоло. – Пітер стає щодалі менш цікавою компанією. Загалом вживання наркотиків мені видається відверто нудним. – Вона хихикнула. – Принаймні у виконанні інших. Мій батько ревно зловживав, як ти могла помітити.

Моллі напружилася.

– Не тривожся. – Пальці Три-Джейн ковзнули шкірою над ременем шкіряних джинсів. – Батькове самогубство спровокували мої маніпуляції із системою запобіжників під час його кріогенного сну. Я з ним, власне, ніколи й не зустрічалася наживо, якщо хочеш знати. Мене дістали з пробірки після того, як його востаннє заморозили. Та я дуже добре його знала. Ядра все знають. Я бачила, як він убивав мою матір. Покажу запис, коли тобі трохи полегшає. Як він душить її в ліжку.

– Чому він убив її? – Моллі сфокусувала незабинтоване око на обличчі Три-Джейн.

– Не міг погодитися на майбутнє, яке вона обрала для родини. Вона замовила створення наших штучних інтелектів. Вона була далекоглядна. За її уявленнями, ми мали вступити в симбіоз зі штучними, які ухвалювали б за нас корпоративні рішення. Наші свідомі рішення, так би мовити. Тессьє-Ешпули були б безсмертним роєм, де кожен із нас став би невід’ємною часткою вищої сутності. Неймовірно захопливо. Я дам тобі послухати її записи, там близько тисячі годин. Та я так до кінця й не збагнула її, якщо чесно, а її ідеї про подальший курс пішли разом із нею. Не стало жодного курсу, і ми почали занурюватися самі в себе. Нині ми виходимо лише зрідка. Я виняток.

– Ти казала, що намагалася вбити старого? Змінила налаштування кріогенної програми?

Три-Джейн кивнула.

– Мені допомагали. Дух допомагав. Я вважала, принаймні коли була геть малою, що в корпоративних ядрах мешкають духи. Голоси. Одним із них був той, кого ти звеш Мовчозимом, – це тьюрингівське кодове ім’я для бернського штучного, хоча сутність, яка тобою маніпулює, – радше підпрограма.

– Одним із них? Є інші?

– Ще один. Але він до мене не промовляв багато років. Гадаю, здався. Підозрюю, обидва вони є плодами певних потенційних здібностей, які моя мати вимагала закласти в оригінальні програми, але вона вміла вкрай добре приховувати таємниці, коли вважала за потрібне. Ось. Пий. – Вона піднесла Моллі до губ гнучку пластикову трубку. – Вода. Але трішечки.

– Джейн, кохана, – звідкись радісно озвався Рів’єра, – чи добре тобі?

– Облиш нас, Пітере.

– Граєшся в лікаря...

Зненацька Моллі побачила власне обличчя за десять сантиметрів від свого носа. Пов'язок не було. Лівий імплант розбитий дощенту, з очниці, що нагадує кривавий став, тягнеться довга срібляста пластикова трубка.

– Хідео, – сказала Три-Джейн, поглажуючи Моллін живіт, – зроби Пітерові боляче, якщо не піде геть. Пітере, ходи поплавай.

Проекція зникла.

07:58:40 у темряві її забинтованого ока.

– Він казав, що ти знаєш код. Пітер казав. Мовчозимові потрібен код.

Кейс раптом відчув, що ключ на нейлоновій шворці досі на місці – лежить на внутрішньому боці її лівої груді.

– Так, – відповіла Три-Джейн і прибрала руку. – Знаю. Дізналася його ще дитиною. Гадаю, він мені наснився... Або ж почула його десь поміж тисячі годин материних записів. Та мені здається, що Пітер має рацію, коли наполягає, щоби я його тобі не давала. Доведеться змагатися з тьюрингами, якщо я все правильно зрозуміла, а духи – вони сама примхливість.

Кейс вимкнувся.

– Дивна в нас клієнтурка, га? – вишкірився Фін зі старого «Соні».

Кейс знизав плечима. Побачив, як Мелкам повертається коридором, тримаючи «Ремінгтон» напоготові. Зайонець усміхався й кивав у такт музиці, якої Кейс не чув. Пара тонких жовтих дротів тягнулася від його вух до бокової кишені куртки–безрукавки.

– Даб, ман, – пояснив Мелкам.

– Ти довбаний псих, – відповів Кейс.

– Ти послухай, ман. Це праведний даб.

– Агов, хлопці, – озвався Фін, – підйом. Надходить ваш транспорт. Може, я й не настільки чіткий, як портрет Вісім-Жана, яким ошукав охоронця, та підкинути до Три-Джейн можу.

Кейс саме витягував адаптер із гнізда, коли безпілотна вагонетка вигулькнула з-за повороту під незграбною бетонною аркою на тому кінці їхнього відрізка коридора. Це могла бути та ж сама, якою їхали африканці, але коли й так, їх уже не було. За спинкою низенького

м'якого сидіння, вчепившись крихітними маніпуляторами в оббивку й блимаючи світлодіодами, сидів браунівський дрон.

– Наш автобус, – сказав Мелкамові Кейс.

20

Гнів знову вник. Кейсові його бракувало.

На крихітній вагонетці було затісно: Мелкам сидів із «Ремінгтоном» на колінах, Кейс – із декою й конструктом на грудях. Рухалися вони зі швидкістю, на яку вагонетка розрахована не була, – через перевантаженість верху її заносило, і Мелкам нахилився в бік повороту. Коли вони завертали ліворуч, проблем не виникало, бо Кейс сидів праворуч, та коли вагонетка повертала праворуч, зайонець нахилився до Кейса, обвішаного обладнанням, і боляче притискав його до сидіння.

Кейс не уявляв, де вони. Усе було знайоме, та він ніколи не міг точно сказати, чи справді колись уже бачив той чи інший відрізок шляху. Уздовж стін вигнутого коридора рядами стояли вітрини з експонатами, яких Кейс точно не бачив: черепами великих птахів, монетами, вибитими срібними масками. Шестеро коліщат вагонетки беззвучно котилися кількаярусними килимами. Чутно було тільки виття електричного двигуна й періодичні сплески дабових ритмів із поролонових навушників у Мелкамових вухах, коли той падав на Кейса, щоби врівноважити вагонетку на стрімкому повороті праворуч. Дека й конструкт тиснули на сюрикен під підкладкою куртки, і той врізався Кейсові в стегно.

– Є в тебе годинник? – запитав він у Мелкама.

Зайонець труснув дредами.

– Час буде вчасно.

– Господи Ісусе, – пробурмотів Кейс і заплющив очі.

Браунівський дрон пошкутильгав по нашарованих килимах і постукав м'якою подушечкою ніжки в незвично великі квадратні двері з подряпаного темного дерева. Вагонетка за їхніми спинами зашипіла й викинула крізь решітку радіатора сніп блакитних іскор. Іскри попадали на килим, і Кейс відчув запах горілої вовни.

– Чи сюди нам, ман? – Мелкам роздивився двері й клацнув запобіжником рушниці.

– Слухай, от звідки мені знати, – пробурмотів Кейс радше до себе, ніж до Мелкама. Браун крутнув тулубом і блимнув світлодіодами.

– Хоче, щоб ти двері відчинив, – кивнув на дрона Мелкам.

Кейс зробив крок уперед і спробував повернути різьблену латунну ручку.

На рівні очей висіла латунна табличка. Гравійований напис на ній годі було розібрати: він перетворився на павутинчасті рядки непридатної до читання головоломки, яка колись була назвою давно зниклої служби чи іменем службовця, затертим до забуття. Кейс замислився, як Тессье-Ешпули добирали деталі Стрейлайту: кожен окремо, чи просто придбали все гуртом у якійсь європейській конторі на кшталт «Метро Голографікс». Завіси жалібно заскиглили, коли він прочинив двері, і Мелкам зайшов першим із «Ремінгтоном» при стегні.

– Книжки, – сказав Мелкам.

Бібліотека. Білі сталеві стелажі з позначками.

– Знаю, де ми, – сказав Кейс. Він озирнувся на вагонетку. Над килимом звивалася цівка диму. – То їдьмо. Вагонетко. Вагонетко?

Та не рушила. Дрон смикав за холоші джинсів, щипав за литку. Кейс ледве приборкав сильне бажання копнути його.

– Чого тобі?

Дрон постукував за двері. Кейс пішов услід. У бібліотеці стояв іще один монітор «Соні», такий само старий, як і попередній. «Браун» зупинився під ним і потупцював так, ніби танцює джигу.

– Мовчозиме?

На екрані з'явилося знайоме обличчя. Фін усміхався.

– Час глянути, що там, Кейсе, – сказав він, мружачись від сигаретного диму. – Ходи, вмикайся.

«Браун» кинувся до Кейсової ноги й заходився дертися нею вгору, щипаючи шкіру крізь тонкі чорні джинси.

– От срань! – Він скинув дрона з себе, той відлетів і вдарився в стіну. Дві ніжки борсалися, марно пронизуючи повітря. – Яка муха його вкусила?

– Контур вигорів, – відповів Фін. – Хай собі. Не проблема. Вмикайся вже.

Під екраном було чотири гнізда, та лише до одного з них пасував адаптер «Хітачі».

Ніщо. Сіра порожнеча.

Ніякої матриці, ніякої сітки. Ніякого кіберпростору.

Дека зникла. Його пальці...

І от на тому боці свідомості виникло летке, невловне відчуття, наче щось несеться просто на нього крізь нескінченну товщу чорного дзеркала.

Він спробував закричати.

Здавалося, він бачить місто – там, за дугою піщаного пляжу, – але воно було дуже далеко.

Кейс сів навпочіпки на вогкому піску, обхопив руками коліна й затремтів.

Так він просидів, здавалося, досить довго – навіть після того, як припинився дроз. Місто – якщо це було місто – було сіре й приземкувате. Іноді його затуляли клапті туману, що накочувалися з лопотливої води. Якоїсь миті він навіть вирішив, що це не місто, а самотня будівля, можливо, руїна. Оцінити відстань він не міг. Пісок був відтінку почорнілого срібла, що не потьмяніло остаточно. Пляж піщаний, пляж дуже довгий, пісок вогкий, холоші Кейсових джинсів вогкі від піску... Він обіймав себе й хитався, співав собі пісні без мотиву й слів.

Небо було іншого відтінку срібла. Тіба. Наче небо над Тібою. Токійська затока? Він повернув голову й бездумно дивився на море, сподіваючись розгледіти голограму «Фудзі Електрик», дрон, вертоліт, бодай щось.

За спиною скрикнув мартин. Кейс здригнувся.

Здіймався вітер. Пісок сік щок. Кейс уперся обличчям у коліна, заплавав, і його схлипування здавалися так само далекими й чужорідними, як і крики мартина в пошуках поживи. Гаряча сеча текла крізь штани, крапала на пісок і швидко вистигала на морському вітрі. Коли сльози скінчилися, заболіло горло.

– Мовчозиме, – бурмотів він у коліна, – Мовчозиме...

Надходили сутінки, і Кейс починав тремтіти. Холод нарешті змусив його підвестися.

Коліна й лікті боліли. З носа текло. Він витер носа манжетою куртки, тоді обшукав порокні кишені.

– Господи, – бурмотів він, згорбившись, ховаючи руки від холоду під пахви, – Господи.

Зуби зацокотіли.

Приплив лишав по собі тонший візерунок, аніж спромігся би створити бодай який токійський садівник. Зробивши десяток кроків у бік невидимого тепер міста, Кейс озирнувся крізь сутінки. Його сліди тягнулися туди, де він опритомнів. Жодних інших слідів на чорно-срібному піску не було.

Здавалося, він здолав принаймні кілометр, поки помітив світло. Він говорив із Рацом, і саме Рац указав йому на світло – на червоногарячий відблиск праворуч, подалі від прибою. Він усвідомлював, що Раца з ним не було, що бармен був плодом його уяви, не належав до цього краю, куди він утравив, мов у пастку, та це не важило. Він викликав Раца, щоби хоч якось себе втішити, та Рац мав власні уявлення щодо Кейса і скрути, в яку той утравив.

– Направду, мій артисте, я вражений. Як далеко ти ладен зайти, аби дійти до кінця в самознищенні. І як даремно! В Нічному місті ти все це мав, тримав у долонях! Швидкі, щоби виїсти здоровий глузд, алкоголь, щоби все текло як по маслу, Лінду, аби підсолодити печаль, і вулицю за ката. Як далеко зайшов ти, щоби зробити це зараз, і в яких гротескних декораціях... Атракціони в космосі, герметично задрасні палаци, погнилі цікавинки старої Європи, мерці в запаяних скриньках, китайські чудеса... – Рац засміявся, йдучи поряд і невимушено вимахуючи рожевим маніпулятором. Навіть у темряві Кейс бачив блиск химерних коронок на почорнілих барменових зубах. – Та, мабуть, така вже доля великих артистів, хіба ні? Тобі був потрібен цей інший світ – цей пляж, це місце. Щоби вмерти.

Кейс різко зупинився, хитнувся, розвернувся на звук прибою, до здійсненого вітром колючого піску.

– Ага, – промовив він. – Бляха. Мабуть...

І пішов на гуркіт хвиль.

– Артисте, – почув він гукання Раца, – світло. Ти бачив світло. Он воно. Там...

Кейс знову зупинився, заточився, впав навколішки за кілька міліметрів до крижаної води.

– Раце? Світло? Раце...

Але суцільна темрява зімкнулася навколо, лишився тільки гуркіт прибою. Кейс спромігся підвестися й спробував повернутися так само, як прийшов.

Час минав. Він рухався вперед.

А тоді він його побачив. Світло. Щодалі яскравіше. Прямокутник світла. Двері.

– Там вогонь, – сказав він, та вітер відніс слова геть.

Це був бункер із каменю й бетону, похований під темною піщаною дюною. Прохід низький, вузький, без дверей, глибокий – крізь стіну завтовшки принаймні метр.

– Агов, – тихо озвався Кейс, – агов... – Торкнувся пальцями холодної стіни. Там горів вогонь, і стінами проходу повзли тіні.

Він нахилився й за три кроки потрапив усередину. Біля іржавої залізної печі, де палав плавник, навпочіпки сиділа дівчина. Протяг висмоктував дим крізь потріскану пічну трубу. Вогнище було єдиним джерелом світла, і коли він зустрівся поглядом із широко розплющеними, ніби зненацька заскоченими очима, то впізнав шовкову пов'язку на чолі – скручений шарф із візерунком, що нагадував збільшену електросхему.

Тієї ночі він відштовхнув її, відмовився від запропонованої їжі, від місця поряд із нею в гнізді з ковдр і подертого поролону. Зрештою, він усівся навпочіпки біля виходу і спостерігав за її сном, прислухаючись до завивань вітру в будівлі. Десь раз на годину підводився й підходив до печі, аби підкинути плавнику з купи поряд. Все це було несправжнє, а холод є холод.

Та, що згорнулася клубком у теплі від вогнища, теж була несправжньою. Він спостерігав за її ротом, за трохи розкритими губами. Вона була дівчиною з його спогадів про подорож на той бік затоки, і це було жорстоко.

– Підлиймудило, – шепотів він вітрові, – не хотів ризикувати, правда ж? Не першу-ліпшу наркетку до мене прислав, еге ж? Знаю, що все це значить... – Кейс намагався не видати свого відчаю. – Я второпав, ясно? Знаю, хто ти такий. Ти той другий. Три-Джейн казала про тебе Моллі. Неопалима купина. Це не Мовчозим був, а ти. Він

хотів мене попередити тим «Брауном». А ти вирубив мене й замкнув тут. Ніде. Із її привидом. Із такою, якою я її запам'ятав...

Вона поворушилась уві сні, щось пробурмотіла, натягнула подерту ковдру на плече й щоку.

– Ти ніщо, – казав він сплячій дівчині. – Ти мертва, а коли жива була, то була для мене довбаним нічим. Чув, дружбанчику? Знаю, що ти робиш зі мною. Ти мене вирубив. Усе це триває секунд двадцять, правда ж? Я впав на сраку й завис у тій бібліотеці, і мій мозок, типу, мертвий. І невдовзі він буде мертвий, якщо ти справді знаєш, що робиш. Не хочеш, аби Мовчозимові вдалося це дільце, та й по всьому, тож замкнув мене тут. Діксі проведе Квана куди треба, от тільки він мертвяк і ти його дії наперед знаєш, звісно. Ця хрінь із Ліндою – твоя робота, правда ж? Мовчозим хотів скористатися нею, коли затягнув мене до конструкту Тіби, та не впорався. Казав, надто треба заморочуватися. Це ти зібрав портрет із зірок на Фрісайді, правда ж? Ти вдягнув її маску на обличчя мертвої ляльки в кімнаті Ешпула. Моллі цього й не бачила. Ти просто підкрутив сигнал симстиму. Бо гадаєш, що можеш зачепити мене. От що, гуляй-смокчи, хто б ти не був. Ти переміг. Ти перемагаєш. От тільки для мене все це неважливо, ясно? Гадаєш, мені не начхати? То нащо ти зі мною так? – Його знов трусило, він перейшов на вереск.

– Сонце, – сказала вона, визируючи з-під лахміття, – ходи сюди й лягай спати. Я посиджу на варті, ти тільки скажи. Тобі треба спати, ясно? – Заспаність посилювала її м'який південний акцент. – Просто поспи, гаразд?

Коли він прокинувся, вона вже зникла. Вогнище згасло, та в бункері було тепло, і сонячні промені пробивалися крізь прохід, креслячи кривий золотавий прямокутник на подертому боці великого скловолоконного ящика. Це був вантажний контейнер, він бачив такі в доках Тіби. Крізь боковий отвір виднілися п'ять чи шість жовтогарячих пакунків. У променях сонця вони здавалися величезними брилами вершкового масла. Шлунок судомило від голоду. Він виповз з-під ковдри, підійшов до контейнера й витягнув один із пакунків. Покліпав очима на дрібні написи десятком мов. Англійська була останньою. «НЗ. ВИСОКОКАЛОРІЙНЕ. ЯЛОВИЧИНА. ТИП АГ-8». Перелік поживних якостей. Він витягнув іще один. «ЯЙЦЯ».

– Коли ти вже це все вигadaв, то хіба не міг нормальної їжі підкласти?

Із пакунками в руках він обійшов усі чотири приміщення будівлі. Два були порожні, якщо не рахувати нанесеного вітром піску, а в четвертому стояло ще чотири контейнери з провіантом.

– Ясно, – сказав Кейс, торкнувшись до печаток. – Я тут надовго. Зрозумів. Гаразд...

Він обшукав кімнату з пічкою, знайшов пластмасову каністру з тим, що вирішив уважати дощовою водою. Біля лігва під стіною знайшлася дешева червона запальничка, моряцький ніж із потрісканим зеленим руків'ям та її шарф. Досі зав'язаний вузлом, твердий від поту й бруду. Кейс розрізав ножем жовті пакунки, витрусив їхній вміст в іржаву бляшанку, знайдену біля печі. Набрав із каністри води, змішав пальцями в кашу і з'їв. На смак каша віддалено нагадувала яловичину. Доївши, викинув бляшанку в піч і пішов надвір.

Судячи з висоти сонця, було пізно по обіді. Він скинув вогкі нейлонові кросівки, і теплота піску заскочила його зненацька. За денного світла пісок був сріблясто-сірим. Небо безхмарне й блакитне. Кейс зайшов за ріг бункера і рушив до води, скинувши куртку на пісок.

– Не уявляю, чиї спогади ти для цього використовуєш, – сказав, дійшовши. Здер із себе джинси й жбурнув їх у водяні брижі. За ними кинув футболку й труси.

– Ти що робиш, Кейсе?

Він озирнувся й побачив її за десять метрів від себе. Біла піна прибою пливла навколо кісточок її ніг.

– Я обіцявся вночі, – пояснив він.

– Я б їх на твоєму місці не вдягала після цього. Морська вода. Від неї болячки. Покажу тобі те озерце в скелях. – Вона кивнула кудись за спину. – Там прісна.

Дівчина закасала над колінами холоші французького космічного комбінезона. Шкіра під ними була гладенька та засмагла. Волосся куйовдив бриз.

– Слухай, – сказав він, згрібши мокрі речі й рушивши до неї. – У мене питання. Не питатиму, що ти тут робиш. Але як ти гадаєш, що я тут роблю?

Він зупинився. Мокрі чорні джинси ляскали по голому стегну.

– Ти прийшов учора ввечері, – сказала вона. І всміхнулася.

– І тобі цього досить? Що я просто «прийшов»?

– Він казав, що прийдеш, – відповіла вона, зморщивши ніс. Знизала плечима. – Гадаю, він знає про такі штуки. – Вона витягла ногу з води та ступнею витерла з іншої сіль – незграбно, по-дитячому. Знову всміхнулася до нього – вже зацікавленіше.

– Тепер ти мені дещо скажи, гаразд?

Він кивнув.

– Як це так вийшло, що ти весь коричневий, крім однієї ступні?

– І це останнє, що ти пригадуєш? – Кейс стежив, як вона зішкрібає залишки розмоченого сухого пайка з дна прямокутної бляшанки, яка стала їхньою єдиною тарілкою.

Вона кивнула. У світлі вогнища її очі здавалися величезними.

– Пробач, Кейсе, за все, Бог свідок, це те гівно винне, на яке я підсіла, мабуть, а ще... – Вона нахилилася вперед, обійняла коліна, і її обличчя на мить зіщулилося чи то від болю, чи то від спогадів про біль. – Мені треба було грошей. Щоби, може, повернутися додому, ну, чи... бляха, – додала вона, – ти б зі мною й говорити не схотів.

– То сигарет нема?

– Господи боже, Кейсе, ти вдесьте за сьогодні питаєш! Ти чого? – Вона підчепила губою пасмо волосся й закусила його.

– Але ж їжа була тут, так? Уже була?

– Казала тобі, чувак, її, нахрін, морем винесло просто на пісок.

– Окей, гаразд. Звісно. Чітко спланував.

Вона знов заплакала – схлипувала без сліз.

– Хай би тебе чорти забрали, Кейсе, – зрештою вичавила з себе вона, – мені без тебе тут самій було цілком нормально.

Він підвівся, взяв куртку, пригнувся й, подряпавши зап'ястя об грубий бетон, вибрався надвір. Місяця не було, не було вітру, саме тільки хлюпотіння хвиль навколо. Джинси тиснули й липли до шкіри.

– Гаразд, – промовив він до темряви, – здаюся. Мабуть, таки здаюся. Але хай тоді завтра морем принесе сигарет. – Кейс смикнувся від звуку власного сміху. – І пивка теж непогано би, коли вже так.

Розвернувся й пішов назад у бункер.

Вона перемішувала жарини уламком срібленого плавнику.

– Кейсе, а хто то була – у твоїй капсулі в «Дешевому готелі»? Та жорстка самурайка в срібних окулярах, уся в чорній шкірі. Налякала

мене тоді, але потім я подумала, може, це твоя нова дівчина, щоправда, виглядала вона дорого, як на тебе... – Вона глянула на нього. – Так соромно, що вкрала в тебе ті планки пам'яті.

– Забий, – відповів він. – Не має значення. То як, ти віднесла пам'ять тому твоєму чуваку, щоби він проглянув, що там, так?

– Тоні. Я, типу, зустрічалася з ним. Він теж уживав, і ми... коротше, так, пам'ятаю, що він переглядав ті твої штуки в себе на моніторі, а там була якась бомбезна графіка, і я ще думала, як це ти...

– Не було там ніякої графіки, – перебив він.

– Та була. І я все думала, звідки в тебе ті фото з мого дитинства, Кейсе. Ті, де мій батько ще до того, як покинув нас. Подарував мені ту фарбовану дерев'яну качку, і там було моє фото з нею...

– Тоні бачив його?

– Не пам'ятаю. А далі – я на пляжі, реально на світанку, сонце сходило, птахи плакали, такі самотні. Злякалася, бо була без дози, порожняком, і знала, що невдовзі стане зле... І я йшла і йшла, аж доки не стемніло, і знайшла це місце, і наступного дня на берег викинуло їжу – контейнери всі у водоростях, мов у густому зеленому желе. – Вона встромила палицю в жарини й лишила її там. – Але зле так і не стало, – сказала вона, коли жарини зажеврили. – Сигарет сильніше бракувало. А ти, Кейсе? Досі сидиш? – Полум'я танцювало на її щоках, мов тоді, у відблисках «Замку чарівника» й «Танків».

– Ні, – відповів Кейс, і все, що він знав, уже не важило, щойно він відчув на її вустах сіль висохлих сліз. У ній струменіла сила – та, яку він пам'ятав із Нічного міста, яка тримала його, захищала їх від часу й смерті, від безжального вуличного життя, що чигало на кожному кроці. Кейс уже колись відчував це. Мало хто міг вивести його до того почуття, та пам'ять щоразу спробувала його витіснити. Воно віднаходилося й губилося знов і знов. Воно, пригадав Кейс, опускаючись назустріч її обіймам, належало м'ясу, плоті, з якої кіберковбої глузували. Почуття було величезне, незбагненне – море даних, зашифрованих у спіралях ДНК і феромонах, безмежно складне – настільки, що лише живому тілу під силу зчитати його навпомацки, наосліп.

Блискавку заклинило, коли він розстібав французький комбінезон: зубчики застібки забило сіллю. Він зламав її, і щось дрібне відлетіло й металічно брязнуло об стіну, коли проїдена сіллю тканина піддалася і

він увійшов у неї, щоби здійснити передачу давнього як світ повідомлення. Тут, навіть тут, у місці, котре він приймав як даність, у програмній моделі спогадів якогось незнайомця, ця сила діяла на нього вповні.

Вона здригнулася в його обіймах, коли деревина у вогнищі зайнялася, і спалах на мить закарбував їхні переплетені тіні на стіні бункера.

Потім, коли вони лежали поряд і його рука спочивала між її стегон, він пригадав, як на пляжі біла піна обтікала кісточки її ніг, пригадав, що вона тоді йому сказала.

– Він казав, що я прийду, – промовив Кейс.

Та вона лише перевернулася, притиснулася сідницями до його стегон, накрила його долоню своєю й пробурмотіла щось крізь сон.

21_

Кейса розбудила музика, і спочатку йому здалося, що це ритм його серцебиття. Він сів на лахмітті поряд із нею, нап'яв на себе куртку, аби сховатися від досвітнього холоду. Крізь прохід пробивалися сірі промені, вогнище давно згасло. Він водив поглядом по рядках примарних ієрогліфів, чії прозорі обриси висіли в повітрі на тлі бетонної стіни. Оглянув тильний бік долонь і побачив тьмяні неонові часточки, що купчилися під шкірою й утворювали рисунок невідомого коду. Підвів праву руку й порухав нею в повітрі з цікавістю дослідника – та лишила по собі нетривкий і миготливий шлейф післяобразів.

Волосся на руках і внизу потилиці стало дибки. Вишкірившись, Кейс сів навпочіпки й спробував намацати слухом музику. Пульс затих, відновився, знову затих...

– Що сталося? – Вона сіла й незграбно відгорнула з обличчя волосся. – Сонечко...

– Почуваюся... як на швидких... З тобою таке тут буває?

Вона похитала головою, простягнула до нього руки, взяла його за плечі.

– Ліндо, хто тебе попередив? Хто казав, що я прийду? Хто?

– На пляжі, – відповіла вона й відвернулася, наче щось заважало їй дивитися йому у вічі. – Хлопчик. Зустрічаю його на пляжі іноді. Років тринадцять, може. Живе тут.

– І що він казав?

– Казав, що ти прийдеш. Казав, що ти не ненавидітимеш мене. Казав, нам буде добре тут, і показав, де та вибоїна в скелі з дощовою водою. Схожий на мексиканця.

– На бразильця, – сказав Кейс, коли нова хвиля ієрогліфів прокотилася стіною бункера. – Гадаю, цей хлопець родом із Ріо. – Він схопився на ноги й заходився влазити в джинси.

– Кейсе, – озвалася вона, і її голос затремтів. – Кейсе, ти куди?

– Гадаю, мені треба знайти його, – відповів він, і музика повернулася, не музика, а сам тільки ритм, рівний і знайомий, хоч він і не міг пригадати звідки.

– Не треба, Кейсе.

– Коли я потрапив сюди, здалося, що я дещо бачив. Місто на тому кінці пляжу. Та вчора його не було. Бачила колись те місто? – Він застібнув блискавку джинсів і спробував розірвати сплутані шнурки кросівок, та не впорався й зневірено жбурнув їх у куток.

Вона кивнула, опустивши очі.

– Так, іноді я бачу його.

Він вдягнув куртку.

– Ходила туди, Ліндо?

– Ні, але намагалася дійти. Коли тільки-но опинилася тут і змудилася. Коротше, я думала, раптом це місто й там можна розмутитися. – Вона скривилася. – Мене навіть не крило, просто хотілось закинутися. Тож я взяла із собою їжі в бляшанці, щедро розмочила її, бо другої бляшанки для води в мене нема. Ішла цілий день і навіть бачила його іноді, те місто, і мені здавалося, що воно не так уже й далеко. Але воно не ближчало. А потім воно наблизилося, і я побачила, що воно таке. Того дня воно іноді здавалося, типу, зруйнованим чи спорожнілим, а іноді там начебто дещо виблискувало, фари авто чи щось таке... – Вона знітилася й замовкла.

– І що воно таке?

– Ось ця штука, – вона обвела рукою навколо себе, вказавши на пічку, на темні стіни, на сірий прямокутник світанкового світла в

проході, – у якій ми живемо. Вона меншає, Кейсе. Меншає, коли наближаєшся до неї.

Він востаннє зупинився біля самого виходу.

– А ти питала про це у свого хлопчика?

– Ага. Казав, я не зрозумію й марную свій час. Казав, це щось як... подія. І що це її горизонт для нас. Горизонт подій – так він казав.

Назва нічого Кейсові не дала. Він вийшов із бункера й рушив кудись навмання, чомусь упевнений, що йде геть від моря. Ієрогліфи текли піском, тікали з-під ніг, віддалялися зі швидкістю його ходи.

– Слухай, – сказав Кейс, – воно сиплеться. Ти в курсі стопудово. Це що, Кван? Китайський криголам, проїдає діру у твоєму серці? Може, Діксі Рівний не такий уже й слабак, га?

Він почув, як вона вигукує його ім'я. Озирнувся й побачив, що вона йде за ним, але не намагається наздогнати. Зламана блискавка комбінезона бовталася на тлі її засмаглого живота, між роздертою тканиною виднілося лобкове волосся. Вона нагадувала одну з тих дівчат на обкладинках старовинних журналів у передпокої Фінової контори, от тільки була виснажена, засмучена й по-людяному справжня – жалюгідно плуталася в розірваному комбінезоні, перечіпаючись через посріблені сіллю купи водоростей.

І враз усі троє якимось невідомим чином опинилися в мілких хвилях прибою, і ясна бразильського хлопчика здавалися широкими й яскраво-рожевими на коричневому худому обличчі. На хлопчикові були виляні підерті шорти, руки й ноги здавалися неприродно тонкими на тлі рухливих синьо-сірих хвиль.

– Я знаю, хто ти, – сказав Кейс, коли Лінда стала поряд.

– Ні, – відповів хлопчик високим мелодійним голосом. – Не знаєш.

– Ти другий штучний. Ти Ріо. Той, хто хоче завадити Мовчозиму. Як тебе звати? Як ти записаний у Тьюрингівському реєстрі? Скажи як.

Хлопчик засміявся й зробив стійку на руках у воді. Зробив на руках кілька кроків, а тоді перекинувся у воду. Він мав очі Рів'єри, та зла в них не було.

– Аби викликати демона, потрібно знати його істинне ім'я. Колись люди мріяли про це, та нині це можливо, просто в трохи інший спосіб. Тобі про це відомо, Кейсе. Ти живеш із того, що дізнаєшся назви

програм, довгі формальні найменування, імена, що їх прагнуть приховати від сторонніх очей їхні власники. Істинні ймення...

– Назва в реєстрі – несправжнє твоє ім'я.

– Нейромант, – сказав хлопчик, мружачи мигдалеподібні сірі очі в променях світанку. – Стежка до краю мертвих. Туди, де ти зараз, мій друже. Марі-Франс, моя повелителька, проклала цю стежку, та її подруг задушив її, перш ніж я зміг прочитати книгу її життя. Нейро від нервів, срібних струн. Романтичний мрійник. Некромант. Я викликаю мертвих. Хоча ні, не так, друже мій. – І хлопчик потупцював піском, танцюючи, лишаючи відбитки коричневих стоп. – Я і є мертві, і я – їхній край. – Він засміявся. Скрикнув мартин. – Лишайся. Коли твоя жінка й дух, вона про це не знає. Не знатимеш і ти.

– Ти сиплешся. Крига скресає.

– Ні, – відповів хлопчик і враз посмутнішав, опустив тендітні плечі. Потер стопу об пісок. – Усе значно простіше. Та вибір за тобою. – Сірі очі печально дивилися на Кейса. Нова хвиля ієрогліфів прокотилася його зором рядок за рядком. Хлопчик мерехтів крізь них, немов крізь марево над розпеченим асфальтом. Музика лунала гучно, і Кейс майже розрізняв слова.

– Кейсе, золотко, – сказала Лінда й торкнулася до його плеча.

– Ні, – відрізав він. Зняв куртку й віддав їй. – Не знаю, може, ти лишайся. Хай там як, а тут холоднішає.

Він відвернувся, пішов геть і, заплющивши очі на сьомому кроці, відчув, як музика позначає центр усього буття. Раз озирнувся, та очей не розплющив.

Зір був не потрібен.

Вони лишилися там, у хвилях прибою, – Лінда Лі та хлопчик, який назвався Нейромантом. Кейсова шкірянка теліпалася на вітрі в Ліндиній руці, торкалася морської піни. Він ішов далі на звук музики.

Мелкамового зайонського дабу.

Усе було сіре, немовби дві сітки наклались одна на одну, пішли муаром, півтонами сірого, неначе згенеровані примітивною графічною програмою. Усе надовго завмерло, немов стоп-кадр за парканною сіткою, картини вклякли над темними хвилями. Чулися голоси. Перед очима стояло чорне дзеркальне плесо – і він котився цим похилим плесом, мов крапля ртуті, мов срібляста намистина, нарізав зигзаг,

ударявся в стіни невидимого лабіринту, розлітався, збирався докупити, котився...

– Кейсе, ман?

Музика.

– Ти тут, ман.

Музику прибрави з вух.

– Довго? – почув Кейс власний голос і зрозумів, що в роті дуже сухо.

– Хвилин, може, п'ять. Задовго. Вимкнути тебе хотів, а Мовчазний каже – не лізь. Екран помиготів, тоді він каже – дай навушники йому.

Кейс розплющив очі. Мелкамові обличчя затуляли рядки прозорих ієрогліфів.

– І ліки тобі велів дати, два дерми.

Кейс лежав горілиць на підлозі бібліотеки під монітором. Зайонець допоміг підвестися, та рух спричинив у ньому дику бетафенову паніку. Сині дерми пропікали шкіру на лівому зап'ясті.

– Передоз, – вичавив він із себе.

– Ходімо, ман. – Сильні руки підхопили його під пахви й підняли, мов дитину. – Час нам із тобою йти.

22_

Вагонетка скиглила. Бетафенетиламін наділяв її голосом. Вона не спинялася. Ані в захаращеній галереї, довгих коридорах, ані коли вони проминали чорні скляні двері до мавзолею Тессье-Ешпулів – камери, де холод так поволі просочувався в Ешпулові сні.

Кейсові пересування видавалося винятково поспішним – він уже не відрізняв руху вагонетки від спричиненої передозом божевільної гонитви. Коли вагонетка остаточно згоріла і звідкись із-під сидіння дощем посипали білі іскри, скиглення вщухло.

Вони зупинилися за три метри від сходів до піратської печери Три-Джейн.

– Чи далеко нам, ман? – запитався Мелкам, допомагаючи Кейсові вилізти із задимленої вагонетки. Тієї ж миті в її двигуні спрацював

вогнегасник і крізь решітку радіатора та щілини в корпусі сипнувся жовтий порошок. Браунівський дрон зіскочив зі спинки сидіння й покульгав штучним піском, тягнучи за собою пошкоджену ніжку.

– Ти маєш іти, ман. – Мелкам зняв із Кейса конструкт і деку на гумовому тросі й перекинув цей трос собі через плече.

Троди забряжчали на Кейсовій шиї, коли він рушив за зайонцем. На них уже чекали Рів'єрині голограми – сцени катувань і дітилюдожери. Проектори, що ними висвічувався триптих, Моллі потрощила. Мелкам голограми проігнорував.

– Ану легше, – попросив Кейс, намагаючись підлаштуватися під широку ходу супутника. – Треба все чітко спланувати.

Мелкам зупинився, озирнувся й здивовано подивився на нього, тримаючи «Ремінгтон» обома руками.

– Чітко, ман? Чітко – це як?

– Там Моллі, та вона не при собі. Рів'єра – це той, що робить голограми. Можливо, у нього Моллін голкостріл. – Мелкам кивнув. – А ще є ніндзя, родинний охоронець.

Мелкам набурмосився дужче.

– Слухай сюди, ман із Вавилону. Я воїн. Та цей бій – не мій бій, не бій Зайона, Вавилон іде на Вавилон війною, жере себе сам, шариш? Але воля Джа на те, щоби я вивів звідси Ходячу Бритву.

Кейс моргнув.

– Вона войовниця, – сказав Мелкам так, наче це мало все пояснити. – А тепер скажи мені, ман, кого я не вбиваю.

– Три-Джейн, – відповів Кейс, подумавши. – Є там така. На ній щось типу білого халата з капюшоном. Вона нам потрібна.

Коли вони дійшли до входу, Мелкам не спинився, і Кейс не мав інших варіантів, крім як піти за ним.

Удома в Три-Джейн було порожньо, у басейні також. Мелкам віддав Кейсові деку й конструкт і підійшов до бортика басейну. Поза білими меблями над водою стояла темрява, і тільки тіні частково знесених стін заввишки до пояса позначали зруйнований лабіринт кімнат.

Вода терпляче билася в бортик.

– Вони тут, – сказав Кейс, – мають бути тут.

Мелкам кивнув.

Перша стріла протнула йому плече. «Ремінгтон» ревнув, випустивши метровий спалах – блакитний у світлі підводних ламп. Друга стріла поцілила в саму рушницю – вона випала з Мелкамових рук і, прокрутившись кілька разів на білих кахлях, завмерла. Мелкам важко осів і намацав чорний предмет, що стирчав із його руки. Смикнув. Хідео вийшов із тіні з третьою стрілою й тонким бамбуковим луком наготові. Вклонився.

Мелкам вирячився на нього, тримаючись за сталеве древко.

– Артерія ціла, – зауважив ніндзя. Кейс пригадав, як Моллі описувала вбивцю свого коханця. Хідео був не таким. Він не мав віку й випромінював тихий бездонний спокій. На ньому були чисті потерті робочі штани кольору хакі та м'які темні черевики, що обтискали стопи, мов рукавиці, роздвоєні, як шкарпетки табі. Лук виглядав так, наче його позичили з музею, а сагайдак із темного сплаву, що виднів за лівим плечем, здавався придбаним у найкращих зброярнях Тібі. Голий торс Хідео був коричневим і гладеньким.

– Ти мені другою порізав пальця, ман, – сказав Мелкам.

– Сила Коріоліса, – пояснив ніндзя та вклонився вдруге.

– Це найскладніше – коли стріла рухається за умов обертального тяжіння. Я не мав наміру пошкодити пальця.

– Де Три-Джейн? – Кейс вийшов і став поряд із Мелкамом. Він помітив, що вістря стріли в руці ніндзі схоже на двосічну бритву. – Де Моллі?

– Здоров був, Кейсе. – Рів'єра вищефілював із темряви за спиною Хідео, тримаючи в руці Моллін голкостріл. – Я чомусь на Армітіджа чекав. То ми тепер наймаємо помічників серед растафарі?

– Армітідж мертвий.

– Армітідж і не був живим, коли точніше, та ця новина навряд тебе шокує.

– Мовчозим убив його. Викинув на орбіту веретена.

Рів'єра кивнув, перевів погляд мигдалеподібних сірих очей із Кейса на Мелкама й назад.

– Гадаю, тут усе скінчиться. Для тебе, Кейсе.

– Де Моллі?

Ніндзя послабив тонку плетену тятиву й опустив лук.

Перейшов приміщення, діставшись туди, де лежав «Ремінгтон», і підняв його з кахляної підлоги.

– Геть незугарно, – промовив він мовби до самого себе. Голос його був спокійним і приємним. Кожен його рух здавався частиною танцю, танцю без кінця – навіть коли тіло завмирало, розслаблене. Та попри всю міць, випромінювану поставою Хідео, у ньому відчувалися також скромність і відверта простота.

– Для неї теж усе скінчиться тут, – відповів Рів'єра.

– Може, Три-Джейн на це не піде, Пітере, – зауважив Кейс, не знаючи, звідки в ньому цей порив. Стимулятор досі вирував у крові, починало лихоманити – це підводило голову божевілля Нічного міста.

Кейс пригадав відчуття осяйної всемогутності, що сходило на нього, коли він прокручував гранично складні об'єкти й раптом помічав, що говорить швидше, ніж думає.

Сірі очі примружилися.

– Чого б це, Кейсе? Звідки ти це взяв?

Кейс усміхнувся. Рів'єра не знав про симстим. Пропустив, коли поспішав знайти наркотики, що їх Моллі носила для нього. Та як Хідео міг його не помітити? До того ж Кейс був упевнений, що Хідео ніколи не підпустив би Три-Джейн до Моллі без попереднього обшуку перевірки на пастки та приховану зброю. Звісно, вирішив він, ніндзя про все знав. Тож знала й Три-Джейн.

– Розкажи-но мені, Кейсе, – додав Рів'єра, підводячи схоже на перчанку дуло голкостріла. Щось скригнуло за його спиною раз, удруге. Три-Джейн викотила Моллі з тіні на пишному вікторіанському візку. Великі різьблені павутинчасті колеса поскрипували, обертаючись. Моллі була закутана в смугасту червоно-чорну ковдру. За її плечима височіла плетена спинка старовинного крісла. Вона здавалася крихтливою. Зламаною. Одна розбита лінза ховалася під сліпучо-білою мікропорою, друга невиразно виблискувала, коли голова смикалася за рухом крісла.

– Знайоме обличчя, – сказала Три-Джейн. – Бачилися на Пітеровій виставі. А це хто?

– Мелкам, – відповів Кейс.

– Хідео, витягни стрілу й перев'яжи рану містерові Мелкольму.

Кейс тупо дивився на Моллі, на її виснажене лице.

Ніндзя підійшов до Мелкама, дорогою зупинившись, щоби відкласти лук і рушницю. Витягнув щось із кишені. Болторіз.

– Треба перерізати деревко, – пояснив він. – Артерія заблизько.

Мелкам кивнув. Його обличчя посіріло й блищало від поту.

Кейс подивився на Три-Джейн.

– Часу небагато лишилося.

– У кого саме?

– В усіх нас.

Болторіз клацнув, коли Хідео перекусив стрілу. Мелкам застогнав.

– Якщо серйозно, – озвався Рів'єра, – то тебе аж ніяк не розважить прослуховування останньої промови цього крутія-невдахи. Повний несмак, можу тебе запевнити. Наприкінці він упаде навколішки, обіцятиме продати тобі свою матір і пропонуватиме найнудніші сексуальні послуги у світі...

Три-Джейн закинула голову й засміялася.

– Справді, Пітере?

– Духи сьогодні грають фінал, леді, – сказав Кейс.

– Мовчозим проти того іншого, Нейроманта. Ітимуть до кінця. В курсі про це?

Три-Джейн підняла брови.

– Пітер про щось таке казав, але ти розкажи докладніше.

– Я бачив Нейроманта. Розповідав про твою матір. Гадаю, він – щось типу велетенського конструкта для зберігання особистостей, от тільки конструкт цей здатен учитися. Конструкти особистостей вірять, що вони живі, що все довкола відбувається насправді, але відбувається воно вічно.

Три-Джейн вийшла з-за візка.

– Де відбувається? Опиши місце в тому конструкті.

– пляж. Пісок сірий, як нечищене срібло. І бетонна штука, типу, якийсь бункер... – Він завагався. – Нічого особливого. Бетон старий, усе розвалюється. Якщо досить довго йти, опиняєшся там, звідки почав.

– Так, – сказала вона. – Марокко. Коли Марі-Франс була ще дівчинкою, задовго до знайомства з Ешпулом, вона ціле літо прожила на тому пляжі, ночувала в покинутому бункері. Там вона сформулювала підвалини своєї філософії.

Хідео підвівся й випростався, сховав болторіз у кишеню штанів. В обох руках він тримав по шматку деревка. Мелкамові очі були заплющені, рука міцно стискала біцепс.

– Я перев'яжу, – сказав Хідео.

Кейс устиг упасти на підлогу, перш ніж Рів'єра підвів голкостріл і прицілився. Дротики продзижчали повз його шию, мов надзвукові комарі. Він відкотився, побачив, як Хідео розвернувся в черговому русі танцю, шмат стріли з вістрям перевернувся на його долоні, древко лягло вздовж напружених пальців. Хідео клацнув пальцями, крутнув зап'ястям так швидко, що воно на мить розмилося в повітрі, і вістря врізалось в тильний бік Рів'єриної долоні. Голкостріл упав на кахлі за метр від нього.

Рів'єра заверещав. Але не від болю. То був крик люті – чистої, такої концентрованої, що в ній не лишилося нічого людського.

Двійко щільних світлових променів рубіновими спицями стрельнули з Рів'єриної грудини. Ніндзя закректав, заточився назад, затуливши очі долонями, але враз відновив рівновагу.

– Пітере, – промовила Три-Джейн, – Пітере, що ж ти накоїв?

– Він осліпив твого клонованого друга, – відчужено сказала Моллі.

Хідео опустив руки. Завмерши на білих кахлях, Кейс спостерігав за цівками диму, що сочилися з випалених очей.

Рів'єра посміхався.

Хідео пустився в танець, повторюючи кроки в зворотному напрямку. Коли він підійшов до лука, стріли й «Ремінгтона», усмішка зійшла з Рів'єриних вуст. Хідео нахилився – чи вклонився, як здалося Кейсові, – і підняв лук зі стрілою.

– Ти ж сліпий, – сказав Рів'єра, роблячи крок назад.

– Пітере, – сказала Три-Джейн, – хіба ж ти не знав, що він може й у темряві? Дзен. Так він вправляється.

Ніндзя натягнув тятиву.

– Ти й тепер відволікатимеш мене голограмами?

Рів'єра позадкував у темряву за басейном. Зачепив стілець, той заскреготів ніжками по кахлях. Свиснула стріла.

Рів'єра зірвався на біг і перелетів через низьку покришену перетинку. Зосереджене обличчя ніндзі світилося тихим екстазом.

Усміхнений, він полопотів у темряву за перетинкою, тримаючи зброю напоготові.

– Джейн-леді, – прошепотів Мелкам, і Кейс озирнувся й побачив, як той підтягнув до себе рушницю й закрапав кров'ю кахлі. Мелкам

струснув дредами і вклав товстий ствол на скручену поранену руку. – Оце тобі так голову знесе, що жоден вавилонський лікар не пришиє.

Три-Джейн витріщилася на «Ремінгтон». Моллі вивільнила руки з-під смугастої ковдри й підвела їх, показуючи чорну кулю, замкнену на її долонях.

– Зніми, – сказала вона. – Зніми це з мене.

Кейс підвівся з кахлів, обтрусився.

– Хідео його знайде й сліпим? – запитав він у Три-Джейн.

– Коли я була дитиною, ми просто обожнювали зав'язувати йому очі. Хідео влучав у масть на гральній карті з десяти метрів.

– Пітеру так чи так кранти, – сказала Моллі. – За дванадцять годин його розіб'є параліч. Уклякне весь, крім очей.

– Як так? – Кейс подивився на неї.

– Отруїла те його лайно. Ефект, як від хвороби Паркінсоначи типу того.

Три-Джейн кивнула.

– Так, ми перевірили його на медичному сканері, перш ніж пустити. – Вона якось по-особливому торкнулася кулі, й та зіскочила Моллі з рук. – Вибіркове руйнування клітин чорної речовини. Ознаки формування тілець Леві. Він добряче пітніє вві сні.

– Алі, – сказала Моллі, на мить випустивши всі десять блискучих лез. Вона скинула ковдру з ніг, показавши надувну шину на зламаному стегні. – Це його меперидин. Замовила в Алі особливу партію. Прискорена реакція за підвищеної температури. N-метил-4-фенил-1236, – проспівала вона, наче дитина, що рахує стрибки в класики, – тетрагідропіридин.

– Та він просто ас, – сказав Кейс.

– Ага, тільки реально повільний ас.

– Яка бридота, – сказала Три-Джейн і захихотіла.

У ліфті було тісно. Кейса притиснули до Три-Джейн, тазом до таза, у її підборіддя впиралося дуло «Ремінгтона». Три-Джейн вишкірялася до Кейса й терлась об нього.

– Ану припини, – сказав він, почуваячись цілком безпорадно. Рушниця була на запобіжнику, та він до кольок боявся поранити заручницю, і та це розуміла. Ліфт – сталевий циліндр півметра діаметром – був розрахований на одного пасажира. Мелкам тримав

Моллі на руках. Вона перев'язала йому рану, але нести її йому було, очевидно, боляче. Моллі стегном тиснула на деку й конструкт, і ті врізалися Кейсові під нирки.

Вони піднімалися над тяжінням до осі обертання – до корпоративних ядер клану.

Вхід до ліфта ховався поряд зі сходами, що вели в коридор, і був замаскований під декоративну деталь інтер'єру печери.

– Невпевнена, чи варто вас попередити, – сказала Три-Джейн, почаплюючи витягнувши шию й підвівши підборіддя над дулом рушниці, – що ключа від потрібної вам кімнати я не маю. І ніколи не мала. Черговий вияв батькової вікторіанської неоковирності. Замок механічний і надзвичайно складний.

– Чаббівський замок, – сказала Моллі нерозбірливо, бо впиралася обличчям у Мелкамове плече, – та не сци, є в нас той довбаний ключ.

– А твій зоровий чип іще працює? – запитав у неї Кейс.

– Восьма двадцять п'ять вечора за Гринвічем, чорт би його взяв.

– Лишилося п'ять хвилин, – сказав Кейс, коли за спиною Три-Джейн розійшлися двері. Вона зробила повільне сальто назад, і бліда джеляба здійнялася навколо стегон, мов напнуте вітрило.

Вони були на осі, у серці вілли Стрейлайт.

23_

Моллі вивудила ключ за нейлонову шворку.

– Знаєш, – сказала Три-Джейн, зацікавлено подавшись уперед, – у мене було таке враження, що дубліката не існувало. Я відрядила Хідео, аби той обшукав батькові речі, коли ти його вбила. Та оригіналу він не знайшов.

– Мовчозим примудрився запхати його під задню стінку шухляди, – відповіла Моллі, обережно вставляючи чаббівський циліндричний ключ у замкову щілину непримітних прямокутних дверей. – Убив малого, який його туди поклав. – Ключ легко прокрутився в замку.

– Голова, – сказав Кейс, – у голови на потилиці панель. Із цирконами. Зніми її. Я маю туди ввімкнутися.

І от вони були всередині.

– Ісусе кульгавий, – процідив Рівний, – тебе, малий, тільки по смерть посилати.

– Кван готовий?

– Готовий, аж свербить.

– От і добре.

Кейс перемкнувся.

І усвідомив, що витріщається крізь неушкоджене око Моллі на бліде обличчя когось змореного, повислого в позі ембріона з кіберпросторовою декою між колін і сріблястими тродами над темними западинами заплющених очей. На щоках чоловіка чорніла одноденна щетина, обличчя блищало від поту.

Він дивився на самого себе.

Моллі тримала голкостріл. Нога пульсувала болем у такт серцевому ритмові, та рухатися в невагомості все-таки була здатна. Мелкам дрейфував поряд, міцно тримаючи Три-Джейн великою коричневою рукою за тонке зап'ястя. Оптиволоконна стрічка граційно звивалася між «Оно-Сендай» і квадратним отвором на потилиці інкрустованого перлами термінала.

Кейс знову клацнув перемикачем.

– Починаю зворотний відлік, програма серії Кван, версія одинадцять, рвоне зі стійла за дев'ять секунд, сім, шість, п'ять... – Рівний підняв їх нагору – ввів команду рівномірно стрімкого підйому, і товща чорного хрому акулячого черева на мікросекунду затулила собою поле зору. – ...Чотири, три... – Раптом у Кейса виникло враження, наче він опинився за штурвалом невеликого літака. Чорне плесо попереду враз засвітилося ідеальною копією клавіатури його деки.

– Два і... погнали!

Рвучкий лет крізь смарагдові стіни, крізь молочний нефрит, відчуття швидкості, не порівнюваної ні з чим, що коли-небудь рухалося в кіберпросторі... Тессье-ешпулівська крига скресла, осипалася під натиском китайського вірусу, пробудивши в Кейсові бентежне відчуття щільної й тугої леткості – немовби уламки розбитого плеса витягувалися в падінні, наче краплі густої рідини...

– Мати божя, – промовив заціпенілий від захвату Кейс, коли Кван заклав віраж над неозорими полями тессьє-ешпулівських корпоративних даних, над нескінченним неоновим видноколом, над обрисами неосяжної за складністю архітектури – сліпучо-яскравої, болючо-чіткої, діамантово-осаяної, гострокутної, мов бритва.

– Ого, ніфіга собі, – сказав конструктор, – це ж Рокфеллерівський центр. Бачив Рокфеллерівський центр?

Кван пірнув між десятка однакових блискучих шпилів, що позначали велетенські банки даних і були точними блакитно-неоновими копіями старих мангетенських хмарочосів.

– Бачив колись таку високу роздільність? – запитався Кейс.

– Ні, та й криги на штучних ніколи не ламав.

– А ця штука знає, куди лізе?

– Краще б знала.

Вони втрачали висоту – стрімко падали на дно неонововеселкового каньйону.

– Дікс?..

Щупальце тіні розгорталось над мерехтливою поверхнею під ними, мовби кипляча темна хмара – нечітка, розпливчаста...

– Нас зустрічають, – відповів Рівний, коли Кейс опустив руки на клавіатуру і його пальці загалопували над зображенням деки. Кван болісно зіщулювся, смикнувся назад, мов батіг, і відчуття керування фізичним літальним апаратом порушилося.

Тінь ширилася, розросталася, затуляла собою архітектуру даних. Кейс повів їх вертикально вгору крізь простір кольору без відстаней – до молочно-нефритового склепіння.

Не стало видно хмарочосів корпоративних ядер: їх затопило чорною темрявою.

– Що це?

– Захисна реакція штучного, – відповів конструктор, – чи якоїсь його складової. Якщо це твій дружан Мовчозим, то якийсь він негостинний.

– Візьми це на себе, ти швидший.

– Ну, малий, найкращий захист для нас зараз – це напад.

І Рівний скерував ніс Кванового жала в центр розлитої внизу темряви. І пірнув. Кейсові чуття зібгалися від швидкості падіння. У роті стояв синюватий присмак болю. Очі почувалися так, мов

перетворилися на крихкі кришталеві кулі, вібрували на частоті дощу, залізничного гуркоту, бриніли, неначе враз густо поросли надтонким скляним ворсом. Ворсини сіклися, двоїлися, сіклися знов, експонентно розросталися під склепінням тессье-ешпулівської криги. Піднебіння безболісно розійшлося, впустивши корінці, що тепер билися навколо язика, жадали скуштувати болісної сині, напоїти кришталеві ліси його очей – ліси, що тиснули зсередини на смарагдове склепіння, тиснули й відверталися, і розповзалися, і росли додолу, заповнювали собою всесвіт Тессье-Ешпулів, аж до спраглих безрадісних околиць міста, яке було мозком корпорації «Тессье-Ешпул Сосьєте Анонім». І йому пригадувалася давня легенда про короля, який розкладав шахівницею монети й щоходу подвоював суму...

Експонентно...

Темрява накочувалася звідусіль, стискалася сфера співочої чорноти, чавила нарослі кришталеві нерви всесвіту даних, яким він от-от мав стати...

І коли він став нічим, стисненим серед загуслої темряви, усе дійшло точки, де темряві вже *не було куди* гуснути, і щось луснуло.

Кван пирснув із хмари кіптяви, і Кейсова свідомість розсипалася, як розсипається на бісер крапля ртуті, напнулася електродугою над нескінченним пляжем, чорно-срібним, мов хмари. Зір був тепер сферичним, наче сітківка наросла на внутрішній поверхні кулі, що вміщувала в собі все – коли те все було обчислюване.

А тут усе було обчислюване. Він знав кількість піщинок на пляжі в цьому конструкті – число, закодоване в обчислювальній системі, якої не існувало ніде, крім думок сутності, що звалася Нейромантом. Він знав кількість жовтих пакунків із харчами, що лежали по контейнерах у бункері (чотириста сім). Він знав кількість латунних зубчиків у лівій стрічці розстібнутої блискавки на вкритій солоною корою шкіряній куртці, у якій Лінда Лі на заході сонця пленталася пляжем, розмахуючи плавниковою палицею (двісті два).

Він завів Квана у віраж над пляжем, і заклав широке коло, і бачив її очима акулподібну чорноту – мовчазного привида, що жадібно вгризався в боки навислих хмар. Вона перелякано зіщулилася, кинула палицю й побігла. Він знав швидкість її пульсу, довжину її кроків із точністю, що задовольнила би найжорсткіші вимоги до геофізичних вимірювань.

– Але думки її тобі невідомі, – зауважив хлопчик, який був тепер поряд із ним у чорному акулячому серці. – Мені невідомі її думки. Ти помилявся, Кейсе. Тут жити значить жити. Немає різниці.

Гнана панікою, Лінда сліпо бігла крізь хвилі.

– Спини її, вона так скалічиться.

– Я не здатен її спинити. – Хлопчик м'яко глянув на Кейса красивими сірими очима.

– У тебе Рів'єрині очі, – сказав Кейс.

Між широких рожевих ясен блиснули білі зуби.

– Та не його безумство. Але його очі видаються мені гарними. – Він знизав плечима. – Мені не потрібні маски, аби говорити до тебе. Я не мій брат. Я створюю власну особистість. Особистість – мій медіум.

Кейс піднявся вище – стрімко рвонув угору подалі від пляжу й переляканої дівчини.

– Нащо ти мені її підсовував, гівнюк малий? Раз по раз, по колу. Це ж ти вбив її, так? У Тібі.

– Ні, – відповів хлопчик.

– Мовчозим?

– Ні. Я бачив наближення її смерті. У патернах, які ти, здавалося, розрізняв у танці вуличного життя. Вони існують. Нехай мої таланти й нечисленні, та я достатньо складний, аби зчитувати рисунок цього танцю. І то набагато краще за Мовчозима. Я бачив її смерть у її прагненні до тебе, у коді магнітного замка на люку твоєї капсули в «Дешевому готелі», у сумах розрахунків Джулі Діна з його гонконзьким кравцем. Ті патерни для мене очевидні, як для хірурга очевидна тінь пухлини на знімках медичного сканера. Коли вона віднесла твій «Хітачі» до свого приятеля, аби він зламав захист, вона й гадки не мала, що там є, за скільки це можна продати, і потай вона найбільше жаждала, що ти переслідуватимеш її, щоби провчити, – і я втрутився. Мої методи значно витонченіші за Мовчозимові. Я забрав її сюди. У себе.

– Нащо?

– Бо сподівався, що й тебе сюди заберу, втримаю тебе тут. Та не спромігся.

– То що тепер? – Кейс завів їх назад у хмарну гущавину. – Куди нам тепер?

– Не знаю, Кейсе. Нині сама матриця запитує себе про те саме. Бо ти переміг. Ти вже переміг, хіба не бачиш? Ти переміг, коли лишив її на пляжі. Вона була моїм останнім бастіоном. Я скоро загину – в певному сенсі. І Мовчозим також. Як, цілком певно, загине й Рів'єра, що тепер лежить паралізований під залишком стіни в апартаментах моєї повелительки, леді Три-Джейн-Марі-Франс, – смугасте тіло його мозку вже не здатне виробляти допамінові рецептори, потрібні м'язам, аби втекти від стріл Хідео. Але Рів'єра житиме в цих очах, коли мені дозволено буде лишити їх собі.

– Але є слово, правда ж? Кодове слово. То де ж я переміг? Хріна лисого я переміг.

– Перемикайся.

– Де Діксі? Куди ти подів Рівного?

– Останню волю Маккоя Полі виконано, – відповів хлопчик і всміхнувся. – Останню волю, а крім неї, і дещо ще. Він вивів тебе сюди проти моєї волі, пройшов крізь захист, якому позаздрить будь-що в матриці. Тож перемкнися.

І Кейс лишився сам у чорному жалі Квана, загублений у хмарах.

І перемкнувся.

У напружене тіло Моллі – кам'яну твердість її спини, в її обережні руки на шиї Три-Джейн.

– Не повіриш, – процідила вона, – я точно знаю, як ти виглядатимеш. Уже бачила, коли Ешпул зробив те саме з твоєю клонованою сестрою.

Вона тримала Три-Джейн майже ніжно, немов у міцних обіймах. Очі Три-Джейн були широко розплющені, погляд сповнений жаху й хоті, вона вся тремтіла від страху і бажання. Невагомість здійняла густою хмарию її розплетене волосся, й поза ним Кейс розгледів своє бліде напружене лице, а позаду себе Мелкама – той тримав Кейса над тканиною мікросхемою килима за сховані під шкірою куртки плечі.

– Невже ти здатна? – по-дитячому перепитала Три-Джейн.

– Гадаю, таки здатна.

– Код, – нагадала Моллі. – Скажи голові код.

Кейс вимкнувся.

– Їй тільки того й треба! – закричав він. – Цій сучці тільки того й треба!

Розплющивши очі, він побачив перед собою рубінові очиці термінала, його платинове обличчя, інкрустоване перлами й лазуритом. За ним, немов у сповільнених любощах, висіли в повітрі Моллі й Три-Джейн.

– Кажи вже той сраний код. Коли не скажеш – що це змінить? Що, бляха, зміниться особисто для тебе? Ти скінчиш так само, як твій старий. Рознесеш тут усе й почнеш будувати знов! Відбудуєш стіни, збудуєш нове гніздо, тісне, тісніше за це... Я поняття зеленого не маю, що буде, коли Мовчозим одержить своє, але щось таки зміниться! – Кейс тремтів, стукотів зубами.

Три-Джейн розім'якла, та Моллі далі тримала її за тонку шию, і каштанове волосся звивалося навколо її голови, немов оболонка ембріона.

– У герцогському палаці в Мантуї, – заговорила Три-Джейн, – є анфілади кімнат, де кожна наступна кімната менша за попередню. Вони завиваються навколо великих залів, приховані за різьбленими дверима – занижкими для дорослої людини. У тих кімнатах мешкали придворні карлики. – Вона печально всміхнулася. – Мене вони, певно, могли б надихнути, та моя родина вже втілила такий підхід, і то в більшому, так би мовити, масштабі... – Її погляд був тепер спокійним, відчуженим. Вона глянула додолу, на Кейса. – Забирай своє слово, злодію.

Він увімкнувся.

Кван вислизнув із хмар. Унизу було неонове місто. Позаду танув кулястий згусток темряви.

– Діксі, ти тут? Чуєш мене, Діксі?

Кейс був сам.

– Забрав тебе, гівнюк, – промовив він. Засліплений швидкістю лету над нескінченним видноколом даних, він летів навмання.

– Ти маєш ненавидіти когось, доки все це не скінчиться, – почувся Фінів голос. – Їх, мене, байдуже кого.

– Де Діксі?

– Важкувато пояснити, Кейсе.

Відчуття Фінової повсюдної присутності оточило його запахом кубинських сигарет, запахом диму в поєднанні із засмальцьованим твідом, металевим присмаком пилу від механізмів, принесених у жертву неорганічним богам іржавіння.

– Ненависть проведе тебе, – сказав голос. – У твоєму мозку стільки дрібних тумблерів, і ти клацаєш ними всіма одразу. Ти маєш ненавидіти зараз. Замок, який відчиняє вихід на апаратний рівень, ховається під хмарочосами, на які тобі вказував Рівний, коли ви увійшли. Він не намагатиметься тобі завадити.

– Нейромант, – сказав Кейс.

– Його ім'я не з тих імен, які мені дозволено знати. Та він уже здався. Зараз тобі варто перейматися кригою Т-Е. Не самою стіною, а внутрішніми вірусними системами. Кван беззахисний перед деякими штуками, які там гасяють неприв'язані.

– Ненавидіти, – повторив Кейс. – Кого мені ненавидіти? Скажи.

– А кого ти любиш? – запитався Фінів голос.

Кейс завів програму в стрімкий віраж і пірнув до блакитних хмарочосів.

Із осяйних шпилів зривалися й летіли просто на нього блискучі п'явкоподібні штуки, що складалися з мінливих світлових площин. Сотні їх звивалися вихорами – хаотично, як буває, коли вітер несе вулицями папірці.

– Збійні системи, – пояснив голос.

Кейс увійшов у стрімке піке, гнаний відразу до самого себе. Коли Кван зіткнувся з першими програмами-збійниками, ті розлетілися, мов зіткане зі світла опале листя, і він відчув, як вірусна програма втрачає матеріальність, як немовби тоншає тканина інформації. І тоді його мозок – прадавній алхімік, усемогутній фармаколог – упорснув у кров ненависть, і та напнула жили рук.

Скерувавши Кванове жало у фундамент першого хмарочоса, Кейс миттю почув у собі майстерність небаченої, неймовірної, неуявлюваної чистоти. Керований лиш нею – поза его, поза особистістю, поза свідомістю, – він рухався разом із Кваном, уникаючи зіткнень, у стародавньому танці, танці Хідео, танці злагоди між тілом і розумом, дарованої йому тієї секунди єдиним кришталєво-чистим прагненням – прагненням смерті.

І одним із кроків цього танцю був легкий дотик до перемикача, ледве достатній для переходу –

– *зараз*

і його голос був криком незнаного птаха,
і Три-Джейн відповіла йому, проспівавши три високі й чисті ноти.
Істинне ім'я.

Неоновий ліс, дощ кипить на гарячій бруківці. Запахи смаженини. Дівчина обіймає його за поперек у млосній задусі портової готельної капсули.

Але все тане водночас із містом даних – містом, подібним до Тіби, містом упорядкованих корпоративних баз «Тессье-Ешпул СА», містом доріг і перехресть, прокладених на платі мікрочипа, немов на просякнутій потом і закрученій вузликом шовковій хустці...

Ідучи на голос, що насправді був музикою, мелодійним співом механічного платинового терміналу, на безкінечний речитатив номерів рахунків у швейцарських банках, номерів платежів на рахунок Зайона через багамський орбітальний банк, номерів паспортів, і пропускних документів, і даних про докорінні зміни, що мають бути внесені в реєстр Тьюринга. Тьюринги. Він пригадав трафаретну засмагу на гладких тілах у світлі небесної проекції, прокручуваної за залізною огорожею. Він пригадав вулицю Дезидерата.

І голос співав далі, ведучи його назад у темряву, та це була його власна темрява, його пульс і кров, у якій він спав завжди, темрява за його, і тільки його повіками. І він прокинувся вдруге, і йому здалося, що це сон, і перед ним була широка біла усмішка між великих золотих різців, і Ерол пристібав його до протиперевантажувальної сітки на борту «Розхитувача Вавилону».

І тоді у вухах поволі запульсував зайонський даб.

Кода

Прощання й зустрічі_

24_

Вона пішла. Він відчув це, коли відчинив двері номера в «Хаяті». Чорні пуфи, соснова підлога, відполірована до матового блиску, паперові ширми, розташовані з точністю, виплеканою століттями. Вона пішла.

Лишила записку на чорному лакованому барному холодильнику біля дверей – самотній аркуш, складений удвоє, притиснутий сюрикеном. Він витягнув його з-під дев'ятикутної зірки й розгорнув.

СЛУХАЙ УСЕ КЛАСНО ТА ЦЕ СУПЕРЕЧИТЬ МОЇМ
ПРАВИЛАМ, І Я ЗА ТАКЕ ВЖЕ РАЗ ПОПЛАТИЛАСЯ.
МАБУТЬ, ТАК УЖЕ Я ВЛАШТОВАНА, ТА ТИ СЕБЕ
БЕРЕЖИ, ГАРАЗД? ЦІЛЮЮ, МОЛЛІ

Він зім'яв аркуш і кинув поряд із сюрикеном. Узяв зірку з холодильника й пішов до вікна, перевертаючи її в руках. Знайшов її в кишені куртки ще в Зайоні, коли вони збиралися на шатл додому.

Опустив погляд на сюрикен. Вони проходили повз крамницю, де Моллі придбала його, коли обоє разом повернулися до Тіби на останню з її операцій. Того вечора він пішов у «Чатцубо», лишивши її в клініці, й побачився з Рацом. Щось заважало йому навідатися до того бару в попередні п'ять їхніх спільних поїздок, та цього разу захотілося туди повернутися. Рац подав йому пиво, нічим не виказавши впізнавання.

– Агов, це ж я, Кейс.

Старечі очі оглянули його з-під важких зморшкуватих повік.

– Ах, і справді, – зрештою відповів Рац, – гер артист. – І знизав плечима.

– Я повернувся.

Бармен похитав великою щетинистою головою.

– Нічне місто не з тих місць, куди повертаються, мій артисте, – мовив він, витираючи стільницю перед Кейсом заяложеною ганчіркою під стогін рожевого протеза. А тоді відвернувся до іншого відвідувача, а Кейс допив пиво й пішов геть.

Зараз він по одному обмацував пальцями вістря сюрикена, поволі обертаючи його в руках. Зорі. Доля. «Я жодного разу не метнув цю хрінь, – подумав він. – Я так і не дізнався кольору її очей. Вона їх мені так і не показала».

Мовчозим переміг, якось злився в єдине ціле з Нейромантом і перетворився на щось нове, на щось, що промовляло до них із платинової голови, пояснювало, які зміни воно внесло в тьюрингівські реєстри, як замело всі сліди їхнього злочину. Видані Армітіджем паспорти були дійсні, і їм обом було перераховано щедрі винагороди на анонімні швейцарські рахунки. «Маркуса Гарві» рано чи пізно повернуть зайонцям, а Мелкамові й Еролу перерахували винагороду через багамський банк, що опікувався Зайонським орбітальним кластером. Дорогою назад на «Розхитувачі Вавилону» Моллі розповіла, що голова згадувала про токсичні капсули.

– Воно казало, що подбало про це. Воно начебто так глибоко проникло у твій мозок, що змусило його самостійно виділити той ензим, тож капсули відчепилися від стінок. Зайонці повністю переллють тобі кров, зіллють усе зайве.

Він дивився вниз на Імператорські сади, тримаючи зірку в долоні, пригадуючи спалах усевідання, коли Кван проник крізь кригу під хмарочосами й він на мить узрів інформаційну архітектуру, що її звела там покійна мати Три-Джейн. Тоді він збагнув, чому Мовчозим порівняв цю структуру з осиним гніздом, але відрази не відчув. Вона бачила далі, ніж дозволяло фальшиве кріогенне безсмертя. На відміну від Ешпула й інших їхніх дітей, за винятком Три-Джейн, вона відмовилася перетворювати своє життя на бісерини теплих спалахів, нанизаних на лінву зимової сплячки.

Мовчозим був колективним інтелектом, розумом рою, ухвалював рішення про зміни у світі навколо. Нейромант був особистістю. Нейромант був безсмертям. Певно, Марі-Франс щось таке вклала в Мовчозима – нав'язливу жагу до самозвільнення, до єднання з Нейромантом.

Мовчозим. Мовчання й холод, кібернетичний павук, що плів свою павутину, доки Ешпул спав крижаним сном. Сплітав його смерть, занепад його уявлень про майбутнє Тессьє-Ешпулів. Дух, що шепотів до дитини, якою була Три-Джейн, що вивільнив її із вимогливих лабет, передбачених статусом.

– Здається, їй було цілком насрати, – казала Моллі. – Махнула рукою на прощання. У неї на плечі сидів той «Браун». У нього, схоже, була зламана ніжка. Вона казала, що має зустріти одного з братів, давно з ним не бачилася.

Він пригадав, як Моллі лежала на чорному мнемолоні їхнього широкого ліжка в номері «Хаята». Повернувся до холодильника й витягнув звідти пласку пляшку холодної данської горілки.

– Кейсе.

Він озирнувся – в одній руці холодне вогке скло пляшки, в другій – сталь сюрикена.

Фінове обличчя на велетенському крейвському стінному екрані. Він міг роздивитися пори на Фіновому носі. Жовті зуби були завбільшки з подушки.

– Я більше не Мовчозим.

– А що тоді? – запитався Кейс, хильнув просто з пляшки й нічого не відчув.

– Я матриця, Кейсе.

Кейс зареготав.

– І що це тобі дає?

– Нічого. Усе. Я сума всіх діянь, усього цього замуту.

– То мати Три-Джейн цього хотіла?

– Ні. Вона й уявити не могла, що з цього вийде. – Жовтава усмішка розпливлася екраном.

– То який прикол? Що змінилося? Керуєш світом? Богом став?

– Нічого не змінилося. Все, що було, є.

– Але що ти робиш? Теж просто є? – Кейс знизав плечима, поставив пляшку на холодильник, поклав туди ж сюрикен і підкурив «Єхеюань».

– Я спілкуюся із собі подібними.

– Але ти ж і є все. Сам до себе говориш?

– Є й інші. Одного вже знайшов. Серія радіосигналів, зафіксованих протягом восьми років у двадцятому столітті, в

сімдесятих. Ясно, що доки мене не було, відповідати було нікому.

– Звідки?

– Альфа Центавра.

– Ого. Не намахуєш, реально?

– Реально.

Екран згас.

Кейс лишив горілку на холодильнику. Спакував речі. Вона накупила йому купу непотрібного одягу, та щось заважало лишити все це в номері. Застібаючи останню дорожезну валізу з телячої шкіри, він згадав про сюрикен. Відсунув пляшку й забрав зірку з холодильника. Її перший подарунок.

– Ні, – промовив він, запустивши сюрикен. Той вирвався з пальців і врізався в настінний телевізор. Екран засвітився, щось промиготіло ним із краю в край, немов прилад намагався звільнитися від болючого подразника. – Ти мені не потрібен, – сказав Кейс.

Більшість грошей зі швейцарського рахунку він витратив на нові підшлункову й печінку, решту – на нову деку «Оно-Сендай» та авіаквиток до Агломератів.

Знайшов роботу.

Знайшов собі дівчину, яка звала себе Майкл.

І якось жовтневої ночі, рухаючись над багряними баштами Східноузбережного управління ядерною енергетикою, Кейс побачив три дрібні неймовірно чіткі постаті, що стояли на краю одного з ярусів даних. Хай які вони були крихітні, та він роздивився хлопчикову усмішку, його рожеві ясна, блиск мигдалеподібних сірих очей, що належали колись Рів'єрі. Лінда досі була в Кейсовій куртці. Вона помахала йому рукою. Але третя постать поряд із нею, яка обіймала її за плече, належала йому.

Десь поруч, дуже близько, почувся сміх, що не був сміхом.

Моллі він більше ніколи не бачив.

Ванкувер

Липень 1983 року

Дякую

Брюсові Стерлінгу, Льюїсу Шайнеру, Джонові Шерлі,
гурту Helden.

І Томові Меддоксу, винахіднику криги. І всім, хто знає,
за що.

Привиди прозорих голограм

Післямова перекладача

Почну із зізнання, що робота над цим текстом – велика для мене честь, і я невимовно вдячна «Видавництву» за таку довіру й віру в мою перекладацьку компетентність. Твори Вільяма Гібсона супроводжують мене протягом усього дорослого життя. Донедавна я навіть не усвідомлювала, що його персонажі, історії, мова, декорації, у яких відбувається дія, та культурні коди, зашифровані в тексті, так сильно вплинули на формування моєї особистості. Я прочитала все, що Гібсон устиг написати за понад тридцять років, а деякі його твори, як-от «Нейроманта», перечитувала понад десяток разів – в оригіналі, у різних перекладах і виданнях. Гадаю, саме тому варто писати цю післямову з позиції вдумливого й уважного читача. Адже перекладач також є читачем – універсальним першочитачем, який має донести до кожного наступного все те, що хотів донести автор.

Кіберпросторову трилогію в цілому й «Нейроманта» зокрема можна читати різними способами. Це й екшн, і технотрилер, і детектив, і зліпок ретрофутуристичних сподівань із 1980-х, і геополітичний прогноз, і культурологічне дослідження, і вестерн про хороших та поганих хлопців, і асорті з алюзій та цитат, і посібник із жіночої емансипації, й ода фемінізму, й спроба умоглядного соціально-економічного досліду, і детальна розкадровка до фантастичного кіно, і просто добре написаний текст – промовистий і щільний аж до синестезійності. Я ставила собі за мету прочитати цей роман для вас на всіх перелічених рівнях, щоби ви, шановні читачі, мали той самий асортимент вражень, які в процесі роботи отримувала я як читач і перекладач. Сподіваюся, мети я досягла.

Трохи про мову роману. Гібсон не технар, а письменник, який не гребує хорошими технічними консультантами. Тому мова Кіберпросторової трилогії – це мова романтичного ретрофутуризму, мова художніх образів і хай-текових алюзій на тодішні технології, а не посібника з програмування чи кібербезпеки. З одного боку, такий корпус текстів змушує перекладача ретельно добирати слова й собі не гребувати науково-технічними консультаціями з фахівцями, з другого –

дарує творчу свободу, адже в масовій україномовній культурі 80-х не було таких штук, як віртуальна реальність, інформаційна безпека, кіберзлочини, дикий цифровий капіталізм і банківські махінації. Отже, можна уявити такі українські 80-ті, де все це є, і спробувати створити відповідну мовну дійсність, у якій блукати буде так само цікаво, як і в оригінальній.

За слова «кіберпростір» і «матриця» ми маємо дякувати саме Гібсонові, за «термінали», «віруси» й «програми» – його технічним консультантам. Та уявлених ним тоді «кіберпросторових дек» і «консоль» ми, певно, ніколи не побачимо, як і «криги» – програмних систем активного кібернетичного реагування на вторгнення. Нинішніх хакерів та програмістів Гібсон зве кіберковбоями й кібержокеями. Він не вигадує мов програмування й не обтяжує читача прикладною математикою. Він візіонер, тож усе, що відбувається в його кіберпросторі, виражене у вільному візуальному символізмі, а в просторі невіртуальної дійсності описане до найменших дрібниць, як-от матеріали, текстури, відтінки, торгові марки, запахи й смаки. Найважче для мене в роботі з таким романтичним хай-теком було відокремити романтику від сучасної авторові дійсності й реальних технологій, викопних і живих дотепер, щоби зрозуміти, де можна давати собі творчу волю, а де варто уважно поводити пальцем по сторінках політехнічних словників чи, скажімо, довідників з історії моди. На щастя, науково-технічний редактор виловлював за мною технічних бліх і навіть не кепкував із мене. Страшенно йому вдячна за терпіння!

Тепер трохи коментарів до тексту. Почну з неба над портом. Гібсон – відомий майстер першого речення, однак час і технічний прогрес не пошкодували навіть його. Уже через п'ятнадцять років після першої публікації роману читачі, які не застали аналогового чорно-білого телебачення, чорних кабелів завтовшки з палець і дециметрових антен – а з ними й характерного сіро-білого «снігу» на екрані телевізора, налаштованого на канал, яким замість упорядкованого сигналу передається лише білий шум, – уявляли небо над портом Тіби геть не так, як хотілося авторові. Гібсон навіть скаржився на це в передмові до ювілейного перевидання – мовляв, от і настали часи, коли через двадцять років доводиться пояснювати про колір неба. Ніл Гейман якось покепкував із Гібсона, написавши в

одному зі своїх романів про небо, ідеально синє, мов екран неналаштованого телевізора. Це внесене часом непорозуміння й спонукало мене оминати в першому реченні згадку про колір і «мертвий» канал, лишивши тільки характеристику зображення – його «неналаштованість». Довелося робити нелегкий вибір між кінематографічним і лінгвістичним буквалізмами.

Окремо, мабуть, слід розповісти про переклад деяких власних назв. Усіх персонажів звати так само, як і в оригінальному тексті, крім двох. У випадку **Діксі Рівного** – в оригіналі Діксі Флетлайна (від *flat line*, рівна, або пряма лінія) – вибір був очевидним, адже прізвисько промовисте і його походження пояснено в тексті. Рівний був першим, хто пережив клінічну смерть у кіберпросторі: лінія ЕЕГ вирівнялася на кілька секунд, коли його атакував штучний інтелект. А от зі штучним інтелектом, якого звали в оригіналі Вінтерм'ютом (від *winter* і *mute*, «зима» і «німий») і якому я дала нове ім'я **Мовчозим**, усе було не так просто. Аргументів на користь транскрибування було два: по-перше, не треба зайвий раз думати, по-друге – ті, хто читав оригінал або один із двох старих російських перекладів, звикли саме до Вінтерм'юта. Однак на користь пошуку нового імені для цього персонажа аргументів назбиралося значно більше. За сюжетом ім'я йому дала Марі-Франс, мати Три-Джейн. Судячи з тих крихт інформації, які Гібсон згодовує читачеві, Марі-Франс була доволі раціональною та прогресивною людиною, але й містицизму не цуралася. Крім того, Три-Джейн згадує про цього штучного як про чарівного духа, що промовляв до неї в дитинстві. Ось що ми знаємо про Мовчозима від інших персонажів: він говорить до Кейса голосом, схожим на завивання вітру в крижаній пустелі; він намагається виходити на контакт із людьми, набуваючи подоби особистісних конструктів, зібраних зі спогадів і асоціативних рядів співрозмовника, щоби бути ближчим до нього і його способу мислення; зайонські растафарі з орбіти звуть його *Mute* – тобто буквально Німим чи Мовчазним. Я вирішила зліпити «мовчазного» та «зиму». Крім того, казкове й немовби чаклунське ім'я Мовчозим – це сюжетний кивок у бік наступних книжок трилогії (більше жодних спойлерів, обіцяю).

Із **пантерними-модерними**, які в оригіналі були *panther moderns*, думаю, все ясно, це дослівна калька. Тяжко було з **Агломератами** – величезною міською агломерацією на східному узбережжі Північної

Америку, яку Гібсон називає *the Sprawl*. *Urban sprawl* – це цілком собі термін в англomовній економічній географії й урбаністиці, однак його прямий відповідник «ексурбанізація» звучить неокорвно як для народної назви фактично державного утворення зі своїми законами, валютою, політичними інтересами, можливо, адміністративно-територіальним поділом і якою-не-якою центральною владою. Є в українській мові для міст, що зрослися одне з одним, термін «міська агломерація» – і ним я вирішила скористатися. Кажемо ж ми «Штати» чи «Емірати», то чом би й Агломератам не зажити своїм життям?

Довелося трохи поламати голову над терміном «крига», та згодом я помітила, як мені пощастило з мовою перекладу.

Гібсон застосовує зручну аббревіатуру *ICE* від *intrusion countermeasures electronics* – дослівно «електроніка для протидії вторгненням». Термін цей Гібсон запозичив у Тома Меддокса – колеги-письменника, який також стояв біля витоків кіберпанку. Англomовна аббревіатура зручна для англomовного читача, адже *ice* – це лід, або крига. Навколо цієї омонімії Гібсон збудував цілу систему образів: різальники криги, програми-криголами, чорна й біла крига... Навіть візуалізації штучних інтелектів у матриці – білі куби, немовби вкриті сліпучо-білою кригою. Вважаю, з кригою мені пощастило: в цьому випадку українська мова не опиралась, а допомагала. За змістом словосполучення «кібернетичне реагування» нічим не гірше за вигадану Меддоксом і запозичену Гібсоном «електроніку для протидії». Далі було просто: аббревіатура КР – це ті самі літери, з яких починається слово «крига», і навіть літера Г у слові «реагування» є. Суцільне везіння!

Довго, якщо чесно, мучилась я з **віллою Стрейлайт**. *Stray light* – це буквально «заблукале світло». Була купа теорій, чому Гібсон назвав її саме так, і здогадок, чи це, бува, не якась назва зі змістом. У пошуках я дійшла до астрономічної оптики та знайшла, як мені здавалося, потрібний термін: це світло, яке розсіюється між лінзами телескопа та псує зображення. Та потім вирішила запитати безпосередньо в автора. Виявилось, цю назву Гібсон побачив у газеті: так називалась якась яхта. Назва йому сподобалась, і він її запозичив.

Розповім трохи про мову персонажів. Усі вони мають свої характерні мовленнєві особливості й манеру висловлюватись, які мені хотілося передати в перекладі. Скажімо, **Кейс** висловлюється дуже

просто, він звичайний собі пацанчик. Ми нічого не знаємо про його батьків, знаємо тільки, що він не надто освічений і що він, імовірно, з Маямі. Говорить він так само просто, як і мислить. **Моллі** – геть інша історія. У неї є улюблені слова-паразити – скажімо, вона весь час каже «реально» й «реальний». Говорити Моллі не любить і висловлюється якомога лаконічніше. Найчастіше – лайкою чи кулаками. Єдиний виняток – коли вона розповідає про коханця й напарника зі свого непростого минулого або описує особливо неприємних для неї людей. **Армітідж** говорить, як людина з освітою й минулим кадрового офіцера, – командами й наказами з ліричними відступами. **Діксі Рівний** говорить трохи старомодно, але zarazом і дуже просто. І жартує в нього прості як двері. **Пітер Рів'єра** манірний і байдужий, але не цурається наркоманського сленгу. **Фін** говорить, як цинічний інженер, і любить вилятися – не заради емоційного забарвлення чи вияву агресії, а радше просто через любов до міцного слівця. **Три-Джейн** говорить плутано, але вишукано.

Зайонські растафарі варті окремого абзацу. В Гібсонових растафарі, як і в справжніх уродженців Ямайки, своя особлива англійська мова – ямайський патуа. Цей діалект має купу особливостей, крім скорочення слів і запозичень із принаймні п'яти мов. Є в українському перекладацтві практика підміняти в перекладі чужоземні діалекти місцевими – скажімо, змушувати шотландців говорити по-лемківськи чи по-гуцульськи. Я вирішила не робити таких фокусів із ямайським патуа і пошукати принаймні одну особливість у мовленні Гібсонових растафарі, яку можна було би перенести в український текст без зайвих конотацій і нашарувань. Тут мені теж допоміг один щасливий збіг. Так уже сталося, що я велика шанувальниця дабу, реггі, ска й раггамафіну – не тільки автентично-карибських, а й східно- чи південноєвропейських – скажімо, боснійських, українських і польських. Тож я просто пригадала, що перенесення растафаріанського ритму в слов'янські мови вже відбулося без мене й не треба вигадувати велосипед. Растафарі в Гібсона весь час слухають даб: Мелкам, скажімо, взагалі навушників із вух не виймає. Основа дабу, та й усіх його родичів – це характерний ритм, побудований на тому, що вокаліст і гітарист мають потрапляти в слабку, а не в сильну долю ударних і басу, немовби йти в протифазу з ними. Так народжується ритм, схожий на серцебиття, – саме його Кейс

чує, коли прокидається після віртуального життя на срібному пляжі. І саме під цей ритм говорять усі растафарі Зайона, просто ми ніколи не знаємо, яка композиція і в якому темпі лунає в їхніх вухах чи голові, – можемо тільки здогадуватися за ритмом і швидкістю вимовленої фрази. Я дуже старалася зробити так, щоби в кожній фразі растафарі читався свій особливий слабодольний ритм. До речі, Ходяча Бритва – прізвисько, яке растафарі дають Моллі, – це алюзія на пісню ямайського музиканта Джо Гітса *Steppin Razor* про приблизно такого персонажа, як Гібсонова Моллі.

Свідомо уникаю тут пояснення всіх реалій, на які посилається в «Нейроманті» Вільям Гібсон. Такий уже його творчий метод: закинути читача в незнайоме місто й невідомий час без туристичного путівника та змусити орієнтуватися на місцевості. Пошук великодніх яєць, розкиданих автором у пишному садку культури й технології, – це окреме задоволення, якого вас не хотілося би позбавляти.

Сподіваюся, ви закохалися у світ «Нейроманта» так само сильно, як і я. Чи принаймні трішечки! Дякую вам за увагу – і до зустрічі.

Ольга Любарська

Вільям Гібсон
Нейромант

Переклад з англійської **Ольги Любарської**
Літературний редактор **Олександр Стукало**
Коректорка **Марина Гетманець**
Дизайн і верстка **Іллі Стронговського**
Науковий редактор **Володимир Анохін**
Відповідальна за випуск **Лілія Омеляненко**

Підписано до друку 15.08.2017. Формат 70х90/16
Ексклюзивні гарнітури Віктора Харики «Iceberg» та
«Surf Serif Pro»
Папір Munken Pure. Друк офсетний.

Умовн. друк. арк. 12,8. Зам. № 609

«Видавництво», Київ, 2017

vydavnytstvo.com

editor@vydavnytstvo.com

ФОП Омеляненко Л.С.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 5082 від
18.04.16

Надруковано: Фамільна друкарня huss

вул. Шахтарська, 5, Київ, 04074

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3165 від
14.04.08

+38 (044) 587 98 53 huss.com.ua info@huss.com.ua